

Πράξεις Ἀποστόλων

Τὸν μὲν πρῶτον λόγον ἐποιησάμην περὶ πάντων, ὧ¹ Θεόφιλε,² ὧν ἤρξατο ὁ **1**
Ἰησοῦς ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν, ἄχρι ἧς ἡμέρας, ἐντειλάμενος³ τοῖς ἀποστόλοις **2**
διὰ πνεύματος ἁγίου οὗς ἐξελέξατο,⁴ ἀνελήφθη⁵ οἷς καὶ παρέστησεν ἑαυτὸν **3**
ζῶντα μετὰ τὸ παθεῖν αὐτὸν ἐν πολλοῖς τεκμηρίοις,⁶ δι' ἡμερῶν τεσσαράκοντα⁷
ὀπτανόμενος⁸ αὐτοῖς, καὶ λέγων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ. Καὶ **4**
συναλιζόμενος⁹ παρήγγειλεν αὐτοῖς ἀπὸ Ἱεροσολύμων μὴ χωρίζεσθαι,¹⁰ ἀλλὰ
περιμένειν¹¹ τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρός, Ἥν ἠκούσατέ μου: ὅτι Ἰωάννης μὲν **5**
ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύματι ἁγίῳ οὐ μετὰ πολλὰς
ταύτας ἡμέρας.

¹ ὦ, Oh! omega. ² Θεόφιλος, ου, ό, Theophilus. ³ ἐντέλλομαι, command, give orders. ⁴ ἐκλέγομαι, choose, elect. ⁵ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ⁶ τεκμήριον, ου, τό, proof, sign. ⁷ τεσσαράκοντα, forty, 40. ⁸ ὀπτάνομαι, appear, am seen. ⁹ συναλίζομαι, assemble, gather together. ¹⁰ χωρίζω, separate, depart. ¹¹ περιμένω, wait for.

Οἱ μὲν οὖν συνελθόντες ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες, Κύριε, εἰ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ 6

ἀποκαθιστάνεις¹ τὴν βασιλείαν τῷ Ἰσραήλ; Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς, Οὐχ ὑμῶν 7

ἐστιν γνῶναι χρόνους ἢ καιροὺς οὓς ὁ πατὴρ ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ. Ἀλλὰ 8

λήψεσθε δύναμιν, ἐπελθόντος² τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐφ' ὑμᾶς· καὶ ἔσεσθέ μοι

μάρτυρες ἐν τε Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ,³ καὶ ἕως

ἐσχάτου τῆς γῆς. Καὶ ταῦτα εἰπὼν, βλεπόντων αὐτῶν ἐπήρθη,⁴ καὶ νεφέλῃ 9

ὑπέλαβεν⁵ αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν. Καὶ ὡς ἀτενίζοντες⁶ ἦσαν εἰς τὸν 10

οὐρανόν, πορευομένου αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο παρειστήκεισαν αὐτοῖς ἐν

ἑσθῇτι⁷ λευκῇ, οἳ καὶ εἶπον, Ἄνδρες Γαλιλαῖοι,⁸ τί ἐστήκατε ἐμβλέποντες⁹ εἰς 11

τὸν οὐρανόν; Οὗτος ὁ Ἰησοῦς, ὁ ἀναληφθεὶς¹⁰ ἀφ' ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανόν, οὕτως

ἐλεύσεται ὃν τρόπον¹² ἐθεάσασθε¹³ αὐτὸν πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν.

¹ ἀποκαθίστημι, restore, give back. ² ἐπέρχομαι, come to or upon, approach. ³ Σαμάρεια, ας, ἡ, Samaria. ⁴ ἐπαίρω, lift up, raise. ⁵ ὑπολαμβάνω, take up, receive. ⁶ ἀτενίζω, gaze, stare. ⁷ ἐσθῆς, ἡτος, ἡ, clothing. ⁸ Γαλιλαῖος, Galilean. ⁹ ἐμβλέπω, look at, look into. ¹⁰ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ¹¹ οὕτως, thus, so. ¹² τρόπος, ου, ὁ, manner, way. ¹³ θεάομαι, look at, behold.

Τότε ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ ὄρους τοῦ καλουμένου Ἑλαιῶνος,¹ ὃ ἐστίν 12
 ἐγγὺς Ἱερουσαλὴμ, σαββάτου ἔχον ὁδόν. Καὶ ὅτε εἰσῆλθον, ἀνέβησαν εἰς τὸ 13
 ὑπερῶν² οὗ³ ἦσαν καταμένοντες,⁴ ὃ τε Πέτρος καὶ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης καὶ
 Ἀνδρέας,⁵ Φίλιππος καὶ Θωμᾶς,⁶ Βαρθολομαῖος⁷ καὶ Ματθαῖος,⁸ Ἰάκωβος
 Ἀλφαίου⁹ καὶ Σίμων ὁ Ζηλωτής,¹⁰ καὶ Ἰούδας Ἰακώβου. Οὗτοι πάντες ἦσαν 14
 προσκαρτεροῦντες¹¹ ὁμοθυμαδὸν¹² τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει,¹³ σὺν γυναιξίν
 καὶ Μαρίᾳ τῇ μητρὶ τοῦ Ἰησοῦ, καὶ σὺν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ.

Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἀναστὰς Πέτρος ἐν μέσῳ τῶν μαθητῶν εἶπεν – ἦν 15
 τε ὄχλος ὀνομάτων ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὡς ἑκατὸν¹⁴ εἴκοσι¹⁵ – Ἄνδρες ἀδελφοί, ἔδει 16
 πληρωθῆναι τὴν γραφὴν ταύτην, ἣν προεῖπεν¹⁶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον διὰ
 στόματος Δαυὶδ περὶ Ἰούδα, τοῦ γενομένου ὁδηγοῦ¹⁷ τοῖς συλλαβοῦσιν¹⁸ τὸν
 Ἰησοῦν. Ὅτι κατηριθμημένος¹⁹ ἦν σὺν ἡμῖν, καὶ ἔλαχεν²⁰ τὸν κλῆρον²¹ τῆς 17

¹ ἑλαιῶν, ὠνος, ὁ, olive grove, olive orchard. ² ὑπερῶν, ου, τό, upper story, room upstairs. ³ οὗ, where, when. ⁴ καταμένω, stay, live. ⁵ Ἀνδρέας, ου, ὁ, Andrew. ⁶ Θωμᾶς, ᾱ, ὁ, Thomas. ⁷ Βαρθολομαῖος, ου, ὁ, Bartholomew. ⁸ Ματθαῖος, ου, ὁ, Matthew. ⁹ Ἀλφαῖος, ου, ὁ, Alphaeus. ¹⁰ ζηλωτής, ου, ὁ, Zealot, zealot. ¹¹ προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ¹² ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ¹³ δεήσις, εως, ἡ, entreaty, prayer. ¹⁴ ἑκατόν, hundred, 100. ¹⁵ εἴκοσι, twenty, 20. ¹⁶ προλέγω, say beforehand, forewarn. ¹⁷ ὁδηγός, ου, ὁ, leader, guide. ¹⁸ συλλαμβάνω, take, conceive. ¹⁹ καταριθμέω, count, number among. ²⁰ λαγχάνω, chose by lot, receive. ²¹ κλῆρος, ου, ὁ, lot, portion.

διακονίας ταύτης – Οὗτος μὲν οὖν ἐκτήσατο¹ χωρίον² ἐκ μισθοῦ τῆς ἀδικίας, 18
 καὶ πρηνὴς³ γενόμενος ἐλάκησεν⁴ μέσος, καὶ ἐξεχύθη πάντα τὰ σπλάγχνα⁵
 αὐτοῦ. Καὶ γνωστὸν⁶ ἐγένετο πᾶσιν τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλήμ, ὥστε 19
 κληθῆναι τὸ χωρίον² ἐκεῖνο τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ⁷ αὐτῶν Ἀκελδαμά, τοῦτ' ἔστιν,
 χωρίον² αἵματος – Γέγραπται γὰρ ἐν βίβλῳ⁸ Ψαλμῶν,⁹ Γενηθήτω ἡ ἔπαυλις¹⁰ 20
 αὐτοῦ ἔρημος, καὶ μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ: καί, Τὴν ἐπισκοπὴν¹¹ αὐτοῦ
 λάβοι ἕτερος. Δεῖ οὖν τῶν συνελθόντων ἡμῖν ἀνδρῶν ἐν παντὶ χρόνῳ ἐν ᾧ 21
 εἰσῆλθεν καὶ ἐξῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς ὁ κύριος Ἰησοῦς, ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ 22
 βαπτίσματος¹² Ἰωάννου, ἕως τῆς ἡμέρας ἧς ἀνελήφθη¹³ ἀφ' ἡμῶν, μάρτυρα τῆς
 ἀναστάσεως αὐτοῦ γενέσθαι σὺν ἡμῖν ἕνα τούτων. Καὶ ἔστησαν δύο, Ἰωσήφ 23
 τὸν καλούμενον Βαρσαβᾶν,¹⁴ ὃς ἐπεκλήθη Ἰοῦστος,¹⁵ καὶ Ματθίαν.¹⁶ Καὶ 24
 προσευξάμενοι εἶπον, Σὺ κύριε καρδιογνώστα¹⁷ πάντων, ἀνάδειξον¹⁸ ὃν ἐξελέξω,

¹ κτάομαι, acquire, win. ² χωρίον, ου, τό, place, field. ³ πρηνής, forward, prostrate. ⁴ λάσκω, burst asunder with a loud noise. ⁵ σπλάγχνα, ων, τά, bowels, compassion. ⁶ γνωστός, known, acquaintance. ⁷ διάλεκτος, ου, ή, speech, language. ⁸ βίβλος, ου, ή, book, scroll. ⁹ ψαλμός, ου, ό, song of praise, psalm. ¹⁰ ἔπαυλις, εως, ή, homestead, residence. ¹¹ ἐπισκοπή, ης, ή, visitation, overseeing. ¹² βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ¹³ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ¹⁴ Βαρσαββᾶς, α, ό, Barsabbas. ¹⁵ Ἰοῦστος, ου, ό, Justus. ¹⁶ Ματθίας, α, ό, Matthias. ¹⁷ καρδιογνώστης, ου, ό, knower of hearts. ¹⁸ ἀναδείκνυμι, show clearly, reveal. ¹⁹ ἐκλέγομαι, choose, elect.

ἐκ τούτων τῶν δύο ἓνα λαβεῖν τὸν κλῆρον¹ τῆς διακονίας ταύτης καὶ 25
ἀποστολῆς,² ἐξ ἧς παρέβη³ Ἰούδας, πορευθῆναι εἰς τὸν τόπον τὸν ἴδιον. Καὶ 26
ἔδωκαν κλήρους¹ αὐτῶν, καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος¹ ἐπὶ Μαθθίαν,⁴ καὶ
συγκατεψηφίσθη⁵ μετὰ τῶν ἑνδεκα⁶ ἀποστόλων.

Καὶ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι⁷ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς,⁸ ἦσαν ἅπαντες 2
ὁμοθυμαδὸν⁹ ἐπὶ τὸ αὐτό. Καὶ ἐγένετο ἄφνω¹⁰ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἦχος¹¹ ὥσπερ 2
φερομένης πνοῆς¹² βιαίας,¹³ καὶ ἐπλήρωσεν ὅλον τὸν οἶκον οὗ¹⁴ ἦσαν καθήμενοι.
Καὶ ὤφθησαν αὐτοῖς διαμεριζόμεναι¹⁵ γλῶσσαι ὥσει¹⁶ πυρός, ἐκάθισέν τε ἐφ’ 3
ἓνα ἕκαστον αὐτῶν. Καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες πνεύματος ἁγίου, καὶ ἤρξαντο 4
λαλεῖν ἐτέραις γλώσσαις, καθὼς τὸ πνεῦμα ἐδίδου αὐτοῖς ἀποφθέγγεσθαι.¹⁷

¹ κλῆρος, ου, ὁ, lot, portion. ² ἀποστολή, ἡς, ἡ, apostleship, commission. ³ παραβαίνω, go aside, transgress. ⁴ Μαθθίας, α, ὁ, Matthias. ⁵ συγκαταψηφίζω, am voted or classed with. ⁶ ἑνδεκα, eleven, 11. ⁷ συμπληρόω, fulfill, be swamped. ⁸ πεντηκοστή, ἡς, ἡ, Pentecost. ⁹ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ¹⁰ ἄφνω, suddenly. ¹¹ ἦχος, ους, ὁ, noise, sound. ¹² πνοή, ἡς, ἡ, wind, breath. ¹³ βίαιος, violent, forcible. ¹⁴ οὗ, where, when. ¹⁵ διαμερίζω, divide, distribute. ¹⁶ ὥσει, like, about. ¹⁷ ἀποφθέγγομαι, declare, utter.

Ἦσαν δὲ ἐν Ἱερουσαλὴμ κατοικοῦντες Ἰουδαῖοι, ἄνδρες εὐλαβεῖς,¹ ἀπὸ παντὸς 5
 ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανόν. Γενομένης δὲ τῆς φωνῆς ταύτης, συνήλθεν τὸ 6
 πλῆθος καὶ συνεχύθη,² ὅτι ἤκουον εἷς ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ³ λαλούντων
 αὐτῶν. Ἐξίσταντο⁴ δὲ πάντες καὶ ἐθαύμαζον, λέγοντες πρὸς ἀλλήλους, Οὐκ 7
 ἰδοὺ πάντες οὗτοί εἰσιν οἱ λαλοῦντες Γαλιλαῖοι;⁵ Καὶ πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν 8
 ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ³ ἡμῶν ἐν ᾗ ἐγεννήθημεν; Πάρθοι⁶ καὶ Μῆδοι⁷ καὶ 9
 Ἑλαμίται,⁸ καὶ οἱ κατοικοῦντες τὴν Μεσοποταμίαν,⁹ Ἰουδαίαν τε καὶ
 Καππαδοκίαν,¹⁰ Πόντον¹¹ καὶ τὴν Ἀσίαν,¹² Φρυγίαν¹³ τε καὶ Παμφυλίαν,¹⁴ 10
 Αἴγυπτον καὶ τὰ μέρη τῆς Λιβύης¹⁵ τῆς κατὰ Κυρήνην,¹⁶ καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες¹⁷
 Ῥωμαῖοι,¹⁸ Ἰουδαῖοί τε καὶ προσήλυτοι,¹⁹ Κρήτες²⁰ καὶ Ἀραβες,²¹ ἀκούομεν 11
 λαλούντων αὐτῶν ταῖς ἡμετέραις²² γλώσσαις τὰ μεγαλεῖα²³ τοῦ θεοῦ. 12
 Ἐξίσταντο⁴ δὲ πάντες καὶ διηπόρουν,²⁴ ἄλλος πρὸς ἄλλον λέγοντες, Τί ἂν θέλοι

¹ εὐλαβής, devout, God-fearing. ² συγχέω, confuse, confound. ³ διάλεκτος, ου, ἡ, speech, language. ⁴ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ⁵ Γαλιλαῖος, Galilean. ⁶ Πάρθος, ἡ, Parthian. ⁷ Μῆδος, ου, ὁ, Mede. ⁸ Ἑλαμίτης, ου, ὁ, Elamites, Elamite. ⁹ Μεσοποταμία, ας, ἡ, Mesopotamia. ¹⁰ Καππαδοκία, ας, ἡ, Cappadocia. ¹¹ πόντος, ου, ὁ, sea, Pontus. ¹² Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹³ Φρυγία, ας, ἡ, Phrygia. ¹⁴ Παμφυλία, ας, ἡ, Pamphylia. ¹⁵ Λιβύη, ης, ἡ, Libya, Africa. ¹⁶ Κυρήνη, ης, ἡ, Cyrene. ¹⁷ ἐπιδημέω, visit, live in a place. ¹⁸ Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ¹⁹ προσήλυτος, ου, ὁ, proselyte, convert. ²⁰ Κρής, ητός, ὁ, Cretan. ²¹ Ἀραβ, βος, ὁ, Arab, Arabian. ²² ἡμέτερος, ου, ὁ, our, our own. ²³ μεγαλεῖος, greatness, magnificence. ²⁴ διαπορέω, be greatly perplexed or at a loss.

τοῦτο εἶναι; Ἕτεροι δὲ χλευάζοντες¹ ἔλεγον ὅτι Γλεύκους² μεμεστωμένοι³ εἰσίν. 13

Σταθεὶς δὲ Πέτρος σὺν τοῖς ἑνδεκα,⁴ ἐπῆρεν⁵ τὴν φωνὴν αὐτοῦ, καὶ ἀπεφθέγγετο⁶ 14

αὐτοῖς, Ἄνδρες Ἰουδαῖοι, καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλὴμ ἅπαντες, τοῦτο
ὑμῖν γνωστὸν⁷ ἔστω, καὶ ἐνωτίσασθε⁸ τὰ ῥήματά μου. Οὐ γάρ, ὡς ὑμεῖς 15

ὑπολαμβάνετε,⁹ οὗτοι μεθύουσιν:¹⁰ ἔστιν γὰρ ὥρα τρίτη τῆς ἡμέρας: ἀλλὰ 16

τοῦτό ἐστιν τὸ εἰρημένον διὰ τοῦ προφήτου Ἰωήλ, Καὶ ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις 17

ἡμέραις, λέγει ὁ θεός, ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα: καὶ

προφητεύσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν, καὶ οἱ νεανίσκοι¹¹ ὑμῶν

ὁράσεις¹² ὄψονται, καὶ οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν ἐνύπνια¹³ ἐνυπνιασθήσονται:¹⁴ καὶ 18

γε¹⁵ ἐπὶ τοὺς δούλους μου καὶ ἐπὶ τὰς δούλας¹⁶ μου ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις

ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου, καὶ προφητεύσουσιν. Καὶ δώσω τέρατα¹⁷ ἐν τῷ 19

¹ χλευάζω, mock, scoff. ² γλεύκος, οὐς, τό, sweet new wine, sweet wine. ³ μεστόω, fill. ⁴ ἑνδεκα, eleven, 11. ⁵ ἐπαίρω, lift up, raise. ⁶ ἀποφθέγγομαι, declare, utter. ⁷ γνωστός, known, acquaintance. ⁸ ἐνωτίζομαι, give ear, hearken. ⁹ ὑπολαμβάνω, take up, receive. ¹⁰ μεθύω, be drunken, am drunk. ¹¹ νεανίσκος, οὐ, ὁ, youth, young man. ¹² ὁρασις, εὖς, ἡ, vision, appearance. ¹³ ἐνύπνιον, οὐ, τό, dream, vision. ¹⁴ ἐνυπνιάζομαι, dream. ¹⁵ γέ, indeed, at least. ¹⁶ δούλη, ἡς, ἡ, female slave, bondwoman. ¹⁷ τέρας, ατος, τό, wonder, portent.

οὐρανῷ ἄνω,¹ καὶ σημεία ἐπὶ τῆς γῆς κάτω,² αἶμα καὶ πῦρ καὶ ἀτμίδα³ καπνοῦ:⁴ 20
ὁ ἥλιος μεταστραφήσεται⁵ εἰς σκότος, καὶ ἡ σελήνη⁶ εἰς αἶμα, πρὶν⁷ ἢ ἐλθεῖν
τὴν ἡμέραν κυρίου τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανή:⁸ καὶ ἔσται, πᾶς ὃς ἂν 21
ἐπικαλέσῃται τὸ ὄνομα κυρίου σωθήσεται. Ἄνδρες Ἰσραηλῖται,⁹ ἀκούσατε τοὺς 22
λόγους τούτους: Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον,¹⁰ ἄνδρα ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἀποδεδειγμένον
εἰς ὑμᾶς δυνάμεσιν καὶ τέρασιν¹² καὶ σημείοις, οἷς ἐποίησεν δι' αὐτοῦ ὁ θεὸς ἐν
μέσῳ ὑμῶν, καθὼς καὶ αὐτοὶ οἶδατε, τοῦτον τῇ ὠρισμένῃ¹³ βουλῇ¹⁴ καὶ 23
προγνώσει¹⁵ τοῦ θεοῦ ἔκδοτον¹⁶ λαβόντες, διὰ χειρῶν ἀνόμων¹⁷ προσπήξαντες¹⁸
ἀνείλετε:¹⁹ ὃν ὁ θεὸς ἀνέστησεν, λύσας τὰς ὠδῖνας²⁰ τοῦ θανάτου, καθότι²¹ οὐκ 24
ἦν δυνατὸν κρατεῖσθαι αὐτὸν ὑπ' αὐτοῦ. Δαυὶδ γὰρ λέγει εἰς αὐτόν, 25
Προωρώμην²² τὸν κύριον ἐνώπιόν μου διὰ παντός: ὅτι ἐκ δεξιῶν μου ἐστίν, ἵνα
μὴ σαλευθῶ:²³ διὰ τοῦτο εὐφράνθη²⁴ ἡ καρδία μου, καὶ ἠγαλλιάσατο²⁵ ἡ 26

¹ ἄνω, up, above. ² κάτω, down, below. ³ ἀτμίς, ἴδος, ἡ, vapor, breath. ⁴ καπνός, οὐ, ὁ, smoke. ⁵ μεταστρέφω, change, turn (about). ⁶ σελήνη, ης, ἡ, moon. ⁷ πρὶν, before, formerly. ⁸ ἐπιφανής, splendid, glorious. ⁹ Ἰσραηλίτης, ου, ὁ, Israelite. ¹⁰ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ¹¹ ἀποδείκνυμι, exhibit, display. ¹² τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ¹³ ὀρίζω, mark off by boundaries, determine. ¹⁴ βουλή, ῆς, ἡ, counsel, purpose. ¹⁵ πρόγνωσις, εως, ἡ, foreknowledge, predetermination. ¹⁶ ἔκδοτος, given up, delivered up. ¹⁷ ἄνομος, lawless, without law. ¹⁸ προσπήγνυμι, fasten to (a cross), fasten to. ¹⁹ ἀναιρέω, take up, kill. ²⁰ ὠδὶν, ἴνος, ἡ, birth pang, agony. ²¹ καθότι, according as, because. ²² προωράω, see before, foresee. ²³ σαλεύω, shake, excite. ²⁴ εὐφραίνω, rejoice, cheer. ²⁵ ἀγαλλιάω, rejoice, am full of joy.

γλῶσσά μου· ἔτι δὲ καὶ ἡ σὰρξ μου κατασκηνώσει¹ ἐπ' ἐλπίδι· ὅτι οὐκ 27
ἐγκαταλείψεις² τὴν ψυχὴν μου εἰς Ἄδου,³ οὐδὲ δώσεις τὸν ὁσιόν⁴ σου ἰδεῖν
διαφθοράν.⁵ Ἐγνώρισάς μοι ὁδοὺς ζωῆς· πληρώσεις με εὐφροσύνης⁶ μετὰ τοῦ 28
προσώπου σου. Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐξὸν εἰπεῖν μετὰ παρρησίας πρὸς ὑμᾶς περὶ 29
τοῦ πατριάρχου⁷ Δαυίδ, ὅτι καὶ ἐτελεύτησεν⁸ καὶ ἐτάφη,⁹ καὶ τὸ μνήμα¹⁰ αὐτοῦ
ἐστὶν ἐν ἡμῖν ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης. Προφήτης οὖν ὑπάρχων, καὶ εἰδὼς ὅτι 30
ὄρκω¹¹ ὤμοσεν αὐτῷ ὁ θεός, ἐκ καρποῦ τῆς ὀσφύος¹² αὐτοῦ τὸ κατὰ σάρκα
ἀναστήσειν τὸν χριστόν, καθίσαι ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, προῖδων¹³ ἐλάλησεν 31
περὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ χριστοῦ, ὅτι οὐ κατελείφθη¹⁴ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς Ἄδου,³
οὐδὲ ἡ σὰρξ αὐτοῦ εἶδεν διαφθοράν.⁵ Τοῦτον τὸν Ἰησοῦν ἀνέστησεν ὁ θεός, οἷ 32
πάντες ἡμεῖς ἐσμεν μάρτυρες. Τῇ δεξιᾷ οὖν τοῦ θεοῦ ὑψωθείς,¹⁵ τήν τε 33
ἐπαγγελίαν τοῦ ἁγίου πνεύματος λαβὼν παρὰ τοῦ πατρός, ἐξέχεεν τοῦτο ὃ νῦν
ὁμεῖς βλέπετε καὶ ἀκούετε. Οὐ γὰρ Δαυὶδ ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανούς, λέγει δὲ 34

¹ κατασκηνώ, cause to dwell, settle. ² ἐγκαταλείπω, leave behind, forsake. ³ Ἄδης, ου, ὁ, Hades. ⁴ ὁσιος, righteous, pious. ⁵ διαφθορά, ἄς, ἡ, decay, corruption. ⁶ εὐφροσύνη, ης, ἡ, gladness, joy. ⁷ πατριάρχης, ου, ὁ, patriarch.

⁸ τελευτάω, die, end. ⁹ θάπτω, bury. ¹⁰ μνήμα, τος, τό, grave, tomb. ¹¹ ὄρκος, ου, ὁ, oath. ¹² ὀσφύς, ὕος, ἡ, waist, hip. ¹³ προοράω, see before, foresee. ¹⁴ καταλείπω, leave, leave behind. ¹⁵ ὑψόω, lift up, exalt.

αὐτός, Εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς 35

ἐχθρούς σου ὑποπόδιον¹ τῶν ποδῶν σου. Ἀσφαλῶς² οὖν γινωσκέτω πᾶς οἶκος 36

Ἰσραήλ, ὅτι καὶ κύριον καὶ χριστὸν αὐτὸν ὁ θεὸς ἐποίησεν, τοῦτον τὸν Ἰησοῦν

ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε.

Ἀκούσαντες δὲ κατενύγησαν³ τῇ καρδίᾳ, εἰπόν τε πρὸς τὸν Πέτρον καὶ τοὺς 37

λοιποὺς ἀποστόλους, Τί ποιήσομεν, ἄνδρες ἀδελφοί; Πέτρος δὲ ἔφη πρὸς 38

αὐτούς, Μετανοήσατε, καὶ βαπτισθήτω ἕκαστος ὑμῶν ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ

χριστοῦ εἰς ἄφεσιν⁴ ἁμαρτιῶν, καὶ λήψεσθε τὴν δωρεάν⁵ τοῦ ἁγίου πνεύματος. 39

Ὑμῖν γάρ ἐστιν ἡ ἐπαγγελία, καὶ τοῖς τέκνοις ὑμῶν, καὶ πᾶσιν τοῖς εἰς μακράν,⁶

ὅσους ἂν προσκαλέσεται κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν. Ἐτέροις τε λόγοις πλείοσιν 40

διεμαρτύρετο⁷ καὶ παρεκάλει λέγων, Σώθητε ἀπὸ τῆς γενεᾶς τῆς σκολιᾶς⁸

ταύτης. Οἱ μὲν οὖν ἀσμένως⁹ ἀποδεξάμενοι¹⁰ τὸν λόγον αὐτοῦ ἐβαπτίσθησαν: 41

¹ ὑποπόδιον, ου, τό, footstool. ² ἀσφαλῶς, safely, securely. ³ κατανύσσομαι, be pierced, stabbed. ⁴ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ⁵ δωρεά, ἄς, ἡ, gift, free gift. ⁶ μακρός, long, far distant. ⁷ διαμαρτύρομαι, testify solemnly.

⁸ σκολιός, crooked, unscrupulous. ⁹ ἀσμένως, gladly, joyfully. ¹⁰ ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome.

καὶ προσετέθησαν¹ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ψυχαὶ ὥσει² τρισχίλια.³ Ἦσαν δὲ⁴²
προσκαρτεροῦντες⁴ τῇ διδαχῇ τῶν ἀποστόλων καὶ τῇ κοινωνίᾳ,⁵ καὶ τῇ κλάσει⁶
τοῦ ἄρτου καὶ ταῖς προσευχαῖς.

Ἐγένετο δὲ πάσῃ ψυχῇ φόβος, πολλά τε τέρατα⁷ καὶ σημεῖα διὰ τῶν ἀποστόλων⁴³
ἐγίνετο. Πάντες δὲ οἱ πιστεύοντες ἦσαν ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ εἶχον ἅπαντα κοινά,⁸⁴⁴
καὶ τὰ κτήματα⁹ καὶ τὰς ὑπάρξεις¹⁰ ἐπίπρασκον,¹¹ καὶ διεμέριζον¹² αὐτὰ πᾶσιν,
καθότι¹³ ἂν τις χρεῖαν εἶχεν. Καθ' ἡμέραν τε προσκαρτεροῦντες⁴ ὁμοθυμαδὸν¹⁴⁴⁶
ἐν τῷ ἱερῷ, κλῶντές¹⁵ τε κατ' οἶκον ἄρτον, μετελάμβανον¹⁶ τροφῆς¹⁷ ἐν
ἀγαλλιάσει¹⁸ καὶ ἀφελότητι¹⁹ καρδίας, αἰνοῦντες²⁰ τὸν θεόν, καὶ ἔχοντες χάριν⁴⁷
πρὸς ὅλον τὸν λαόν. Ὁ δὲ κύριος προσετίθει¹ τοὺς σωζομένους καθ' ἡμέραν τῇ
ἐκκλησίᾳ.

¹ προστίθῃμι, add, add to. ² ὥσει, like, about. ³ τρισχίλιοι, three thousand, 3000. ⁴ προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ⁵ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ⁶ κλάσις, εως, ἡ, breaking, fracturing. ⁷ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ⁸ κοινός, common, unclean. ⁹ κτήμα, ος, τό, possession, piece of property. ¹⁰ ὑπαρξις, εως, ἡ, existence, subsistence. ¹¹ πιπράσκω, sell. ¹² διαμερίζω, divide, distribute. ¹³ καθότι, according as, because. ¹⁴ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ¹⁵ κλάω, break. ¹⁶ μεταλαμβάνω, partake of, share. ¹⁷ τροφή, ἡς, ἡ, food, nourishment. ¹⁸ ἀγαλλίασις, εως, ἡ, delight, great joy. ¹⁹ ἀφελότης, ητος, ἡ, sincerity, simplicity. ²⁰ αἰνέω, praise.

Ἐπὶ τὸ αὐτὸ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀνέβαινον εἰς τὸ ἱερὸν ἐπὶ τὴν ὥραν τῆς **3**
 προσευχῆς τὴν ἐνάτην.¹ Καὶ τις ἀνὴρ χωλὸς² ἐκ κοιλίας³ μητρὸς αὐτοῦ **2**
 ὑπάρχων ἐβαστάζετο: ὃν ἐτίθουν καθ' ἡμέραν πρὸς τὴν θύραν τοῦ ἱεροῦ τὴν
 λεγομένην Ὠραίαν,⁴ τοῦ αἰτεῖν ἐλεημοσύνην⁵ παρὰ τῶν εἰσπορευομένων⁶ εἰς τὸ
 ἱερὸν. Ὃς ἰδὼν Πέτρον καὶ Ἰωάννην μέλλοντας εἰσιέναι⁷ εἰς τὸ ἱερὸν, ἠρώτα **3**
 ἐλεημοσύνην.⁵ Ἀτενίσας⁸ δὲ Πέτρος εἰς αὐτὸν σὺν τῷ Ἰωάννῃ, εἶπεν, Βλέψον **4**
 εἰς ἡμᾶς. Ὁ δὲ ἐπεῖχεν⁹ αὐτοῖς, προσδοκῶν¹⁰ τι παρ' αὐτῶν λαβεῖν. Εἶπεν δὲ **5**
 Πέτρος, Ἀργύριον¹¹ καὶ χρυσίον¹² οὐχ ὑπάρχει μοι: ὃ δὲ ἔχω, τοῦτό σοι δίδωμι.
 Ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου,¹³ ἔγεραι καὶ περιπάτει. Καὶ **7**
 πιάσας¹⁴ αὐτὸν τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἤγειρεν: παραχρῆμα¹⁵ δὲ ἐστερεώθησαν¹⁶
 αὐτοῦ αἱ βάσεις¹⁷ καὶ τὰ σφυρά.¹⁸ Καὶ ἐξαλλόμενος¹⁹ ἔστη καὶ περιεπάτει, καὶ **8**
 εἰσῆλθεν σὺν αὐτοῖς εἰς τὸ ἱερὸν, περιπατῶν καὶ ἀλλόμενος²⁰ καὶ αἰνῶν²¹ τὸν

¹ ἔνατος, ninth. ² χωλός, lame, deprived of a foot. ³ κοιλία, ας, ἡ, belly, womb. ⁴ ὦραιος, beautiful, fair. ⁵ ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ⁶ εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ⁷ εἰσεῖμι, enter, go in. ⁸ ἀτενίζω, gaze, stare. ⁹ ἐπέχω, hold fast, hold toward. ¹⁰ προσδοκάω, wait for, look for. ¹¹ ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ¹² χρυσίον, ου, τό, gold, golden ornament. ¹³ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ¹⁴ πιάζω, take, lay hold of. ¹⁵ παραχρῆμα, immediately, instantly. ¹⁶ στερεόω, make firm, strengthen. ¹⁷ βάσις, εως, ἡ, foot. ¹⁸ σφυρόν, οὔ, τό, ankle bone. ¹⁹ ἐξαλλομαι, leap up. ²⁰ ἄλλομαι, leap, spring up. ²¹ αἰνέω, praise.

θεόν. Καὶ εἶδεν αὐτὸν πᾶς ὁ λαὸς περιπατοῦντα καὶ αἰνοῦντα¹ τὸν θεόν: 9

ἐπεγίνωσκόν τε αὐτὸν ὅτι οὗτος ἦν ὁ πρὸς τὴν ἐλεημοσύνην² καθημένος ἐπὶ τῇ

Ὠραίᾳ³ πύλῃ⁴ τοῦ ἱεροῦ: καὶ ἐπλήσθησαν θάμβους⁵ καὶ ἐκστάσεως⁶ ἐπὶ τῷ

συμβεβηκότι⁷ αὐτῷ.

Κρατοῦντος δὲ τοῦ ἰαθέντος χωλοῦ⁸ τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην, συνέδραμεν⁹ πρὸς 11

αὐτοὺς πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ τῇ στοᾷ¹⁰ τῇ καλουμένῃ Σολομώντος,¹¹ ἔκθαμβοι.¹² Ἰδὼν 12

δὲ Πέτρος ἀπεκρίνατο πρὸς τὸν λαόν, Ἄνδρες Ἰσραηλίται,¹³ τί θαυμάζετε ἐπὶ

τούτῳ, ἢ ἡμῖν τί ἀτενίζετε,¹⁴ ὥς ἰδίᾳ δυνάμει ἢ εὐσεβείᾳ¹⁵ πεποιηκόσιν τοῦ

περιπατεῖν αὐτόν; Ὁ θεὸς Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, ὁ θεὸς τῶν πατέρων 13

ἡμῶν, ἐδόξασεν τὸν παῖδα¹⁶ αὐτοῦ Ἰησοῦν: ὃν ὑμεῖς μὲν παρεδώκατε, καὶ

ἡρνήσασθε αὐτὸν κατὰ πρόσωπον Πιλάτου, κρίναντος ἐκείνου ἀπολύειν. 14

Ὑμεῖς δὲ τὸν ἅγιον καὶ δίκαιον ἡρνήσασθε, καὶ ᾔτησασθε ἄνδρα φονέα¹⁷

¹ αἰνέω, praise. ² ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ³ ὡραῖος, beautiful, fair. ⁴ πύλη, ης, ἡ, gate, porch. ⁵ θάμβος, ους, τό, amazement, astonishment. ⁶ ἐκστασις, εως, ἡ, bewilderment, ecstasy. ⁷ συμβαίνω, come together, come to pass. ⁸ χωλός, lame, deprived of a foot. ⁹ συντρέχω, run together, go with. ¹⁰ στοά, ᾱς, ἡ, portico, colonnade. ¹¹ Σολομών, ωνος, ὁ, Solomon. ¹² ἐκθαμβός, utterly astonished, full of amazement. ¹³ Ἰσραηλίτης, ου, ὁ, Israelite. ¹⁴ ἀτενίζω, gaze, stare. ¹⁵ εὐσεβεία, ας, ἡ, godliness, piety. ¹⁶ παῖς, ὁ, male or female child, servant. ¹⁷ φονεύς, έως, ὁ, murderer.

χαρισθῆναι¹ ὑμῖν, τὸν δὲ ἀρχηγὸν² τῆς ζωῆς ἀπεκτείνετε· ὃν ὁ θεὸς ἤγειρεν ἐκ 15
νεκρῶν, οὗ ἡμεῖς μάρτυρές ἐσμεν. Καὶ ἐπὶ τῇ πίστει τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, 16
τοῦτον ὃν θεωρεῖτε καὶ οἶδατε ἐστερέωσεν³ τὸ ὄνομα αὐτοῦ· καὶ ἡ πίστις ἡ δι'
αὐτοῦ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ὁλοκληρίαν⁴ ταύτην ἀπέναντι⁵ πάντων ὑμῶν. Καὶ νῦν, 17
ἀδελφοί, οἶδα ὅτι κατὰ ἄγνοιαν⁶ ἐπράξατε, ὥσπερ καὶ οἱ ἄρχοντες ὑμῶν. Ὁ δὲ 18
θεὸς ἃ προκατήγγειλεν⁷ διὰ στόματος πάντων τῶν προφητῶν αὐτοῦ, παθεῖν
τὸν χριστόν, ἐπλήρωσεν οὕτως. Μετανοήσατε οὖν καὶ ἐπιστρέψατε, εἰς τὸ 19
ἐξαλειφθῆναι⁸ ὑμῶν τὰς ἁμαρτίας, ὅπως ἂν ἔλθωσιν καιροὶ ἀναψύξεως⁹ ἀπὸ
προσώπου τοῦ κυρίου, καὶ ἀποστείλῃ τὸν προκεχειρισμένον¹⁰ ὑμῖν χριστόν 20
Ἰησοῦν· ὃν δεῖ οὐρανὸν μὲν δέξασθαι ἄχρι χρόνων ἀποκαταστάσεως¹¹ πάντων, 21
ὧν ἐλάλησεν ὁ θεὸς διὰ στόματος πάντων τῶν ἁγίων αὐτοῦ προφητῶν ἀπ'
αἰῶνος. Μωσῆς μὲν γὰρ πρὸς τοὺς πατέρας εἶπεν ὅτι Προφῆτην ὑμῖν 22
ἀναστήσει κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ· αὐτοῦ ἀκούσεσθε

¹χαρίζομαι, give freely, forgive. ²ἀρχηγός, οὗ, ὁ, founder, leader. ³στερεόω, make firm, strengthen. ⁴ὁλοκληρία, ας, ἡ, wholeness, completeness. ⁵ἀπέναντι, over against, before. ⁶ἄγνοια, ας, ἡ, ignorance. ⁷προκαταγγέλλω, foretell, announce beforehand. ⁸ἐξαλείφω, wipe out, erase. ⁹ἀνάψυξις, εως, ἡ, recovery of breath, refreshing. ¹⁰προχειρίζομαι, determine, appoint. ¹¹ἀποκατάστασις, εως, ἡ, restoration, restitution.

κατὰ πάντα ὅσα ἂν λαλήσῃ πρὸς ὑμᾶς. Ἔσται δέ, πᾶσα ψυχὴ, ἥτις ἐὰν μὴ ²³
 ἀκούσῃ τοῦ προφήτου ἐκείνου, ἐξολοθρευθήσεται¹ ἐκ τοῦ λαοῦ. Καὶ πάντες δὲ ²⁴
 οἱ προφῆται ἀπὸ Σαμουὴλ καὶ τῶν καθεξῆς,² ὅσοι ἐλάλησαν, καὶ κατήγγειλαν³
 τὰς ἡμέρας ταύτας. Ὑμεῖς ἐστε υἱοὶ τῶν προφητῶν, καὶ τῆς διαθήκης ἥς ²⁵
 διέθετο⁴ ὁ θεὸς πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, λέγων πρὸς Ἀβραάμ, Καὶ ἐν τῷ
 σπέρματί σου ἐνευλογηθήσονται⁵ πᾶσαι αἱ πατριαὶ⁶ τῆς γῆς. Ὑμῖν πρῶτον ὁ ²⁶
 θεός, ἀναστήσας τὸν παῖδα⁷ αὐτοῦ Ἰησοῦν, ἀπέστειλεν αὐτὸν εὐλογοῦντα ὑμᾶς,
 ἐν τῷ ἀποστρέφειν⁸ ἕκαστον ἀπὸ τῶν πονηριῶν⁹ ὑμῶν.

Λαλούντων δὲ αὐτῶν πρὸς τὸν λαόν, ἐπέστησαν¹⁰ αὐτοῖς οἱ ἱερεῖς καὶ ὁ ⁴
 στρατηγὸς¹¹ τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ Σαδδουκαῖοι,¹² διαπονούμενοι¹³ διὰ τὸ διδάσκειν ²
 αὐτοὺς τὸν λαόν, καὶ καταγγέλλειν³ ἐν τῷ Ἰησοῦ τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν. ³
 Καὶ ἐπέβαλον¹⁴ αὐτοῖς τὰς χεῖρας, καὶ ἔθεντο εἰς τήρησιν¹⁵ εἰς τὴν αὔριον¹⁶ ἦν

¹ ἐξολοθρεύω, destroy utterly, annihilate. ² καθεξῆς, successively, in order. ³ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ⁴ διατίθεμαι, appoint, make. ⁵ ἐνευλογέω, bless. ⁶ πατριά, ἄς, ἡ, lineage, family. ⁷ παῖς, ὁ, male or female child, servant. ⁸ ἀποστρέφω, turn away, turn back. ⁹ πονηρία, ἄς, ἡ, iniquity, wickedness. ¹⁰ ἐφίστημι, stand over, come upon. ¹¹ στρατηγός, οὗ, ὁ, commander, general. ¹² Σαδδουκαῖος, ου, ὁ, Sadducee. ¹³ διαπονέομαι, be annoyed, disturbed. ¹⁴ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ¹⁵ τήρησις, εως, ἡ, imprisonment, keeping. ¹⁶ αὔριον, tomorrow.

γὰρ ἑσπέρα¹ ἤδη. Πολλοὶ δὲ τῶν ἀκουσάντων τὸν λόγον ἐπίστευσαν· καὶ 4

ἐγενήθη ὁ ἀριθμὸς² τῶν ἀνδρῶν ὥσεί χιλιάδες³ πέντε.

Ἐγένετο δὲ ἐπὶ τὴν αὔριον⁴ συναχθῆναι αὐτῶν τοὺς ἄρχοντας καὶ πρεσβυτέρους 5

καὶ γραμματεῖς εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ Ἄνναν⁵ τὸν ἀρχιερέα, καὶ Καϊάφαν,⁶ καὶ 6

Ἰωάννην, καὶ Ἀλέξανδρον,⁷ καὶ ὅσοι ἦσαν ἐκ γένους⁸ ἀρχιερατικοῦ.⁹ Καὶ 7

στήσαντες αὐτοὺς ἐν μέσῳ ἐπυνθάνοντο,¹⁰ Ἐν ποίᾳ δυνάμει ἢ ἐν ποίῳ ὀνόματι

ἐποιήσατε τοῦτο ὑμεῖς; Τότε Πέτρος πλησθεὶς πνεύματος ἁγίου εἶπεν πρὸς 8

αὐτούς, Ἄρχοντες τοῦ λαοῦ καὶ πρεσβύτεροι τοῦ Ἰσραήλ, εἰ ἡμεῖς σήμερον 9

ἀνακρινόμεθα¹¹ ἐπὶ εὐεργεσίᾳ¹² ἀνθρώπου ἀσθενοῦς, ἐν τίνι οὗτος σέσωσται: 10

γνωστὸν¹³ ἔστω πᾶσιν ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραήλ, ὅτι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ

χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου,¹⁴ ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε, ὃν ὁ θεὸς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν,

ἐν τούτῳ οὗτος παρέστηκεν ἐνώπιον ὑμῶν ὑγιής.¹⁵ Οὗτός ἐστιν ὁ λίθος ὁ 11

¹ ἑσπέρα, ας, ἡ, evening. ² ἀριθμός, οὐ, ὁ, number, total. ³ χιλιάς, ἄδος, ἡ, thousand. ⁴ αὔριον, tomorrow. ⁵ Ἄννας, α, ὁ, Annas. ⁶ Καϊάφας, α, ὁ, Caiaphas. ⁷ Ἀλέξανδρος, ου, ὁ, Alexander. ⁸ γένος, ους, τό, race, kind. ⁹ ἀρχιερατικός, highpriestly, high priestly. ¹⁰ ἐπυνθάνομαι, inquire, ask. ¹¹ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ¹² εὐεργεσία, ας, ἡ, good deed, good action. ¹³ γνωστός, known, acquaintance. ¹⁴ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ¹⁵ ὑγιής, whole, healthy.

ἐξουθενηθεῖς¹ ὑφ' ὑμῶν τῶν οἰκοδομούντων, ὁ γενόμενος εἰς κεφαλὴν γωνίας.² 12

Καὶ οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἢ σωτηρία· οὔτε γὰρ ὄνομά ἐστιν ἕτερον τὸ δεδομένον ἐν ἀνθρώποις, ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς.

Θεωροῦντες δὲ τὴν τοῦ Πέτρου παρρησίαν καὶ Ἰωάννου, καὶ καταλαβόμενοι³ ὅτι 13

ἄνθρωποι ἀγράμματοί⁴ εἰσιν καὶ ἰδιῶται,⁵ ἐθαύμαζον, ἐπεγίνωσκόν τε αὐτοὺς

ὅτι σὺν τῷ Ἰησοῦ ἦσαν. Τὸν δὲ ἄνθρωπον βλέποντες σὺν αὐτοῖς ἐστῶτα τὸν 14

τεθεραπευμένον, οὐδὲν εἶχον ἀντειπεῖν.⁶ Κελεύσαντες δὲ αὐτοὺς ἔξω τοῦ 15

συνεδρίου⁷ ἀπελθεῖν, συνέβαλλον⁸ πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες, Τί ποιήσομεν 16

τοῖς ἀνθρώποις τούτοις; Ὅτι μὲν γὰρ γνωστὸν⁹ σημεῖον γέγονεν δι' αὐτῶν,

πᾶσιν τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ φανερόν,¹⁰ καὶ οὐ δυνάμεθα ἀρνήσασθαι. 17

Ἀλλ' ἵνα μὴ ἐπὶ πλεῖον διανεμηθῇ¹¹ εἰς τὸν λαόν, ἀπειλῇ¹² ἀπειλησόμεθα¹³

αὐτοῖς μηκέτι¹⁴ λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ μηδενὶ ἀνθρώπων. Καὶ 18

¹ ἐξουθενέω, despise, ignore. ² γωνία, ας, ἡ, angle, corner. ³ καταλαμβάνω, overtake, apprehend. ⁴ ἀγράμματος, uneducated, illiterate. ⁵ ἰδιώτης, ου, ὁ, unskilled or ungifted person, amateur. ⁶ ἀντιλέγω, speak against, oppose. ⁷ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ⁸ συμβάλλω, discuss, consider. ⁹ γνωστός, known, acquaintance. ¹⁰ φανερός, manifest, apparent. ¹¹ διανέμω, distribute, spread. ¹² ἀπειλή, ἥς, ἡ, threat, threatening. ¹³ ἀπειλέω, threaten, warm. ¹⁴ μηκέτι, no longer.

καλέσαντες αὐτούς, παρήγγειλαν αὐτοῖς τὸ καθόλου¹ μὴ φθέγγεσθαι² μηδὲ
διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀποκριθέντες 19
πρὸς αὐτοὺς εἶπον, Εἰ δίκαιόν ἐστιν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἀκούειν μᾶλλον ἢ
τοῦ θεοῦ, κρίνατε. Οὐ δυνάμεθα γὰρ ἡμεῖς, ἃ εἶδομεν καὶ ἠκούσαμεν, μὴ 20
λαλεῖν. Οἱ δὲ προσαπειλησάμενοι³ ἀπέλυσαν αὐτούς, μηδὲν εὐρίσκοντες τὸ 21
πῶς κολάσσονται⁴ αὐτούς, διὰ τὸν λαόν, ὅτι πάντες ἐδόξαζον τὸν θεὸν ἐπὶ τῷ
γεγονότι. Ἐτῶν γὰρ ἦν πλειόνων τεσσαράκοντα⁵ ὁ ἄνθρωπος ἐφ' ὃν ἐγεγόνει τὸ 22
σημεῖον τοῦτο τῆς ἰάσεως.⁶

Ἀπολυθέντες δὲ ἦλθον πρὸς τοὺς ἰδίους, καὶ ἀπήγγειλαν ὅσα πρὸς αὐτοὺς οἱ 23
ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι εἶπον. Οἱ δὲ ἀκούσαντες ὁμοθυμαδὸν⁷ ἤραν 24
φωνὴν πρὸς τὸν θεόν, καὶ εἶπον, Δέσποτα,⁸ σὺ ὁ θεὸς ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν
καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς: ὁ διὰ στόματος Δαυὶδ 25

¹ καθόλου, entirely, completely. ² φθέγγομαι, utter, speak. ³ προσαπειλέω, utter additional threats. ⁴ κολάζω, penalize, punish. ⁵ τεσσαράκοντα, forty, 40. ⁶ ἰασις, εως, ἡ, healing, cure. ⁷ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ⁸ δεσπότης, ου, ὁ, master, lord.

παιδός¹ σου εἰπών, Ἵνα τί ἐφρύαξαν² ἔθνη, καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν³ κενά;⁴ 26

Παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ
κατὰ τοῦ κυρίου, καὶ κατὰ τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ: συνήχθησαν γὰρ ἐπ' ἀληθείας 27

ἐπὶ τὸν ἅγιον παῖδά¹ σου Ἰησοῦν, ὃν ἔχρισας,⁵ Ἡρώδης τε καὶ Πόντιος⁶
Πιλάτος, σὺν ἔθνεσιν καὶ λαοῖς Ἰσραήλ, ποιῆσαι ὅσα ἡ χεὶρ σου καὶ ἡ βουλή⁷ 28

σου προώρισεν⁸ γενέσθαι. Καὶ τὰ νῦν, κύριε, ἐπιδε⁹ ἐπὶ τὰς ἀπειλὰς¹⁰ αὐτῶν, καὶ 29

δὸς τοῖς δούλοις σου μετὰ παρρησίας πάσης λαλεῖν τὸν λόγον σου, ἐν τῷ τὴν 30

χεῖρά σου ἐκτείνειν¹¹ σε εἰς ἱάσιν,¹² καὶ σημεῖα καὶ τέρατα¹³ γίνεσθαι διὰ τοῦ

ὀνόματος τοῦ ἁγίου παιδός¹ σου Ἰησοῦ. Καὶ δεηθέντων¹⁴ αὐτῶν ἐσαλεύθη¹⁵ ὁ 31

τόπος ἐν ᾧ ἦσαν συνηγμένοι, καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες πνεύματος ἁγίου, καὶ

ἐλάλουν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ μετὰ παρρησίας.

¹ παῖς, ὁ, male or female child, servant. ² φρυάσσω, be arrogant, haughty. ³ μελετάω, take care, take pains with. ⁴ κενός, empty, vain. ⁵ χρίω, anoint. ⁶ Πόντιος, ου, ὁ, Pontius. ⁷ βουλή, ἡς, ἡ, counsel, purpose. ⁸ προορίζω, predetermine, foreordain. ⁹ ἐπείδεν, looked upon, regarded. ¹⁰ ἀπειλή, ἡς, ἡ, threat, threatening. ¹¹ ἐκτείνω, stretch forth, stretch out. ¹² ἱάσις, εως, ἡ, healing, cure. ¹³ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ¹⁴ δέομαι, ask, request. ¹⁵ σαλεύω, shake, excite.

Τοῦ δὲ πλήθους τῶν πιστευσάντων ἦν ἡ καρδία καὶ ἡ ψυχὴ μία· καὶ οὐδὲ εἷς τι 32
 τῶν ὑπαρχόντων αὐτῶν ἔλεγεν ἴδιον εἶναι, ἀλλ' ἦν αὐτοῖς ἅπαντα κοινά.¹ Καὶ 33
 μεγάλη δυνάμει ἀπεδίδουν τὸ μαρτύριον² οἱ ἀπόστολοι τῆς ἀναστάσεως τοῦ
 κυρίου Ἰησοῦ, χάρις τε μεγάλη ἦν ἐπὶ πάντας αὐτούς. Οὐδὲ γὰρ ἐνδεής³ τις 34
 ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς· ὅσοι γὰρ κτήτορες⁴ χωρίων⁵ ἢ οἰκιῶν ὑπῆρχον, πωλοῦντες⁶
 ἔφερον τὰς τιμὰς τῶν πιπρασκομένων,⁷ καὶ ἐτίθουν παρὰ τοὺς πόδας τῶν 35
 ἀποστόλων· διεδίδото⁸ δὲ ἐκάστῳ καθότι⁹ ἂν τις χρεῖαν εἶχεν.

Ἰωσῆς¹⁰ δέ, ὁ ἐπικληθεὶς Βαρνάβας ἀπὸ τῶν ἀποστόλων – ὃ ἐστίν, 36
 μεθερμηνεούμενον,¹¹ υἱὸς παρακλήσεως – Λευΐτης,¹² Κύπριος¹³ τῷ γένει,¹⁴ 37
 ὑπάρχοντος αὐτῷ ἀγροῦ, πωλήσας⁶ ἤνεγκεν τὸ χρήμα,¹⁵ καὶ ἔθηκεν παρὰ τοὺς
 πόδας τῶν ἀποστόλων.

¹ κοινός, common, unclean. ² μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ³ ἐνδεής, poor, needy. ⁴ κτήτωρ, ορος, ὁ, owner, possessor. ⁵ χωρίον, ου, τό, place, field. ⁶ πωλέω, sell. ⁷ πιπράσκω, sell. ⁸ διαδίδωμι, distribute, give. ⁹ καθότι, according as, because. ¹⁰ Ἰωσῆς, ἦτος, ὁ, Josēs. ¹¹ μεθερμηνεύω, translate, interpret. ¹² Λευΐτης, ου, ὁ, Levite. ¹³ Κύπριος, ου, ὁ, Cyprian, Cypriote. ¹⁴ γένος, ους, τό, race, kind. ¹⁵ χρήμα, τος, τό, wealth, money.

Ἄνὴρ δέ τις Ἀνανίας¹ ὀνόματι, σὺν Σαπφείρῃ² τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, ἐπώλησεν³ **5**
κτῆμα,⁴ καὶ ἐνοσφίσατο⁵ ἀπὸ τῆς τιμῆς, συνειδυίας⁶ καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, **2**
καὶ ἐνέγκας μέρος τι παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων ἔθηκεν. Εἶπεν δὲ **3**
Πέτρος, Ἀνανία,¹ διὰ τί ἐπλήρωσεν ὁ Σατανᾶς τὴν καρδίαν σου, ψεύσασθαί⁷ σε
τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ νοσφίσασθαί⁵ σε ἀπὸ τῆς τιμῆς τοῦ χωρίου;⁸ Οὐχὶ **4**
μένον σοὶ ἔμενεν, καὶ πραθὲν⁹ ἐν τῇ σῇ ἐξουσίᾳ ὑπῆρχεν; Τί ὅτι ἔθου ἐν τῇ
καρδίᾳ σου τὸ πρᾶγμα¹⁰ τοῦτο; Οὐκ ἐψεύσω⁷ ἀνθρώποις, ἀλλὰ τῷ θεῷ. **5**
Ἀκούων δὲ ὁ Ἀνανίας¹ τοὺς λόγους τούτους, πεσὼν ἐξέψυξεν:¹¹ καὶ ἐγένετο
φόβος μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα. Ἀναστάντες δὲ οἱ νεώτεροι¹² **6**
συνέστειλαν¹³ αὐτόν, καὶ ἐξενέγκαντες¹⁴ ἔθαψαν.¹⁵

¹ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ² Σαπφείρη, ης, ἡ, Sapphira. ³ πωλέω, sell. ⁴ κτῆμα, ος, τό, possession, piece of property. ⁵ νοσφίζω, rob, set apart. ⁶ σύνοιδα, know, be conscious of. ⁷ ψεύδομαι, lie. ⁸ χωρίον, ου, τό, place, field. ⁹ πιπράσκω, sell. ¹⁰ πρᾶγμα, τος, τό, deed, matter. ¹¹ ἐκψύχω, expire, breathe one's last. ¹² νέος, new, young. ¹³ συστέλλω, limit, shorten. ¹⁴ ἐκφέρω, carry out, bring forth. ¹⁵ θάπτω, bury.

Ἐγένετο δὲ ὡς ὥρων τριῶν διάστημα,¹ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ μὴ εἰδυῖα τὸ γεγονὸς 7
 εἰσῆλθεν. Ἀπεκρίθη δὲ αὐτῇ ὁ Πέτρος, Εἰπέ μοι, εἰ τοσούτου² τὸ χωρίον³ 8
 ἀπέδοσθε; Ἡ δὲ εἶπεν, Ναί, τοσούτου.² Ὁ δὲ Πέτρος εἶπεν πρὸς αὐτήν, Τί ὅτι 9
 συνεφωνήθη⁴ ὑμῖν πειράσαι τὸ πνεῦμα κυρίου; Ἰδοὺ, οἱ πόδες τῶν θαψάντων⁵
 τὸν ἄνδρα σου ἐπὶ τῇ θύρᾳ, καὶ ἐξοίσουσίν⁶ σε. Ἔπεσεν δὲ παραχρῆμα⁷ παρὰ 10
 τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ ἐξέψυξεν:⁸ εἰσελθόντες δὲ οἱ νεανίσκοι⁹ εὔρον αὐτήν
 νεκράν, καὶ ἐξενέγκαντες⁶ ἔθαψαν⁵ πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς. Καὶ ἐγένετο φόβος 11
 μέγας ἐφ' ὅλην τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα.

Διὰ δὲ τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων ἐγίνετο σημεῖα καὶ τέρατα¹⁰ ἐν τῷ λαῷ πολλά: 12
 καὶ ἦσαν ὁμοθυμαδὸν¹¹ ἅπαντες ἐν τῇ στοᾷ¹² Σολομώντος.¹³ Τῶν δὲ λοιπῶν 13
 οὐδεὶς ἐτόλμα¹⁴ κολλᾶσθαι¹⁵ αὐτοῖς, ἀλλ' ἐμεγάλυνεν¹⁶ αὐτοὺς ὁ λαός: μᾶλλον 14
 δὲ προσετίθεντο¹⁷ πιστεύοντες τῷ κυρίῳ, πλήθη ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν: ὥστε 15

¹ διάστημα, τος, τό, interval, interval of time. ² τοσούτος, so great, so much. ³ χωρίον, ου, τό, place, field. ⁴ συμφωνέω, agree with, agree together. ⁵ θάπτω, bury. ⁶ ἐκφέρω, carry out, bring forth. ⁷ παραχρῆμα, immediately, instantly. ⁸ ἐκψύχω, expire, breathe one's last. ⁹ νεανίσκος, ου, ὁ, youth, young man. ¹⁰ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ¹¹ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ¹² στοά, ᾶς, ἡ, portico, colonnade. ¹³ Σολομών, ωνος, ὁ, Solomon. ¹⁴ τολμάω, dare, endure. ¹⁵ κολλᾶω, glue, cleave. ¹⁶ μεγαλύνω, make or declare great, enlarge. ¹⁷ προστίθημι, add, add to.

κατὰ τὰς πλατείας¹ ἐκφέρειν² τοὺς ἀσθενεῖς, καὶ τιθέναι ἐπὶ κλινῶν³ καὶ
 κραββάτων,⁴ ἵνα ἐρχομένου Πέτρου κἂν⁵ ἢ σκιά⁶ ἐπισκιάσῃ⁷ τινὶ αὐτῶν. 16
 Συνήρχετο δὲ καὶ τὸ πλῆθος τῶν πέριξ⁸ πόλεων εἰς Ἱερουσαλήμ, φέροντες
 ἀσθενεῖς καὶ ὀχλουμένους⁹ ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων, οἵτινες ἐθεραπεύοντο
 ἅπαντες.

Ἀναστὰς δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ πάντες οἱ σὺν αὐτῷ – ἡ οὖσα αἵρεσις¹⁰ τῶν 17
 Σαδδουκαίων¹¹ – ἐπλήσθησαν ζήλου,¹² καὶ ἐπέβαλον¹³ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ 18
 τοὺς ἀποστόλους, καὶ ἔθεντο αὐτοὺς ἐν τηρήσει¹⁴ δημοσίᾳ.¹⁵ Ἄγγελος δὲ κυρίου 19
 διὰ τῆς νυκτὸς ἤνοιξεν τὰς θύρας τῆς φυλακῆς, ἐξαγαγόν¹⁶ τε αὐτοὺς εἶπεν, 20
 Πορεύεσθε, καὶ σταθέντες λαλεῖτε ἐν τῷ ἱερῷ τῷ λαῷ πάντα τὰ ῥήματα τῆς
 ζωῆς ταύτης. Ἀκούσαντες δὲ εἰσῆλθον ὑπὸ τὸν ὄρθρον¹⁷ εἰς τὸ ἱερόν, καὶ 21
 ἐδίδασκον. Παραγενόμενος δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, συνεκάλεσαν¹⁸ τὸ

¹ πλατεῖα, ας, ἡ, street. ² ἐκφέρω, carry out, bring forth. ³ κλίνη, ης, ἡ, couch, bed. ⁴ κράβατος, ου, ὁ, mattress, pallet. ⁵ κἂν, and if, even if. ⁶ σκιά, ἄς, ἡ, shadow, thick darkness. ⁷ ἐπισκιάζω, overshadow, envelop. ⁸ πέριξ, all around, in the vicinity. ⁹ ὀχλέω, trouble, torment. ¹⁰ αἵρεσις, εως, ἡ, choice, faction. ¹¹ Σαδδουκαῖος, ου, ὁ, Sadducee. ¹² ζήλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ¹³ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ¹⁴ τήρησις, εως, ἡ, imprisonment, keeping. ¹⁵ δημόσιος, public, publicly. ¹⁶ ἐξάγω, lead out. ¹⁷ ὄρθρος, ου, ὁ, daybreak, dawn. ¹⁸ συγκαλέω, call together.

συνέδριον¹ καὶ πᾶσαν τὴν γερουσίαν² τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἀπέστειλαν εἰς τὸ
δεσμωτήριον,³ ἀχθῆναι αὐτούς. Οἱ δὲ ὑπηρέται⁴ παραγενόμενοι οὐχ εὔρον 22
αὐτοὺς ἐν τῇ φυλακῇ· ἀναστρέψαντες⁵ δὲ ἀπήγγειλαν, λέγοντες ὅτι Ὅ μὲν 23
δεσμωτήριον³ εὔρομεν κεκλεισμένον⁶ ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ,⁷ καὶ τοὺς φύλακας⁸
ἐστῶτας πρὸ τῶν θυρῶν· ἀνοίξαντες δέ, ἔσω⁹ οὐδέν· εὔρομεν. Ὡς δὲ ἤκουσαν 24
τοὺς λόγους τούτους ὃ τε ἱερεὺς καὶ ὁ στρατηγὸς¹⁰ τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς,
διηπόρουν¹¹ περὶ αὐτῶν, τί ἂν γένοιτο τοῦτο. Παραγενόμενος δὲ τις ἀπήγγειλεν 25
αὐτοῖς ὅτι Ἰδοὺ, οἱ ἄνδρες οὓς ἔθεσθε ἐν τῇ φυλακῇ εἶσιν ἐν τῷ ἱερῷ ἐστῶτες
καὶ διδάσκοντες τὸν λαόν. Τότε ἀπελθὼν ὁ στρατηγὸς¹⁰ σὺν τοῖς ὑπηρέταις⁴ 26
ἤγαγεν αὐτούς, οὐ μετὰ βίας,¹² ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαόν, ἵνα μὴ λιθασθῶσιν.¹³ 27
Ἀγαγόντες δὲ αὐτοὺς ἔστησαν ἐν τῷ συνεδρίῳ.¹ Καὶ ἐπηρώτησεν αὐτοὺς ὁ
ἀρχιερεὺς, λέγων, Οὐ παραγγελία¹⁴ παρηγγείλαμεν ὑμῖν μὴ διδάσκειν ἐπὶ τῷ 28

¹ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ² γερουσία, ας, ἡ, council of elders, body of elders. ³ δεσμωτήριον, ου, τό, prison, jail. ⁴ ὑπηρέτης, ου, ὁ, servant, assistant. ⁵ ἀναστρέφω, return, live. ⁶ κλείω, shut, shut up. ⁷ ἀσφάλεια, ας, ἡ, certainty, security. ⁸ φύλαξ, ακος, ὁ, guard, sentinel. ⁹ ἔσω, within, inside. ¹⁰ στρατηγός, οῦ, ὁ, commander, general. ¹¹ διαπορέω, be greatly perplexed or at a loss. ¹² βία, ας, ἡ, strength, force. ¹³ λιθάζω, throw stones, stone. ¹⁴ παραγγελία, ας, ἡ, instruction, command.

ὀνόματι τούτῳ; Καὶ ἰδοὺ πεπληρώκατε τὴν Ἱερουσαλὴμ τῆς διδασχῆς ὑμῶν, καὶ
 βούλεσθε ἐπαγαγεῖν¹ ἐφ' ἡμᾶς τὸ αἷμα τοῦ ἀνθρώπου τούτου. Ἀποκριθεὶς δὲ 29
 Πέτρος καὶ οἱ ἀπόστολοι εἶπον, Πειθαρχεῖν² δεῖ θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις. Ὁ 30
 θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν ἡγείρεν Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς διεχειρίσασθε,³ κρεμάσαντες⁴
 ἐπὶ ξύλου.⁵ Τοῦτον ὁ θεὸς ἀρχηγόν⁶ καὶ σωτῆρα⁷ ὑψώσεν⁸ τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, 31
 δοῦναι μετάνοιαν⁹ τῷ Ἰσραὴλ καὶ ἄφεσιν¹⁰ ἁμαρτιῶν. Καὶ ἡμεῖς ἐσμὲν αὐτοῦ 32
 μάρτυρες τῶν ῥημάτων τούτων, καὶ τὸ πνεῦμα δὲ τὸ ἅγιον, ὃ ἔδωκεν ὁ θεὸς
 τοῖς πειθαρχοῦσιν² αὐτῷ.

Οἱ δὲ ἀκούοντες διεπρίοντο,¹¹ καὶ ἐβουλεύοντο¹² ἀνελεῖν¹³ αὐτούς. Ἀναστὰς δέ τις 33
 ἐν τῷ συνεδρίῳ¹⁴ Φαρισαῖος, ὀνόματι Γαμαλιήλ,¹⁵ νομοδιδάσκαλος,¹⁶ τίμιος¹⁷
 παντὶ τῷ λαῷ, ἐκέλευσεν ἔξω βραχύ¹⁸ τι τοὺς ἀποστόλους ποιῆσαι. Εἶπέν τε 35
 πρὸς αὐτούς, Ἄνδρες Ἰσραηλίται,¹⁹ προσέχετε²⁰ ἑαυτοῖς ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις

¹ ἐπάγω, bring upon. ² πειθαρχέω, obey authority, obey one in authority. ³ διαχειρίζομαι, lay violent hands on, put to death. ⁴ κρεμάννυμι, hang, hang up. ⁵ ξύλον, οὐ, τό, wood, tree. ⁶ ἀρχηγός, οὐ, ὁ, founder, leader. ⁷ σωτήρ, ἦρος, ὁ, savior, deliverer. ⁸ ὑψόω, lift up, exalt. ⁹ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ¹⁰ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ¹¹ διαπρίω, cut to the quick. ¹² βουλεύω, deliberate, take counsel. ¹³ ἀναιρέω, take up, kill. ¹⁴ συνέδριον, οὐ, τό, council, Sanhedrin. ¹⁵ Γαμαλιήλ, ὁ, Gamaliel. ¹⁶ νομοδιδάσκαλος, οὐ, ὁ, teacher of the law. ¹⁷ τίμιος, precious, honorable. ¹⁸ βραχύς, short, little. ¹⁹ Ἰσραηλίτης, οὐ, ὁ, Israelite. ²⁰ προσέχω, take head of, attend to.

τούτοις, τί μέλλετε πράσσειν. Πρὸ γὰρ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀνέστη Θευδᾶς,¹ 36
λέγων εἶναί τινα ἐαυτόν, ᾧ προσεκλήθη ἀριθμὸς² ἀνδρῶν ὡσεὶ³ τετρακοσίων·⁴
ὃς ἀνηρέθη,⁵ καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ διελύθησαν⁶ καὶ ἐγένοντο εἰς
οὐδέν. Μετὰ τοῦτον ἀνέστη Ἰούδας ὁ Γαλιλαῖος⁷ ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς 37
ἀπογραφῆς,⁸ καὶ ἀπέστησεν⁹ λαὸν ἱκανὸν ὀπίσω αὐτοῦ· καὶ κεῖνος¹⁰ ἀπώλετο,
καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ διεσκορπίσθησαν.¹¹ Καὶ τὰ νῦν λέγω ὑμῖν, 38
ἀπόστητε⁹ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τούτων, καὶ ἐάσατε¹² αὐτούς· ὅτι ἐὰν ἢ ἐξ
ἀνθρώπων ἢ βουλῇ¹³ ἢ τὸ ἔργον τοῦτο, καταλυθήσεται·¹⁴ εἰ δὲ ἐκ θεοῦ ἐστίν, οὐ 39
δύνασθε καταλῦσαι¹⁴ αὐτό, μήποτε καὶ θεομάχοι¹⁵ εὗρεθῇτε. Ἐπείσθησαν δὲ 40
αὐτῷ· καὶ προσκαλεσάμενοι τοὺς ἀποστόλους, δείραντες¹⁶ παρήγγειλαν μὴ
λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἀπέλυσαν αὐτούς. Οἱ μὲν οὖν 41
ἐπορεύοντο χαίροντες ἀπὸ προσώπου τοῦ συνεδρίου,¹⁷ ὅτι ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος

¹ Θευδᾶς, ᾱ, ὁ, Theudas. ² ἀριθμὸς, οὐ, ὁ, number, total. ³ ὡσεὶ, like, about. ⁴ τετρακόσιοι, four hundred, 400. ⁵ ἀναιρέω, take up, kill. ⁶ διαλύω, break up, disperse. ⁷ Γαλιλαῖος, Galilean. ⁸ ἀπογραφή, ἡς, ἡ, census, registration. ⁹ ἀφίστημι, withdraw, depart. ¹⁰ καὶ κεῖνος, and he, and she. ¹¹ διασκορπίζω, scatter, separate. ¹² ἐάω, permit, allow. ¹³ βουλῇ, ἡς, ἡ, counsel, purpose. ¹⁴ καταλύω, destroy, lodge. ¹⁵ θεομάχος, fighting against God. ¹⁶ δέρω, beat, flay. ¹⁷ συνέδριον, οὐ, τό, council, Sanhedrin.

τοῦ Ἰησοῦ κατηξιώθησαν¹ ἀτιμασθῆναι.² Πᾶσαν τε ἡμέραν, ἐν τῷ ἱερῷ καὶ 42
κατ' οἶκον, οὐκ ἐπαύοντο³ διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι Ἰησοῦν τὸν
χριστόν.

Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ταύταις, πληθυνόντων⁴ τῶν μαθητῶν, ἐγένετο γογγυσμός⁵ 6
τῶν Ἑλληνιστῶν⁶ πρὸς τοὺς Ἑβραίους,⁷ ὅτι παρεθεωροῦντο⁸ ἐν τῇ διακονίᾳ τῇ
καθημερινῇ⁹ αἱ χῆραι αὐτῶν. Προσκαλεσάμενοι δὲ οἱ δώδεκα τὸ πλῆθος τῶν 2
μαθητῶν, εἶπον, Οὐκ ἄρεστόν¹⁰ ἐστὶν ἡμᾶς, καταλείψαντας¹¹ τὸν λόγον τοῦ
θεοῦ, διακονεῖν τραπέζαις.¹² Ἐπισκέψασθε¹³ οὖν, ἄδελφοί, ἄνδρας ἐξ ὑμῶν 3
μαρτυρουμένους ἐπτά, πλήρεις¹⁴ πνεύματος ἁγίου καὶ σοφίας, οὓς
καταστήσωμεν¹⁵ ἐπὶ τῆς χρείας ταύτης. Ἡμεῖς δὲ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ διακονίᾳ 4
τοῦ λόγου προσκαρτερήσομεν.¹⁶ Καὶ ἤρεσεν¹⁷ ὁ λόγος ἐνώπιον παντὸς τοῦ 5
πλήθους· καὶ ἐξελέξαντο¹⁸ Στέφανον, ἄνδρα πλήρης¹⁴ πίστεως καὶ πνεύματος

¹ καταξιόω, consider worthy, deem worthy. ² ἀτιμάζω, dishonor, disgrace. ³ παύω, cause to cease. ⁴ πληθύνω, multiply, increase. ⁵ γογγυσμός, οὐ, ὁ, grumbling, murmuring. ⁶ Ἑλληνιστής, οὐ, ὁ, Hellenist, Greek. ⁷ Ἑβραῖος, οὐ, ὁ, Hebrew. ⁸ παραθεωρέω, overlook, neglect. ⁹ καθημερινός, daily. ¹⁰ ἄρεστός, pleasing, desirable. ¹¹ καταλείπω, leave, leave behind. ¹² τράπεζα, ης, ἡ, table. ¹³ ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ¹⁴ πλήρης, full. ¹⁵ καθίστημι, set, constitute. ¹⁶ προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ¹⁷ ἄρέσκω, please, serve. ¹⁸ ἐκλέγομαι, choose, elect.

ἀγίου, καὶ Φίλιππον, καὶ Πρόχορον,¹ καὶ Νικάνορα,² καὶ Τίμωνα,³ καὶ
 Παρμενᾶν,⁴ καὶ Νικόλαον⁵ προσήλυτον⁶ Ἀντιοχέα,⁷ οὓς ἔστησαν ἐνώπιον τῶν ⁶
 ἀποστόλων· καὶ προσευξάμενοι ἐπέθηκαν αὐτοῖς τὰς χεῖρας.

Καὶ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἡϋξανεν,⁸ καὶ ἐπληθύνετο⁹ ὁ ἀριθμὸς¹⁰ τῶν μαθητῶν ἐν ⁷
 Ἱερουσαλὴμ σφόδρα,¹¹ πολὺς τε ὄχλος τῶν ἱερέων ὑπήκουον¹² τῇ πίστει.

Στέφανος δὲ πλήρης¹³ πίστεως καὶ δυνάμεως ἐποίει τέρατα¹⁴ καὶ σημεῖα μεγάλα ⁸
 ἐν τῷ λαῷ. Ἀνέστησαν δέ τινες τῶν ἐκ τῆς συναγωγῆς τῆς λεγομένης ⁹
 Λιβερτίνων,¹⁵ καὶ Κυρηναίων,¹⁶ καὶ Ἀλεξανδρέων,¹⁷ καὶ τῶν ἀπὸ Κιλικίας¹⁸ καὶ
 Ἀσίας,¹⁹ συζητοῦντες²⁰ τῷ Στεφάνῳ. Καὶ οὐκ ἴσχυον ἀντιστῆναι²¹ τῇ σοφίᾳ καὶ ¹⁰
 τῷ πνεύματι ᾧ ἐλάλει. Τότε ὑπέβαλον²² ἄνδρας λέγοντας ὅτι Ἀκηκόαμεν ¹¹
 αὐτοῦ λαλοῦντος ῥήματα βλάσφημα²³ εἰς Μωσῆν καὶ τὸν θεόν. Συνεκίνησάν²⁴ ¹²

¹ Πρόχορος, ου, ὁ, Prochorus. ² Νικάνωρ, ορος, ὁ, Nicanor. ³ Τίμων, ωνος, ὁ, Timon. ⁴ Παρμενᾶς, ᾱ, ὁ, Parmenas. ⁵ Νικόλαος, ου, ὁ, Nicolaus. ⁶ προσήλυτος, ου, ὁ, proselyte, convert. ⁷ Ἀντιοχεύς, έως, ὁ, Antiochene, Antiochian. ⁸ αὐξάνω, cause to grow, increase. ⁹ πληθύνω, multiply, increase. ¹⁰ ἀριθμός, οὔ, ὁ, number, total. ¹¹ σφόδρα, exceedingly, greatly. ¹² ὑπακούω, obey, listen. ¹³ πλήρης, full. ¹⁴ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ¹⁵ Λιβερτίνος, ου, ὁ, freedman. ¹⁶ Κυρηναῖος, ου, ὁ, Cyrenian, belonging to Cyrene. ¹⁷ Ἀλεξανδρεύς, έως, ὁ, Alexandrian. ¹⁸ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ¹⁹ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ²⁰ συζητέω, discuss, dispute. ²¹ ἀνθίστημι, resist, oppose. ²² ὑποβάλλω, instruct privately. ²³ βλάσφημος, blasphemous, slanderous. ²⁴ συγκινέω, stir up, move.

τε τὸν λαὸν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς γραμματεῖς, καὶ ἐπιστάντες¹
 συνήρπασαν² αὐτόν, καὶ ἤγαγον εἰς τὸ συνέδριον,³ ἔστησάν τε μάρτυρας⁴ 13
 ψευδεῖς⁵ λέγοντας, Ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐ παύεται⁶ ῥήματα βλάσφημα⁷ λαλῶν
 κατὰ τοῦ τόπου τοῦ ἁγίου καὶ τοῦ νόμου: ἀκηκόαμεν γὰρ αὐτοῦ λέγοντος ὅτι 14
 Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος⁸ οὗτος καταλύσει⁹ τὸν τόπον τοῦτον, καὶ ἀλλάξει¹⁰ τὰ ἔθνη¹¹
 ἃ παρέδωκεν ἡμῖν Μωσῆς. Καὶ ἀτενίσαντες¹² εἰς αὐτὸν ἅπαντες οἱ καθεζόμενοι 15
 ἐν τῷ συνεδρίῳ,¹³ εἶδον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὥσει πρόσωπον ἀγγέλου.

Εἶπεν δὲ ὁ ἀρχιερεὺς, Εἰ ἄρα¹⁴ ταῦτα οὕτως ἔχει; Ὁ δὲ ἔφη, 7

Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατε. Ὁ θεὸς τῆς δόξης ὤφθη τῷ πατρὶ ἡμῶν
 Ἀβραάμ ὄντι ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ,¹⁵ πρὶν¹⁶ ἢ κατοικῆσαι αὐτὸν ἐν Χαρράν,¹⁷ 3
 καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν, Ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ἐκ τῆς συγγενείας¹⁸ σου, καὶ

¹ ἐφίστημι, stand over, come upon. ² συναρπάζω, seize, drag away. ³ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ⁴ ψευδής, false, lying. ⁵ παύω, cause to cease. ⁶ βλάσφημος, blasphemous, slanderous. ⁷ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ⁸ καταλύω, destroy, lodge. ⁹ ἀλλάσσω, change, alter. ¹⁰ ἔθος, ους, τό, custom. ¹¹ ἀτενίζω, gaze, stare. ¹² καθεζομαι, sit down, am sitting. ¹³ ἄρα, so? (introduces a question). ¹⁴ Μεσοποταμία, ας, ἡ, Mesopotamia. ¹⁵ πρὶν, before, formerly. ¹⁶ Χαρράν, ἡ, Haran. ¹⁷ συγγένεια, ας, ἡ, kinship, relatives.

δεῦρο¹ εἰς γῆν ἣν ἄν σοι δείξω. Τότε ἐξελθὼν ἐκ γῆς Χαλδαίων² κατώκησεν ἐν 4
 Χαρράν·³ κακεῖθεν,⁴ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ, μετόκισεν⁵ αὐτὸν
 εἰς τὴν γῆν ταύτην εἰς ἣν ὑμεῖς νῦν κατοικεῖτε· καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ 5
 κληρονομίαν⁶ ἐν αὐτῇ, οὐδὲ βῆμα⁷ ποδός· καὶ ἐπηγγείλατο⁸ δοῦναι αὐτῷ εἰς
 κατάσχεσιν⁹ αὐτήν, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ' αὐτόν, οὐκ ὄντος αὐτῷ τέκνου.
 Ἐλάλησεν δὲ οὕτως ὁ θεός, ὅτι ἔσται τὸ σπέρμα αὐτοῦ πάροικον¹⁰ ἐν γῇ 6
 ἄλλοτρία,¹¹ καὶ δουλώσουσιν¹² αὐτὸ καὶ κακώσουσιν,¹³ ἔτη τετρακόσια.¹⁴ Καὶ τὸ 7
 ἔθνος, ᾧ ἐὰν δουλεύσωσιν, κρινῶ ἐγώ, εἶπεν ὁ θεός· καὶ μετὰ ταῦτα
 ἐξελεύσονται, καὶ λατρεύουσιν¹⁵ μοι ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ 8
 διαθήκην περιτομῆς· καὶ οὕτως ἐγέννησεν τὸν Ἰσαάκ, καὶ περιέτεμεν¹⁶ αὐτόν
 τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ·¹⁷ καὶ ὁ Ἰσαὰκ τὸν Ἰακώβ, καὶ ὁ Ἰακώβ τοὺς δώδεκα
 πατριάρχας.¹⁸ Καὶ οἱ πατριάρχαι¹⁸ ζηλώσαντες¹⁹ τὸν Ἰωσήφ ἀπέδοντο εἰς 9

¹ δεῦρο, until now, come here! ² Χαλδαῖος, ου, ὁ, Chaldean. ³ Χαρράν, ἡ, Haran. ⁴ κακεῖθεν, and thence, and from there. ⁵ μετοικίζω, remove to another place of habitation. ⁶ κληρονομία, ας, ἡ, inheritance. ⁷ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ⁸ ἐπαγγέλλομαι, promise, profess. ⁹ κατάσχεσις, εως, ἡ, possession, holding fast. ¹⁰ πάροικος, ου, ὁ, alien, stranger. ¹¹ ἄλλότριος, strange, foreign. ¹² δουλόω, enslave, bring under subjection. ¹³ κακώω, mistreat, harm. ¹⁴ τετρακόσιοι, four hundred, 400. ¹⁵ λατρεύω, serve, worship. ¹⁶ περιτέμνω, circumcize, circumcise. ¹⁷ ὀγδοος, eighth. ¹⁸ πατριάρχης, ου, ὁ, patriarch. ¹⁹ ζηλώω, be zealous, am jealous.

Αἴγυπτον·¹ καὶ ἦν ὁ θεὸς μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐξείλετο² αὐτὸν ἐκ πασῶν τῶν 10
 θλίψεων αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ χάριν καὶ σοφίαν ἐναντίον³ Φαραῶ⁴ βασιλέως
 Αἰγύπτου,¹ καὶ κατέστησεν⁵ αὐτὸν ἡγούμενον ἐπ' Αἴγυπτον καὶ ὅλον τὸν
 οἶκον αὐτοῦ. Ἦλθεν δὲ λιμὸς⁶ ἐφ' ὅλην τὴν γῆν Αἰγύπτου καὶ Χαναάν,⁷ καὶ 11
 θλίψις μεγάλη· καὶ οὐχ εὑρισκον χορτάσματα⁸ οἱ πατέρες ἡμῶν. Ἀκούσας δὲ 12
 Ἰακώβ ὄντα σῖτα⁹ ἐν Αἰγύπτῳ, ἐξαπέστειλεν¹⁰ τοὺς πατέρας ἡμῶν πρῶτον. Καὶ 13
 ἐν τῷ δευτέρῳ ἀνεγνωρίσθη¹¹ Ἰωσήφ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, καὶ φανερόν¹²
 ἐγένετο τῷ Φαραῶ⁴ τὸ γένος¹³ τοῦ Ἰωσήφ. Ἀποστείλας δὲ Ἰωσήφ 14
 μετεκαλέσατο¹⁴ τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἰακώβ, καὶ πᾶσαν τὴν συγγένειαν,¹⁵ ἐν
 ψυχαῖς ἐβδομήκοντα¹⁶ πέντε. Κατέβη δὲ Ἰακώβ εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐτελεύτησεν 15
 αὐτὸς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν· καὶ μετετέθησαν¹⁸ εἰς Συχέμ,¹⁹ καὶ ἐτέθησαν ἐν τῷ 16
 μνήματι²⁰ ὃ ὠνήσατο²¹ Ἀβραὰμ τιμῆς ἀργυρίου²² παρὰ τῶν υἱῶν Ἐμμὸρ²³ τοῦ

¹ Αἴγυπτος, ου, ἡ, Egypt. ² ἐξαίρειω, take out, deliver. ³ ἐναντίον, in the sight of, before. ⁴ Φαραῶ, ὁ, Pharaoh. ⁵ καθίστημι, set, constitute. ⁶ λιμός, οὐ, ὁ, hunger, famine. ⁷ Χαναάν, ἡ, Canaan. ⁸ χορτάσμα, τος, τό, food, sustenance. ⁹ σῖτος, ου, ὁ, wheat, grain. ¹⁰ ἐξαποστέλλω, send forth. ¹¹ ἀναγνωρίζω, make known to again. ¹² φανερός, manifest, apparent. ¹³ γένος, ους, τό, race, kind. ¹⁴ μετακαλέω, send for. ¹⁵ συγγένεια, ας, ἡ, kinship, relatives. ¹⁶ ἐβδομήκοντα, seventy, 70. ¹⁷ τελευτάω, die, end. ¹⁸ μετετίθημι, transfer, change. ¹⁹ Συχέμ, ὁ, Shechem. ²⁰ μνήμα, τος, τό, grave, tomb. ²¹ ὠνέομαι, buy, purchase. ²² ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ²³ Ἐμμὸρ, ὁ, Hamor.

Συχέμ.¹ Καθὼς δὲ ἤγγιζεν ὁ χρόνος τῆς ἐπαγγελίας ἧς ὤμοσεν ὁ θεὸς τῷ 17
 Ἀβραάμ, ἠύξησεν² ὁ λαὸς καὶ ἐπληθύνθη³ ἐν Αἰγύπτῳ, ἄχρι οὗ ἀνέστη 18
 βασιλεὺς ἕτερος, ὃς οὐκ ᾔδει τὸν Ἰωσήφ. Οὗτος κατασοφισάμενος⁴ τὸ γένος⁵ 19
 ἡμῶν, ἐκάκωσεν⁶ τοὺς πατέρας ἡμῶν, τοῦ ποιεῖν ἔκθετα⁷ τὰ βρέφη⁸ αὐτῶν, εἰς
 τὸ μὴ ζῶγονεῖσθαι.⁹ Ἐν ᾧ καιρῷ ἐγεννήθη Μωσῆς, καὶ ἦν ἀστεῖος¹⁰ τῷ θεῷ· ὃς 20
 ἀνετράφη¹¹ μῆνας¹² τρεῖς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός. Ἐκτεθέντα¹³ δὲ αὐτόν, 21
 ἀνείλετο¹⁴ ἡ θυγάτηρ Φαραώ,¹⁵ καὶ ἀνεθρέψατο¹¹ αὐτὸν ἑαυτῇ εἰς υἱόν. Καὶ 22
 ἐπαιδεύθη¹⁶ Μωσῆς πάσῃ σοφίᾳ Αἰγυπτίων·¹⁷ ἦν δὲ δυνατὸς ἐν λόγοις καὶ
 ἔργοις. Ὡς δὲ ἐπληροῦτο αὐτῷ τεσσαρακονταετῆς¹⁸ χρόνος, ἀνέβη ἐπὶ τὴν 23
 καρδίαν αὐτοῦ ἐπισκέψασθαι¹⁹ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ. Καὶ 24
 ἰδὼν τινα ἀδικούμενον, ἡμύνατο²⁰ καὶ ἐποίησεν ἐκδίκησιν²¹ τῷ καταπονουμένῳ,
 πατάξας²³ τὸν Αἰγύπτιον·¹⁷ ἐνόμιζεν²⁴ δὲ συνιέναι τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ὅτι ὁ 25

¹ Συχέμ, ὁ, Shechem. ² αὐξάνω, cause to grow, increase. ³ πληθύνω, multiply, increase. ⁴ κατασοφίζομαι, take advantage of by cunning. ⁵ γένος, οὗς, τό, race, kind. ⁶ κακώω, mistreat, harm. ⁷ ἔκθετος, exposed, abandoned. ⁸ βρέφος, οὗς, τό, unborn or a newborn child, baby. ⁹ ζῶγονέω, preserve alive. ¹⁰ ἀστεῖος, handsome, well-bred. ¹¹ ἀνατρέφω, nurture, care for. ¹² μῆν, ὁ, month, certainly. ¹³ ἐκτίθῃμι, declare, explain. ¹⁴ ἀναιρέω, take up, kill. ¹⁵ Φαραώ, ὁ, Pharaoh. ¹⁶ παιδεύω, teach, educate. ¹⁷ Αἰγύπτιος, Egyptian. ¹⁸ τεσσαρακονταετής, forty years of age. ¹⁹ ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ²⁰ ἀμύνομαι, help, defend. ²¹ ἐκδίκησις, εὖς, ἡ, vengeance, vindication. ²² καταπονέω, wear down, oppress. ²³ πατάσσω, strike, smite. ²⁴ νομίζω, suppose, think.

θεὸς διὰ χειρὸς αὐτοῦ δίδωσιν αὐτοῖς σωτηρίαν· οἱ δὲ οὐ συνήκαν. Τῇ τε 26
ἐπιούσῃ¹ ἡμέρᾳ ὤφθη αὐτοῖς μαχομένοις,² καὶ συνήλασεν³ αὐτοὺς εἰς εἰρήνην,
εἰπών, Ἄνδρες, ἀδελφοί ἐστε ὑμεῖς· ἵνα τί ἀδικεῖτε ἀλλήλους; Ὁ δὲ ἀδικῶν τὸν 27
πλησίον⁴ ἀπώσατο⁵ αὐτόν, εἰπών, Τίς σε κατέστησεν⁶ ἄρχοντα καὶ δικαστὴν⁷
ἐφ' ἡμᾶς; Μὴ ἀνελεῖν⁸ με σὺ θέλεις, ὃν τρόπον⁹ ἀνεῖλες⁸ χθὲς¹⁰ τὸν Αἰγύπτιον;¹¹ 28
Ἐφυγεν δὲ Μωσῆς ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ, καὶ ἐγένετο πάροικος¹² ἐν γῇ Μαδιάμ,¹³
οὗ¹⁴ ἐγέννησεν υἱοὺς δύο. Καὶ πληρωθέντων ἐτῶν τεσσαράκοντα,¹⁵ ὤφθη αὐτῷ 30
ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ ὄρους Σινᾶ ἄγγελος κυρίου ἐν φλογὶ¹⁶ πυρὸς βάτου.¹⁷ Ὁ δὲ 31
Μωσῆς ἰδὼν ἐθαύμαζεν τὸ ὄραμα:¹⁸ προσερχομένου δὲ αὐτοῦ κατανοῆσαι,¹⁹
ἐγένετο φωνὴ κυρίου πρὸς αὐτόν, Ἐγὼ ὁ θεὸς τῶν πατέρων σου, ὁ θεὸς 32
Ἀβραάμ καὶ ὁ θεὸς Ἰσαὰκ καὶ ὁ θεὸς Ἰακώβ. Ἐντρομος²⁰ δὲ γενόμενος Μωσῆς
οὐκ ἐτόλμα²¹ κατανοῆσαι.¹⁹ Εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ κύριος, Λῦσον τὸ ὑπόδημα²² τῶν 33

¹ ἐπιούσα, ης, ἡ, next day. ² μάχομαι, fight, quarrel. ³ συνελάνω, compel, urge. ⁴ πλησίον, near, neighbor (as a noun). ⁵ ἀπωθέω, push or thrust away, reject. ⁶ καθίστημι, set, constitute. ⁷ δικαστής, οὗ, ὁ, judge. ⁸ ἀναιρέω, take up, kill. ⁹ τρόπος, ου, ὁ, manner, way. ¹⁰ χθὲς, yesterday. ¹¹ Αἰγύπτιος, Egyptian. ¹² πάροικος, ου, ὁ, alien, stranger. ¹³ Μαδιάμ, ὁ, Midian. ¹⁴ οὗ, where, when. ¹⁵ τεσσαράκοντα, forty, 40. ¹⁶ φλόξ, φλογός, ἡ, flame. ¹⁷ βάτος, ου, ὁ, bath (a liquid measure). ¹⁸ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ¹⁹ κατανοέω, observe, understand. ²⁰ ἐντρομος, terrified, trembling. ²¹ τολμάω, dare, endure. ²² ὑπόδημα, τος, τό, sandal, shoe.

ποδῶν σου: ὁ γὰρ τόπος ἐν ᾧ ἔστηκας γῇ ἁγία ἐστίν. Ἰδὼν εἶδον τὴν κάκωσιν¹ 34
τοῦ λαοῦ μου τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ τοῦ στεναγμοῦ² αὐτῶν ἤκουσα: καὶ κατέβην
ἐξελέσθαι³ αὐτούς: καὶ νῦν δεῦρο,⁴ ἀποστελῶ σε εἰς Αἴγυπτον. Τοῦτον τὸν 35
Μωσῆν ὃν ἠρνήσαντο εἰπόντες, Τίς σε κατέστησεν⁵ ἄρχοντα καὶ δικαστήν;⁶
τοῦτον ὁ θεὸς ἄρχοντα καὶ λυτρωτὴν⁷ ἀπέστειλεν ἐν χειρὶ ἀγγέλου τοῦ
ὀφθέντος αὐτῷ ἐν τῇ βάτῳ.⁸ Οὗτος ἐξήγαγεν⁹ αὐτούς, ποιήσας τέρατα¹⁰ καὶ 36
σημεῖα ἐν γῇ Αἰγύπτῳ καὶ ἐν Ἐρυθρᾷ¹¹ θαλάσῃ, καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἔτη
τεσσαράκοντα.¹² Οὗτός ἐστιν ὁ Μωσῆς ὁ εἰπὼν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, Προφήτην 37
ὑμῖν ἀναστήσει κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ. Οὗτός ἐστιν 38
ὁ γενόμενος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν τῇ ἐρήμῳ μετὰ τοῦ ἀγγέλου τοῦ λαλοῦντος
αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ καὶ τῶν πατέρων ἡμῶν: ὃς ἐδέξατο λόγον ζῶντα δοῦναι
ἡμῖν: ᾧ οὐκ ἠθέλησαν ὑπήκοοι¹³ γενέσθαι οἱ πατέρες ἡμῶν, ἀλλ' ἀπώσαντο,¹⁴ 39
καὶ ἐστράφησαν¹⁵ τῇ καρδίᾳ αὐτῶν εἰς Αἴγυπτον, εἰπόντες τῷ Ἀαρών, 40

¹ κάκωσις, εως, ἡ, mistreatment, oppression. ² στεναγμός, οὔ, ὁ, groan, groaning. ³ ἐξαίρειω, take out, deliver. ⁴ δεῦρο, until now, come here! ⁵ καθίστημι, set, constitute. ⁶ δικαστής, οὔ, ὁ, judge. ⁷ λυτρωτής, οὔ, ὁ, redeemer, deliverer. ⁸ βάτος, οὐ, ὁ, bath (a liquid measure). ⁹ ἐξάγω, lead out. ¹⁰ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ¹¹ ἐρυθρός, red. ¹² τεσσαράκοντα, forty, 40. ¹³ ὑπήκοος, obedient, listening to. ¹⁴ ἀπωθέω, push or thrust away, reject. ¹⁵ στρέφω, turn, am converted.

Ποίησον ἡμῖν θεοὺς οἱ προπορεύονται¹ ἡμῶν· ὁ γὰρ Μωσῆς οὗτος, ὃς
ἐξήγαγεν² ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, οὐκ οἶδμεν τί γέγονεν αὐτῷ. Καὶ 41
ἐμοσχοποίησαν³ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ ἀνήγαγον⁴ θυσίαν τῷ εἰδώλῳ,⁵
καὶ εὐφραίνοντο⁶ ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν. Ἐστρεψεν⁷ δὲ ὁ θεός, καὶ 42
παρέδωκεν αὐτοὺς λατρεύειν⁸ τῇ στρατιᾷ⁹ τοῦ οὐρανοῦ· καθὼς γέγραπται ἐν
βίβλῳ¹⁰ τῶν προφητῶν, Μὴ σφάγια¹¹ καὶ θυσίας προσηνέγκατέ μοι ἔτη
τεσσαράκοντα¹² ἐν τῇ ἐρήμῳ, οἶκος Ἰσραήλ· Καὶ ἀνελάβετε¹³ τὴν σκηνὴν¹⁴ τοῦ 43
Μολόχ,¹⁵ καὶ τὸ ἄστρον¹⁶ τοῦ θεοῦ ὑμῶν Ῥεμφάν,¹⁷ τοὺς τύπους¹⁸ οὓς ἐποιήσατε
προσκυνεῖν αὐτοῖς· καὶ μετοικιῶ¹⁹ ὑμᾶς ἐπέκεινα²⁰ Βαβυλῶνος.²¹ Ἡ σκηνὴ¹⁴ 44
τοῦ μαρτυρίου²² ἦν τοῖς πατράσιν ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθὼς διετάξατο²³ ὁ
λαλῶν τῷ Μωσῇ, ποιῆσαι αὐτὴν κατὰ τὸν τύπον¹⁸ ὃν ἑώρακει. Ἦν καὶ 45
εἰσήγαγον²⁴ διαδεξάμενοι²⁵ οἱ πατέρες ἡμῶν μετὰ Ἰησοῦ ἐν τῇ κατασχέσει²⁶ τῶν

¹ προπορεύομαι, go on before, precede. ² ἐξάγω, lead out. ³ μοσχοποιέω, make a calf, make a model of a calf. ⁴ ἀνάγω, lead up, restore. ⁵ εἶδωλον, ου, τό, image, idol. ⁶ εὐφραίνω, rejoice, cheer. ⁷ στρέφω, turn, am converted. ⁸ λατρεύω, serve, worship. ⁹ στρατιά, ἄς, ἡ, host, army. ¹⁰ βίβλος, ου, ἡ, book, scroll. ¹¹ σφάγιον, ου, τό, victim, offering. ¹² τεσσαράκοντα, forty, 40. ¹³ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ¹⁴ σκηνή, ἡς, ἡ, tent, tabernacle. ¹⁵ Μολόχ, ὁ, Moloch. ¹⁶ ἄστρον, ου, τό, star. ¹⁷ Ῥεμφάν, ὁ, Rephan, Saturn. ¹⁸ τύπος, ου, ὁ, mark, example. ¹⁹ μετοικίζω, remove to another place of habitation. ²⁰ ἐπέκεινα, farther on, beyond. ²¹ Βαβυλῶν, Babylon. ²² μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ²³ διατάσσω, command, give orders to. ²⁴ εἰσάγω, lead in, bring in. ²⁵ διαδέχομαι, receive in turn, receive in my turn. ²⁶ κατάσχεσις, εως, ἡ, possession, holding fast.

ἐθνῶν, ὧν ἐξῶσεν¹ ὁ θεὸς ἀπὸ προσώπου τῶν πατέρων ἡμῶν, ἕως τῶν ἡμερῶν

Δαυίδ· ὃς εὗρεν χάριν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, καὶ ᾔτησατο εὑρεῖν σκῆνωμα² τῷ θεῷ 46

Ἰακώβ. Σολομῶν³ δὲ ὠκοδόμησεν αὐτῷ οἶκον. Ἄλλ' οὐχ ὁ ὑψιστος⁴ ἐν 47

χειροποιήτοις⁵ ναοῖς κατοικεῖ, καθὼς ὁ προφήτης λέγει, Ὁ οὐρανός μοι θρόνος, 49

ἡ δὲ γῆ ὑποπόδιον⁶ τῶν ποδῶν μου· ποῖον οἶκον οἰκοδομήσετέ μοι; λέγει κύριος·

ἢ τίς τόπος τῆς καταπαύσεώς⁷ μου; Οὐχὶ ἡ χεὶρ μου ἐποίησεν ταῦτα πάντα; 50

Σκληροτράχηλοι⁸ καὶ ἀπερίτμητοι⁹ τῇ καρδίᾳ καὶ τοῖς ὠσίν, ὑμεῖς αἰ¹⁰ τῷ 51

πνεύματι τῷ ἁγίῳ ἀντιπίπτετε·¹¹ ὥς οἱ πατέρες ὑμῶν, καὶ ὑμεῖς. Τίνα τῶν 52

προφητῶν οὐκ ἐδίωξαν οἱ πατέρες ὑμῶν; Καὶ ἀπέκτειναν τοὺς

προκαταγγεῖλαντας¹² περὶ τῆς ἐλεύσεως¹³ τοῦ δικαίου, οἳ νῦν ὑμεῖς προδότηι¹⁴

καὶ φονεῖς¹⁵ γεγένησθε· οἵτινες ἐλάβετε τὸν νόμον εἰς διαταγὰς¹⁶ ἀγγέλων, καὶ 53

οὐκ ἐφυλάξατε.

¹ ἐξώθεω, drive out, run aground. ² σκῆνωμα, τος, τό, tent, dwelling. ³ Σολομῶν, ωνος, ὁ, Solomon. ⁴ ὑψιστος, highest, most high. ⁵ χειροποίητος, made by hand, done or made with hands. ⁶ ὑποπόδιον, ου, τό, footstool. ⁷ κατάπαυσις, εως, ἡ, rest, resting. ⁸ σκληροτράχηλος, stiff-necked, stubborn. ⁹ ἀπερίτμητος, uncircumcised, stubborn. ¹⁰ αἰ, always, ever. ¹¹ ἀντιπίπτω, resist, oppose. ¹² προκαταγγέλλω, foretell, announce beforehand. ¹³ ἔλευσις, εως, ἡ, coming, arrival. ¹⁴ προδότης, ου, ὁ, betrayer, traitor. ¹⁵ φονεύς, εως, ὁ, murderer. ¹⁶ διαταγή, ἥς, ἡ, ordinance, direction.

Ἀκούοντες δὲ ταῦτα, διεπρίοντο¹ ταῖς καρδίαις αὐτῶν, καὶ ἔβρυχον² τοὺς ὀδόντας 54
ἐπ’ αὐτόν. Ὑπάρχων δὲ πλήρης⁴ πνεύματος ἁγίου, ἀτενίσας⁵ εἰς τὸν οὐρανόν, 55
εἶδεν δόξαν θεοῦ, καὶ Ἰησοῦν ἐστῶτα ἐκ δεξιῶν τοῦ θεοῦ, καὶ εἶπεν, Ἴδού, 56
θεωρῶ τοὺς οὐρανοὺς ἀνεωγμένους, καὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν
ἐστῶτα τοῦ θεοῦ. Κράζαντες δὲ φωνῇ μεγάλῃ, συνέσχον⁶ τὰ ὦτα αὐτῶν, καὶ 57
ῥρμησαν⁷ ὁμοθυμαδὸν⁸ ἐπ’ αὐτόν: καὶ ἐκβαλόντες ἔξω τῆς πόλεως, 58
ἐλιθοβόλουν:⁹ καὶ οἱ μάρτυρες ἀπέθεντο¹⁰ τὰ ἱμάτια παρὰ τοὺς πόδας νεανίου¹¹
καλουμένου Σαύλου.¹² Καὶ ἐλιθοβόλουν⁹ τὸν Στέφανον, ἐπικαλούμενον καὶ 59
λέγοντα, Κύριε Ἰησοῦ, δέξαι τὸ πνεῦμά μου. Θεὶς δὲ τὰ γόνατα,¹³ ἔκραξεν 60
φωνῇ μεγάλῃ, Κύριε, μὴ στήσης αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην. Καὶ τοῦτο
εἰπὼν ἐκοιμήθη.¹⁴

¹ διαπρίω, cut to the quick. ² βρύχω, gnash, grind or gnash. ³ ὀδός, ὁ, tooth. ⁴ πλήρης, full. ⁵ ἀτενίζω, gaze, stare. ⁶ συνέχω, hold fast, oppress. ⁷ ῥρμάω, hasten on, rush. ⁸ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ⁹ λιθοβολέω, pelt with stones, stone. ¹⁰ ἀποτίθημι, put off, lay aside. ¹¹ νεανίας, οὐ, ὁ, young adult, young man. ¹² Σαῦλος, οὐ, ὁ, Saul. ¹³ γόνυ, ατος, τό, knee. ¹⁴ κοιμάομαι, sleep, fall asleep.

Σαῦλος¹ δὲ ἦν συνευδοκῶν² τῇ ἀναιρέσει³ αὐτοῦ. Ἐγένετο δὲ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ **8**

διωγμὸς⁴ μέγας ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν τὴν ἐν Ἱεροσολύμοις· πάντες δὲ
 διεσπάρησαν⁵ κατὰ τὰς χώρας τῆς Ἰουδαίας καὶ Σαμαρείας,⁶ πλὴν τῶν
 ἀποστόλων. Συνεκόμισαν⁷ δὲ τὸν Στέφανον ἄνδρες εὐλαβεῖς,⁸ καὶ ἐποιήσαντο **2**
 κοπετὸν⁹ μέγαν ἐπ' αὐτῷ. Σαῦλος¹ δὲ ἐλυμαίνεται¹⁰ τὴν ἐκκλησίαν, κατὰ τοὺς **3**
 οἴκους εἰσπορευόμενος,¹¹ σύρων¹² τε ἄνδρας καὶ γυναῖκας παρεδίδου εἰς
 φυλακὴν.

Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες⁵ διήλθον, εὐαγγελιζόμενοι τὸν λόγον. Φίλιππος δὲ **4**

κατελθὼν¹³ εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας,⁶ ἐκήρυσεν αὐτοῖς τὸν χριστόν. **6**

Προσεῖχόν¹⁴ τε οἱ ὄχλοι τοῖς λεγομένοις ὑπὸ τοῦ Φιλίππου ὁμοθυμαδόν,¹⁵ ἐν τῷ

ἀκούειν αὐτοὺς καὶ βλέπειν τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει. Πολλῶν γὰρ τῶν ἐχόντων **7**

πνεύματα ἀκάθαρτα, βοῶντα¹⁶ φωνῇ μεγάλῃ ἐξήρχετο· πολλοὶ δὲ

¹ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ² συνευδοκέω, consent, approve. ³ ἀναιρέσεις, εως, ή, murder, killing. ⁴ διωγμός, οὔ, ὁ, persecution. ⁵ διασπείρω, scatter, scatter like seed. ⁶ Σαμάρεια, ας, ή, Samaria. ⁷ συγκομίζω, bring in, bury. ⁸ εὐλαβής, devout, God-fearing. ⁹ κοπετός, ου, ὁ, mourning, lamentation. ¹⁰ λυμαίνομαι, ravage, destroy. ¹¹ εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ¹² σύρω, draw, drag. ¹³ κατέρχομαι, come down, go down. ¹⁴ προσέχω, take head of, attend to. ¹⁵ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ¹⁶ βοάω, cry aloud, shout.

παραλελυμένοι¹ καὶ χωλοὶ² ἐθεραπεύθησαν. Καὶ ἐγένετο χαρὰ μεγάλη ἐν τῇ 8
πόλει ἐκείνῃ.

Ἄνῃρ δέ τις ὀνόματι Σίμων προὔπηρχεν³ ἐν τῇ πόλει μαγεύων⁴ καὶ ἐξιστῶν⁵ τὸ 9
ἔθνος τῆς Σαμαρείας,⁶ λέγων εἶναί τινα ἑαυτὸν μέγαν· ὃ προσεῖχον⁷ ἀπὸ μικροῦ 10
ἕως μεγάλου, λέγοντες, Οὗτός ἐστιν ἡ δύναμις τοῦ θεοῦ ἡ μεγάλη. Προσεῖχον⁷ 11
δὲ αὐτῷ, διὰ τὸ ἱκανῶ χρόνῳ ταῖς μαγείαις⁸ ἐξεστακέναι⁵ αὐτούς. Ὅτε δὲ 12
ἐπίστευσαν τῷ Φιλίππῳ εὐαγγελιζομένῳ τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ καὶ
τοῦ ὀνόματος Ἰησοῦ χριστοῦ, ἐβαπτίζοντο ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες. Ὁ δὲ Σίμων 13
καὶ αὐτὸς ἐπίστευσεν, καὶ βαπτισθεὶς ἦν προσκαρτερῶν⁹ τῷ Φιλίππῳ· θεωρῶν
τε δυνάμεις καὶ σημεῖα γινόμενα, ἐξίστατο.⁵

¹ παραλύω, relax, enfeeble. ² χωλός, lame, deprived of a foot. ³ προὔπαρχω, exist before, have been already. ⁴ μαγεύω, practice magic. ⁵ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ⁶ Σαμάρεια, ας, ἡ, Samaria. ⁷ προσέχω, take head of, attend to. ⁸ μαγεία, ας, ἡ, magic. ⁹ προσκαρτερέω, continue in or with, persist.

Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις ἀπόστολοι ὅτι δέδεκται ἡ Σαμάρεια¹ τὸν 14
λόγον τοῦ θεοῦ, ἀπέστειλαν πρὸς αὐτοὺς τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην· οἵτινες 15
καταβάντες προσηύξαντο περὶ αὐτῶν, ὅπως λάβωσιν πνεῦμα ἅγιον· οὕτω γὰρ 16
ἦν ἐπ' οὐδενὶ αὐτῶν ἐπιπεπτωκός,² μόνον δὲ βεβαπτισμένοι ὑπῆρχον εἰς τὸ
ὄνομα τοῦ χριστοῦ Ἰησοῦ. Τότε ἐπετίθουν τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτούς, καὶ 17
ἐλάμβανον πνεῦμα ἅγιον. Θεασάμενος³ δὲ ὁ Σίμων ὅτι διὰ τῆς ἐπιθέσεως⁴ τῶν 18
χειρῶν τῶν ἀποστόλων δίδεται τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, προσήνεγκεν αὐτοῖς
χρήματα,⁵ λέγων, Δότε καὶ μοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην, ἵνα ὡς ἐὰν ἐπιθῶ τὰς χεῖρας, 19
λαμβάνη πνεῦμα ἅγιον. Πέτρος δὲ εἶπεν πρὸς αὐτόν, Τὸ ἀργύριόν⁶ σου σὺν 20
σοὶ εἶη εἰς ἀπώλειαν,⁷ ὅτι τὴν δωρεάν⁸ τοῦ θεοῦ ἐνόμισας⁹ διὰ χρημάτων⁵
κταῖσθαι.¹⁰ Οὐκ ἔστιν σοι μερίς¹¹ οὐδὲ κλῆρος¹² ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ. Ἡ γὰρ 21
καρδιά σου οὐκ ἔστιν εὐθεῖα¹³ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. Μετανόησον οὖν ἀπὸ τῆς 22
κακίας¹⁴ σου ταύτης, καὶ δεήθητι¹⁵ τοῦ θεοῦ, εἰ ἄρα¹⁶ ἀφεθήσεται σοι ἡ ἐπίνοια¹⁷

¹ Σαμάρεια, ας, ἡ, Samaria. ² ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ³ θεάομαι, look at, behold. ⁴ ἐπιθεσις, εως, ἡ, laying on, assault. ⁵ χρήμα, τος, τό, wealth, money. ⁶ ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ⁷ ἀπώλεια, ας, ἡ, destruction, ruin. ⁸ δωρεά, ας, ἡ, gift, free gift. ⁹ νομίζω, suppose, think. ¹⁰ κτάομαι, acquire, win. ¹¹ μερίς, ίδος, ἡ, part, portion. ¹² κλῆρος, ου, ό, lot, portion. ¹³ εὐθύς, immediately, at once. ¹⁴ κακία, ας, ἡ, malice, evil. ¹⁵ δέομαι, ask, request. ¹⁶ ἄρα, so? (introduces a question). ¹⁷ ἐπίνοια, ας, ἡ, thought, intention.

τῆς καρδίας σου. Εἰς γὰρ χολὴν¹ πικρίας² καὶ σύνδεσμον³ ἀδικίας ὁρῶ σε ὄντα. 23

Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων εἶπεν, Δεήθητε⁴ ὑμεῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν κύριον, ὅπως
μηδὲν ἐπέλθῃ⁵ ἐπ' ἐμὲ ὧν εἰρήκατε.

Οἱ μὲν οὖν διαμαρτυράμενοι⁶ καὶ λαλήσαντες τὸν λόγον τοῦ κυρίου, 25
ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ, πολλὰς τε κόμας τῶν Σαμαρειτῶν⁷
εὐηγγελίσαντο.

Ἄγγελος δὲ κυρίου ἐλάλησεν πρὸς Φίλιππον, λέγων, Ἀνάστηθι καὶ πορεύου 26
κατὰ μεσημβρίαν⁸ ἐπὶ τὴν ὁδὸν τὴν καταβαίνουσαν ἀπὸ Ἱερουσαλήμ εἰς Γάζαν:
αὕτη ἐστὶν ἔρημος. Καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη: καὶ ἰδοὺ, ἀνὴρ Αἰθίοψ¹⁰ εὐνοῦχος¹¹ 27
δυνάστης¹² Κανδάκης¹³ τῆς βασιλίσσης¹⁴ Αἰθιοπῶν, ὃς ἦν ἐπὶ πάσης τῆς γάζης
αὐτῆς, ὃς ἐληλύθει προσκυνήσων εἰς Ἱερουσαλήμ, ἦν τε ὑποστρέφων καὶ 28

¹ χολή, ἥς, ἡ, a bitter herb, gall. ² πικρία, ας, ἡ, bitterness. ³ σύνδεσμος, ου, ὁ, bond, fetter. ⁴ δεόμεαι, ask, request. ⁵ ἐπέρχομαι, come to or upon, approach. ⁶ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ⁷ Σαμαρείτης, ου, ὁ, Samaritan. ⁸ μεσημβρία, ας, ἡ, midday, noon. ⁹ γάζα, ης, ἡ, treasure, Gaza. ¹⁰ Αἰθίοψ, οπος, ὁ, Ethiopian. ¹¹ εὐνοῦχος, ου, ὁ, eunuch, keeper of the bed-chamber. ¹² δυνάστης, ου, ὁ, ruler, sovereign. ¹³ Κανδάκη, ης, ἡ, Candace. ¹⁴ βασίλισσα, ης, ἡ, queen.

καθήμενος ἐπὶ τοῦ ἅρματος¹ αὐτοῦ, καὶ ἀνεγίνωσκεν τὸν προφήτην Ἡσαΐαν.² 29

Εἶπεν δὲ τὸ πνεῦμα τῷ Φιλίππῳ, Πρόσελθε καὶ κολλήθητι³ τῷ ἅρματι¹ τούτῳ.

Προσδραμὼν⁴ δὲ ὁ Φίλιππος ἤκουσεν αὐτοῦ ἀναγινώσκοντος τὸν προφήτην 30

Ἡσαΐαν,² καὶ εἶπεν, Ἄρα⁵ γέ⁶ γινώσκεις ἃ ἀναγινώσκεις; Ὁ δὲ εἶπεν, Πῶς γὰρ 31

ἂν δυναίμην, ἐὰν μή τις ὁδηγήσῃ⁷ με; Παρεκάλεσέν τε τὸν Φίλιππον

ἀναβάντα καθίσαι σὺν αὐτῷ. Ἡ δὲ περιοχὴ⁸ τῆς γραφῆς ἣν ἀνεγίνωσκεν ἦν 32

αὕτη, Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν⁹ ἤχθη, καὶ ὡς ἀμνὸς¹⁰ ἐναντίον¹¹ τοῦ κείροντος

αὐτὸν ἄφωνος,¹³ οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ. Ἐν τῇ ταπεινώσει¹⁴ αὐτοῦ 33

ἡ κρίσις αὐτοῦ ἦρθη, τὴν δὲ γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγῆσεται;¹⁵ Ὅτι αἴρεται ἀπὸ

τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εὐνοῦχος¹⁶ τῷ Φιλίππῳ εἶπεν, Δέομαι¹⁷ 34

σου, περὶ τίνος ὁ προφήτης λέγει τοῦτο; Περὶ ἑαυτοῦ, ἢ περὶ ἑτέρου τινός; 35

Ἀνοίξας δὲ ὁ Φίλιππος τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς γραφῆς ταύτης,

¹ ἅρμα, τοσ, τό, chariot. ² Ἡσαΐας, ου, ὁ, Isaiah. ³ κολλάω, glue, cleave. ⁴ προστρέχω, run up to, run to. ⁵ ἄρα, so? (introduces a question). ⁶ γέ, indeed, at least. ⁷ ὁδηγέω, lead, guide. ⁸ περιοχή, ἤς, ἡ, passage (of written text). ⁹ σφαγή, ἤς, ἡ, slaughter, sacrifice. ¹⁰ ἀμνός, οὔ, ὁ, lamb. ¹¹ ἐναντίον, in the sight of, before. ¹² κείρω, shear, cut off. ¹³ ἄφωνος, speechless, mute. ¹⁴ ταπεινώσις, εως, ἡ, humiliation, humble state. ¹⁵ διηγέομαι, relate fully, relate in full. ¹⁶ εὐνοῦχος, ου, ὁ, eunuch, keeper of the bed-chamber. ¹⁷ δέομαι, ask, request.

εὐηγγελίσατο αὐτῷ τὸν Ἰησοῦν. Ὡς δὲ ἐπορεύοντο κατὰ τὴν ὁδόν, ἦλθον ἐπὶ 36
τι ὕδωρ· καὶ φησιν ὁ εὐνοῦχος,¹ Ἴδού, ὕδωρ· τί κωλύει με βαπτισθῆναι; Καὶ 37
ἐκέλευσεν στήναι τὸ ἄρμα·² καὶ κατέβησαν ἀμφότεροι³ εἰς τὸ ὕδωρ, ὃ τε
Φίλιππος καὶ ὁ εὐνοῦχος·¹ καὶ ἐβάπτισεν αὐτόν. Ὅτε δὲ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ 39
ὑδατος, πνεῦμα κυρίου ἥρπασεν⁴ τὸν Φίλιππον· καὶ οὐκ εἶδεν αὐτὸν οὐκέτι ὁ
εὐνοῦχος,¹ ἐπορεύετο γὰρ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ χαίρων. Φίλιππος δὲ εὐρέθη εἰς 40
Ἄζωτον·⁵ καὶ διερχόμενος εὐηγγελίζετο τὰς πόλεις πάσας, ἕως τοῦ ἐλθεῖν αὐτὸν
εἰς Καισάρειαν.⁶

Ὁ δὲ Σαῦλος⁷ ἔτι ἐμπνέων⁸ ἀπειλῆς⁹ καὶ φόνου¹⁰ εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ κυρίου, 9
προσελθὼν τῷ ἀρχιερεῖ, ᾐτήσατο παρ' αὐτοῦ ἐπιστολὰς¹¹ εἰς Δαμασκὸν¹² πρὸς 2
τὰς συναγωγάς, ὅπως ἐάν τινας εὕρῃ τῆς ὁδοῦ ὄντας ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας,
δεδεμένους ἀγάγῃ εἰς Ἱερουσαλήμ. Ἐν δὲ τῷ πορεύεσθαι, ἐγένετο αὐτὸν 3

¹ εὐνοῦχος, ου, ὁ, eunuch, keeper of the bed-chamber. ² ἄρμα, τος, τό, chariot. ³ ἀμφότεροι, both, both of two. ⁴ ἄρπάζω, seize, snatch. ⁵ Ἄζωτος, ου, ἡ, Azotus, Ashdod. ⁶ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ⁷ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ⁸ ἐμπνέω, breathe, inspire. ⁹ ἀπειλή, ἡς, ἡ, threat, threatening. ¹⁰ φόνος, ου, ὁ, murder, slaughter. ¹¹ ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch. ¹² Δαμασκός, οὔ, ἡ, Damascus.

ἐγγίξειν τῇ Δαμασκῷ:¹ καὶ ἐξαίφνης² περιήστραψεν³ αὐτὸν φῶς ἀπὸ τοῦ
οὐρανοῦ: καὶ πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν, ἤκουσεν φωνὴν λέγουσαν αὐτῷ, Σαούλ, 4
Σαούλ, τί με διώκεις; Εἶπεν δέ, Τίς εἶ, κύριε; Ὁ δὲ κύριος εἶπεν, Ἐγώ εἰμι 5
Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις: ἀλλὰ ἀνάστηθι καὶ εἴσελθε εἰς τὴν πόλιν, καὶ 6
λαληθήσεταιί σοι τί σε δεῖ ποιεῖν. Οἱ δὲ ἄνδρες οἱ συνοδεύοντες⁴ αὐτῷ 7
εἰστήκεισαν ἑνεοί,⁵ ἀκούοντες μὲν τῆς φωνῆς, μηδὲνα δὲ θεωροῦντες. Ἠγέρθη 8
δὲ ὁ Σαῦλος⁶ ἀπὸ τῆς γῆς: ἀνεωγμένων τε τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, οὐδέναι
ἔβλεπεν, χειραγωγοῦντες⁷ δὲ αὐτὸν εἰσήγαγον⁸ εἰς Δαμασκόν.¹ Καὶ ἦν ἡμέρας 9
τρεῖς μὴ βλέπων, καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲ ἔπιεν.

Ἦν δέ τις μαθητῆς ἐν Δαμασκῷ¹ ὀνόματι Ἀνανίας,⁹ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ὁ 10
κύριος ἐν ὁράματι,¹⁰ Ἀνανία.⁹ Ὁ δὲ εἶπεν, Ἴδοὺ ἐγώ, κύριε. Ὁ δὲ κύριος πρὸς 11
αὐτόν, Ἀναστὰς πορεύθητι ἐπὶ τὴν ῥύμην¹¹ τὴν καλουμένην Εὐθειαν,¹² καὶ

¹ Δαμασκός, οὐ, ἡ, Damascus. ² ἐξαίφνης, suddenly, unexpectedly. ³ περιαστρέπτω, shine around, flash around. ⁴ συνοδεύω, travel together with, journey with. ⁵ ἐνεός, speechless, dumb. ⁶ Σαῦλος, οὐ, ὁ, Saul. ⁷ χειραγωγέω, lead by the hand. ⁸ εἰσάγω, lead in, bring in. ⁹ Ἀνανίας, οὐ, ὁ, Ananias. ¹⁰ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ¹¹ ῥύμη, ης, ἡ, narrow street, lane. ¹² εὐθύς, immediately, at once.

ζήτησον ἐν οἰκίᾳ Ἰούδα Σαῦλον¹ ὀνόματι, Ταρσέα:² ἰδοὺ γὰρ προσεύχεται, καὶ 12
 εἶδεν ἐν ὁράματι³ ἄνδρα ὀνόματι Ἀνανίαν⁴ εἰσελθόντα καὶ ἐπιθέντα αὐτῷ χεῖρα,
 ὅπως ἀναβλέψῃ. Ἀπεκρίθη δὲ Ἀνανίας,⁴ Κύριε, ἀκήκοα ἀπὸ πολλῶν περὶ τοῦ 13
 ἀνδρὸς τούτου, ὅσα κακὰ ἐποίησεν τοῖς ἁγίοις σου ἐν Ἱερουσαλήμ: καὶ ᾧδε ἔχει 14
 ἐξουσίαν παρὰ τῶν ἀρχιερέων, δηῆσαι πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομά
 σου. Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος, Πορεύου, ὅτι σκεῦος⁵ ἐκλογῆς⁶ μοι ἐστὶν 15
 οὗτος, τοῦ βαστάσαι τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον ἐθνῶν καὶ βασιλέων, υἱῶν τε
 Ἰσραήλ: ἐγὼ γὰρ ὑποδείξω⁷ αὐτῷ ὅσα δεῖ αὐτὸν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματός μου παθεῖν. 16
 Ἀπῆλθεν δὲ Ἀνανίας⁴ καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ ἐπιθείς ἐπ' αὐτὸν τὰς 17
 χεῖρας εἶπεν, Σαοὺλ ἀδελφέ, ὁ κύριος ἀπέσταλκέν με, ὁ ὀφθαλμοὶ σοι ἐν τῇ ὁδῷ ἦ
 ἤρχου, ὅπως ἀναβλέψῃς καὶ πλησθῇς πνεύματος ἁγίου. Καὶ εὐθέως ἀπέπεσον⁸ 18
 ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὡσεὶ⁹ λεπίδες,¹⁰ ἀνέβλεψέν τε καὶ ἀναστὰς
 ἐβαπτίσθη, καὶ λαβὼν τροφήν¹¹ ἐνίσχυσεν.¹² 19

¹ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ² Ταρσεύς, ἑως, ὁ, Tarsian, belonging to Tarsus. ³ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ⁴ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ⁵ σκεῦος, ους, τό, vessel, goods (plural). ⁶ ἐκλογή, ἡς, ἡ, (divine) selection, choice. ⁷ ὑποδείκνυμι, show, indicate. ⁸ ἀποπίπτω, fall, fall off. ⁹ ὡσεὶ, like, about. ¹⁰ λεπίς, ἰδος, ἡ, scale (of a fish), scale. ¹¹ τροφή, ἡς, ἡ, food, nourishment. ¹² ἐνισχύω, strengthen, invigorate.

Ἐγένετο δὲ ὁ Σαῦλος¹ μετὰ τῶν ἐν Δαμασκῷ² μαθητῶν ἡμέρας τινάς. Καὶ 20
 εὐθέως ἐν ταῖς συναγωγαῖς ἐκήρυσσεν τὸν χριστόν, ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ
 θεοῦ. Ἐξίσταντο³ δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες καὶ ἔλεγον, Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ 21
 πορθήσας⁴ ἐν Ἱερουσαλὴμ τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομα τοῦτο, καὶ ὧδε εἰς
 τοῦτο ἐλήλυθεν ἵνα δεδεμένους αὐτοὺς ἀγάγῃ ἐπὶ τοὺς ἀρχιερεῖς; Σαῦλος¹ δὲ 22
 μᾶλλον ἐνεδυναμοῦτο,⁵ καὶ συνέχυνεν⁶ τοὺς Ἰουδαίους τοὺς κατοικοῦντας ἐν
 Δαμασκῷ,² συμβιβάζων⁷ ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ χριστός.

Ὡς δὲ ἐπληροῦντο ἡμέραι ἱκαναί, συνεβουλεύσαντο⁸ οἱ Ἰουδαῖοι ἀνελεῖν⁹ αὐτόν: 23
 ἐγνώσθη δὲ τῷ Σαύλῳ¹ ἡ ἐπιβουλὴ¹⁰ αὐτῶν. Παρατήρουν¹¹ τε τὰς πύλας¹²
 ἡμέρας τε καὶ νυκτός, ὅπως αὐτὸν ἀνέλωσιν:⁹ λαβόντες δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ 25
 νυκτός, καθήκαν¹³ διὰ τοῦ τείχους,¹⁴ χαλάσαντες¹⁵ ἐν σπυρίδι.¹⁶

¹ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ² Δαμασκός, οὔ, ἡ, Damascus. ³ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ⁴ πορθέω, destroy, lay waste. ⁵ ἐνδυναμόω, strengthen, empower. ⁶ συγχέω, confuse, confound. ⁷ συμβιβάζω, hold together, instruct. ⁸ συμβουλεύω, plot, advise. ⁹ ἀναιρέω, take up, kill. ¹⁰ ἐπιβουλὴ, ἥς, ἡ, plot, plot against. ¹¹ παρατηρέω, watch closely, observe scrupulously. ¹² πύλη, ἡς, ἡ, gate, porch. ¹³ καθίημι, let down, lower. ¹⁴ τείχος, οὗς, τό, wall. ¹⁵ χαλάω, slacken, let down. ¹⁶ σπυρίς, ἰδος, ἡ, large basket, plaited basket.

Παραγενόμενος δὲ ὁ Σαῦλος¹ ἐν Ἱερουσαλήμ, ἐπειράτο² κολλᾶσθαι³ τοῖς 26
μαθηταῖς· καὶ πάντες ἐφοβοῦντο αὐτόν, μὴ πιστεύοντες ὅτι ἐστὶν μαθητής. 27
Βαρνάβας δὲ ἐπιλαβόμενος⁴ αὐτὸν ἤγαγεν πρὸς τοὺς ἀποστόλους, καὶ
διηγήσατο⁵ αὐτοῖς πῶς ἐν τῇ ὁδῷ εἶδεν τὸν κύριον, καὶ ὅτι ἐλάλησεν αὐτῷ, καὶ
πῶς ἐν Δαμασκῷ⁶ ἐπαρρησιάσατο⁷ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ. Καὶ ἦν μετ' 28
αὐτῶν εἰσπορευόμενος⁸ εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ παρρησιαζόμενος⁷ ἐν τῷ ὀνόματι
τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, ἐλάλει τε καὶ συνεζήτει⁹ πρὸς τοὺς Ἑλληνιστάς·¹⁰ οἱ δὲ 29
ἐπεχείρουν¹¹ αὐτὸν ἀνελεῖν.¹² Ἐπιγνόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ κατήγαγον¹³ αὐτὸν εἰς 30
Καισάρειαν,¹⁴ καὶ ἐξαπέστειλαν¹⁵ αὐτὸν εἰς Ταρσόν.¹⁶ Αἱ μὲν οὖν ἐκκλησίαι 31
καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας καὶ Γαλιλαίας καὶ Σαμαρείας¹⁷ εἶχον εἰρήνην
οἰκοδομούμεναι, καὶ πορευόμεναι τῷ φόβῳ τοῦ κυρίου καὶ τῇ παρακλήσει τοῦ
ἁγίου πνεύματος ἐπληθύνοντο.¹⁸

¹ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ² πειράω, try, attempt. ³ κολλᾶω, glue, cleave. ⁴ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ⁵ διηγέομαι, relate fully, relate in full. ⁶ Δαμασκός, οὔ, ἡ, Damascus. ⁷ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ⁸ εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ⁹ συζητέω, discuss, dispute. ¹⁰ Ἑλληνιστής, οὔ, ὁ, Hellenist, Greek. ¹¹ ἐπιχειρέω, endeavor, attempt. ¹² ἀναιρέω, take up, kill. ¹³ κατάγω, bring down, lead down. ¹⁴ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ¹⁵ ἐξαποστέλλω, send forth. ¹⁶ Ταρσός, οὔ, ἡ, Tarsus. ¹⁷ Σαμάρεια, ας, ἡ, Samaria. ¹⁸ πληθύνω, multiply, increase.

Ἐγένετο δὲ Πέτρον διερχόμενον διὰ πάντων κατελθεῖν¹ καὶ πρὸς τοὺς ἁγίους 32
 τοὺς κατοικοῦντας Λύδδαν.² Εὗρεν δὲ ἐκεῖ ἄνθρωπόν τινα Αἰνέαν³ ὀνόματι, ἐξ 33
 ἐτῶν ὀκτώ⁴ κατακείμενον⁵ ἐπὶ κρᾶββάτῳ,⁶ ὃς ἦν παραλελυμένος.⁷ Καὶ εἶπεν 34
 αὐτῷ ὁ Πέτρος, Αἰνέα,³ ἰάταί σε Ἰησοῦς ὁ χριστός· ἀνάστηθι καὶ στρώσον⁸
 σεαυτῷ. Καὶ εὐθέως ἀνέστη. Καὶ εἶδον αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες Λύδδαν² 35
 καὶ τὸν Ἀσσάρωνα,⁹ οἵτινες ἐπέστρεψαν ἐπὶ τὸν κύριον.

Ἐν Ἰόππῃ¹⁰ δὲ τις ἦν μαθήτρια¹¹ ὀνόματι Ταβηθά,¹² ἣ διερμηνευομένη¹³ λέγεται 36
 Δορκάς·¹⁴ αὕτη ἦν πλήρης¹⁵ ἀγαθῶν ἔργων καὶ ἐλεημοσυνῶν¹⁶ ὧν ἐποίει. 37
 Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀσθενήσασαν αὐτὴν ἀποθανεῖν· λούσαντες
 δὲ αὐτὴν ἔθηκαν ἐν ὑπερώῳ.¹⁸ Ἐγγὺς δὲ οὕσης Λύδδης² τῇ Ἰόππῃ,¹⁰ οἱ μαθηταὶ 38
 ἀκούσαντες ὅτι Πέτρος ἐστὶν ἐν αὐτῇ, ἀπέστειλαν πρὸς αὐτόν, παρακαλοῦντες
 μὴ ὀκνῆσαι¹⁹ διελθεῖν ἕως αὐτῶν. Ἀναστὰς δὲ Πέτρος συνήλθεν αὐτοῖς· ὃν 39

¹ κατέρχουμαι, come down, go down. ² Λύδδα, Lydda, Diospolis. ³ Αἰνέας, ου, ὁ, Aeneas. ⁴ ὀκτώ, eight, 8. ⁵ κατακείμαι, lie down, lie sick. ⁶ κρᾶβατος, ου, ὁ, mattress, pallet. ⁷ παραλύω, relax, enfeeble. ⁸ στρωννύω, spread, furnish. ⁹ Ασφαρών, ου, ὁ, Sharon, Saron. ¹⁰ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ¹¹ μαθήτρια, ας, ἡ, female disciple, female student. ¹² Ταβηθά, ἡ, Tabitha, antelope. ¹³ διερμηνεύω, translate, interpret. ¹⁴ Δορκάς, ἄδος, ἡ, Dorcas. ¹⁵ πλήρης, full. ¹⁶ ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ¹⁷ λούω, bathe, wash. ¹⁸ ὑπερῶον, ου, τό, upper story, room upstairs. ¹⁹ ὀκνέω, hesitate, delay.

παραγενόμενον ἀνήγαγον¹ εἰς τὸ ὑπερῶν,² καὶ παρέστησαν αὐτῷ πᾶσαι αἱ
 χῆραι κλαίουσai καὶ ἐπιδεικνύμεναι³ χιτῶνας⁴ καὶ ἱμάτια ὅσα ἐποίει μετ' αὐτῶν
 οὔσα ἢ Δορκάς.⁵ Ἐκβαλὼν δὲ ἔξω πάντας ὁ Πέτρος θεῖς τὰ γόνατα⁶ 40
 προσηύξατο: καὶ ἐπιστρέψας πρὸς τὸ σῶμα, εἶπεν, Ταβηθά,⁷ ἀνάστηθι. Ἡ δὲ
 ἤνοιξεν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς: καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον, ἀνεκάθισεν.⁸ Δοὺς δὲ 41
 αὐτῇ χεῖρα, ἀνέστησεν αὐτήν: φωνήσας δὲ τοὺς ἁγίους καὶ τὰς χήρας,
 παρέστησεν αὐτὴν ζῶσαν. Γνωστὸν⁹ δὲ ἐγένετο καθ' ὅλης τῆς Ἰόππης,¹⁰ καὶ 42
 πολλοὶ ἐπίστευσαν ἐπὶ τὸν κύριον. Ἐγένετο δὲ ἡμέρας ἱκανὰς μείναι αὐτὸν ἐν 43
 Ἰόππῃ¹⁰ παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ.¹¹

Ἄνῆρ δέ τις ἦν ἐν Καισαρείᾳ¹² ὀνόματι Κορνήλιος,¹³ ἑκατοντάρχης¹⁴ ἐκ σπείρης¹⁵ 10
 τῆς καλουμένης Ἰταλικῆς,¹⁶ εὐσεβὴς¹⁷ καὶ φοβούμενος τὸν θεὸν σὺν παντὶ τῷ 2
 οἴκῳ αὐτοῦ, ποιῶν τε ἐλεημοσύνας¹⁸ πολλὰς τῷ λαῷ, καὶ δεόμενος¹⁹ τοῦ θεοῦ

¹ ἀνάγω, lead up, restore. ² ὑπερῶν, ου, τό, upper story, room upstairs. ³ ἐπιδείκνυμι, show, prove. ⁴ χιτῶν, ὠνος, ὁ, tunic, garment. ⁵ Δορκάς, ἄδος, ἡ, Dorcas. ⁶ γόνυ, ατος, τό, knee. ⁷ Ταβηθά, ἡ, Tabitha, antelope. ⁸ ἀνακαθίζω, sit up. ⁹ γνωστός, known, acquaintance. ¹⁰ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ¹¹ βυρσεύς, ἑως, ὁ, tanner. ¹² Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ¹³ Κορνήλιος, ου, ὁ, Cornelius. ¹⁴ ἑκατοντάρχης, centurion. ¹⁵ σπεῖρα, ης, ἡ, cohort. ¹⁶ Ἰταλικός, Italian. ¹⁷ εὐσεβής, pious, devout. ¹⁸ ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ¹⁹ δέομαι, ask, request.

διὰ παντός. Εἶδεν ἐν ὀράματι¹ φανερώς,² ὥσει³ ὥραν ἐνάτην⁴ τῆς ἡμέρας, 3
 ἄγγελον τοῦ θεοῦ εἰσελθόντα πρὸς αὐτόν, καὶ εἰπόντα αὐτῷ, Κορνήλιε.⁵ Ὁ δὲ 4
 ἀτενίσας⁶ αὐτῷ καὶ ἔμβορος⁷ γενόμενος εἶπεν, Τί ἐστίν, κύριε; Εἶπεν δὲ αὐτῷ,
 Αἱ προσευχαί σου καὶ αἱ ἐλεημοσύναι⁸ σου ἀνέβησαν εἰς μνημόσυνον⁹ ἐνώπιον
 τοῦ θεοῦ. Καὶ νῦν πέμψον εἰς Ἰόππην¹⁰ ἄνδρας, καὶ μετάπεμψαι¹¹ Σίμωνα τὸν 5
 ἐπικαλούμενον Πέτρον· οὗτος ξενίζεται¹² παρὰ τινι Σίμωνι βυρσεῖ,¹³ ὃς ἐστίν 6
 οἰκία παρὰ θάλασσαν. Ὡς δὲ ἀπῆλθεν ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν τῷ Κορνηλίῳ,⁵ 7
 φωνήσας δύο τῶν οἰκετῶν¹⁴ αὐτοῦ, καὶ στρατιώτην εὐσεβῆ¹⁵ τῶν
 προσκαρτερούντων¹⁶ αὐτῷ, καὶ ἐξηγησάμενος¹⁷ αὐτοῖς ἅπαντα, ἀπέστειλεν 8
 αὐτοὺς εἰς τὴν Ἰόππην.¹⁰

¹ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ² φανερώς, openly, publicly. ³ ὥσει, like, about. ⁴ ἑνατος, ninth. ⁵ Κορνήλιος, ου, ὁ, Cornelius. ⁶ ἀτενίζω, gaze, stare. ⁷ ἔμβορος, terrified, frightened. ⁸ ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ⁹ μνημόσυνον, ου, τό, memory, memorial. ¹⁰ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ¹¹ μεταπέμπω, send for, summon. ¹² ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ¹³ βυρσεύς, έως, ὁ, tanner. ¹⁴ οἰκέτης, ου, ὁ, house servant, household servant. ¹⁵ εὐσεβής, πious, devout. ¹⁶ προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ¹⁷ ἐξηγέομαι, explain, describe.

Τῇ δὲ ἐπαύριον,¹ ὁδοιπορούντων² ἐκείνων καὶ τῇ πόλει ἐγγιζόντων, ἀνέβη 9
 Πέτρος ἐπὶ τὸ δῶμα³ προσεύξασθαι, περὶ ὥραν ἑκτὴν·⁴ ἐγένετο δὲ πρόσπεινος,⁵ 10
 καὶ ἤθελεν γεύσασθαι·⁶ παρασκευαζόντων⁷ δὲ ἐκείνων, ἐπέπεσεν⁸ ἐπ' αὐτὸν
 ἑκστασις,⁹ καὶ θεωρεῖ τὸν οὐρανὸν ἀνεωγμένον, καὶ καταβαῖνον ἐπ' αὐτὸν 11
 σκεῦός¹⁰ τι ὡς ὀθόνην¹¹ μεγάλην, τέσσαρσιν ἀρχαῖς δεδεμένον, καὶ καθιέμενον¹²
 ἐπὶ τῆς γῆς· ἐν ᾧ ὑπῆρχεν πάντα τὰ τετράποδα¹³ τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία καὶ τὰ 12
 ἔρπετά¹⁴ καὶ τὰ πετεινά¹⁵ τοῦ οὐρανοῦ. Καὶ ἐγένετο φωνὴ πρὸς αὐτόν, Ἀναστάς, 13
 Πέτρε, θύσον¹⁶ καὶ φάγε. Ὁ δὲ Πέτρος εἶπεν, Μηδαμῶς,¹⁷ κύριε· ὅτι οὐδέποτε 14
 ἔφαγον πᾶν κοινὸν¹⁹ ἢ ἀκάθαρτον. Καὶ φωνὴ πάλιν ἐκ δευτέρου πρὸς αὐτόν, Ἄ 15
 ὁ θεὸς ἐκαθάρισεν, σὺ μὴ κοίνου.²⁰ Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρίς·²¹ καὶ πάλιν 16
 ἀνελήφθη²² τὸ σκεῦός¹⁰ εἰς τὸν οὐρανόν.

¹ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ² ὁδοιπορέω, travel, be on the way. ³ δῶμα, τοσ, τό, house, housetop. ⁴ ἑκτος, sixth. ⁵ πρόσπεινος, hungry, very hungry. ⁶ γεύομαι, taste, experience. ⁷ παρασκευάζω, prepare, make ready. ⁸ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ⁹ ἑκστασις, εως, ἡ, bewilderment, ecstasy. ¹⁰ σκεῦος, ους, τό, vessel, goods (plural). ¹¹ ὀθόνη, ης, ἡ, linen cloth, sheet. ¹² καθίημι, let down, lower. ¹³ τετράπους, four-footed animal, four-footed. ¹⁴ ἔρπετόν, οὔ, τό, creeping thing, reptile. ¹⁵ πετεινόν, ου, τό, bird. ¹⁶ θύω, sacrifice, kill. ¹⁷ μηδαμῶς, by no means, no. ¹⁸ οὐδέποτε, never. ¹⁹ κοινός, common, unclean. ²⁰ κοινώω, make common, defile. ²¹ τρίς, thrice, three times. ²² ἀναλαμβάνω, take up, raise.

Ὡς δὲ ἐν ἑαυτῷ διηπόρει¹ ὁ Πέτρος τί ἂν εἴη τὸ ὄραμα² ὃ εἶδεν, καὶ ἰδοῦ, οἱ ἄνδρες 17
οἱ ἀπεσταλμένοι ἀπὸ τοῦ Κορνηλίου,³ διερωτήσαντες⁴ τὴν οἰκίαν Σίμωνος,
ἐπέστησαν⁵ ἐπὶ τὸν πυλῶνα,⁶ καὶ φωνήσαντες ἐπυνθάνοντο⁷ εἰ Σίμων, ὁ 18
ἐπικαλούμενος Πέτρος, ἐνθάδε⁸ ξενίζεται.⁹ Τοῦ δὲ Πέτρου διενθυμουμένου 19
περὶ τοῦ ὁράματος,² εἶπεν αὐτῷ τὸ πνεῦμα, Ἴδού, ἄνδρες ζητοῦσίν σε. Ἀλλὰ 20
ἀναστὰς κατάβηθι, καὶ πορεύου σὺν αὐτοῖς, μηδὲν διακρινόμενος:¹⁰ διότι¹¹ ἐγὼ
ἀπέσταλκα αὐτούς. Καταβὰς δὲ Πέτρος πρὸς τοὺς ἄνδρας εἶπεν, Ἴδού, ἐγὼ εἰμι 21
ὃν ζητεῖτε: τίς ἢ αἰτία¹² δι' ἣν πάρεστε;¹³ Οἱ δὲ εἶπον, Κορνήλιος³ ἑκατοντάρχης, 22
ἀνὴρ δίκαιος καὶ φοβούμενος τὸν θεόν, μαρτυρούμενός τε ὑπὸ ὅλου τοῦ ἔθνους
τῶν Ἰουδαίων, ἐχρηματίσθη¹⁵ ὑπὸ ἀγγέλου ἁγίου μεταπέμψασθαι¹⁶ σε εἰς τὸν
οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἀκοῦσαι ῥήματα παρὰ σοῦ. Εἰσκαλεσάμενος¹⁷ οὖν αὐτοὺς 23
ἐξένισεν.⁹

¹ διαπορέω, be greatly perplexed or at a loss. ² ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ³ Κορνήλιος, ου, ό, Cornelius. ⁴ διερωτάω, ask about, learn by inquiry. ⁵ ἐφίστημι, stand over, come upon. ⁶ πυλῶν, ὄνος, ό, vestibule, gateway.

⁷ πυνθάνομαι, inquire, ask. ⁸ ἐνθάδε, within, here. ⁹ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ¹⁰ διακρίνω, discriminate, judge. ¹¹ διότι, because, on this account. ¹² αἰτία, ας, ή, cause, reason. ¹³ πάρεμι, be present, have arrived.

¹⁴ ἑκατοντάρχης, centurion. ¹⁵ χρηματίζω, instruct, reveal. ¹⁶ μεταπέμπω, send for, summon. ¹⁷ εἰσκαλέομαι, invite in, call in.

Τῇ δὲ ἐπαύριον¹ ὁ Πέτρος ἐξῆλθεν σὺν αὐτοῖς, καὶ τινες τῶν ἀδελφῶν τῶν ἀπὸ
 Ἰόππης² συνῆλθον αὐτῷ. Καὶ τῇ ἐπαύριον¹ εἰσῆλθον εἰς τὴν Καισάρειαν.³ Ὁ δὲ 24
 Κορνήλιος⁴ ἦν προσδοκῶν⁵ αὐτούς, συγκαλεσάμενος⁶ τοὺς συγγενεῖς⁷ αὐτοῦ
 καὶ τοὺς ἀναγκαίους⁸ φίλους. Ὡς δὲ ἐγένετο τοῦ εἰσελθεῖν τὸν Πέτρον, 25
 συναντήσας⁹ αὐτῷ ὁ Κορνήλιος,⁴ πεσὼν ἐπὶ τοὺς πόδας, προσεκύνησεν. Ὁ δὲ 26
 Πέτρος αὐτὸν ἡγειρεν λέγων, Ἀνάστηθι· κἀγὼ αὐτὸς ἄνθρωπός εἰμι. Καὶ 27
 συνομιλῶν¹⁰ αὐτῷ εἰσῆλθεν, καὶ εὐρίσκει συνελθλυθότας πολλούς, ἔφη τε πρὸς 28
 αὐτούς, Ὑμεῖς ἐπίστασθε¹¹ ὡς ἀθέμιτόν¹² ἐστὶν ἀνδρὶ Ἰουδαίῳ κολλᾶσθαι¹³ ἢ
 προσέρχεσθαι ἄλλοφύλῳ:¹⁴ καὶ ἐμοὶ ὁ θεὸς ἔδειξεν μηδένα κοινὸν¹⁵ ἢ ἀκάθαρτον
 λέγειν ἄνθρωπον· διὸ καὶ ἀναντιρρήτως¹⁶ ἦλθον μεταπεμφθεῖς.¹⁷ Πυνθάνομαι¹⁸ 29
 οὖν, τίνι λόγῳ μετεπέμψασθέ¹⁷ με. Καὶ ὁ Κορνήλιος⁴ ἔφη, Ἀπὸ τετάρτης¹⁹ 30
 ἡμέρας μέχρι²⁰ ταύτης τῆς ὥρας ἡμην νηστεύων,²¹ καὶ τὴν ἐνάτην²² ὥραν

¹ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ² Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ³ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ⁴ Κορνήλιος, ου, ὁ, Cornelius. ⁵ προσδοκάω, wait for, look for. ⁶ συγκαλέω, call together. ⁷ συγγενής, kindred, relative. ⁸ ἀναγκαῖος, necessary, essential. ⁹ συναντάω, meet with, hence to happen. ¹⁰ συνομιλέω, talk, converse with. ¹¹ ἐπίσταμαι, understand, know. ¹² ἀθέμιτος, unlawful, forbidden. ¹³ κολλᾶω, glue, cleave. ¹⁴ ἄλλοφυλος, alien, foreign. ¹⁵ κοινός, common, unclean. ¹⁶ ἀναντιρρήτως, without objection. ¹⁷ μεταπέμπω, send for, summon. ¹⁸ πυνθάνομαι, inquire, ask. ¹⁹ τέταρτος, fourth. ²⁰ μέχρι, until, as far as (gen). ²¹ νηστεύω, fast. ²² ἔνατος, ninth.

προσευχόμενος ἐν τῷ ὄκῳ μου· καὶ ἰδού, ἀνὴρ ἔστη ἐνώπιόν μου ἐν ἐσθῇτι¹
 λαμπρᾷ,² καὶ φησιν, Κορνήλιε,³ εἰσηκούσθη⁴ σου ἡ προσευχή, καὶ αἱ 31
 ἐλεημοσύναι⁵ σου ἐμνήσθησαν⁶ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. Πέμψον οὖν εἰς Ἰόππην,⁷ 32
 καὶ μετακάλεσαι⁸ Σίμωνα ὃς ἐπικαλεῖται Πέτρος· οὗτος ξενίζεται⁹ ἐν οἰκίᾳ
 Σίμωνος βυρσεῶς¹⁰ παρὰ θάλασσαν· ὃς παραγενόμενος λαλήσει σοι. Ἐξαυτῆς¹¹ 33
 οὖν ἔπεμψα πρὸς σε· σύ τε καλῶς ἐποίησας παραγενόμενος. Νῦν οὖν πάντες
 ἡμεῖς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ πάρεσμεν¹² ἀκοῦσαι πάντα τὰ προστεταγμένα¹³ σοι ὑπὸ
 τοῦ θεοῦ. Ἀνοίξας δὲ Πέτρος τὸ στόμα εἶπεν, 34
 Ἐπ’ ἀληθείας καταλαμβάνομαι¹⁴ ὅτι οὐκ ἔστιν προσωπολήπτης¹⁵ ὁ θεός· ἀλλ’ ἐν 35
 παντὶ ἔθνῃ ὁ φοβούμενος αὐτὸν καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην, δεκτὸς¹⁶ αὐτῷ
 ἔστιν. Τὸν λόγον δὲ ἀπέστειλεν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, εὐαγγελιζόμενος εἰρήνην διὰ 36
 Ἰησοῦ χριστοῦ – οὗτός ἐστιν πάντων κύριος – ὑμεῖς οἴδατε, τὸ γεγνημένον 37

¹ ἐσθῆς, ἦτος, ἡ, clothing. ² λαμπρός, bright, shining. ³ Κορνήλιος, ου, ὁ, Cornelius. ⁴ εἰσακούω, listen, hear. ⁵ ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ⁶ μιμνήσκομαι, remember, recall. ⁷ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ⁸ μετακαλέω, send for. ⁹ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ¹⁰ βυρσεύς, ἑως, ὁ, tanner. ¹¹ ἔξαυτῆς, at once, forthwith. ¹² πάρεμι, be present, have arrived. ¹³ προστάσσω, command, order. ¹⁴ καταλαμβάνω, overtake, apprehend. ¹⁵ προσωπολήπτης, ου, ὁ, one who shows partiality. ¹⁶ δεκτός, acceptable, welcome.

ῥῆμα καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας, ἀρξάμενον ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, μετὰ τὸ
βάπτισμα¹ ὃ ἐκήρυξεν Ἰωάννης: Ἰησοῦν τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ,² ὡς ἔχρισεν³ αὐτὸν ὁ 38
θεὸς πνεύματι ἁγίῳ καὶ δυνάμει, ὃς διῆλθεν εὐεργετῶν⁴ καὶ ἰώμενος πάντας
τοὺς καταδυναστευομένους⁵ ὑπὸ τοῦ διαβόλου, ὅτι ὁ θεὸς ἦν μετ' αὐτοῦ. Καὶ 39
ἡμεῖς ἐσμεν μάρτυρες πάντων ὧν ἐποίησεν ἐν τε τῇ χώρᾳ τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐν
Ἱερουσαλὴμ: ὃν καὶ ἀνεῖλον⁶ κρεμάσαντες⁷ ἐπὶ ξύλου.⁸ Τοῦτον ὁ θεὸς ἤγειρεν 40
τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ἐμφανῆ⁹ γενέσθαι, οὐ παντὶ τῷ λαῷ, ἀλλὰ 41
μάρτυσιν τοῖς προκεχειροτονημένοις¹⁰ ὑπὸ τοῦ θεοῦ, ἡμῖν, οἵτινες συνεφάγομεν
καὶ συνεπίομεν¹² αὐτῷ μετὰ τὸ ἀναστῆναι αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. Καὶ παρήγγειλεν 42
ἡμῖν κηρύξαι τῷ λαῷ, καὶ διαμαρτύρασθαι¹³ ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ ὠρισμένος¹⁴ ὑπὸ
τοῦ θεοῦ κριτῆς¹⁵ ζώντων καὶ νεκρῶν. Τούτῳ πάντες οἱ προφῆται μαρτυροῦσιν, 43
ἄφεσιν¹⁶ ἁμαρτιῶν λαβεῖν διὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ πάντα τὸν πιστεύοντα εἰς

¹ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ² Ναζαρέτ, ἡ, Nazareth. ³ χρίω, anoint. ⁴ εὐεργετέω, do good to, do good deeds. ⁵ καταδυναστεύω, oppress, overpower. ⁶ ἀναιρέω, take up, kill. ⁷ κρεμάννυμι, hang, hang up. ⁸ ξύλον, ου, τό, wood, tree. ⁹ ἐμφανής, visible, manifest. ¹⁰ προχειροτονέω, choose beforehand. ¹¹ συνεσθίω, eat with. ¹² συμπίνω, drink with, drink together with. ¹³ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ¹⁴ ὀρίζω, mark off by boundaries, determine. ¹⁵ κριτής, ου, ὁ, judge. ¹⁶ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness.

αὐτόν.

Ἔτι λαλοῦντος τοῦ Πέτρου τὰ ῥήματα ταῦτα, ἐπέπεσεν¹ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπὶ 44

πάντας τοὺς ἀκούοντας τὸν λόγον. Καὶ ἐξέστησαν² οἱ ἐκ περιτομῆς πιστοί, ὅσοι 45

συνῆλθον τῷ Πέτρῳ, ὅτι καὶ ἐπὶ τὰ ἔθνη ἡ δωρεὰ³ τοῦ ἁγίου πνεύματος

ἐκκέχυται. Ἦκουον γὰρ αὐτῶν λαλούντων γλώσσαις, καὶ μεγαλυνόντων⁴ τὸν 46

θεόν. Τότε ἀπεκρίθη ὁ Πέτρος, Μήτι⁵ τὸ ὕδωρ κωλύσαι δύναταί τις, τοῦ μὴ 47

βαπτισθῆναι τούτους, οἵτινες τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔλαβον καθὼς καὶ ἡμεῖς; 48

Προσέταξέν⁶ τε αὐτοὺς βαπτισθῆναι ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου. Τότε

ἠρώτησαν αὐτὸν ἐπιμεῖναι⁷ ἡμέρας τινάς.

¹ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ² ἐξίστημι, amaze, be amazed. ³ δωρεά, ἄς, ἡ, gift, free gift. ⁴ μεγαλύνω, make or declare great, enlarge. ⁵ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ⁶ προστάσσω, command, order. ⁷ ἐπιμένω, continue, remain.

Ἦκουσαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ οἱ ὄντες κατὰ τὴν Ἰουδαίαν ὅτι καὶ τὰ **11**
 ἔθνη ἐδέξαντο τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. Καὶ ὅτε ἀνέβη Πέτρος εἰς Ἱεροσόλυμα, **2**
 διεκρίνοντο¹ πρὸς αὐτὸν οἱ ἐκ περιτομῆς, λέγοντες ὅτι Πρὸς ἄνδρας **3**
 ἀκροβυστίαν² ἔχοντας εἰσῆλθες, καὶ συνέφαγες³ αὐτοῖς. Ἀρξάμενος δὲ ὁ **4**
 Πέτρος ἐξετίθετο⁴ αὐτοῖς καθεξῆς⁵ λέγων, Ἐγὼ ἤμην ἐν πόλει Ἰόππῃ⁶ **5**
 προσευχόμενος, καὶ εἶδον ἐν ἐκστάσει⁷ ὄραμα,⁸ καταβαῖνον σκεῦός⁹ τι, ὡς
 ὀθόνην¹⁰ μεγάλην τέσσαρσιν ἀρχαῖς καθιεμένην¹¹ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἦλθεν
 ἄχρι ἐμοῦ· εἰς ἣν ἀτενίσας¹² κατενόουν,¹³ καὶ εἶδον τὰ τετράποδα¹⁴ τῆς γῆς καὶ **6**
 τὰ θηρία καὶ τὰ ἑρπετὰ¹⁵ καὶ τὰ πετεινὰ¹⁶ τοῦ οὐρανοῦ. Ἦκουσα δὲ φωνῆς **7**
 λεγούσης μοι, Ἀναστάς, Πέτρε, θύσον¹⁷ καὶ φάγε. Εἶπον δέ, Μηδαμῶς,¹⁸ κύριε: **8**
 ὅτι πᾶν κοινὸν¹⁹ ἢ ἀκάθαρτον οὐδέποτε²⁰ εἰσῆλθεν εἰς τὸ στόμα μου. Ἀπεκρίθη **9**
 δέ μοι φωνὴ ἐκ δευτέρου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, Ἄ ὁ θεὸς ἐκαθάρισεν, σὺ μὴ κοίνου.²¹ **10**

¹ διακρίνω, discriminate, judge. ² ἀκροβυστία, ας, ἡ, uncircumcision, foreskin. ³ συνεσθίω, eat with. ⁴ ἐκτίθημι, declare, explain. ⁵ καθεξῆς, successively, in order. ⁶ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ⁷ ἐκστασις, εως, ἡ, bewilderment, ecstasy. ⁸ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ⁹ σκεῦος, ους, τό, vessel, goods (plural). ¹⁰ ὀθόνη, ης, ἡ, linen cloth, sheet. ¹¹ καθίημι, let down, lower. ¹² ἀτενίζω, gaze, stare. ¹³ κατανοέω, observe, understand. ¹⁴ τετράπους, four-footed animal, four-footed. ¹⁵ ἑρπετόν, οὔ, τό, creeping thing, reptile. ¹⁶ πετεινόν, ου, τό, bird. ¹⁷ θύω, sacrifice, kill. ¹⁸ μηδαμῶς, by no means, no. ¹⁹ κοινός, common, unclean. ²⁰ οὐδέποτε, never. ²¹ κοινόω, make common, defile.

Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρίς,¹ καὶ πάλιν ἀνεσπάσθη² ἅπαντα εἰς τὸν οὐρανόν. Καὶ 11
ἰδοῦ, ἐξαυτῆς³ τρεῖς ἄνδρες ἐπέστησαν⁴ ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐν ἣ ἡμην, ἀπεσταλμένοι
ἀπὸ Καισαρείας⁵ πρὸς με. Εἶπεν δέ μοι τὸ πνεῦμα συνελθεῖν αὐτοῖς, μηδὲν 12
διακρινόμενον.⁶ Ἦλθον δὲ σὺν ἐμοὶ καὶ οἱ ἕξ⁷ ἀδελφοὶ οὗτοι, καὶ εἰσῆλθομεν εἰς
τὸν οἶκον τοῦ ἀνδρός· ἀπήγγειλέν τε ἡμῖν πῶς εἶδεν τὸν ἄγγελον ἐν τῷ οἴκῳ 13
αὐτοῦ σταθέντα, καὶ εἰπόντα αὐτῷ, Ἀπόστειλον εἰς Ἰόππην⁸ ἄνδρας, καὶ
μετάπεμψαι⁹ Σίμωνα, τὸν ἐπικαλούμενον Πέτρον, ὃς λαλήσει ῥήματα πρὸς σε, 14
ἐν οἷς σωθήσῃ σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός σου. Ἐν δὲ τῷ ἄρξασθαί με λαλεῖν, ἐπέπεσεν 15
τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτούς, ὥσπερ καὶ ἐφ' ἡμᾶς ἐν ἀρχῇ. Ἐμνήσθη¹¹ δὲ τοῦ 16
ῥήματος κυρίου, ὡς ἔλεγεν, Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ
βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύματι ἁγίῳ. Εἰ οὖν τὴν ἴσιν¹² δωρεὰν¹³ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ 17
θεὸς ὡς καὶ ἡμῖν, πιστεύουσιν ἐπὶ τὸν κύριον Ἰησοῦν χριστόν, ἐγὼ δὲ τίς ἡμην
δυνατὸς κωλύσαι τὸν θεόν; Ἀκούσαντες δὲ ταῦτα ἡσύχασαν,¹⁴ καὶ ἐδόξαζον τὸν 18

¹ τρίς, thrice, three times. ² ἀνασπάω, draw up, pull up. ³ ἐξαυτῆς, at once, forthwith. ⁴ ἐφίστημι, stand over, come upon. ⁵ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ⁶ διακρίνω, discriminate, judge. ⁷ ἕξ, six, 6. ⁸ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ⁹ μεταπέμπω, send for, summon. ¹⁰ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ¹¹ μιμνήσκειν, remember, recall. ¹² ἴσος, equal, identical. ¹³ δωρεὰ, ἄς, ἡ, gift, free gift. ¹⁴ ἡσυχάζω, be still, be silent.

θεόν, λέγοντες, Ἄρα γε¹ καὶ τοῖς ἔθνεσιν ὁ θεὸς τὴν μετάνοιαν² ἔδωκεν εἰς ζωὴν.

Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες³ ἀπὸ τῆς θλίψεως τῆς γενομένης ἐπὶ Στεφάνῳ διήλθον 19
ἕως Φοινίκης⁴ καὶ Κύπρου⁵ καὶ Ἀντιοχείας,⁶ μηδενὶ λαλοῦντες τὸν λόγον εἰ μὴ
μόνον Ἰουδαίοις. Ἦσαν δέ τινες ἐξ αὐτῶν ἄνδρες Κύπριοι⁷ καὶ Κυρηναῖοι,⁸ 20
οἵτινες εἰσελθόντες εἰς Ἀντιόχειαν,⁶ ἐλάλουν πρὸς τοὺς Ἑλληνιστάς,⁹
εὐαγγελιζόμενοι τὸν κύριον Ἰησοῦν. Καὶ ἦν χεὶρ κυρίου μετ' αὐτῶν: πολὺς τε 21
ἄριθμός¹⁰ πιστεύσας ἐπέστρεψεν ἐπὶ τὸν κύριον. Ἦκούσθη δὲ ὁ λόγος εἰς τὰ 22
ᾧτα τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις περὶ αὐτῶν: καὶ ἐξαπέστειλαν¹¹
Βαρνάβαν διελθεῖν ἕως Ἀντιοχείας:⁶ ὃς παραγενόμενος καὶ ἰδὼν τὴν χάριν τοῦ 23
θεοῦ ἐχάρη, καὶ παρεκάλει πάντας τῇ προθέσει¹² τῆς καρδίας προσμένειν¹³ τῷ
κυρίῳ: ὅτι ἦν ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ πλήρης¹⁴ πνεύματος ἁγίου καὶ πίστεως: καὶ 24

¹ γέ, indeed, at least. ² μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ³ διασπείρω, scatter, scatter like seed. ⁴ Φοινίκη, ης, ἡ, Phoenicia. ⁵ Κύπρος, ου, ἡ, Cyprus. ⁶ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ⁷ Κύπριος, ου, ὁ, Cyprian, Cypriote. ⁸ Κυρηναῖος, ου, ὁ, Cyrenian, belonging to Cyrene. ⁹ Ἑλληνιστής, οὔ, ὁ, Hellenist, Greek. ¹⁰ ἀριθμός, οὔ, ὁ, number, total. ¹¹ ἐξαποστέλλω, send forth. ¹² πρόθεσις, εως, ἡ, setting forth, purpose. ¹³ προσμένω, wait longer, remain. ¹⁴ πλήρης, full.

προσετέθη¹ ὄχλος ἱκανὸς τῷ κυρίῳ. Ἐξῆλθεν δὲ εἰς Ταρσὸν² ὁ Βαρνάβας 25
ἀναζητῆσαι³ Σαῦλον,⁴ καὶ εὗρὼν ἤγαγεν αὐτὸν εἰς Ἀντιόχειαν.⁵ Ἐγένετο δὲ 26
αὐτοὺς ἐνιαυτὸν⁶ ὅλον συναχθῆναι τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ διδάξαι ὄχλον ἱκανόν,
χρηματίσαι⁷ τε πρῶτον ἐν Ἀντιοχείᾳ⁵ τοὺς μαθητὰς Χριστιανούς.⁸

Ἐν ταύταις δὲ ταῖς ἡμέραις κατῆλθον⁹ ἀπὸ Ἱεροσολύμων προφῆται εἰς 27
Ἀντιόχειαν.⁵ Ἀναστὰς δὲ εἷς ἐξ αὐτῶν ὀνόματι Ἄγαβος,¹⁰ ἐσήμανεν¹¹ διὰ τοῦ 28
πνεύματος λιμὸν¹² μέγαν μέλλειν ἔσεσθαι ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην:¹³ ὅστις καὶ
ἐγένετο ἐπὶ Κλαυδίου¹⁴ Καίσαρος. Τῶν δὲ μαθητῶν καθὼς εὐπορεῖτό¹⁵ τις, 29
ὥρισαν¹⁶ ἕκαστος αὐτῶν εἰς διακονίαν πέμψαι τοῖς κατοικοῦσιν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ
ἀδελφοῖς: ὃ καὶ ἐποίησαν, ἀποστείλαντες πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους διὰ χειρὸς 30
Βαρνάβα καὶ Σαύλου.⁴

¹ προστίθηναι, add, add to. ² Ταρσός, οὐ, ἡ, Tarsus. ³ ἀναζητέω, look, search. ⁴ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ⁵ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ⁶ ἐνιαυτός, οὐ, ὁ, year. ⁷ χρηματίζω, instruct, reveal. ⁸ Χριστιανός, οὐ, ὁ, Christian. ⁹ κατέρχομαι, come down, go down. ¹⁰ Ἄγαβος, ου, ὁ, Agabus. ¹¹ σημαίνω, indicate, signify. ¹² λιμός, οὐ, ὁ, hunger, famine. ¹³ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ¹⁴ Κλαύδιος, ου, ὁ, Claudius. ¹⁵ εὐπορέω, have means, am prosperous. ¹⁶ ὀρίζω, mark off by boundaries, determine.

Κατ' ἐκεῖνον δὲ τὸν καιρὸν ἐπέβαλεν¹ Ἡρώδης ὁ βασιλεὺς τὰς χεῖρας κακῶσαι² **12**
 τινας τῶν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας. Ἀνεῖλεν³ δὲ Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν Ἰωάννου **2**
 μαχαίρα. Καὶ ἰδὼν ὅτι ἀρεστόν⁴ ἐστὶν τοῖς Ἰουδαίοις, προσέθετο⁵ συλλαβεῖν⁶ **3**
 καὶ Πέτρον – ἦσαν δὲ αἱ ἡμέραι τῶν ἄζύμων⁷ – ὃν καὶ πιάσας⁸ ἔθετο εἰς **4**
 φυλακὴν, παραδοὺς τέσσαρσιν τετραδίοις⁹ στρατιωτῶν φυλάσσειν αὐτόν,
 βουλόμενος μετὰ τὸ Πάσχα ἀναγαγεῖν¹⁰ αὐτὸν τῷ λαῷ. Ὁ μὲν οὖν Πέτρος **5**
 ἐτηρεῖτο ἐν τῇ φυλακῇ· προσευχὴ δὲ ἦν ἐκτενὴς¹¹ γινομένη ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας
 πρὸς τὸν θεὸν ὑπὲρ αὐτοῦ. Ὅτε δὲ ἔμελλεν αὐτὸν προάγειν¹² ὁ Ἡρώδης, τῇ **6**
 νυκτὶ ἐκείνῃ ἦν ὁ Πέτρος κοιμώμενος¹³ μεταξύ¹⁴ δύο στρατιωτῶν, δεδεμένος
 ἀλύσεσιν¹⁵ δυσὶν· φύλακές¹⁶ τε πρὸ τῆς θύρας ἐτήρουν τὴν φυλακὴν. Καὶ ἰδού, **7**
 ἄγγελος κυρίου ἐπέστη,¹⁷ καὶ φῶς ἔλαμψεν¹⁸ ἐν τῷ οἴκῳ· ¹⁹πατάξας²⁰ δὲ τὴν
 πλευρὰν²¹ τοῦ Πέτρου, ἤγειρεν αὐτὸν λέγων, Ἀνάστα ἐν τάχει.²² Καὶ ἐξέπεσον²³

¹ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ² κακῶ, mistreat, harm. ³ ἀναιρέω, take up, kill. ⁴ ἀρεστός, pleasing, desirable. ⁵ προστίθμι, add, add to. ⁶ συλλαμβάνω, take, conceive. ⁷ ἄζυμος, unleavened, paschal feast. ⁸ πιάζω, take, lay hold of. ⁹ τετράδιον, οὐ, τό, squad of four soldiers. ¹⁰ ἀνάγω, lead up, restore. ¹¹ ἐκτενής, zealous, earnest. ¹² προάγω, lead forth, go before. ¹³ κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ¹⁴ μεταξύ, between, after. ¹⁵ ἄλυσις, εὖ, ἡ, chain. ¹⁶ φύλαξ, ακος, ὁ, guard, sentinel. ¹⁷ ἐφίστημι, stand over, come upon. ¹⁸ λάμπω, shine. ¹⁹ οἶκμα, τος, τό, room, dwelling. ²⁰ πατάσσω, strike, smite. ²¹ πλευρά, ἄς, ἡ, side, side of the body. ²² τάχος, οὖς, τό, speed, quickness. ²³ ἐκπίπτω, fall away, fall out.

αὐτοῦ αἱ ἀλύσεις¹ ἐκ τῶν χειρῶν. Εἶπέν τε ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτόν, Περιίῳσαι² 8
καὶ ὑπόδησαι³ τὰ σανδάλιά⁴ σου. Ἐποίησεν δὲ οὕτως. Καὶ λέγει αὐτῷ,
Περιβαλοῦ⁵ τὸ ἱμάτιόν σου, καὶ ἀκολούθει μοι. Καὶ ἐξελθὼν ἠκολούθει αὐτῷ: 9
καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι ἀληθὲς ἐστὶν τὸ γινόμενον διὰ τοῦ ἀγγέλου, ἐδόκει δὲ ὄραμα⁶
βλέπειν. Διελθόντες δὲ πρώτην φυλακὴν καὶ δευτέραν, ἦλθον ἐπὶ τὴν πύλην⁷ 10
τὴν σιδηρᾶν,⁸ τὴν φέρουσιν εἰς τὴν πόλιν, ἣτις αὐτομάτῃ⁹ ἠνοίχθη αὐτοῖς: καὶ
ἐξελθόντες προῆλθον¹⁰ ῥύμην¹¹ μίαν, καὶ εὐθέως ἀπέστη¹² ὁ ἄγγελος ἀπ' αὐτοῦ. 11
Καὶ ὁ Πέτρος, γενόμενος ἐν ἑαυτῷ, εἶπεν, Νῦν οἶδα ἀληθῶς¹³ ὅτι ἐξαπέστειλεν
κύριος τὸν ἄγγελον αὐτοῦ, καὶ ἐξείλετό¹⁵ με ἐκ χειρὸς Ἡρώδου καὶ πάσης τῆς
προσδοκίας¹⁶ τοῦ λαοῦ τῶν Ἰουδαίων. Συνιδῶν¹⁷ τε ἦλθεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν 12
Μαρίας τῆς μητρὸς Ἰωάννου τοῦ ἐπικαλουμένου Μάρκου,¹⁸ οὗ¹⁹ ἦσαν ἱκανοὶ
συνηθροισμένοι²⁰ καὶ προσευχόμενοι. Κρούσαντος²¹ δὲ τοῦ Πέτρου τὴν θύραν 13

¹ ἄλυσις, εως, ἡ, chain. ² περιζώννυμι, gird, gird round. ³ ὑποδέω, put on my feet. ⁴ σανδάλιον, ου, τό, sandal. ⁵ περιβάλλω, put around, clothe. ⁶ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ⁷ πύλη, ης, ἡ, gate, porch. ⁸ σιδηρεος, made of iron. ⁹ αὐτόματος, by itself, of its own accord. ¹⁰ προέρχομαι, go in front, precede. ¹¹ ῥύμη, ης, ἡ, narrow street, lane. ¹² ἀφίστημι, withdraw, depart. ¹³ ἀληθῶς, truly, really. ¹⁴ ἐξαποστέλλω, send forth. ¹⁵ ἐξαιρέω, take out, deliver. ¹⁶ προσδοκία, ας, ἡ, expectation, waiting. ¹⁷ σύνοιδα, know, be conscious of. ¹⁸ Μάρκος, ου, ὁ, Mark. ¹⁹ οὗ, where, when. ²⁰ συναθροίζω, gather, bring together. ²¹ κρούω, knock, strike.

τοῦ πυλῶνος,¹ προσῆλθεν παιδίσκῃ² ὑπακοῦσαι,³ ὀνόματι Ῥόδη.⁴ Καὶ 14
ἐπιγνοῦσα τὴν φωνὴν τοῦ Πέτρου, ἀπὸ τῆς χαρᾶς οὐκ ἤνοιξεν τὸν πυλῶνα,¹
εἰσδραμοῦσα⁵ δὲ ἀπήγγειλεν ἐστάναι τὸν Πέτρον πρὸ τοῦ πυλῶνος.¹ Οἱ δὲ 15
πρὸς αὐτὴν εἶπον, Μαίνῃ.⁶ Ἡ δὲ διῃσχυρίζετο⁷ οὕτως ἔχειν. Οἱ δὲ ἔλεγον, Ὁ
ἄγγελος αὐτοῦ ἐστίν. Ὁ δὲ Πέτρος ἐπέμενεν⁸ κρούων·⁹ ἀνοίξαντες δὲ εἶδον 16
αὐτόν, καὶ ἐξέστησαν.¹⁰ Κατασείσας¹¹ δὲ αὐτοῖς τῇ χειρὶ σιγᾶν,¹² διηγήσατο¹³ 17
αὐτοῖς πῶς ὁ κύριος αὐτὸν ἐξήγαγεν¹⁴ ἐκ τῆς φυλακῆς. Εἶπεν δέ, Ἀπαγγείλατε
Ἰακώβῳ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ταῦτα. Καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἕτερον τόπον. 18
Γενομένης δὲ ἡμέρας,¹⁵ ἣν τάραχος¹⁵ οὐκ ὀλίγος ἐν τοῖς στρατιώταις, τί ἄρα¹⁶ ὁ
Πέτρος ἐγένετο. Ἡρώδης δὲ ἐπιζητήσας¹⁷ αὐτόν καὶ μὴ εὐρών, ἀνακρίνας¹⁸ 19
τοὺς φύλακας,¹⁹ ἐκέλευσεν ἀπαχθῆναι.²⁰ Καὶ κατελθὼν²¹ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας εἰς
τὴν Καισάρειαν²² διέτριβεν.²³

¹ πυλῶν, ὄνος, ὁ, vestibule, gateway. ² παιδίσκη, ἡς, ἡ, maid, female servant. ³ ὑπακούω, obey, listen. ⁴ Ῥόδη, ἡς, ἡ, Rhoda. ⁵ εἰστρέχω, run in. ⁶ μαίνομαι, rage, be furious. ⁷ διῃσχυρίζομαι, insist, maintain firmly. ⁸ ἐπιμένω, continue, remain. ⁹ κρούω, knock, strike. ¹⁰ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ¹¹ κατασείω, shake, motion. ¹² σιγᾶω, be silent, become silent. ¹³ διηγέομαι, relate fully, relate in full. ¹⁴ ἐξάγω, lead out. ¹⁵ τάραχος, ου, ὁ, disturbance, commotion. ¹⁶ ἄρα, so? (introduces a question). ¹⁷ ἐπιζητέω, seek for, seek after. ¹⁸ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ¹⁹ φύλαξ, ακος, ὁ, guard, sentinel. ²⁰ ἀπάγω, lead away, lead. ²¹ κατέρχομαι, come down, go down. ²² Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ²³ διατρίβω, continue, tarry.

Ἦν δὲ ὁ Ἡρώδης θυμομαχῶν¹ Τυρίοις² καὶ Σιδωνίοις·³ ὁμοθυμαδὸν⁴ δὲ παρήσαν 20
 πρὸς αὐτόν, καὶ πείσαντες Βλάστον⁶ τὸν ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος⁷ τοῦ βασιλέως,
 ἤτοῦντο εἰρήνην, διὰ τὸ τρέφεσθαι⁸ αὐτῶν τὴν χώραν ἀπὸ τῆς βασιλικῆς.⁹ 21
 Τακτῇ¹⁰ δὲ ἡμέρᾳ ὁ Ἡρώδης ἐνδυσάμενος ἐσθήτα¹¹ βασιλικήν,⁹ καὶ καθίσας
 ἐπὶ τοῦ βήματος,¹² ἐδημηγόρει¹³ πρὸς αὐτούς. Ὁ δὲ δῆμος¹⁴ ἐπεφώνει,¹⁵ Φωνὴ 22
 θεοῦ καὶ οὐκ ἀνθρώπου. Παραχρῆμα¹⁶ δὲ ἐπάταξεν¹⁷ αὐτὸν ἄγγελος κυρίου, 23
 ἀνθ' ¹⁸ᾧ οὐκ ἔδωκεν δόξαν τῷ θεῷ· καὶ γενόμενος σκωληκόβρωτος,¹⁹ ἐξέψυξεν.

Ὁ δὲ λόγος τοῦ θεοῦ ἡύξανεν²¹ καὶ ἐπληθύνετο.²²

24

¹θυμομαχέω, be very angry. ²Τύριος, ου, ὁ, Tyrian, inhabitant of Tyre. ³Σιδώνιος, Sidonian. ⁴ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ⁵πάρειμι, be present, have arrived. ⁶Βλάστος, ου, ὁ, Blastus. ⁷κοιτῶν, ὄνος, ὁ, bedroom, bedchamber. ⁸τρέφω, make to grow, nourish. ⁹βασιλικός, royal, connected with a king. ¹⁰τακτός, fixed, appointed. ¹¹ἐσθῆς, ἡτος, ἡ, clothing. ¹²βῆμα, τος, τό, judgment seat. ¹³δημηγορέω, make a public speech. ¹⁴δῆμος, ου, ὁ, popular assembly, crowd. ¹⁵ἐπιφωνέω, cry out, shout. ¹⁶παραχρῆμα, immediately, instantly. ¹⁷πατάσσω, strike, smite. ¹⁸ἀντί, instead of, in place of. ¹⁹σκωληκόβρωτος, eaten by worms. ²⁰ἐκψύχω, expire, breathe one's last. ²¹αύξάνω, cause to grow, increase. ²²πληθύνω, multiply, increase.

Βαρνάβας δὲ καὶ Σαῦλος¹ ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ, πληρώσαντες τὴν 25

διακονίαν, συμπαραλαβόντες² καὶ Ἰωάννην τὸν ἐπικληθέντα Μάρκον.³

Ἦσαν δέ τινες ἐν Ἀντιοχείᾳ⁴ κατὰ τὴν οὔσαν ἐκκλησίαν προφῆται καὶ 13

διδάσκαλοι, ὃ τε Βαρνάβας καὶ Συμεών⁵ ὁ καλούμενος Νίγερ,⁶ καὶ Λούκιος⁷ ὁ

Κυρηναῖος,⁸ Μαναήν⁹ τε Ἡρώδου τοῦ τετράρχου¹⁰ σύντροφος,¹¹ καὶ Σαῦλος.¹ 2

Λειτουργούντων¹² δὲ αὐτῶν τῷ κυρίῳ καὶ νηστευόντων,¹³ εἶπεν τὸ πνεῦμα τὸ

ἅγιον, Ἀφορίσατε¹⁴ δὴ¹⁵ μοι τὸν Βαρνάβαν καὶ τὸν Σαῦλον¹ εἰς τὸ ἔργον ὃ

προσκέκλημαι αὐτούς. Τότε νηστεύσαντες¹³ καὶ προσευξάμενοι καὶ ἐπιθέντες 3

τὰς χεῖρας αὐτοῖς, ἀπέλυσαν.

¹ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ² συμπαραλαμβάνω, take along with. ³ Μάρκος, ου, ὁ, Mark. ⁴ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ⁵ Συμεών, ὁ, Simeon, Simeon. ⁶ Νίγερ, ὁ, Niger. ⁷ Λούκιος, ου, ὁ, Lucius. ⁸ Κυρηναῖος, ου, ὁ, Cyrenian, belonging to Cyrene. ⁹ Μαναήν, ὁ, Manaen. ¹⁰ τετράρχης, ου, ὁ, tetrarch. ¹¹ σύντροφος, ου, ὁ, one brought up with, foster brother. ¹² λειτουργέω, minister, serve. ¹³ νηστεύω, fast. ¹⁴ ἀφορίζω, separate, set apart. ¹⁵ δὴ, also, indeed.

Οὗτοι μὲν οὖν, ἐκπεμφθέντες ¹ ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου, κατήλθον ² εἰς τὴν 4
 Σελεύκειαν: ³ ἐκεῖθεν δὲ ἀπέπλευσαν ⁴ εἰς τὴν Κύπρον. ⁵ Καὶ γενόμενοι ἐν 5
 Σαλαμῖνι, ⁶ κατήγγελλον ⁷ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ἐν ταῖς συναγωγαῖς τῶν Ἰουδαίων:
 εἶχον δὲ καὶ Ἰωάννην ὑπηρέτην. ⁸ Διελθόντες δὲ τὴν νῆσον ⁹ ἄχρι Πάφου, ¹⁰ 6
 εὗρόν τινα μάγον ¹¹ ψευδοπροφήτην ¹² Ἰουδαῖον, ᾧ ὄνομα Βαρῖησοῦς, ¹³ ὃς ἦν σὺν 7
 τῷ ἀνθυπάτῳ ¹⁴ Σεργίῳ ¹⁵ Παύλῳ, ἀνδρὶ συνετῷ. ¹⁶ Οὗτος προσκαλεσάμενος
 Βαρνάβαν καὶ Σαῦλον ¹⁷ ἐπεζήτησεν ¹⁸ ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. Ἀντίστατο ¹⁹ 8
 δὲ αὐτοῖς Ἐλύμας, ²⁰ ὁ μάγος ¹¹ – οὕτως γὰρ μεθερμηνεύεται ²¹ τὸ ὄνομα αὐτοῦ –
 ζητῶν διαστρέψαι ²² τὸν ἀνθύπατον ¹⁴ ἀπὸ τῆς πίστεως. Σαῦλος ¹⁷ δέ, ὁ καὶ 9
 Παῦλος, πλησθεὶς πνεύματος ἁγίου, καὶ ἀτενίσας ²³ εἰς αὐτὸν εἶπεν, ὦ ²⁴ 10
 πλήρης ²⁵ παντὸς δόλου ²⁶ καὶ πάσης ῥαδιουργίας, ²⁷ υἱὲ διαβόλου, ἐχθρὲ πάσης
 δικαιοσύνης, οὐ παύσῃ ²⁸ διαστρέφων ²² τὰς ὁδοὺς κυρίου τὰς εὐθείας; ²⁹ Καὶ νῦν 11

¹ ἐκπέμπω, send out. ² κατέρχομαι, come down, go down. ³ Σελεύκεια, ας, ἡ, Seleucia. ⁴ ἀποπλέω, sail away. ⁵ Κύπρος, ου, ἡ, Cyprus. ⁶ Σαλαμίς, ἱνος, ἡ, Salamis. ⁷ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ⁸ ὑπηρέτης, ου, ὁ, servant, assistant. ⁹ νῆσος, ου, ἡ, island. ¹⁰ Πάφος, ου, ἡ, Paphos. ¹¹ μάγος, ου, ὁ, magician, sorcerer. ¹² ψευδοπροφήτης, ου, ὁ, false prophet. ¹³ Βαρῖησοῦς, οὔ, ὁ, Bar-Jesus, son of Jesus. ¹⁴ ἀνθύπατος, ου, ὁ, consul, proconsul. ¹⁵ Σέργιος, ου, ὁ, Sergius. ¹⁶ συνετός, intelligent, clever. ¹⁷ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ¹⁸ ἐπιζητέω, seek for, seek after. ¹⁹ ἀντίστημι, resist, oppose. ²⁰ Ἐλύμας, α, ὁ, Elymas. ²¹ μεθερμηνεύω, translate, interpret. ²² διαστρέφω, distort, pervert. ²³ ἀτενίζω, gaze, stare. ²⁴ ὦ, Oh! omega. ²⁵ πλήρης, full. ²⁶ δόλος, ου, ὁ, guile, deceit. ²⁷ ῥαδιουργία, ας, ἡ, deceit, fraud. ²⁸ παύω, cause to cease. ²⁹ εὐθύς, immediately, at once.

ἰδοῦ, χεὶρ κυρίου ἐπὶ σέ, καὶ ἔση τυφλός, μὴ βλέπων τὸν ἥλιον ἄχρι καιροῦ.

Παραχρῆμα¹ δὲ ἐπέπεσεν² ἐπ' αὐτὸν ἀχλὺς³ καὶ σκότος, καὶ περιάγων⁴ ἐζήτει
χειραγωγούς.⁵ Τότε ἰδὼν ὁ ἀνθύπατος⁶ τὸ γεγονὸς ἐπίστευσεν, ἐκπλησσόμενος⁷ ¹²
ἐπὶ τῇ διδαχῇ τοῦ κυρίου.

Ἀναχθέντες⁸ δὲ ἀπὸ τῆς Πάφου⁹ οἱ περὶ τὸν Παῦλον ἦλθον εἰς Πέργην¹⁰ τῆς ¹³
Παμφυλίας.¹¹ Ἰωάννης δὲ ἀποχωρήσας¹² ἀπ' αὐτῶν ὑπέστρεψεν εἰς
Ἱεροσόλυμα. Αὐτοὶ δὲ διελθόντες ἀπὸ τῆς Πέργης,¹⁰ παρεγένοντο εἰς ¹⁴
Ἀντιόχειαν¹³ τῆς Πισιδίας,¹⁴ καὶ εἰσελθόντες εἰς τὴν συναγωγὴν τῇ ἡμέρᾳ τῶν
σαββάτων, ἐκάθισαν. Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν¹⁵ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν, ¹⁵
ἀπέστειλαν οἱ ἀρχισυνάγωγοι¹⁶ πρὸς αὐτούς, λέγοντες, Ἄνδρες ἀδελφοί, εἰ
ἔστιν λόγος ἐν ὑμῖν παρακλήσεως πρὸς τὸν λαόν, λέγετε. Ἀναστὰς δὲ Παῦλος, ¹⁶
καὶ κατασείσας¹⁷ τῇ χειρὶ, εἶπεν,

¹ παραχρῆμα, immediately, instantly. ² ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ³ ἀχλὺς, ὕος, ἡ, mist, mistiness. ⁴ περιάγω, lead around, go about. ⁵ χειραγωγός, οὐ, ὁ, leader. ⁶ ἀνθύπατος, ου, ὁ, consul, proconsul. ⁷ ἐκπλήσσω, am thunderstruck, astounded. ⁸ ἀνάγω, lead up, restore. ⁹ Πάφος, ου, ἡ, Paphos. ¹⁰ Πέργη, ης, ἡ, Perga. ¹¹ Παμφυλία, ας, ἡ, Pamphylia. ¹² ἀποχωρέω, go away, depart. ¹³ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ¹⁴ Πισιδία, ας, ἡ, Pisidia. ¹⁵ ἀνάγνωσις, εως, ἡ, reading. ¹⁶ ἀρχισυνάγωγος, ου, ὁ, ruler of a synagogue. ¹⁷ κατασείω, shake, motion.

Ἄνδρες Ἰσραηλῖται,¹ καὶ οἱ φοβούμενοι τὸν θεόν, ἀκούσατε. Ὁ θεὸς τοῦ λαοῦ 17
τούτου ἐξελέξατο² τοὺς πατέρας ἡμῶν, καὶ τὸν λαὸν ὕψωσεν³ ἐν τῇ παροικίᾳ⁴ ἐν
γῇ Αἰγύπτῳ, καὶ μετὰ βραχίονος⁵ ὑψηλοῦ⁶ ἐξήγαγεν⁷ αὐτοὺς ἐξ αὐτῆς. Καὶ ὡς 18
τεσσαρακονταετῇ⁸ χρόνον ἐτροποφόρησεν⁹ αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ. Καὶ καθελὼν¹⁰ 19
ἔθνη ἑπτὰ ἐν γῇ Χαναάν,¹¹ κατεκληρονόμησεν¹² αὐτοῖς τὴν γῆν αὐτῶν. Καὶ 20
μετὰ ταῦτα, ὡς ἔτεσιν τετρακοσίοις¹³ καὶ πενήκοντα,¹⁴ ἔδωκεν κριτὰς¹⁵ ἕως
Σαμουὴλ τοῦ προφήτου. Καὶ ἐκείθεν¹⁶ ἡτήσαντο βασιλέα, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ 21
θεὸς τὸν Σαοὺλ υἱὸν Κίς,¹⁷ ἄνδρα ἐκ φυλῆς Βενιαμίν,¹⁸ ἔτη τεσσαράκοντα.¹⁹ Καὶ 22
μεταστήσας²⁰ αὐτόν, ἡγείρεν αὐτοῖς τὸν Δαυὶδ εἰς βασιλέα, ὃς καὶ εἶπεν
μαρτυρήσας, Εὗρον Δαυὶδ τὸν τοῦ Ἰεσσαί, ἄνδρα κατὰ τὴν καρδίαν μου, ὃς
ποιήσει πάντα τὰ θελήματά μου. Τούτου ὁ θεὸς ἀπὸ τοῦ σπέρματος κατ' 23
ἐπαγγελίαν ἤγαγεν τῷ Ἰσραὴλ σωτηρίαν, προκηρύξαντος²¹ Ἰωάννου πρὸ 24

¹ Ἰσραηλίτης, ου, ὁ, Israelite. ² ἐκλέγομαι, choose, elect. ³ ὑψόω, lift up, exalt. ⁴ παροιμία, ας, ἡ, sojourn, stay. ⁵ βραχίων, ονος, ὁ, arm, strength. ⁶ ὑψηλός, high, lofty. ⁷ ἐξάγω, lead out. ⁸ τεσσαρακονταετής, forty years of age. ⁹ τροποφορέω, bear or put up with another's manners. ¹⁰ καθαιρέω, take down, pull down. ¹¹ Χαναάν, ἡ, Canaan. ¹² κατακληρονομέω, give (over) as rightful possession or inheritance. ¹³ τετρακόσιοι, four hundred, 400. ¹⁴ πενήκοντα, fifty, 50. ¹⁵ κριτής, ου, ὁ, judge. ¹⁶ ἀκεῖθεν, and thence, and from there. ¹⁷ Κίς, ὁ, Kish. ¹⁸ Βενιαμίν, ὁ, Benjamin. ¹⁹ τεσσαράκοντα, forty, 40. ²⁰ μεθίστημι, remove, turn away. ²¹ προκηρύσσω, proclaim publicly, preach beforehand.

προσώπου τῆς εἰσόδου¹ αὐτοῦ βάπτισμα² μετανοίας³ τῷ Ἰσραήλ. Ὡς δὲ 25
ἐπλήρου ὁ Ἰωάννης τὸν δρόμον,⁴ ἔλεγεν, Τίνα με ὑπονοεῖτε⁵ εἶναι; Οὐκ εἰμὶ
ἐγώ. Ἀλλ' ἰδοῦ, ἔρχεται μετ' ἐμέ, οὗ οὐκ εἰμὶ ἄξιος τὸ ὑπόδημα⁶ τῶν ποδῶν
λῦσαι. Ἄνδρες ἀδελφοί, υἱοὶ γένους⁷ Ἀβραάμ, καὶ οἱ ἐν ὑμῖν φοβούμενοι τὸν 26
θεόν, ὑμῖν ὁ λόγος τῆς σωτηρίας ταύτης ἀπεστάλη. Οἱ γὰρ κατοικοῦντες ἐν 27
Ἱερουσαλὴμ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν, τοῦτον ἀγνοήσαντες,⁸ καὶ τὰς φωνὰς τῶν
προφητῶν τὰς κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγινωσκομένας, κρίναντες ἐπλήρωσαν. 28
Καὶ μηδεμίαν αἰτίαν⁹ θανάτου εὐρόντες, ᾐτήσαντο Πιλάτον ἀναιρεθῆναι¹⁰
αὐτόν. Ὡς δὲ ἐτέλεσαν πάντα τὰ περὶ αὐτοῦ γεγραμμένα, καθελόντες¹¹ ἀπὸ τοῦ 29
ξύλου,¹² ἔθηκαν εἰς μνημεῖον. Ὁ δὲ θεὸς ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν: ὃς ὥφθη ἐπὶ 30
ἡμέρας πλείους τοῖς συναναβαῖσιν¹³ αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας εἰς Ἱερουσαλὴμ,
οἵτινές εἰσιν μάρτυρες αὐτοῦ πρὸς τὸν λαόν. Καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς εὐαγγελιζόμεθα 32

¹ εἴσοδος, ου, ἡ, entrance, entering. ² βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ³ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ⁴ δρόμος, ου, ὁ, course, race. ⁵ ὑπονοέω, suspect, conjecture. ⁶ ὑπόδημα, τος, τό, sandal, shoe. ⁷ γένος, ους, τό, race, kind. ⁸ ἀγνοέω, not know, be unaware. ⁹ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ¹⁰ ἀναιρέω, take up, kill. ¹¹ καθαιρέω, take down, pull down. ¹² ξύλον, ου, τό, wood, tree. ¹³ συναναβαίνω, come or go up with, go up with.

τὴν πρὸς τοὺς πατέρας ἐπαγγελίαν γενομένην, ὅτι ταύτην ὁ θεὸς
ἐκπεπλήρωκεν¹ τοῖς τέκνοις αὐτῶν ἡμῖν, ἀναστήσας Ἰησοῦν· ὡς καὶ ἐν τῷ 33
ψαλμῷ² τῷ δευτέρῳ γέγραπται, Υἱὸς μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε. 34
Ὅτι δὲ ἀνέστησεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, μηκέτι³ μέλλοντα ὑποστρέφειν εἰς
διαφθοράν,⁴ οὕτως εἶρηκεν ὅτι Δώσω ὑμῖν τὰ ὅσια⁵ Δαυὶδ τὰ πιστά. Διὸ καὶ ἐν 35
ἐτέρῳ λέγει, Οὐ δώσεις τὸν ὅσιόν⁵ σου ἰδεῖν διαφθοράν·⁴ Δαυὶδ μὲν γὰρ ἰδίᾳ 36
γενεᾷ ὑπηρετήσας⁶ τῇ τοῦ θεοῦ βουλῇ⁷ ἐκοιμήθη,⁸ καὶ προσετέθη⁹ πρὸς τοὺς
πατέρας αὐτοῦ, καὶ εἶδεν διαφθοράν·⁴ ὃν δὲ ὁ θεὸς ἤγειρεν, οὐκ εἶδεν διαφθοράν.⁴ 37
Γνωστὸν¹⁰ οὖν ἔστω ὑμῖν, ἄνδρες ἀδελφοί, ὅτι διὰ τούτου ὑμῖν ἄφεσις¹¹ 38
ἁμαρτιῶν καταγγέλλεται·¹² καὶ ἀπὸ πάντων ὧν οὐκ ἠδυνήθητε ἐν τῷ νόμῳ 39
Μωϋσέως δικαιωθῆναι, ἐν τούτῳ πᾶς ὁ πιστεύων δικαιοῦται. Βλέπετε οὖν μὴ 40
ἐπέλθῃ¹³ ἐφ' ὑμᾶς τὸ εἰρημένον ἐν τοῖς προφήταις, Ἵδετε, οἱ καταφρονηταί,¹⁴ 41

¹ ἐκπληρώω, fulfill, fill completely. ² ψαλμός, οὐ, ὁ, song of praise, psalm. ³ μηκέτι, no longer. ⁴ διαφθορά, ἄς, ἡ, decay, corruption. ⁵ ὅσιος, righteous, pious. ⁶ ὑπηρετέω, serve, minister to. ⁷ βουλή, ἡς, ἡ, counsel, purpose. ⁸ κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ⁹ προστίθηναι, add, add to. ¹⁰ γνωστός, known, acquaintance. ¹¹ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ¹² καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹³ ἐπέρχομαι, come to or upon, approach. ¹⁴ καταφρονητής, οὐ, ὁ, despiser, scoffer.

καὶ θαυμάσατε, καὶ ἀφανίσθητε:¹ ὅτι ἔργον ἐγὼ ἐργάζομαι ἐν ταῖς ἡμέραις
ὑμῶν, ὃ οὐ μὴ πιστεύσητε, ἐάν τις ἐκδιηγῇται² ὑμῖν.

Ἐξιόντων³ δὲ ἐκ τῆς συναγωγῆς τῶν Ἰουδαίων, παρεκάλουν τὰ ἔθνη εἰς τὸ 42
μεταξὺ⁴ σάββατον λαληθῆναι αὐτοῖς τὰ ῥήματα. Λυθείσης δὲ τῆς συναγωγῆς, 43
ἠκολούθησαν πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν σεβομένων⁵ προσηλύτων⁶ τῷ
Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβᾳ: οἵτινες προσλαλοῦντες,⁷ ἔπειθον αὐτοὺς ἐπιμένειν⁸ τῇ
χάριτι τοῦ θεοῦ.

Τῷ τε ἐρχομένῳ σαββάτῳ σχεδὸν⁹ πᾶσα ἡ πόλις συνήχθη ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ 44
θεοῦ. Ἰδόντες δὲ οἱ Ἰουδαῖοι τοὺς ὄχλους ἐπλήσθησαν ζήλου,¹⁰ καὶ ἀντέλεγον¹¹ 45
τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγομένοις, ἀντιλέγοντες¹¹ καὶ βλασφημοῦντες. 46
Παρρησιασάμενοι¹² δὲ ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας εἶπον, Ὑμῖν ἦν ἀναγκαῖον¹³

¹ ἀφανίζω, destroy, cause to disappear. ² ἐκδιηγέομαι, tell in detail, describe. ³ ἔξειμι, go away, leave. ⁴ μεταξὺ, between, after. ⁵ σέβομαι, reverence, worship. ⁶ προσήλυτος, ου, ὁ, proselyte, convert. ⁷ προσλαλέω, speak to, speak with. ⁸ ἐπιμένω, continue, remain. ⁹ σχεδόν, almost, nearly. ¹⁰ ζήλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ¹¹ ἀντιλέγω, speak against, oppose. ¹² παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ¹³ ἀναγκαῖος, necessary, essential.

πρῶτον λαληθῆναι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. Ἐπειδὴ¹ δὲ ἀπωθεῖσθε² αὐτόν, καὶ οὐκ
 ἀξίους κρίνετε ἑαυτοὺς τῆς αἰωνίου ζωῆς, ἰδοὺ στρεφόμεθα³ εἰς τὰ ἔθνη. Οὕτως 47
 γὰρ ἐντέταλται⁴ ἡμῖν ὁ κύριος, Ἱεθεικά σε εἰς φῶς ἐθνῶν, τοῦ εἶναί σε εἰς
 σωτηρίαν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς. Ἀκούοντα δὲ τὰ ἔθνη ἔχαιρεν, καὶ ἐδόξαζον τὸν 48
 λόγον τοῦ κυρίου, καὶ ἐπίστευσαν ὅσοι ἦσαν τεταγμένοι⁵ εἰς ζωὴν αἰώνιον. 49
 Διεφέρετο⁶ δὲ ὁ λόγος τοῦ κυρίου δι' ὅλης τῆς χώρας. Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι 50
 παρώτρυναν⁷ τὰς σεβομένας⁸ γυναῖκας καὶ τὰς εὐσχήμονας⁹ καὶ τοὺς πρώτους
 τῆς πόλεως, καὶ ἐπήγειραν¹⁰ διωγμὸν¹¹ ἐπὶ τὸν Παῦλον καὶ τὸν Βαρνάβαν, καὶ
 ἐξέβαλον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ὁρίων¹² αὐτῶν. Οἱ δὲ ἐκτιναζάμενοι¹³ τὸν κονιορτὸν¹⁴ 51
 τῶν ποδῶν αὐτῶν ἐπ' αὐτούς, ἦλθον εἰς Ἰκόνιον.¹⁵ Οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπληροῦντο 52
 χαρᾶς καὶ πνεύματος ἁγίου.

¹ ἐπειδὴ, since, because. ² ἀπωθέω, push or thrust away, reject. ³ στρέφω, turn, am converted. ⁴ ἐντέλλομαι, command, give orders. ⁵ τάσσω, arrange, appoint. ⁶ διαφέρω, differ, carry through. ⁷ παροτρύνω, arouse, incite. ⁸ σεβόμενοι, reverence, worship. ⁹ εὐσχήμων, honorable. ¹⁰ ἐπεγείρω, arouse, excite. ¹¹ διωγμός, οὐ, ὁ, persecution. ¹² ὅριον, οὐ, τό, boundary, region. ¹³ ἐκτινάσσω, shake off or out, shake off. ¹⁴ κονιορτός, οὐ, ὁ, dust. ¹⁵ Ἰκόνιον, οὐ, τό, Iconium.

Ἐγένετο δὲ ἐν Ἰκονίῳ,¹ κατὰ τὸ αὐτὸ εἰσελθεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν **14**

Ἰουδαίων, καὶ λαλῆσαι οὕτως ὥστε πιστεῦσαι Ἰουδαίων τε καὶ Ἑλλήνων πολὺ

πλῆθος. Οἱ δὲ ἀπειθοῦντες² Ἰουδαῖοι ἐπήγειραν³ καὶ ἐκάκωσαν⁴ τὰς ψυχὰς τῶν **2**

ἐθνῶν κατὰ τῶν ἀδελφῶν. Ἰκανὸν μὲν οὖν χρόνον διέτριψαν⁵ παρρησιαζόμενοι⁶ **3**

ἐπὶ τῷ κυρίῳ τῷ μαρτυροῦντι τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, διδόντι σημεῖα καὶ

τέρατα⁷ γίνεσθαι διὰ τῶν χειρῶν αὐτῶν. Ἐσχίσθη⁸ δὲ τὸ πλῆθος τῆς πόλεως: **4**

καὶ οἱ μὲν ἦσαν σὺν τοῖς Ἰουδαίοις, οἱ δὲ σὺν τοῖς ἀποστόλοις. Ὡς δὲ ἐγένετο **5**

ὄρμη⁹ τῶν ἐθνῶν τε καὶ Ἰουδαίων σὺν τοῖς ἄρχουσιν αὐτῶν, ὑβρίσαι¹⁰ καὶ

λιθοβολῆσαι¹¹ αὐτούς, συνιδόντες¹² κατέφυγον¹³ εἰς τὰς πόλεις τῆς Λυκαονίας,¹⁴ **6**

Λύστραν¹⁵ καὶ Δέρβην,¹⁶ καὶ τὴν περίχωρον: ¹⁷κακεῖ¹⁸ ἦσαν εὐαγγελιζόμενοι. **7**

¹ Ἰκόνιον, ου, τό, Iconium. ² ἀπειθέω, disbelieve, disobey. ³ ἐπεγείρω, arouse, excite. ⁴ κακώω, mistreat, harm. ⁵ διατρίβω, continue, tarry. ⁶ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ⁷ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ⁸ σχίζω, split, separate. ⁹ ὄρμη, ἥς, ἡ, impulse, inclination. ¹⁰ ὑβρίζω, mistreat, insult. ¹¹ λιθοβολέω, pelt with stones. ¹² σύννοια, know, be conscious of. ¹³ καταφεύγω, flee, take refuge. ¹⁴ Λυκαονία, ας, ἡ, Lycaonia. ¹⁵ Λύστρα, ἡ, Lystra, city of Lycaonia. ¹⁶ Δέρβη, ης, ἡ, Derbe. ¹⁷ περίχωρος, ου, ἡ, neighboring. ¹⁸ κακεῖ, and there.

Καί τις ἀνὴρ ἐν Λύστροις¹ ἀδύνατος² τοῖς ποσὶν ἐκάθητο, χωλὸς³ ἐκ κοιλίας⁴ 8
μητρὸς αὐτοῦ ὑπάρχων, ὃς οὐδέποτε⁵ περιπεπατήκει. Οὗτος ἤκουσεν τοῦ 9
Παύλου λαλοῦντος· ὃς ἀτενίσας⁶ αὐτῷ, καὶ ἰδὼν ὅτι πίστιν ἔχει τοῦ σωθῆναι, 10
εἶπεν μεγάλη τῇ φωνῇ, Ἀνάστηθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου ὀρθῶς.⁷ Καὶ ἤλλετο⁸ καὶ
περιεπάτει. Οἱ δὲ ὄχλοι, ἰδόντες ὃ ἐποίησεν ὁ Παῦλος, ἐπήρσαν⁹ τὴν φωνὴν 11
αὐτῶν Λυκαονιστί¹⁰ λέγοντες, Οἱ θεοὶ ὁμοιωθέντες¹¹ ἀνθρώποις κατέβησαν
πρὸς ἡμᾶς. Ἐκάλουν τε τὸν μὲν Βαρνάβαν, Δία·¹² τὸν δὲ Παῦλον, Ἑρμῆν,¹³ 12
ἐπειδὴ¹⁴ αὐτὸς ἦν ὁ ἡγούμενος τοῦ λόγου. Ὁ δὲ ἱερεὺς τοῦ Διὸς¹² τοῦ ὄντος πρὸ 13
τῆς πόλεως αὐτῶν, ταύρους¹⁵ καὶ στέμματα¹⁶ ἐπὶ τοὺς πυλῶνας¹⁷ ἐνέγκας, σὺν
τοῖς ὄχλοις ἤθελεν θύειν.¹⁸ Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἀπόστολοι Βαρνάβας καὶ Παῦλος, 14
διαρρήξαντες¹⁹ τὰ ἱμάτια αὐτῶν, εἰσεπήδησαν²⁰ εἰς τὸν ὄχλον, κράζοντες καὶ 15
λέγοντες, Ἄνδρες, τί ταῦτα ποιεῖτε; Καὶ ἡμεῖς ὁμοιοπαθεῖς²¹ ἐσμεν ὑμῖν

¹ Λύστρα, ἢ, Lystra, city of Lycaonia. ² ἀδύνατος, impossible, unable. ³ χωλός, lame, deprived of a foot. ⁴ κοιλία, ας, ἢ, belly, womb. ⁵ οὐδέποτε, never. ⁶ ἀτενίζω, gaze, stare. ⁷ ὀρθῶς, rightly, correctly. ⁸ ἄλλομαι, leap, spring up. ⁹ ἐπαίρω, lift up, raise. ¹⁰ Λυκαονιστί, in (the) Lycaonian (language). ¹¹ ὁμοιόω, make like, liken. ¹² Ζεὺς, ὁ, Zeus, pagan greek God. ¹³ Ἑρμῆς, οὐ, ὁ, Hermes. ¹⁴ ἐπειδὴ, since, because. ¹⁵ ταῦρος, ου, ὁ, bull, ox. ¹⁶ στέμμα, τος, τό, wreath or garland of flowers, garland. ¹⁷ πυλῶν, ὄνος, ὁ, vestibule, gateway. ¹⁸ θύω, sacrifice, kill. ¹⁹ διαρρήσσω, tear asunder. ²⁰ εἰσπηδάω, leap in, rush in. ²¹ ὁμοιοπαθής, with the same nature.

ἄνθρωποι, εὐαγγελιζόμενοι ὑμᾶς ἀπὸ τούτων τῶν ματαίων¹ ἐπιστρέφειν ἐπὶ
τὸν θεὸν τὸν ζῶντα, ὃς ἐποίησεν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ
πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· ὃς ἐν ταῖς παρωχημέναις² γενεαῖς εἴασεν³ πάντα τὰ ἔθνη 16
πορεύεσθαι ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν. Καίτοιγε⁴ οὐκ ἀμάρτυρον⁵ ἑαυτὸν ἀφῆκεν 17
ἀγαθοποιῶν,⁶ οὐρανόθεν⁷ ὑμῖν ὑετοὺς⁸ διδοὺς καὶ καιροὺς καρποφόρους,⁹
ἐμπιπλῶν¹⁰ τροφῆς¹¹ καὶ εὐφροσύνης¹² τὰς καρδίας ἡμῶν. Καὶ ταῦτα λέγοντες, 18
μόλις¹³ κατέπαυσαν¹⁴ τοὺς ὄχλους τοῦ μὴ θύειν¹⁵ αὐτοῖς.

Ἐπῆλθον¹⁶ δὲ ἀπὸ Ἀντιοχείας¹⁷ καὶ Ἰκονίου¹⁸ Ἰουδαῖοι, καὶ πείσαντες τοὺς ὄχλους, 19
καὶ λιθάσαντες¹⁹ τὸν Παῦλον, ἔσυρον²⁰ ἔξω τῆς πόλεως, νομίσαντες²¹ αὐτὸν
τεθνάναι.²² Κυκλωσάντων²³ δὲ αὐτὸν τῶν μαθητῶν, ἀναστὰς εἰσῆλθεν εἰς τὴν 20
πόλιν· καὶ τῇ ἐπαύριον²⁴ ἐξῆλθεν σὺν τῷ Βαρνάβᾳ εἰς Δέρβην.²⁵ 21

¹ μάταιος, vain, useless. ² παροίχομαι, be past, gone. ³ εἰάω, permit, allow. ⁴ καίτοιγε, and yet, although. ⁵ ἀμάρτυρος, without witness, untestified to. ⁶ ἀγαθοποιέω, do good/right, do what is good/right. ⁷ οὐρανόθεν, from heaven. ⁸ ὑετός, ου, ό, rain. ⁹ καρποφόρος, fruitful. ¹⁰ ἐμπίπλημι, fill up, satisfy. ¹¹ τροφή, ἥς, ἡ, food, nourishment. ¹² εὐφροσύνη, ἡς, ἡ, gladness, joy. ¹³ μόλις, with difficulty, hardly. ¹⁴ καταπαύω, cause to rest to rest, stop. ¹⁵ θύω, sacrifice, kill. ¹⁶ ἐπέρχομαι, come to or upon, approach. ¹⁷ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ¹⁸ Ἰκόνιον, ου, τό, Iconium. ¹⁹ λιθάζω, throw stones, stone. ²⁰ σύρω, draw, drag. ²¹ νομίζω, suppose, think. ²² θνήσκω, die, am dying. ²³ κυκλόω, encircle, surround. ²⁴ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ²⁵ Δέρβη, ἡς, ἡ, Derbe.

Εὐαγγελισάμενοί τε τὴν πόλιν ἐκείνην, καὶ μαθητεύσαντες¹ ἱκανούς,
 ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Λύστραν² καὶ Ἰκόνιον³ καὶ Ἀντιόχειαν,⁴ ἐπιστηρίζοντες⁵ 22
 τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν, παρακαλοῦντες ἐμμένειν⁶ τῇ πίστει, καὶ ὅτι διὰ
 πολλῶν θλίψεων δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. 23
 Χειροτονήσαντες⁷ δὲ αὐτοῖς πρεσβυτέρους κατ' ἐκκλησίαν, προσευξάμενοι
 μετὰ νηστειῶν,⁸ παρέθεντο⁹ αὐτοὺς τῷ κυρίῳ εἰς ὃν πεπιστεύκεισαν. Καὶ 24
 διελθόντες τὴν Πισιδίαν¹⁰ ἦλθον εἰς Παμφυλίαν.¹¹ Καὶ λαλήσαντες ἐν Πέργῃ¹² 25
 τὸν λόγον, κατέβησαν εἰς Ἀττάλειαν:¹³ κακείθεν¹⁴ ἀπέπλευσαν¹⁵ εἰς Ἀντιόχειαν,⁴ 26
 ὅθεν¹⁶ ἦσαν παραδεδομένοι τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ εἰς τὸ ἔργον ὃ ἐπλήρωσαν. 27
 Παραγενόμενοι δὲ καὶ συναγαγόντες τὴν ἐκκλησίαν, ἀνήγγειλαν¹⁷ ὅσα
 ἐποίησεν ὁ θεὸς μετ' αὐτῶν, καὶ ὅτι ἤνοιξεν τοῖς ἔθνεσιν θύραν πίστεως. 28
 Διέτριβον¹⁸ δὲ ἐκεῖ χρόνον οὐκ ὀλίγον σὺν τοῖς μαθηταῖς.

¹ μαθητεύω, be a disciple, make a disciple. ² Λύστρα, ἡ, Lystra, city of Lycaonia. ³ Ἰκόνιον, ου, τό, Iconium. ⁴ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ⁵ ἐπιστηρίζω, strengthen, prop up. ⁶ ἐμμένω, persevere, remain (in). ⁷ χειροτονέω, choose, appoint. ⁸ νηστεία, ας, ἡ, fasting, fast. ⁹ παρατίθημι, set before, entrust. ¹⁰ Πισιδία, ας, ἡ, Pisidia. ¹¹ Παμφυλία, ας, ἡ, Pamphylia. ¹² Πέργη, ης, ἡ, Perga. ¹³ Ἀττάλεια, ας, ἡ, Attalia. ¹⁴ κακείθεν, and thence, and from there. ¹⁵ ἀποπλέω, sail away. ¹⁶ ὅθεν, from where, from which. ¹⁷ ἀναγγέλλω, announce, report. ¹⁸ διατρίβω, continue, tarry.

Καί τινες κατελθόντες¹ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, ἐδίδασκον τοὺς ἀδελφοὺς ὅτι Ἐὰν μὴ **15**
 περιτέμνησθε² τῷ ἔθει³ Μωϋσέως, οὐ δύνασθε σωθῆναι. Γενομένης οὖν **2**
 στάσεως⁴ καὶ ζητήσεως⁵ οὐκ ὀλίγης τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβᾳ πρὸς αὐτούς,
 ἔταξαν⁶ ἀναβαίνειν Παῦλον καὶ Βαρνάβαν καὶ τινας ἄλλους ἐξ αὐτῶν πρὸς
 τοὺς ἀποστόλους καὶ πρεσβυτέρους εἰς Ἱερουσαλὴμ περὶ τοῦ ζητήματος⁷
 τούτου. Οἱ μὲν οὖν, προπεμφθέντες⁸ ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας, διήρχοντο τὴν **3**
 Φοινίκην⁹ καὶ Σαμάρειαν,¹⁰ ἐκδιηγούμενοι¹¹ τὴν ἐπιστροφὴν¹² τῶν ἐθνῶν: καὶ
 ἐποιοῦν χαρὰν μεγάλην πᾶσιν τοῖς ἀδελφοῖς. Παραγενόμενοι δὲ εἰς **4**
 Ἱερουσαλὴμ, ἀπεδέχθησαν¹³ ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν
 πρεσβυτέρων, ἀνήγγειλάν¹⁴ τε ὅσα ὁ θεὸς ἐποίησεν μετ' αὐτῶν. Ἐξανέστησαν¹⁵ **5**
 δέ τινες τῶν ἀπὸ τῆς αἰρέσεως¹⁶ τῶν Φαρισαίων πεπιστευκότες, λέγοντες ὅτι
 Δεῖ περιτέμνειν² αὐτούς, παραγγέλλειν τε τηρεῖν τὸν νόμον Μωϋσέως.

¹ κατέρχομαι, come down, go down. ² περιτέμνω, circumcize, circumcise. ³ ἔθος, ους, τό, custom. ⁴ στάσις, εως, ή, standing, rebellion. ⁵ ζήτησις, εως, ή, debate, controversy. ⁶ τάσσω, arrange, appoint. ⁷ ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ⁸ προπέμπω, send before, send forth. ⁹ Φοινίκη, ης, ή, Phoenicia. ¹⁰ Σαμάρεια, ας, ή, Samaria. ¹¹ ἐκδιηγέομαι, tell in detail, describe. ¹² ἐπιστροφή, ης, ή, attention, conversion. ¹³ ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ¹⁴ ἀναγγέλλω, announce, report. ¹⁵ ἐξάνιστημι, raise up, rise up. ¹⁶ αἵρεσις, εως, ή, choice, faction.

Συνήχθησαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἰδεῖν περὶ τοῦ λόγου τούτου. 6

Πολλῆς δὲ συζητήσεως¹ γενομένης, ἀναστὰς Πέτρος εἶπεν πρὸς αὐτούς,

Ἄνδρες ἀδελφοί, ὑμεῖς ἐπίστασθε² ὅτι ἀφ' ἡμερῶν ἀρχαίων³ ὁ θεὸς ἐν ἡμῖν

ἐξελέξατο,⁴ διὰ τοῦ στόματός μου ἀκοῦσαι τὰ ἔθνη τὸν λόγον τοῦ εὐαγγελίου,

καὶ πιστεῦσαι. Καὶ ὁ καρδιογνώστης⁵ θεὸς ἐμαρτύρησεν αὐτοῖς, δοὺς αὐτοῖς τὸ 8

πνεῦμα τὸ ἅγιον, καθὼς καὶ ἡμῖν: καὶ οὐδὲν διέκρινεν⁶ μεταξὺ⁷ ἡμῶν τε καὶ 9

αὐτῶν, τῇ πίστει καθάρισας τὰς καρδίας αὐτῶν. Νῦν οὖν τί πειράζετε τὸν θεόν, 10

ἐπιθεῖναι ζυγὸν⁸ ἐπὶ τὸν τράχηλον⁹ τῶν μαθητῶν, ὃν οὔτε οἱ πατέρες ἡμῶν

οὔτε ἡμεῖς ἰσχύσαμεν βαστάσαι; Ἀλλὰ διὰ τῆς χάριτος τοῦ κυρίου Ἰησοῦ 11

πιστεύομεν σωθῆναι, καθ' ὃν τρόπον¹⁰ καὶ αὐτοὶ.¹¹

¹ συζήτησις, εως, ἡ, mutual questioning, disputation. ² ἐπίσταμαι, understand, know. ³ ἀρχαῖος, old, ancient. ⁴ ἐκλέγομαι, choose, elect. ⁵ καρδιογνώστης, ου, ὁ, knower of hearts. ⁶ διακρίνω, discriminate, judge. ⁷ μεταξύ, between, after. ⁸ ζυγός, οὔ, ὁ, yoke, heavy burden. ⁹ τράχηλος, ου, ὁ, neck. ¹⁰ τρόπος, ου, ὁ, manner, way. ¹¹ καὶ αὐτοὶ, and he, and she.

Ἐσίγησεν¹ δὲ πᾶν τὸ πλῆθος, καὶ ἤκουον Βαρνάβα καὶ Παύλου ἐξηγουμένων² 12

ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς σημεῖα καὶ τέρατα³ ἐν τοῖς ἔθνεσιν δι' αὐτῶν. Μετὰ δὲ τὸ 13

σιγῆσαι¹ αὐτοῦς, ἀπεκρίθη Ἰάκωβος λέγων,

Ἄνδρες ἀδελφοί, ἀκούσατέ μου: Συμεὼν⁴ ἐξηγήσατο² καθὼς πρῶτον ὁ θεὸς 14

ἐπεσκέψατο⁵ λαβεῖν ἐξ ἐθνῶν λαὸν ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. Καὶ τούτῳ 15

συμφωνοῦσιν⁶ οἱ λόγοι τῶν προφητῶν, καθὼς γέγραπται, Μετὰ ταῦτα 16

ἀναστρέψω,⁷ καὶ ἀνοικοδομήσω⁸ τὴν σκηνὴν⁹ Δαυὶδ τὴν πεπτωκυῖαν· καὶ τὰ

κατεσκαμμένα¹⁰ αὐτῆς ἀνοικοδομήσω,⁸ καὶ ἀνορθώσω¹¹ αὐτήν· ὅπως ἂν 17

ἐκζητήσωσιν¹² οἱ κατάλοιποι¹³ τῶν ἀνθρώπων τὸν κύριον, καὶ πάντα τὰ ἔθνη,

ἐφ' οὓς ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτοῦς, λέγει κύριος ὁ ποιῶν ταῦτα

πάντα. Γνωστὰ¹⁴ ἅπ' αἰῶνός ἐστιν τῷ θεῷ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ. Διὸ ἐγὼ κρίνω 18

μὴ παρενοχλεῖν¹⁵ τοῖς ἀπὸ τῶν ἐθνῶν ἐπιστρέφουσιν ἐπὶ τὸν θεόν· ἀλλὰ 20

¹ σιγάω, be silent, become silent. ² ἐξηγέομαι, explain, describe. ³ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ⁴ Συμεὼν, ὁ, Simeon, Simeon. ⁵ ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ⁶ συμφωνέω, agree with, agree together. ⁷ ἀναστρέφω, return, live. ⁸ ἀνοικοδομέω, rebuild, build up. ⁹ σκηνή, ἡς, ῆ, tent, tabernacle. ¹⁰ κατασκάπτω, tear down, demolish. ¹¹ ἀνορθόω, restore, strengthen. ¹² ἐκζητέω, seek out, inquire. ¹³ κατάλοιπος, rest, remaining. ¹⁴ γνωστός, known, acquaintance. ¹⁵ παρενοχλέω, trouble, annoy.

ἐπιστεῖλαι¹ αὐτοῖς τοῦ ἀπέχεσθαι² ἀπὸ τῶν ἀλισγημάτων³ τῶν εἰδώλων⁴ καὶ τῆς
 πορνείας καὶ τοῦ πνικτοῦ⁵ καὶ τοῦ αἵματος. Μωϋσῆς γὰρ ἐκ γενεῶν ἀρχαίων⁶ 21
 κατὰ πόλιν τοὺς κηρύσσοντας αὐτὸν ἔχει, ἐν ταῖς συναγωγαῖς κατὰ πᾶν
 σάββατον ἀναγινωσκόμενος.

Τότε ἔδοξεν τοῖς ἀποστόλοις καὶ τοῖς πρεσβυτέροις σὺν ὅλῃ τῇ ἐκκλησίᾳ, 22
 ἐκλεξαμένους⁷ ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πέμψαι εἰς Ἀντιόχειαν⁸ σὺν Παύλῳ καὶ
 Βαρνάβᾳ, Ἰούδαν τὸν ἐπικαλούμενον Βαρσαββᾶν,⁹ καὶ Σίλαν,¹⁰ ἄνδρας
 ἡγουμένους ἐν τοῖς ἀδελφοῖς, γράψαντες διὰ χειρὸς αὐτῶν τάδε,¹¹ Οἱ ἀπόστολοι 23
 καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῖς κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν⁸ καὶ Συρίαν¹² καὶ
 Κιλικίαν¹³ ἀδελφοῖς τοῖς ἐξ ἐθνῶν, χαίρειν: ἐπειδὴ¹⁴ ἠκούσαμεν ὅτι τινὲς ἐξ 24
 ἡμῶν ἐξελθόντες ἐτάραξαν¹⁵ ὑμᾶς λόγοις, ἀνασκευάζοντες¹⁶ τὰς ψυχὰς ὑμῶν,
 λέγοντες περιτέμνεσθαι¹⁷ καὶ τηρεῖν τὸν νόμον, οἷς οὐ διεσπειλάμεθα:¹⁸ ἔδοξεν 25

¹ ἐπιστέλλω, write, instruct by letter. ² ἀπέχω, received, obtain. ³ ἀλίσγημα, τος, τό, pollution, defilement. ⁴ εἶδωλον, ου, τό, image, idol. ⁵ πνικτός, strangled. ⁶ ἀρχαῖος, old, ancient. ⁷ ἐκλέγομαι, choose, elect. ⁸ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ⁹ Βαρσαββᾶς, ᾱ, ὁ, Barsabbas. ¹⁰ Σίλας, ὁ, Silas. ¹¹ ὅδε, this (here), this here. ¹² Συρία, ας, ἡ, Syria. ¹³ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ¹⁴ ἐπειδὴ, since, because. ¹⁵ ταράσσω, trouble, agitate. ¹⁶ ἀνασκευάζω, upset, unsettle. ¹⁷ περιτέμνω, circumcize, circumcise. ¹⁸ διαστέλλομαι, set apart, fig. to distinguish.

ἡμῖν γενομένοις ὁμοθυμαδόν,¹ ἐκλεξαμένους² ἄνδρας πέμψαι πρὸς ὑμᾶς, σὺν
τοῖς ἀγαπητοῖς ἡμῶν Βαρνάβᾳ καὶ Παύλῳ, ἀνθρώποις παραδεδωκόσιν τὰς 26
ψυχὰς αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ. 27
Ἀπεστάλκαμεν οὖν Ἰούδαν καὶ Σίλαν,³ καὶ αὐτοὺς διὰ λόγου ἀπαγγέλλοντας
τὰ αὐτά. Ἔδοξεν γὰρ τῷ ἁγίῳ πνεύματι, καὶ ἡμῖν, μηδὲν πλέον ἐπιτίθεσθαι 28
ὑμῖν βάρος,⁴ πλὴν τῶν ἐπάναγκες⁵ τούτων, ἀπέχεσθαι⁶ εἰδωλοθύτων⁷ καὶ 29
αἵματος καὶ πνικτοῦ⁸ καὶ πορνείας· ἐξ ὧν διατηροῦντες⁹ ἑαυτούς, εὖ¹⁰ πράξετε.
Ἔρρωσθε.¹¹

Οἱ μὲν οὖν ἀπολυθέντες ἦλθον εἰς Ἀντιόχειαν·¹² καὶ συναγαγόντες τὸ πλῆθος, 30
ἐπέδωκαν¹³ τὴν ἐπιστολήν.¹⁴ Ἀναγνόντες δέ, ἐχάρησαν ἐπὶ τῇ παρακλήσει. 31
Ἰούδας τε καὶ Σίλας,³ καὶ αὐτοὶ προφῆται ὄντες, διὰ λόγου πολλοῦ
παραεκάλεσαν τοὺς ἀδελφούς, καὶ ἐπεστήριξαν.¹⁵ Ποιήσαντες δὲ χρόνον, 33

¹ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ² ἐκλέγομαι, choose, elect. ³ Σίλας, ὁ, Silas. ⁴ βάρος, οὐς, τό, burden, weight. ⁵ ἐπάναγκες, of a necessary nature, necessarily. ⁶ ἀπέχω, received, obtain. ⁷ εἰδωλόθυτος, sacrificed to idols. ⁸ πνικτός, strangled. ⁹ διατηρέω, keep free of, keep safe. ¹⁰ εὖ, well, well done. ¹¹ ῥώννυμι, strengthen, farewell. ¹² Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ¹³ ἐπιδίδωμι, give to, hand in. ¹⁴ ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch. ¹⁵ ἐπιστηρίζω, strengthen, prop up.

ἀπελύθησαν μετ' εἰρήνης ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους. Παῦλος 34
 δὲ καὶ Βαρνάβας διέτριβον¹ ἐν Ἀντιοχείᾳ,² διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι,
 μετὰ καὶ ἐτέρων πολλῶν, τὸν λόγον τοῦ κυρίου.

Μετὰ δέ τινας ἡμέρας εἶπεν Παῦλος πρὸς Βαρνάβαν, Ἐπιστρέψαντες δὴ³ 36
 ἐπισκεψόμεθα⁴ τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν κατὰ πᾶσαν πόλιν, ἐν αἷς κατηγορεῖλαμεν⁵
 τὸν λόγον τοῦ κυρίου, πῶς ἔχουσιν. Βαρνάβας δὲ ἐβουλεύσατο⁶ 37
 συμπαραλαβεῖν⁷ τὸν Ἰωάννην, τὸν καλούμενον Μάρκον.⁸ Παῦλος δὲ ἡξίου,⁹ 38
 τὸν ἀποστάντα¹⁰ ἀπ' αὐτῶν ἀπὸ Παμφυλίας,¹¹ καὶ μὴ συνελθόντα αὐτοῖς εἰς τὸ
 ἔργον, μὴ συμπαραλαβεῖν⁷ τοῦτον. Ἐγένετο οὖν παροξυσμός,¹² ὥστε 39
 ἀποχωρισθῆναι¹³ αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, τὸν τε Βαρνάβαν παραλαβόντα τὸν
 Μάρκον⁸ ἐκπλεῦσαι¹⁴ εἰς Κύπρον.¹⁵ Παῦλος δὲ ἐπιλεξάμενος¹⁶ Σίλαν¹⁷ ἐξήλθεν, 40
 παραδοθεὶς τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν. Διήρχετο δὲ τὴν Συρίαν¹⁸ 41

¹ διατρίβω, continue, tarry. ² Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ³ δὴ, also, indeed. ⁴ ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ⁵ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ⁶ βουλεύω, deliberate, take counsel. ⁷ συμπαραλαμβάνω, take along with. ⁸ Μάρκος, ου, ὁ, Mark. ⁹ ἡξιόω, consider worthy. ¹⁰ ἀφίστημι, withdraw, depart. ¹¹ Παμφυλία, ας, ἡ, Pamphylia. ¹² παροξυσμός, οὔ, ὁ, stimulation, provocation. ¹³ ἀποχωρίζω, separate, split apart. ¹⁴ ἐκπλέω, sail away, sail out. ¹⁵ Κύπρος, ου, ἡ, Cyprus. ¹⁶ ἐπιλέγω, call or name, choose. ¹⁷ Σίλας, ὁ, Silas. ¹⁸ Συρία, ας, ἡ, Syria.

καὶ Κιλικίαν,¹ ἐπιστηρίζων² τὰς ἐκκλησίας.

Κατήντησεν³ δὲ εἰς Δέρβην⁴ καὶ Λύστραν⁵· καὶ ἰδοὺ, μαθητὴς τις ἦν ἐκεῖ, **16**

ὀνόματι Τιμόθεος,⁶ υἱὸς γυναικὸς τινος Ἰουδαίας πιστῆς, πατρὸς δὲ Ἑλλήνος· **2**

ὃς ἐμαρτυρεῖτο ὑπὸ τῶν ἐν Λύστροις⁵ καὶ Ἰκονίῳ⁷ ἀδελφῶν. Τοῦτον ἠθέλησεν **3**

ὁ Παῦλος σὺν αὐτῷ ἐξελθεῖν, καὶ λαβὼν περιέτεμεν⁸ αὐτόν, διὰ τοὺς Ἰουδαίους

τοὺς ὄντας ἐν τοῖς τόποις ἐκείνοις· ᾔδεισαν γὰρ ἅπαντες τὸν πατέρα αὐτοῦ, ὅτι

Ἑλλήν ὑπήρχεν. Ὡς δὲ διεπορεύοντο⁹ τὰς πόλεις, παρεδίδουν αὐτοῖς **4**

φυλάσσειν τὰ δόγματα¹⁰ τὰ κεκριμένα ὑπὸ τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν

πρεσβυτέρων τῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ. Αἱ μὲν οὖν ἐκκλησίαι ἐστερεοῦντο¹¹ τῇ **5**

πίστει, καὶ ἐπερίσσευν τῷ ἀριθμῷ¹² καθ' ἡμέραν.

¹ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ² ἐπιστηρίζω, strengthen, prop up. ³ καταντάω, come to, arrive. ⁴ Δέρβη, ης, ἡ, Derbe. ⁵ Λύστρα, ἡ, Lystra, city of Lycaonia. ⁶ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ⁷ Ἰκόνιον, ου, τό, Iconium. ⁸ περιτέμνω, circumcize, circumcise. ⁹ διαπορεύομαι, pass across, journey through. ¹⁰ δόγμα, τος, τό, a public decree, ordinance. ¹¹ στερεόω, make firm, strengthen. ¹² ἀριθμός, οὔ, ὁ, number, total.

Διελθόντες δὲ τὴν Φρυγίαν¹ καὶ τὴν Γαλατικὴν² χώραν, κωλυθέντες ὑπὸ τοῦ 6
 ἁγίου πνεύματος λαλῆσαι τὸν λόγον ἐν τῇ Ἀσίᾳ,³ ἐλθόντες κατὰ τὴν Μυσίαν⁴ 7
 ἐπείραζον κατὰ τὴν Βιθυνίαν⁵ πορεύεσθαι· καὶ οὐκ εἴασεν⁶ αὐτοὺς τὸ πνεῦμα· 8
 παρελθόντες δὲ τὴν Μυσίαν⁴ κατέβησαν εἰς Τρωάδα.⁷ Καὶ ὄραμα⁸ διὰ τῆς 9
 νυκτὸς ὤφθη τῷ Παύλῳ· ἀνὴρ τις ἦν Μακεδὼν⁹ ἐστῶς, παρακαλῶν αὐτὸν καὶ
 λέγων, Διαβὰς¹⁰ εἰς Μακεδονίαν,¹¹ βοήθησον¹² ἡμῖν. Ὡς δὲ τὸ ὄραμα⁸ εἶδεν, 10
 εὐθέως ἐζήτησαμεν ἐξελθεῖν εἰς τὴν Μακεδονίαν,¹¹ συμβιβάζοντες¹³ ὅτι
 προσκέκληται ἡμᾶς ὁ κύριος εὐαγγελίσασθαι αὐτούς.

Ἀναχθέντες¹⁴ οὖν ἀπὸ τῆς Τρωάδος,⁷ εὐθυδρομήσαμεν¹⁵ εἰς Σαμοθράκην,¹⁶ τῇ τε 11
 ἐπιούσῃ¹⁷ εἰς Νεάπολιν,¹⁸ ἐκεῖθεν τε εἰς Φιλίππους,¹⁹ ἥτις ἐστὶν πρώτη τῆς 12
 μερίδος²⁰ τῆς Μακεδονίας¹¹ πόλις, κολωνεία·²¹ ἥμεν δὲ ἐν αὐτῇ τῇ πόλει
 διατρίβοντες²² ἡμέρας τινάς. Τῇ τε ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἐξήλθομεν ἔξω τῆς 13

¹ Φρυγία, ας, ἡ, Phrygia. ² Γαλατικός, Galatian. ³ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ⁴ Μυσία, ας, ἡ, Mysia. ⁵ Βιθυνία, ας, ἡ, Bithynia. ⁶ εἶω, permit, allow. ⁷ Τρωάς, ἄδος, ἡ, Troas. ⁸ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ⁹ Μακεδὼν, ὄνος, ὁ, Macedonian. ¹⁰ διαβαίνω, go through, cross. ¹¹ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ¹² βοηθέω, come to the aid of. ¹³ συμβιβάζω, hold together, instruct. ¹⁴ ἀνάγω, lead up, restore. ¹⁵ εὐθυδρομέω, run a straight course. ¹⁶ Σαμοθράκη, ης, ἡ, Samothrace. ¹⁷ ἐπιούσα, ης, ἡ, next day. ¹⁸ Νεάπολις, εως, ἡ, Neapolis. ¹⁹ Φίλιπποι, ων, ὁ, Philippi. ²⁰ μερίς, ἴδος, ἡ, part, portion. ²¹ κολωνία, ας, ἡ, colony, garrison city. ²² διατρίβω, continue, tarry.

πόλεως παρὰ ποταμόν,¹ οὗ² ἐνομίζετο³ προσευχὴ εἶναι, καὶ καθίσαντες
ἐλαλοῦμεν ταῖς συνελθούσαις γυναῖξιν. Καί τις γυνὴ ὀνόματι Λυδία,⁴ 14
πορφυρόπωλις⁵ πόλεως Θυατείρων,⁶ σεβομένη⁷ τὸν θεόν, ἤκουεν· ἥς ὁ κύριος
διήνοιξεν⁸ τὴν καρδίαν, προσέχειν⁹ τοῖς λαλουμένοις ὑπὸ τοῦ Παύλου. Ὡς δὲ 15
ἐβαπτίσθη, καὶ ὁ οἶκος αὐτῆς, παρεκάλεσεν λέγουσα, Εἰ κεκρίκατέ με πιστὴν
τῷ κυρίῳ εἶναι, εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκόν μου, μείνατε. Καὶ παρεβιάσατο¹⁰
ἡμᾶς.

Ἐγένετο δὲ πορευομένων ἡμῶν εἰς προσευχήν, παιδίσκη¹¹ τινὰ ἔχουσιν πνεῦμα 16
Πύθωνος¹² ἀπαντῆσαι¹³ ἡμῖν, ἣτις ἐργασίαν¹⁴ πολλὴν παρεῖχεν¹⁵ τοῖς κυρίοις
αὐτῆς, μαντευομένη.¹⁶ Αὕτη κατακολουθήσασα¹⁷ τῷ Παύλῳ καὶ ἡμῖν, ἔκραζεν 17
λέγουσα, Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι δοῦλοι τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου¹⁸ εἰσίν, οἵτινες
καταγγέλλουσιν¹⁹ ἡμῖν ὁδὸν σωτηρίας. Τοῦτο δὲ ἐποίει ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. 18

¹ ποταμός, οὗ, ὁ, river, stream. ² οὗ, where, when. ³ νομίζω, suppose, think. ⁴ Λυδία, ας, ἡ, Lydia. ⁵ πορφυρόπωλις, ιδος, ἡ, merchant dealing in purple cloth. ⁶ Θυάτειρα, τό, Thyatira. ⁷ σέβομαι, reverence, worship. ⁸ διανοίγω, open up completely, open fully. ⁹ προσέχω, take head of, attend to. ¹⁰ παραβιάζομαι, urge strongly, prevail upon. ¹¹ παιδίσκη, ης, ἡ, maid, female servant. ¹² πύθων, ωνος, ὁ, spirit of divination, divining spirit. ¹³ ἀπαντάω, meet, encounter. ¹⁴ ἐργασία, ας, ἡ, profit, business. ¹⁵ παρέχω, offer, afford. ¹⁶ μαντεύομαι, prophesy, tell fortunes. ¹⁷ κατακολουθέω, follow after. ¹⁸ ὑψιστος, highest, most high. ¹⁹ καταγγέλλω, proclaim, declare openly.

Διαπονηθεὶς¹ δὲ ὁ Παῦλος, καὶ ἐπιστρέψας, τῷ πνεύματι εἶπεν, Παραγγέλλω σοι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ χριστοῦ, ἐξελθεῖν ἀπ' αὐτῆς. Καὶ ἐξῆλθεν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ.

Ἰδόντες δὲ οἱ κύριοι αὐτῆς ὅτι ἐξῆλθεν ἡ ἐλπίς τῆς ἐργασίας² αὐτῶν, 19
ἐπιλαβόμενοι³ τὸν Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν,⁴ εἴλκυσαν⁵ εἰς τὴν ἀγορὰν⁶ ἐπὶ τοὺς
ἄρχοντας, καὶ προσαγαγόντες⁷ αὐτοὺς τοῖς στρατηγοῖς⁸ εἶπον, Οὗτοι οἱ 20
ἄνθρωποι ἐκταράσσουσιν⁹ ἡμῶν τὴν πόλιν, Ἰουδαῖοι ὑπάρχοντες, καὶ 21
καταγγέλλουσιν¹⁰ ἔθνη¹¹ ἃ οὐκ ἔξεστιν ἡμῖν παραδέχεσθαι¹² οὐδὲ ποιεῖν,
Ῥωμαίοις¹³ οὖσιν. Καὶ συνεπέστη¹⁴ ὁ ὄχλος κατ' αὐτῶν, καὶ οἱ στρατηγοὶ⁸ 22
περιρρήξαντες¹⁵ αὐτῶν τὰ ἱμάτια ἐκέλευον ῥαβδίσειν.¹⁶ Πολλὰς τε ἐπιθέντες 23
αὐτοῖς πληγὰς¹⁷ ἔβαλον εἰς φυλακὴν, παραγγείλαντες τῷ δεσμοφύλακι¹⁸
ἀσφαλῶς¹⁹ τηρεῖν αὐτούς: ὅς, παραγγελίαν²⁰ τοιαύτην εἰληφώς, ἔβαλεν αὐτοὺς 24

¹ διαπονέομαι, be annoyed, disturbed. ² ἐργασία, ας, ἡ, profit, business. ³ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ⁴ Σίλας, ὁ, Silas. ⁵ ἐλκύω, drag, draw. ⁶ ἀγορά, ἄς, ἡ, marketplace, place of assembly. ⁷ προσάγω, bring (forward), approach. ⁸ στρατηγός, οὔ, ὁ, commander, general. ⁹ ἐκταράσσω, agitate, throw into confusion. ¹⁰ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹¹ ἔθνος, οὖς, τό, custom. ¹² παραδέχομαι, receive, accept. ¹³ Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ¹⁴ συνεπίστημι, rise up together against. ¹⁵ περιρρήγνυμι, tear off. ¹⁶ ῥαβδίσειν, beat with a rod, beat with rods. ¹⁷ πληγή, ἡς, ἡ, blow, wound. ¹⁸ δεσμοφύλαξ, ακος, ὁ, prison keeper, jailer. ¹⁹ ἀσφαλῶς, safely, securely. ²⁰ παραγγελία, ας, ἡ, instruction, command.

εἰς τὴν ἐσωτέραν¹ φυλακὴν, καὶ τοὺς πόδας αὐτῶν ἡσφαλίσατο² εἰς τὸ ξύλον.³ 25

Κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον⁴ Παῦλος καὶ Σίλας⁵ προσευχόμενοι ὕμνουν⁶ τὸν θεόν,

ἐπηκροῶντο⁷ δὲ αὐτῶν οἱ δέσμιοι·⁸ ἄφνω⁹ δὲ σεισμός¹⁰ ἐγένετο μέγας, ὥστε 26

σαλευθῆναι¹¹ τὰ θεμέλια¹² τοῦ δεσμωτηρίου·¹³ ἀνέωχθησάν τε παραχρῆμα¹⁴ αἱ

θύραι πᾶσαι, καὶ πάντων τὰ δεσμά¹⁵ ἀνέθη.¹⁶ Ἐξυπνος¹⁷ δὲ γενόμενος ὁ 27

δεσμοφύλαξ,¹⁸ καὶ ἰδὼν ἀνεωγμένας τὰς θύρας τῆς φυλακῆς, σπασάμενος¹⁹

μάχαιραν, ἔμελλεν ἑαυτὸν ἀναιρεῖν,²⁰ νομίζων²¹ ἐκπεφυγῆναι²² τοὺς δεσμίους.⁸ 28

Ἐφώνησεν δὲ φωνῇ μεγάλη ὁ Παῦλος λέγων, Μηδὲν πράξης σεαυτῷ κακόν:

ἅπαντες γὰρ ἐσμεν ἐνθάδε.²³ Αἰτήσας δὲ φῶτα εἰσεπήδησεν,²⁴ καὶ ἔντρομος²⁵ 29

γενόμενος προσέπεσεν²⁶ τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλᾳ,⁵ καὶ προαγαγὼν²⁷ αὐτοὺς ἔξω 30

ἔφη, Κύριοι, τί με δεῖ ποιεῖν ἵνα σωθῶ; Οἱ δὲ εἶπον, Πίστευσον ἐπὶ τὸν κύριον 31

Ἰησοῦν χριστόν, καὶ σωθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου. Καὶ ἐλάλησαν αὐτῷ τὸν 32

¹ ἐσώτερος, within, inside (gen). ² ἠσφαλίζω, make secure, fasten. ³ ξύλον, ου, τό, wood, tree. ⁴ μεσονύκτιον, ου, τό, midnight. ⁵ Σίλας, ὁ, Silas. ⁶ ὑμνέω, sing to, praise. ⁷ ἐπακροάομαι, listen to, hear. ⁸ δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ⁹ ἄφνω, suddenly. ¹⁰ σεισμός, οὔ, ὁ, earthquake, storm. ¹¹ σαλεύω, shake, excite. ¹² θεμέλιος, ου, ὁ, foundation. ¹³ δεσμωτήριον, ου, τό, prison, jail. ¹⁴ παραχρῆμα, immediately, instantly. ¹⁵ δεσμός, οὔ, ὁ, chain, bond. ¹⁶ ἀνίημι, give up, loosen. ¹⁷ ἐξυπνος, awake, aroused. ¹⁸ δεσμοφύλαξ, ακος, ὁ, prison keeper, jailer. ¹⁹ σπάω, draw (as a sword). ²⁰ ἀναιρέω, take up, kill. ²¹ νομίζω, suppose, think. ²² ἐκφεύγω, flee away, flee out. ²³ ἐνθάδε, within, here. ²⁴ εἰσπηδάω, leap in, rush in. ²⁵ ἐντρομος, terrified, trembling. ²⁶ προσπίπτω, fall upon, fall down before. ²⁷ προάγω, lead forth, go before.

λόγον τοῦ κυρίου, καὶ πᾶσιν τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. Καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς ἐν 33
 ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τῆς νυκτὸς ἔλουσεν¹ ἀπὸ τῶν πληγῶν,² καὶ ἐβαπτίσθη αὐτὸς καὶ
 οἱ αὐτοῦ πάντες παραχρῆμα.³ Ἀναγαγόν⁴ τε αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ 34
 παρέθηκεν⁵ τράπεζαν,⁶ καὶ ἡγαλλιᾶτο⁷ πανοικί⁸ πεπιστευκῶς τῷ θεῷ.

Ἡμέρας δὲ γενομένης, ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοί⁹ τοὺς ῥαβδούχους¹⁰ λέγοντες, 35
 Ἀπόλυσον τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους. Ἀπήγγειλεν δὲ ὁ δεσμοφύλαξ¹¹ τοὺς 36
 λόγους τούτους πρὸς τὸν Παῦλον ὅτι Ἀπεστάλκασιν οἱ στρατηγοί,⁹ ἵνα
 ἀπολυθῇτε: νῦν οὖν ἐξελθόντες πορεύεσθε ἐν εἰρήνῃ. Ὁ δὲ Παῦλος ἔφη πρὸς 37
 αὐτούς, Δείραντες¹² ἡμᾶς δημοσία,¹³ ἀκατακρίτους,¹⁴ ἀνθρώπους Ῥωμαίους¹⁵
 ὑπάρχοντας, ἔβαλον εἰς φυλακὴν, καὶ νῦν λάθρα¹⁶ ἡμᾶς ἐκβάλλουσιν; Οὐ γάρ:
 ἀλλὰ ἐλθόντες αὐτοὶ ἐξαγαγέτωσαν.¹⁷ Ἀνήγγειλαν¹⁸ δὲ τοῖς στρατηγοῖς⁹ οἱ 38
 ῥαβδοῦχοι¹⁰ τὰ ῥήματα ταῦτα: καὶ ἐφοβήθησαν ἀκούσαντες ὅτι Ῥωμαῖοί¹⁵ εἰσιν,

¹ λούω, bathe, wash. ² πληγή, ἥς, ἡ, blow, wound. ³ παραχρῆμα, immediately, instantly. ⁴ ἀνάγω, lead up, restore. ⁵ παρατίθηναι, set before, entrust. ⁶ τράπεζα, ἡς, ἡ, table. ⁷ ἡγαλλιάω, rejoice, am full of joy. ⁸ πανοικί, with one's whole household or family. ⁹ στρατηγός, οὗ, ὁ, commander, general. ¹⁰ ῥαβδοῦχος, οὗ, ὁ, constable, police officer. ¹¹ δεσμοφύλαξ, ἀκος, ὁ, prison keeper, jailer. ¹² δέρω, beat, flay. ¹³ δημόσιος, public, publicly. ¹⁴ ἀκατάκριτος, uncondemned, without trial. ¹⁵ Ῥωμαῖος, οὗ, ὁ, Roman, Roman citizen. ¹⁶ λάθρα, secretly. ¹⁷ ἐξάγω, lead out. ¹⁸ ἀναγγέλλω, announce, report.

καὶ ἐλθόντες παρεκάλεσαν αὐτούς, καὶ ἐξαγαγόντες¹ ἡρώτων ἐξελθεῖν τῆς 39
 πόλεως. Ἐξελθόντες δὲ ἐκ τῆς φυλακῆς εἰσῆλθον πρὸς τὴν Λυδίαν·² καὶ ἰδόντες 40
 τοὺς ἀδελφούς, παρεκάλεσαν αὐτούς, καὶ ἐξῆλθον.

Διοδεύσαντες³ δὲ τὴν Ἀμφίπολιν⁴ καὶ Ἀπολλωνίαν,⁵ ἦλθον εἰς Θεσσαλονίκην,⁶ 17
 ὅπου ἦν ἡ συναγωγὴ τῶν Ἰουδαίων· κατὰ δὲ τὸ εἰωθὸς⁷ τῷ Παύλῳ εἰσῆλθεν 2
 πρὸς αὐτούς, καὶ ἐπὶ σάββατα τρία διελέξατο⁸ αὐτοῖς ἀπὸ τῶν γραφῶν, 3
 διανοίγων⁹ καὶ παρατιθέμενος,¹⁰ ὅτι Τὸν χριστὸν ἔδει παθεῖν καὶ ἀναστῆναι ἐκ
 νεκρῶν, καὶ ὅτι Οὗτός ἐστιν ὁ χριστὸς Ἰησοῦς, ὃν ἐγὼ καταγγέλλω¹¹ ὑμῖν. Καί 4
 τινες ἐξ αὐτῶν ἐπείσθησαν, καὶ προσεκληρώθησαν¹² τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλᾳ,¹³
 τῶν τε σεβομένων¹⁴ Ἑλλήνων πολὺ πλῆθος, γυναικῶν τε τῶν πρώτων οὐκ
 ὀλίγαι. Προσλαβόμενοι¹⁵ δὲ οἱ Ἰουδαῖοι οἱ ἀπειθοῦντες,¹⁶ τῶν ἀγοραίων¹⁷ τινὰς 5
 ἄνδρας πονηρούς, καὶ ὀχλοποιήσαντες,¹⁸ ἐθορύβουν¹⁹ τὴν πόλιν· ἐπιστάντες²⁰ τε

¹ ἐξάγω, lead out. ² Λυδία, ας, ἡ, Lydia. ³ διοδεύω, travel through, go about. ⁴ Ἀμφίπολις, εως, ἡ, Amphipolis. ⁵ Ἀπολλωνία, ας, ἡ, Apollonia. ⁶ Θεσσαλονίκη, ης, ἡ, Thessalonica. ⁷ εἶωθα, be accustomed, to maintain a custom. ⁸ διαλέγομαι, dispute, reason. ⁹ διανοίγω, open up completely, open fully. ¹⁰ παρατίθηναι, set before, entrust. ¹¹ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹² προσκληρόω, assign by lot, allot. ¹³ Σίλας, ὁ, Silas. ¹⁴ σέβομαι, reverence, worship. ¹⁵ προσλαμβάνω, take to myself, welcome. ¹⁶ ἀπειθέω, disbelieve, disobey. ¹⁷ ἀγοραῖος, ου, ὁ, marketplace. ¹⁸ ὀχλοποιέω, form a mob, gather a crowd. ¹⁹ θορυβέω, make a commotion, agitate. ²⁰ ἐφίστημι, stand over, come upon.

τῇ οἰκίᾳ Ἰάσονος,¹ ἐζήτουν αὐτοὺς ἀγαγεῖν εἰς τὸν δῆμον.² Μὴ εὐρόντες δὲ ⁶
αὐτούς, ἔσυρον³ τὸν Ἰάσονα¹ καὶ τινὰς ἀδελφοὺς ἐπὶ τοὺς πολιτάρχας,⁴ βοῶντες
ὅτι Οἱ τὴν οἰκουμένην⁶ ἀναστατώσαντες,⁷ οὗτοι καὶ ἐνθάδε⁸ πάρεισιν,⁹ οὓς ⁷
ὑποδέδεκται¹⁰ Ἰάσων:¹ καὶ οὗτοι πάντες ἀπέναντι¹¹ τῶν δογμάτων¹² Καίσαρος
πράσσουσιν, βασιλέα λέγοντες ἕτερον εἶναι, Ἰησοῦν. Ἐτάραξαν¹³ δὲ τὸν ὄχλον ⁸
καὶ τοὺς πολιτάρχας⁴ ἀκούοντας ταῦτα. Καὶ λαβόντες τὸ ἱκανὸν παρὰ τοῦ ⁹
Ἰάσονος¹ καὶ τῶν λοιπῶν, ἀπέλυσαν αὐτούς.

Οἱ δὲ ἀδελφοὶ εὐθέως διὰ τῆς νυκτὸς ἐξέπεμψαν¹⁴ τὸν τε Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν¹⁵ ¹⁰
εἰς ΒέροIAN:¹⁶ οἵτινες παραγενόμενοι εἰς τὴν συναγωγὴν ἀπήεσαν¹⁷ τῶν
Ἰουδαίων. Οὗτοι δὲ ἦσαν εὐγενέστεροι¹⁸ τῶν ἐν Θεσσαλονίκη,¹⁹ οἵτινες ¹¹
ἐδέξαντο τὸν λόγον μετὰ πάσης προθυμίας,²⁰ τὸ καθ' ἡμέραν ἀνακρίνοντες²¹
τὰς γραφάς, εἰ ἔχοι ταῦτα οὕτως. Πολλοὶ μὲν οὖν ἐξ αὐτῶν ἐπίστευσαν, καὶ ¹²

¹ Ἰάσων, ονος, ὁ, Jason. ² δῆμος, ου, ὁ, popular assembly, crowd. ³ σύρω, draw, drag. ⁴ πολιτάρχης, ου, ὁ, city official, ruler of a city. ⁵ βοάω, cry aloud, shout. ⁶ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ⁷ ἀναστατόω, stir up, disturb.

⁸ ἐνθάδε, within, here. ⁹ πάρειμι, be present, have arrived. ¹⁰ ὑποδέχομαι, welcome, receive. ¹¹ ἀπέναντι, over against, before. ¹² δόγμα, τος, τό, a public decree, ordinance. ¹³ ταράσσω, trouble, agitate. ¹⁴ ἐκπέμπω, send out.

¹⁵ Σίλας, ὁ, Silas. ¹⁶ Βέροια, ας, ἡ, Berea. ¹⁷ ἀπείμι, go away, depart. ¹⁸ εὐγενής, noble, high-born. ¹⁹ Θεσσαλονίκη, ης, ἡ, Thessalonica. ²⁰ προθυμία, ας, ἡ, eagerness, readiness. ²¹ ἀνακρίνω, examine, inquire into.

τῶν Ἑλληνίδων¹ γυναικῶν τῶν εὐσχημόνων² καὶ ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγοι. Ὡς δὲ¹³
 ἔγνωσαν οἱ ἀπὸ τῆς Θεσσαλονίκης³ Ἰουδαῖοι ὅτι καὶ ἐν τῇ Βεροίᾳ⁴ καταγγέλη⁵
 ὑπὸ τοῦ Παύλου ὁ λόγος τοῦ θεοῦ, ἦλθον κακεῖ⁶ σαλεύοντες⁷ τοὺς ὄχλους.¹⁴
 Εὐθέως δὲ τότε τὸν Παῦλον ἐξαπέστειλαν⁸ οἱ ἀδελφοὶ πορεύεσθαι ὡς ἐπὶ τὴν
 θάλασσαν· ὑπέμενον⁹ δὲ ὁ τε Σίλας¹⁰ καὶ ὁ Τιμόθεος¹¹ ἐκεῖ. Οἱ δὲ καθιστῶντες¹²¹⁵
 τὸν Παῦλον, ἤγαγον αὐτὸν ἕως Ἀθηνῶν¹³ καὶ λαβόντες ἐντολὴν πρὸς τὸν
 Σίλαν¹⁰ καὶ Τιμόθεον,¹¹ ἵνα ὡς τάχιστα¹⁴ ἔλθωσιν πρὸς αὐτόν, ἐξήεσαν.¹⁵

Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις¹³ ἐκδεχομένου¹⁶ αὐτοὺς τοῦ Παύλου, παρωξύνετο¹⁷ τὸ¹⁶
 πνεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, θεωροῦντι κατείδωλον¹⁸ οὔσαν τὴν πόλιν. Διελέγετο¹⁹¹⁷
 μὲν οὖν ἐν τῇ συναγωγῇ τοῖς Ἰουδαίοις καὶ τοῖς σεβομένοις,²⁰ καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ²¹
 κατὰ πᾶσαν ἡμέραν πρὸς τοὺς παρατυγχάνοντας.²² Τινὲς δὲ καὶ τῶν¹⁸

¹ Ἑλληνίς, ἴδος, ἡ, Greek, Greek woman. ² εὐσχήμων, honorable. ³ Θεσσαλονίκη, ης, ἡ, Thessalonica. ⁴ Βέροια, ας, ἡ, Berea. ⁵ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ⁶ κακεῖ, and there. ⁷ σαλεύω, shake, excite. ⁸ ἐξαποστέλλω, send forth. ⁹ ὑπομένω, tarry, endure. ¹⁰ Σίλας, ὁ, Silas. ¹¹ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ¹² καθίστημι, set, constitute. ¹³ Ἀθῆναι, ὧν, ἡ, Athens. ¹⁴ τάχιστα, most swiftly. ¹⁵ ἐξείμι, go away, leave. ¹⁶ ἐκδέχομαι, await, expect. ¹⁷ παροξύνω, provoke, irritate. ¹⁸ κατείδωλος, full of idols. ¹⁹ διαλέγομαι, dispute, reason. ²⁰ σέβομαι, reverence, worship. ²¹ ἀγορά, ἄς, ἡ, marketplace, place of assembly. ²² παρατυγχάνω, happen to be present, chance to meet.

Ἐπικουρείων¹ καὶ τῶν Στοϊκῶν² φιλοσόφων³ συνέβαλλον⁴ αὐτῷ. Καί τινες
 ἔλεγον, Τί ἂν θέλοι ὁ σπερμολόγος⁵ οὗτος λέγειν; Οἱ δέ, Ξένων⁶ δαιμονίων
 δοκεῖ καταγγελεὺς⁷ εἶναι· ὅτι τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν ἀνάστασιν εὐηγγελίζετο. 19
 Ἐπιλαβόμενοι⁸ τε αὐτοῦ, ἐπὶ τὸν Ἄρειον⁹ πάγον⁹ ἤγαγον λέγοντες, Δυνάμεθα
 γνῶναι, τίς ἢ καινὴ αὕτη ἢ ὑπὸ σοῦ λαλουμένη διδασχὴ; Ξενίζοντα¹⁰ γάρ τινα 20
 εἰσφέρεις¹¹ εἰς τὰς ἀκοὰς¹² ἡμῶν· βουλόμεθα οὖν γνῶναι, τί ἂν θέλοι ταῦτα εἶναι
 – Ἀθηναῖοι¹³ δὲ πάντες καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες¹⁴ ξένοι⁶ εἰς οὐδὲν ἕτερον εὐκαίρουν, 21
 ἢ λέγειν τι καὶ ἀκούειν καινότερον.

Σταθεὶς δὲ ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ τοῦ Ἀρείου⁹ πάγου⁹ ἔφη, Ἄνδρες Ἀθηναῖοι,¹³ κατὰ 22
 πάντα ὥς δεισιδαιμονεστέρους¹⁶ ὑμᾶς θεωρῶ. Διερχόμενος γὰρ καὶ ἀναθεωρῶν 23
 τὰ σεβάσματα¹⁸ ὑμῶν, εὔρον καὶ βωμὸν¹⁹ ἐν ᾧ ἐπεγέγραπτο,²⁰ Ἀγνώστῳ²¹ θεῷ.

¹ Ἐπικούρειος, ου, ὁ, Epicurean. ² Στωϊκός, Stoic. ³ φιλόσοφος, ου, ὁ, philosopher. ⁴ συμβάλλω, discuss, consider. ⁵ σπερμολόγος, ου, ὁ, scavenger (of information), babbler. ⁶ ξένος, strange, stranger. ⁷ καταγγελεὺς, ἑως, ὁ, proclaimer, preacher. ⁸ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ⁹ πάγος, ὁ, mountain peak, rocky hill. ¹⁰ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ¹¹ εἰσφέρω, carry inward, bring in. ¹² ἀκοή, ἤς, ἡ, hearing, report. ¹³ Ἀθηναῖος, Athenian. ¹⁴ ἐπιδημέω, visit, live in a place. ¹⁵ εὐκαιρέω, have opportunity, time. ¹⁶ δεισιδαίμων, devout, religious. ¹⁷ ἀναθεωρέω, observe carefully, examine. ¹⁸ σεβάσμα, τος, τό, object of worship. ¹⁹ βωμός, οὔ, ὁ, altar. ²⁰ ἐπιγράφω, write upon, inscribe. ²¹ ἄγνωστος, unknown.

Ὅν οὖν ἀγνοοῦντες¹ εὐσεβεῖτε,² τοῦτον ἐγὼ καταγγέλλω³ ὑμῖν. Ὁ θεὸς δὲ²⁴
 ποιήσας τὸν κόσμον καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ, οὗτος, οὐρανοῦ καὶ γῆς κύριος
 ὑπάρχων, οὐκ ἐν χειροποιήτοις⁴ ναοῖς κατοικεῖ, οὐδὲ ὑπὸ χειρῶν ἀνθρώπων²⁵
 θεραπεύεται, προσδεόμενός⁵ τινος, αὐτὸς διδοὺς πᾶσιν ζωὴν καὶ πνοήν⁶ κατὰ
 πάντα· ἐποίησέν τε ἐξ ἐνὸς αἵματος πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων, κατοικεῖν ἐπὶ πᾶν τὸ²⁶
 πρόσωπον τῆς γῆς, ὀρίσας⁷ προστεταγμένους⁸ καιροὺς καὶ τὰς ὁροθεσίας⁹ τῆς
 κατοικίας¹⁰ αὐτῶν· ζητεῖν τὸν κύριον, εἰ ἄρα¹¹ γε¹² ψηλαφήσειαν¹³ αὐτὸν καὶ²⁷
 εὖροιεν, καὶ γε¹² οὐ μακρὰν¹⁴ ἀπὸ ἐνὸς ἐκάστου ἡμῶν ὑπάρχοντα. Ἐν αὐτῷ γὰρ²⁸
 ζῶμεν καὶ κινούμεθα¹⁵ καὶ ἐσμεν· ὥς καὶ τινες τῶν καθ' ὑμᾶς ποιητῶν¹⁶
 εἰρήκασιν, Τοῦ γὰρ καὶ γένος¹⁷ ἐσμέν. Γένος¹⁷ οὖν ὑπάρχοντες τοῦ θεοῦ, οὐκ²⁹
 ὀφείλομεν νομίζειν¹⁸ χρυσῷ¹⁹ ἢ ἀργύρῳ²⁰ ἢ λίθῳ, χαράγματι²¹ τέχνης²² καὶ
 ἐνθυμήσεως²³ ἀνθρώπου, τὸ θεῖον²⁴ εἶναι ὅμοιον. Τοὺς μὲν οὖν χρόνους τῆς³⁰

¹ ἀγνοέω, not know, be unaware. ² εὐσεβέω, show piety or profound respect towards. ³ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ⁴ χειροποίητος, made by hand, done or made with hands. ⁵ προσδέομαι, need, want more. ⁶ πνοή, ἤς, ἡ, wind, breath. ⁷ ὀρίζω, mark off by boundaries, determine. ⁸ προστάσσω, command, order. ⁹ ὁροθεσία, ας, ἡ, limit, fixed boundary. ¹⁰ κατοικία, ας, ἡ, dwelling-place, habitation. ¹¹ ἄρα, so? (introduces a question). ¹² γέ, indeed, at least. ¹³ ψηλαφάω, touch, handle. ¹⁴ μακρὰν, far away. ¹⁵ κινέω, move, stir. ¹⁶ ποιητής, οὐ, ὁ, maker, doer. ¹⁷ γένος, ους, τό, race, kind. ¹⁸ νομίζω, suppose, think. ¹⁹ χρυσός, οὐ, ὁ, gold, anything made of gold. ²⁰ ἄργυρος, ου, ὁ, silver, silver as a metal. ²¹ χάραγμα, τος, τό, stamp, impress. ²² τέχνη, ης, ἡ, art, craft. ²³ ἐνθύμησις, εως, ἡ, deliberation, thought. ²⁴ θεῖος, divine.

ἀγνοίας¹ ὑπεριδὼν² ὁ θεός, τὰ νῦν παραγγέλλει τοῖς ἀνθρώποις πᾶσιν πανταχοῦ
μετανοεῖν· διότι⁴ ἔστησεν ἡμέραν, ἐν ἣ μέλλει κρίνειν τὴν οἰκουμένην⁵ ἐν 31
δικαιοσύνῃ, ἐν ἀνδρὶ ᾧ ὥρισεν,⁶ πίστιν παρασχὼν⁷ πᾶσιν, ἀναστήσας αὐτὸν ἐκ
νεκρῶν.

Ἀκούσαντες δὲ ἀνάστασιν νεκρῶν, οἱ μὲν ἐχλεύαζον·⁸ οἱ δὲ εἶπον, Ἀκουσόμεθά 32
σου πάλιν περὶ τούτου. Καὶ οὕτως⁹ ὁ Παῦλος ἐξῆλθεν ἐκ μέσου αὐτῶν. Τινὲς 33
δὲ ἄνδρες κολληθέντες¹⁰ αὐτῷ, ἐπίστευσαν· ἐν οἷς καὶ Διονύσιος¹¹ ὁ
Ἀρεοπαγίτης,¹² καὶ γυνὴ ὀνόματι Δάμαρις,¹³ καὶ ἕτεροι σὺν αὐτοῖς.

Μετὰ δὲ ταῦτα χωρισθεὶς¹⁴ ὁ Παῦλος ἐκ τῶν Ἀθηνῶν¹⁵ ἦλθεν εἰς Κόρινθον.¹⁶ Καὶ 18
εὐρών τινα Ἰουδαῖον ὀνόματι Ἀκύλαν,¹⁷ Ποντικὸν¹⁸ τῷ γένει,¹⁹ προσφάτως²⁰
ἐληλυθότα ἀπὸ τῆς Ἰταλίας,²¹ καὶ Πρίσκιλλαν²² γυναῖκα αὐτοῦ, διὰ τὸ

¹ ἄγνοια, ας, ἡ, ignorance. ² ὑπερεῖδον, overlook. ³ πανταχοῦ, everywhere. ⁴ διότι, because, on this account. ⁵ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ⁶ ὀρίζω, mark off by boundaries, determine. ⁷ παρέχω, offer, afford. ⁸ χλευάζω, mock, scoff. ⁹ οὕτως, thus, so. ¹⁰ κολλάω, glue, cleave. ¹¹ Διονύσιος, ου, ὁ, Dionysius. ¹² Ἀρεοπαγίτης, ου, ὁ, Areopagite. ¹³ Δάμαρις, ιδος, ἡ, Damaris. ¹⁴ χωρίζω, separate, depart. ¹⁵ Ἀθῆναι, ὧν, ἡ, Athens. ¹⁶ Κόρινθος, ου, ἡ, Corinth. ¹⁷ Ἀκύλας, ὁ, Aquila. ¹⁸ Ποντικός, from Pontus, belonging to Pontus. ¹⁹ γένος, ους, τό, race, kind. ²⁰ προσφάτως, recently. ²¹ Ἰταλία, ας, ἡ, Italy. ²² Πρίσκιλλα, ης, ἡ, Prisca, Priscilla.

τεταχέναι¹ Κλαύδιον² χωρίζεσθαι³ πάντας τοὺς Ἰουδαίους ἐκ τῆς Ῥώμης,⁴
 προσῆλθεν αὐτοῖς· καὶ διὰ τὸ ὁμότεχνον⁵ εἶναι, ἔμενεν παρ' αὐτοῖς καὶ 3
 εἰργάζετο· ἦσαν γὰρ σκηνοποιοὶ⁶ τὴν τέχνην.⁷ Διελέγετο⁸ δὲ ἐν τῇ συναγωγῇ 4
 κατὰ πᾶν σάββατον, ἔπειθ' ἐν τε Ἰουδαίους καὶ Ἑλληνας.

Ὡς δὲ κατήλθον⁹ ἀπὸ τῆς Μακεδονίας¹⁰ ὁ τε Σίλας¹¹ καὶ ὁ Τιμόθεος,¹² συνείχετο¹³ 5
 τῷ πνεύματι ὁ Παῦλος, διαμαρτυρόμενος¹⁴ τοῖς Ἰουδαίοις τὸν χριστὸν Ἰησοῦν.
 Ἀντιτασσομένων¹⁵ δὲ αὐτῶν καὶ βλασφημούντων, ἐκτιναζάμενος¹⁶ τὰ ἱμάτια, 6
 εἶπεν πρὸς αὐτούς, Τὸ αἷμα ὑμῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ὑμῶν· καθαρὸς ἐγώ· ἀπὸ
 τοῦ νῦν εἰς τὰ ἔθνη πορεύσομαι. Καὶ μεταβὰς¹⁷ ἐκεῖθεν ἦλθεν εἰς οἰκίαν τινὸς 7
 ὀνόματι Ἰούστου,¹⁸ σεβομένου¹⁹ τὸν θεόν, οὗ ἡ οἰκία ἦν συνομοροῦσα²⁰ τῇ
 συναγωγῇ. Κρίσπος²¹ δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος²² ἐπίστευσεν τῷ κυρίῳ σὺν ὅλῳ τῷ 8

¹ τάσσω, arrange, appoint. ² Κλαύδιος, ου, ὁ, Claudius. ³ χωρίζω, separate, depart. ⁴ Ῥώμη, ης, ἡ, Rome, strength. ⁵ ὁμότεχος, of the same trade. ⁶ σκηνοποιός, οὔ, ὁ, tent-maker. ⁷ τέχνη, ης, ἡ, art, craft. ⁸ διαλέγομαι, dispute, reason. ⁹ κατέρχομαι, come down, go down. ¹⁰ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ¹¹ Σίλας, ὁ, Silas. ¹² Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ¹³ συνέχω, hold fast, oppress. ¹⁴ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ¹⁵ ἀντιτάσσομαι, range in battle against, oppose. ¹⁶ ἐκτινάσσω, shake off or out, shake off. ¹⁷ μεταβαίνω, depart, leave. ¹⁸ Ἰούστος, ου, ὁ, Justus. ¹⁹ σέβομαι, reverence, worship. ²⁰ συνομορέω, be next door to, am contiguous with. ²¹ Κρίσπος, ου, ὁ, Crispus. ²² ἀρχισυνάγωγος, ου, ὁ, ruler of a synagogue.

οἶκῳ αὐτοῦ· καὶ πολλοὶ τῶν Κορινθίων¹ ἀκούοντες ἐπίστευον καὶ ἐβαπτίζοντο. 9

Εἶπεν δὲ ὁ κύριος δι' ὀράματος² ἐν νυκτὶ τῷ Παύλῳ, Μὴ φοβοῦ, ἀλλὰ λάλει

καὶ μὴ σιωπήσης·³ διότι⁴ ἐγὼ εἰμι μετὰ σοῦ, καὶ οὐδεὶς ἐπιθήσεται σοι τοῦ 10

κακῶσαι⁵ σε· διότι⁴ λαὸς ἐστὶν μοι πολὺς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. Ἐκάθισέν τε 11

ἐνιαυτὸν⁶ καὶ μῆνας⁷ ἕξ,⁸ διδάσκων ἐν αὐτοῖς τὸν λόγον τοῦ θεοῦ.

Γαλλίωνος⁹ δὲ ἀνθυπατεύοντος¹⁰ τῆς Ἀχαΐας,¹¹ κατεπέστησαν¹² ὁμοθυμαδὸν¹³ οἱ 12

Ἰουδαῖοι τῷ Παύλῳ, καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸ βῆμα,¹⁴ λέγοντες ὅτι Παρὰ τὸν 13

νόμον οὗτος ἀναπείθει¹⁵ τοὺς ἀνθρώπους σέβεσθαι¹⁶ τὸν θεόν. Μέλλοντος δὲ 14

τοῦ Παύλου ἀνοίγειν τὸ στόμα, εἶπεν ὁ Γαλλίων⁹ πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, Εἰ μὲν

οὗν ἦν ἀδίκημά¹⁷ τι ἢ ῥαδιούργημα¹⁸ πονηρόν, ὦ¹⁹ Ἰουδαῖοι, κατὰ λόγον ἄν

ἤνεσχόμην²⁰ ὑμῶν· εἰ δὲ ζήτημά²¹ ἐστὶν περὶ λόγου καὶ ὀνομάτων καὶ νόμου τοῦ 15

καθ' ὑμᾶς, ὄψεσθε αὐτοί· κριτῆς²² γὰρ ἐγὼ τούτων οὐ βούλομαι εἶναι. Καὶ 16

¹ Κορίνθιος, ου, ὁ, Corinthian. ² ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ³ σιωπάω, be silent, keep silence. ⁴ διότι, because, on this account. ⁵ κακῶω, mistreat, harm. ⁶ ἐνιαυτός, οὔ, ὁ, year. ⁷ μῆν, ὁ, month, certainly. ⁸ ἕξ, six, 6. ⁹ Γαλλίων, ωνος, ὁ, Gallio. ¹⁰ ἀνθυπατεύω, act as proconsul, be a deputy. ¹¹ Ἀχαΐα, ας, ἡ, Achaia. ¹² κατεπίστημι, rush, assault. ¹³ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ¹⁴ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ¹⁵ ἀναπείθω, induce, persuade. ¹⁶ σέβομαι, reverence, worship. ¹⁷ ἀδίκημα, τος, τό, wrong, injury. ¹⁸ ῥαδιούργημα, τος, τό, crime, act of villainy. ¹⁹ ὦ, Oh! omega. ²⁰ ἀνέχομαι, endure, bear with. ²¹ ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ²² κριτής, ου, ὁ, judge.

ἀπήλασεν¹ αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ βήματος.² Ἐπιλαβόμενοι³ δὲ πάντες οἱ Ἕλληνες¹⁷
 Σωσθένην⁴ τὸν ἀρχισυνάγωγον⁵ ἔτυπτον⁶ ἔμπροσθεν τοῦ βήματος.² Καὶ οὐδὲν
 τούτων τῷ Γαλλίῳ⁷ ἔμελλεν.

Ὁ δὲ Παῦλος ἔτι προσμείνας⁸ ἡμέρας ἱκανάς, τοῖς ἀδελφοῖς ἀποταξάμενος,⁹¹⁸
 ἐξέπλει¹⁰ εἰς τὴν Συρίαν,¹¹ καὶ σὺν αὐτῷ Πρίσκιλλα¹² καὶ Ἀκύλας,¹³ κειράμενος
 τὴν κεφαλὴν ἐν Κεγχρεαῖς.¹⁵ εἶχεν γὰρ εὐχήν.¹⁶ Κατήνητησεν¹⁷ δὲ εἰς Ἔφεσον,¹⁸¹⁹
 καὶ ἐκείνους κατέλιπεν¹⁹ αὐτοῦ.²⁰ αὐτὸς δὲ εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν
 διελέχθη²¹ τοῖς Ἰουδαίοις. Ἐρωτώντων δὲ αὐτῶν ἐπὶ πλείονα χρόνον μεῖναι παρ’²⁰
 αὐτοῖς, οὐκ ἐπένευσεν.²² ἄλλ’ ἀπετάξατο⁹ αὐτοῖς εἰπὼν, Δεῖ με πάντως²³ τὴν²¹
 ἑορτὴν τὴν ἐρχομένην ποιῆσαι εἰς Ἱεροσόλυμα· πάλιν δὲ ἀνακάμψω²⁴ πρὸς
 ὑμᾶς, τοῦ θεοῦ θέλοντος. Ἀνήχθη²⁵ ἀπὸ τῆς Ἐφέσου,¹⁸ καὶ κατελθὼν²⁶ εἰς²²

¹ ἀπελαύνω, drive away. ² βῆμα, τος, τό, judgment seat. ³ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ⁴ Σωσθένης, ους, ὁ, Sosthenes. ⁵ ἀρχισυνάγωγος, ου, ὁ, ruler of a synagogue. ⁶ τύπτω, smite, beat. ⁷ Γαλλίων, ωνος, ὁ, Gallio. ⁸ προσμένω, wait longer, remain. ⁹ ἀποτάσσομαι, set apart, take leave of. ¹⁰ ἐκπλέω, sail away, sail out. ¹¹ Συρία, ας, ἡ, Syria. ¹² Πρίσκιλλα, ης, ἡ, Prisca, Priscilla. ¹³ Ἀκύλας, ὁ, Aquila. ¹⁴ κείρω, shear, cut off. ¹⁵ Κεγχρεαί, ὦν, ἡ, Cenchreae. ¹⁶ εὐχή, ἡς, ἡ, prayer, vow. ¹⁷ καταντάω, come to, arrive. ¹⁸ Ἐφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ¹⁹ καταλείπω, leave, leave behind. ²⁰ αὐτοῦ, there, here. ²¹ διαλέγομαι, dispute, reason. ²² ἐπινεύω, give consent (by a nod), nod to. ²³ πάντως, altogether, by all means. ²⁴ ἀνακάμπτω, turn back, return. ²⁵ ἀνάγω, lead up, restore. ²⁶ κατέρχομαι, come down, go down.

Καισάρειαν,¹ ἀναβὰς καὶ ἀσπασάμενος τὴν ἐκκλησίαν, κατέβη εἰς Ἀντιόχειαν.²

Καὶ ποιήσας χρόνον τινὰ ἐξῆλθεν, διερχόμενος καθεξῆς³ τὴν Γαλατικὴν⁴ 23

χώραν καὶ Φρυγίαν,⁵ ἐπιστηρίζων⁶ πάντας τοὺς μαθητάς.

Ἰουδαῖος δέ τις Ἀπολλῶς⁷ ὀνόματι, Ἀλεξανδρεὺς⁸ τῷ γένει,⁹ ἀνὴρ λόγιος,¹⁰ 24

κατήντησεν¹¹ εἰς Ἔφεσον,¹² δυνατὸς ὢν ἐν ταῖς γραφαῖς. Οὗτος ἦν 25

κατηχημένος¹³ τὴν ὁδὸν τοῦ κυρίου, καὶ ζέων¹⁴ τῷ πνεύματι ἐλάλει καὶ

ἐδίδασκεν ἀκριβῶς¹⁵ τὰ περὶ τοῦ κυρίου, ἐπιστάμενος¹⁶ μόνον τὸ βάπτισμα¹⁷

Ἰωάννου· οὗτός τε ἤρξατο παρρησιάζεσθαι¹⁸ ἐν τῇ συναγωγῇ. Ἀκούσαντες δὲ 26

αὐτοῦ Ἀκύλας¹⁹ καὶ Πρίσκιλλα,²⁰ προσελάβοντο²¹ αὐτόν, καὶ ἀκριβέστερον¹⁵

αὐτῷ ἐξέθεντο²² τὴν τοῦ θεοῦ ὁδόν. Βουλομένου δὲ αὐτοῦ διελθεῖν εἰς τὴν 27

Ἀχαΐαν,²³ προτρεψάμενοι²⁴ οἱ ἀδελφοὶ ἔγραψαν τοῖς μαθηταῖς ἀποδέξασθαι²⁵

¹ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ² Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ³ καθεξῆς, successively, in order. ⁴ Γαλατικός, Galatian. ⁵ Φρυγία, ας, ἡ, Phrygia. ⁶ ἐπιστηρίζω, strengthen, prop up. ⁷ Ἀπολλῶς, ὁ, Apollos. ⁸ Ἀλεξανδρεὺς, ἑως, ὁ, Alexandrian. ⁹ γένος, ους, τό, race, kind. ¹⁰ λόγιος, eloquent, learned. ¹¹ καταντάω, come to, arrive. ¹² Ἔφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ¹³ κατηχέω, teach by word of mouth. ¹⁴ ζέω, be fervent, be hot. ¹⁵ ἀκριβῶς, carefully, accurately. ¹⁶ ἐπίσταμαι, understand, know. ¹⁷ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ¹⁸ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ¹⁹ Ἀκύλας, ὁ, Aquila. ²⁰ Πρίσκιλλα, ης, ἡ, Prisca, Priscilla. ²¹ προσλαμβάνω, take to myself, welcome. ²² ἐκτίθημι, declare, explain. ²³ Ἀχαΐα, ας, ἡ, Achaia. ²⁴ προτρέπω, urge (on), encourage. ²⁵ ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome.

αὐτόν: ὃς παραγενόμενος συνεβάλετο¹ πολὺ τοῖς πεπιστευκόσιν διὰ τῆς
χάριτος: εὐτόνως² γὰρ τοῖς Ἰουδαίοις διακατηλέγγετο³ δημοσίᾳ,⁴ ἐπιδεικνὺς⁵ διὰ 28
τῶν γραφῶν εἶναι τὸν χριστὸν Ἰησοῦν.

Ἐγένετο δέ, ἐν τῷ τὸν Ἀπολλῶ⁶ εἶναι ἐν Κορίνθῳ,⁷ Παῦλον διελθόντα τὰ 19
ἄνωτερικὰ⁸ μέρη ἐλθεῖν εἰς Ἔφεσον:⁹ καὶ εὐρών τινας μαθητὰς εἶπεν πρὸς 2
αὐτούς, Εἰ πνεῦμα ἅγιον ἐλάβετε πιστεύσαντες; Οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτόν, Ἀλλ’
οὐδὲ εἰ πνεῦμα ἅγιόν ἐστιν, ἠκούσαμεν. Εἶπέν τε πρὸς αὐτούς, Εἰς τί οὖν 3
ἐβαπτίσθητε; Οἱ δὲ εἶπον, Εἰς τὸ Ἰωάννου βάπτισμα.¹⁰ Εἶπεν δὲ Παῦλος, 4
Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν βάπτισμα¹⁰ μετανοίας,¹¹ τῷ λαῷ λέγων εἰς τὸν
ἐρχόμενον μετ’ αὐτὸν ἵνα πιστεύσωσιν, τοῦτ’ ἐστίν, εἰς τὸν χριστὸν Ἰησοῦν. 5
Ἀκούσαντες δὲ ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. Καὶ ἐπιθέντος 6
αὐτοῖς τοῦ Παύλου τὰς χεῖρας, ἦλθεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ’ αὐτούς, ἐλάλουν

¹ συμβάλλω, discuss, consider. ² εὐτόνως, vigorously, vehemently. ³ διακατελέγχομαι, refute, overwhelm in argument. ⁴ δημόσιος, public, publicly. ⁵ ἐπιδείκνυμι, show, prove. ⁶ Ἀπολλῶς, ὁ, Apollos. ⁷ Κόρινθος, ου, ἡ, Corinth. ⁸ ἄνωτερικός, upper, higher-lying. ⁹ Ἔφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ¹⁰ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ¹¹ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind.

τε γλώσσαις καὶ προεφήτευον. Ἦσαν δὲ οἱ πάντες ἄνδρες ὥσει¹ δεκαδύο.² 7

Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν συναγωγὴν ἐπαρρησιάζετο,³ ἐπὶ μῆνας⁴ τρεῖς διαλεγόμενος⁵ 8

καὶ πείθων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ. Ὡς δέ τινες ἐσκληρύνοντο⁶ καὶ 9

ἠπείθουν,⁷ κακολογοῦντες⁸ τὴν ὁδὸν ἐνώπιον τοῦ πλήθους, ἀποστὰς⁹ ἀπ' αὐτῶν

ἀφώρισεν¹⁰ τοὺς μαθητάς, καθ' ἡμέραν διαλεγόμενος⁵ ἐν τῇ σχολῇ¹¹ Τυράννου

τινός. Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ ἔτη δύο, ὥστε πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν 10

Ἀσίαν¹³ ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, Ἰουδαίους τε καὶ Ἑλλήνας. 11

Δυνάμεις τε οὐ τὰς τυχοῦσας¹⁴ ἐποίει ὁ θεὸς διὰ τῶν χειρῶν Παύλου, ὥστε καὶ 12

ἐπὶ τοὺς ἀσθενοῦντας ἐπιφέρεισθαι¹⁵ ἀπὸ τοῦ χρωτὸς¹⁶ αὐτοῦ σουδάρια¹⁷ ἢ

σιμικίνθια,¹⁸ καὶ ἀπαλλάσσεσθαι¹⁹ ἀπ' αὐτῶν τὰς νόσους,²⁰ τὰ τε πνεύματα τὰ

πονηρὰ ἐξέρχεσθαι ἀπ' αὐτῶν. Ἐπεχείρησαν²¹ δέ τινες ἀπὸ τῶν περιερχομένων²² 13

¹ ὥσει, like, about. ² δεκαδύο, twelve, 12. ³ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ⁴ μῆν, ὁ, month, certainly. ⁵ διαλέγομαι, dispute, reason. ⁶ σκληρύνω, harden. ⁷ ἀπειθέω, disbelieve, disobey. ⁸ κακολογέω, speak evil of, revile. ⁹ ἀφίστημι, withdraw, depart. ¹⁰ ἀφορίζω, separate, set apart. ¹¹ σχολή, ἡς, ἡ, lecture hall, school. ¹² τύραννος, ου, ὁ, Tyrannus; tyrant. ¹³ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹⁴ τυγχάνω, obtain, happen. ¹⁵ ἐπιφέρω, bring upon, inflict. ¹⁶ χρώς, χρωτός, ὁ, skin. ¹⁷ σουδάριον, ου, τό, face cloth, handkerchief. ¹⁸ σιμικίνθιον, ου, τό, apron. ¹⁹ ἀπαλλάσσω, leave, deliver. ²⁰ νόσος, ου, ἡ, disease, malady. ²¹ ἐπιχειρέω, endeavor, attempt. ²² περιέρχομαι, go about, go around.

Ἰουδαίων ἐξορκιστῶν¹ ὀνομάζειν² ἐπὶ τοὺς ἔχοντας τὰ πνεύματα τὰ πονηρὰ τὸ
 ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, λέγοντες, Ὁρκίζομεν³ ὑμᾶς τὸν Ἰησοῦν ὃν ὁ Παῦλος
 κηρύσσει. Ἦσαν δέ τινες υἱοὶ Σκευᾶ⁴ Ἰουδαίου ἀρχιερέως ἐπὶ τὰ οἱ τοῦτο 14
 ποιοῦντες. Ἀποκριθὲν δὲ τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν εἶπεν, Τὸν Ἰησοῦν γινώσκω, 15
 καὶ τὸν Παῦλον ἐπίσταμαι·⁵ ὑμεῖς δὲ τίνας ἐστέ; Καὶ ἐφαλλόμενος⁶ ἐπ' αὐτοὺς 16
 ὁ ἄνθρωπος ἐν ᾧ ἦν τὸ πνεῦμα τὸ πονηρόν, καὶ κατακυριεύσαν⁷ αὐτῶν,
 ἴσχυσεν κατ' αὐτῶν, ὥστε γυμνοὺς⁸ καὶ τετραυματισμένους⁹ ἐκφυγεῖν¹⁰ ἐκ τοῦ
 οἴκου ἐκείνου. Τοῦτο δὲ ἐγένετο γνωστὸν¹¹ πᾶσιν Ἰουδαίοις τε καὶ Ἑλλήσιν 17
 τοῖς κατοικοῦσιν τὴν Ἔφεσον,¹² καὶ ἐπέπεσεν¹³ φόβος ἐπὶ πάντας αὐτούς, καὶ
 ἐμεγαλύνετο¹⁴ τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. Πολλοὶ τε τῶν πεπιστευκότων 18
 ἤρχοντο, ἐξομολογούμενοι,¹⁵ καὶ ἀναγγέλλοντες¹⁶ τὰς πράξεις¹⁷ αὐτῶν. Ἰκανοὶ 19
 δὲ τῶν τὰ περίεργα¹⁸ πραξάντων συνενέγκαντες¹⁹ τὰς βίβλους²⁰ κατέκαιον²¹

¹ ἐξορκιστής, οὐ, ὁ, exorcist. ² ὀνομάζω, name, give a name to. ³ ὀρκίζω, adjure, implore. ⁴ Σκευᾶς, ᾱ, ὁ, Sceva. ⁵ ἐπίσταμαι, understand, know. ⁶ ἐφάλλομαι, leap upon. ⁷ κατακυριεύω, exercise dominion over, lord over. ⁸ γυμνός, naked, wearing only under-garments. ⁹ τραυματίζω, wound. ¹⁰ ἐκφεύγω, flee away, flee out. ¹¹ γνωστός, known, acquaintance. ¹² Ἐφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ¹³ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ¹⁴ μεγαλύνω, make or declare great, enlarge. ¹⁵ ἐξομολογέω, confess, profess. ¹⁶ ἀναγγέλλω, announce, report. ¹⁷ πράξεις, εως, ἡ, deed, function. ¹⁸ περίεργος, ου, ὁ, meddling, belonging to magic. ¹⁹ συμφέρω, bring together, it is profitable. ²⁰ βίβλος, ου, ἡ, book, scroll. ²¹ κατακαίω, burn up, consume entirely.

ἐνώπιον πάντων· καὶ συνεψήφισαν¹ τὰς τιμὰς αὐτῶν, καὶ εὔρον ἀργυρίου²
 μυριάδας³ πέντε. Οὕτως κατὰ κράτος⁴ ὁ λόγος τοῦ κυρίου ηὔξανεν⁵ καὶ ἴσχυεν. 20

Ὡς δὲ ἐπληρώθη ταῦτα, ἔθετο ὁ Παῦλος ἐν τῷ πνεύματι, διελθὼν τὴν 21
 Μακεδονίαν⁶ καὶ Ἀχαΐαν,⁷ πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ, εἰπὼν ὅτι Μετὰ τὸ
 γενέσθαι με ἐκεῖ, δεῖ με καὶ Ῥώμην⁸ ἰδεῖν. Ἀποστείλας δὲ εἰς τὴν Μακεδονίαν⁶ 22
 δύο τῶν διακονούντων αὐτῷ, Τιμόθεον⁹ καὶ Ἑραστον,¹⁰ αὐτὸς ἐπέσχεν¹¹ χρόνον
 εἰς τὴν Ἀσίαν.¹²

Ἐγένετο δὲ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον τάραχος¹³ οὐκ ὀλίγος περὶ τῆς ὁδοῦ. 23
 Δημήτριος¹⁴ γάρ τις ὀνόματι, ἀργυροκόπος,¹⁵ ποιῶν ναοὺς ἀργυροῦς¹⁶
 Ἀρτέμιδος,¹⁷ παρείχετο¹⁸ τοῖς τεχνίταις¹⁹ ἐργασίαν²⁰ οὐκ ὀλίγην· οὗς 25
 συναθροίσας,²¹ καὶ τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα ἐργάτας,²² εἶπεν, Ἄνδρες, ἐπίστασθε²³

¹ συμψηφίζω, count up, add up. ² ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ³ μυριάς, ἄδος, ἡ, ten thousand, myriad. ⁴ κράτος, ους, τό, power, dominion. ⁵ αὐξάνω, cause to grow, increase. ⁶ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ⁷ Ἀχαΐα, ας, ἡ, Achaia. ⁸ Ῥώμη, ης, ἡ, Rome, strength. ⁹ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ¹⁰ Ἑραστος, ου, ὁ, Erastus. ¹¹ ἐπέχω, hold fast, hold toward. ¹² Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹³ τάραχος, ου, ὁ, disturbance, commotion. ¹⁴ Δημήτριος, ου, ὁ, Demetrius. ¹⁵ ἀργυροκόπος, ου, ὁ, silversmith. ¹⁶ ἀργυροῦς, silver, made of silver. ¹⁷ Ἀρτεμις, ἰδος, ἡ, Artemis, Persian or Ephesian Artemis. ¹⁸ παρέχω, offer, afford. ¹⁹ τεχνίτης, ου, ὁ, craftsman, artisan. ²⁰ ἐργασία, ας, ἡ, profit, business. ²¹ συναθροίζω, gather, bring together. ²² ἐργάτης, ου, ὁ, workman, laborer. ²³ ἐπίσταμαι, understand, know.

ὅτι ἐκ ταύτης τῆς ἐργασίας¹ ἡ εὐπορία² ἡμῶν ἐστίν. Καὶ θεωρεῖτε καὶ ἀκούετε 26

ὅτι οὐ μόνον Ἐφέσου,³ ἀλλὰ σχεδὸν⁴ πάσης τῆς Ἀσίας,⁵ ὁ Παῦλος οὗτος πείσας

μετέστησεν⁶ ἱκανὸν ὄχλον, λέγων ὅτι οὐκ εἰσὶν θεοὶ οἱ διὰ χειρῶν γινόμενοι. 27

Οὐ μόνον δὲ τοῦτο κινδυνεύει⁷ ἡμῖν τὸ μέρος εἰς ἀπελεγμὸν⁸ ἐλθεῖν, ἀλλὰ καὶ

τὸ τῆς μεγάλης θεᾶς⁹ ἱερὸν Ἀρτέμιδος¹⁰ εἰς οὐθὲν λογισθῆναι, μέλλειν δὲ καὶ

καθαιρεῖσθαι¹¹ τὴν μεγαλειότητα¹² αὐτῆς, ἣν ὅλη ἡ Ἀσία⁵ καὶ ἡ οἰκουμένη¹³

σέβεται.¹⁴ Ἀκούσαντες δὲ καὶ γενόμενοι πλήρεις¹⁵ θυμοῦ,¹⁶ ἔκραζον λέγοντες, 28

Μεγάλη ἡ Ἄρτεμις¹⁰ Ἐφεσίων.¹⁷ Καὶ ἐπλήσθη ἡ πόλις ὅλη τῆς συγχύσεως¹⁸ 29

ᾧρμησάν¹⁹ τε ὁμοθυμαδὸν²⁰ εἰς τὸ θέατρον,²¹ συναρπάσαντες²² Γάϊον²³ καὶ

Ἀρίσταρχον²⁴ Μακεδόνας,²⁵ συνεκδήμους²⁶ Παύλου. Τοῦ δὲ Παύλου 30

βουλομένου εἰσελθεῖν εἰς τὸν δῆμον,²⁷ οὐκ εἴων²⁸ αὐτὸν οἱ μαθηταί. Τινὲς δὲ καὶ 31

τῶν Ἀσιαρχῶν,²⁹ ὄντες αὐτῷ φίλοι, πέμψαντες πρὸς αὐτόν, παρεκάλουν μὴ

¹ ἐργασία, ας, ἡ, profit, business. ² εὐπορία, ας, ἡ, prosperity, wealth. ³ Ἐφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ⁴ σχεδόν, almost, nearly. ⁵ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ⁶ μεθίστημι, remove, turn away. ⁷ κινδυνεύω, be in danger, am in danger. ⁸ ἀπελεγμός, οὔ, ὁ, disrepute, discredit. ⁹ θεά, ᾱς, ἡ, goddess. ¹⁰ Ἄρτεμις, ιδος, ἡ, Artemis, Persian or Ephesian Artemis. ¹¹ καθαιρέω, take down, pull down. ¹² μεγαλειότης, ητος, ἡ, splendor, magnificence. ¹³ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ¹⁴ σέβομαι, reverence, worship. ¹⁵ πλήρης, full. ¹⁶ θυμός, ου, ὁ, wrath, outburst of passion. ¹⁷ Ἐφέσιος, Ephesian. ¹⁸ σύγχυσις, εως, ἡ, confusion, tumult. ¹⁹ ὀρμάω, hasten on, rush. ²⁰ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ²¹ θέατρον, ου, τό, theater, spectacle. ²² συναρπάζω, seize, drag away. ²³ Γάϊος, ου, ὁ, Gaius. ²⁴ Ἀρίσταρχος, ου, ὁ, Aristarchus. ²⁵ Μακεδών, ὄνος, ὁ, Macedonian. ²⁶ συνεκδήμος, ου, ὁ, traveling companion, fellow traveler. ²⁷ δῆμος, ου, ὁ, popular assembly, crowd. ²⁸ εἴω, permit, allow. ²⁹ Ἀσιάρχης, ου, ὁ, Asiarch.

δοῦναι ἑαυτὸν εἰς τὸ θέατρον.¹ Ἄλλοι μὲν οὖν ἄλλο τι ἔκραζον· ἦν γὰρ ἡ 32
ἐκκλησία συγκεχυμένη,² καὶ οἱ πλείους οὐκ ᾔδεισαν τίνος ἕνεκεν
συνεληλύθεισαν. Ἐκ δὲ τοῦ ὄχλου προεβίβασαν³ Ἀλέξανδρον,⁴ προβalόντων⁵ 33
αὐτὸν τῶν Ἰουδαίων. Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος,⁴ κατασείσας⁶ τὴν χεῖρα, ἤθελεν
ἀπολογεῖσθαι⁷ τῷ δήμῳ.⁸ Ἐπιγινόντες δὲ ὅτι Ἰουδαῖός ἐστιν, φωνὴ ἐγένετο μία 34
ἐκ πάντων ὡς ἐπὶ ὥρας δύο κραζόντων, Μεγάλη ἡ Ἄρτεμις⁹ Ἐφεσίων.¹⁰ 35
Καταστείλας¹¹ δὲ ὁ γραμματεὺς τὸν ὄχλον φησὶν, ἄνδρες Ἐφέσιοι,¹⁰ τίς γάρ
ἐστιν ἄνθρωπος ὃς οὐ γινώσκει τὴν Ἐφεσίων¹⁰ πόλιν νεωκόρον¹² οὔσαν τῆς
μεγάλης θεᾶς¹³ Ἀρτέμιδος⁹ καὶ τοῦ Διοπετοῦς;¹⁴ Ἀναντιρρήτων¹⁵ οὖν ὄντων 36
τούτων, δέον ἐστὶν ὑμᾶς κατεσταλμένους¹¹ ὑπάρχειν, καὶ μηδὲν προπετεῖς¹⁶
πράσσειν. Ἥγάγετε γὰρ τοὺς ἄνδρας τούτους, οὔτε ἱεροσύλους¹⁷ οὔτε 37
βλασφημοῦντας τὴν θεὸν ὑμῶν. Εἰ μὲν οὖν Δημήτριος¹⁸ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ 38

¹ θέατρον, ου, τό, theater, spectacle. ² συγχέω, confuse, confound. ³ προβιβάζω, cause to come forward, prompt. ⁴ Ἀλέξανδρος, ου, ό, Alexander. ⁵ προβάλλω, put forward, put out. ⁶ κατασείω, shake, motion. ⁷ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ⁸ δῆμος, ου, ό, popular assembly, crowd. ⁹ Ἄρτεμις, ιδος, ή, Artemis, Persian or Ephesian Artemis. ¹⁰ Ἐφέσιος, Ephesian. ¹¹ καταστέλλω, restrain, quiet. ¹² νεωκόρος, ου, ό, temple keeper, guardian. ¹³ θεά, ας, ή, goddess. ¹⁴ διοπετής, fallen from heaven. ¹⁵ ἀναντίρρητος, not to be contradicted, undeniable. ¹⁶ προπετής, rash, reckless. ¹⁷ ἱερόσυλος, ου, ό, robber of temples, robbing temples. ¹⁸ Δημήτριος, ου, ό, Demetrius.

τεχνίται ¹ ἔχουσιν πρὸς τινα λόγον, ἀγοραῖοι ² ἄγονται, καὶ ἀνθύπατοί ³ εἰσιν:
 ἐγκαλείτωσαν ⁴ ἀλλήλοις. Εἰ δέ τι περὶ ἐτέρων ἐπιζητεῖτε, ⁵ ἐν τῇ ἐννόμῳ ⁶ 39
 ἐκκλησίᾳ ἐπιλυθήσεται. ⁷ Καὶ γὰρ κινδυνεύομεν ⁸ ἐγκαλεῖσθαι ⁴ στάσεως ⁹ περὶ 40
 τῆς σήμερον, μηδενὸς αἰτίου ¹⁰ ὑπάρχοντος περὶ οὗ οὐ δυνησόμεθα δοῦναι
 λόγον τῆς συστροφῆς ¹¹ ταύτης. Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἀπέλυσεν τὴν ἐκκλησίαν. 41

Μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι ¹² τὸν θόρυβον, ¹³ προσκαλεσάμενος ὁ Παῦλος τοὺς 20
 μαθητάς, καὶ ἀσπασάμενος, ἐξῆλθεν πορευθῆναι εἰς τὴν Μακεδονίαν. ¹⁴ 2
 Διελθὼν δὲ τὰ μέρη ἐκεῖνα, καὶ παρακαλέσας αὐτοὺς λόγῳ πολλῷ, ἦλθεν εἰς
 τὴν Ἑλλάδα. ¹⁵ Ποιήσας τε μῆνας ¹⁶ τρεῖς, γενομένης αὐτῷ ἐπιβουλῆς ¹⁷ ὑπὸ τῶν 3
 Ἰουδαίων μέλλοντι ἀνάγεσθαι ¹⁸ εἰς τὴν Συρίαν, ¹⁹ ἐγένετο γνώμη ²⁰ τοῦ
 ὑποστρέφειν διὰ Μακεδονίας. ¹⁴ Συνείπετο ²¹ δὲ αὐτῷ ἄχρι τῆς Ἀσίας ²² 4

¹ τεχνίτης, ου, ὁ, craftsman, artisan. ² ἀγοραῖος, ου, ὁ, marketplace. ³ ἀνθύπατος, ου, ὁ, consul, proconsul. ⁴ ἐγκαλέω, accuse, bring a charge. ⁵ ἐπιζητέω, seek for, seek after. ⁶ ἐννομος, legal, lawful. ⁷ ἐπιλύω, explain, settle. ⁸ κινδυνεύω, be in danger, am in danger. ⁹ στάσις, εως, ἡ, standing, rebellion. ¹⁰ αἴτιος, ου, ὁ, causative of, responsible for. ¹¹ συστροφή, ἡς, ἡ, unruly gathering, conspiracy. ¹² παύω, cause to cease. ¹³ θόρυβος, ου, ὁ, uproar, riot. ¹⁴ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ¹⁵ Ἑλλάς, ἁδος, ἡ, Greece, Hellas. ¹⁶ μῆν, ὁ, month, certainly. ¹⁷ ἐπιβουλή, ἡς, ἡ, plot, plot against. ¹⁸ ἀνάγω, lead up, restore. ¹⁹ Συρία, ας, ἡ, Syria. ²⁰ γνώμη, ης, ἡ, purpose, opinion. ²¹ συνέπομαι, accompany. ²² Ἀσία, ας, ἡ, Asia.

Σώπατρος¹ Βεροιαῖος·² Θεσσαλονικέων³ δέ, Ἀρίσταρχος⁴ καὶ Σεκοῦνδος,⁵ καὶ
Γάϊος⁶ Δερβαῖος,⁷ καὶ Τιμόθεος·⁸ Ἀσιανοὶ⁹ δέ, Τυχικὸς¹⁰ καὶ Τρόφιμος.¹¹ Οὗτοι 5
προσελθόντες ἤμενον ἡμᾶς ἐν Τρωάδι.¹² Ἡμεῖς δὲ ἐξεπλεύσαμεν¹³ μετὰ τὰς 6
ἡμέρας τῶν ἄζυμων¹⁴ ἀπὸ Φιλίππων,¹⁵ καὶ ἤλθομεν πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν
Τρωάδα¹² ἄχρι ἡμερῶν πέντε, οὗ¹⁶ διετρίψαμεν¹⁷ ἡμέρας ἑπτά.

Ἐν δὲ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων, συνηγμένων τῶν μαθητῶν κλάσαι¹⁸ ἄρτον, ὁ 7
Παῦλος διελέγετο¹⁹ αὐτοῖς, μέλλων ἐξιέναι²⁰ τῇ ἐπαύριον,²¹ παρέτεινέν²² τε τὸν
λόγον μέχρι²³ μεσονυκτίου.²⁴ Ἦσαν δὲ λαμπάδες²⁵ ἱκαναὶ ἐν τῷ ὑπερώῳ²⁶ οὗ¹⁶ 8
ἤμεν συνηγμένοι. Καθήμενος δέ τις νεανίας²⁷ ὀνόματι Εὐτυχος²⁸ ἐπὶ τῆς 9
θυρίδος,²⁹ καταφερόμενος³⁰ ὕπνω³¹ βαθεῖ,³² διαλεγομένου¹⁹ τοῦ Παύλου ἐπὶ
πλείον, κατενεχθεὶς³⁰ ἀπὸ τοῦ ὕπνου³¹ ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ τριστέγου³³ κάτω,³⁴ καὶ

¹ Σώπατρος, ου, ὁ, Sopater. ² Βεροιαῖος, Berean, native of Berea. ³ Θεσσαλονικεύς, ἑως, ὁ, Thessalonian. ⁴ Ἀρίσταρχος, ου, ὁ, Aristarchus. ⁵ Σεκοῦνδος, ου, ὁ, Secundus. ⁶ Γάϊος, ου, ὁ, Gaius. ⁷ Δερβαῖος, from Derbe, belonging to Derbe. ⁸ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ⁹ Ἀσιανός, οὔ, ὁ, Asian. ¹⁰ Τυχικός, οὔ, ὁ, Tychicus. ¹¹ Τρόφιμος, ου, ὁ, Trophimus. ¹² Τρωάς, ἄδος, ἡ, Troas. ¹³ ἐκπλέω, sail away, sail out. ¹⁴ ἄζυμος, unleavened, paschal feast. ¹⁵ Φιλιπποὶ, ων, ὁ, Philippi. ¹⁶ οὔ, where, when. ¹⁷ διατρίβω, continue, tarry. ¹⁸ κλάω, break. ¹⁹ διαλέγομαι, dispute, reason. ²⁰ ἐξίμι, go away, leave. ²¹ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ²² παρατείνω, extend, prolong. ²³ μέχρι, until, as far as (gen). ²⁴ μεσονύκτιον, ου, τό, midnight. ²⁵ λαμπάς, ἄδος, ἡ, torch, lamp. ²⁶ ὑπερώον, ου, τό, upper story, room upstairs. ²⁷ νεανίας, ου, ὁ, young adult, young man. ²⁸ Εὐτυχος, ου, ὁ, Eutychus. ²⁹ θυρίς, ἴδος, ἡ, window, windowsill. ³⁰ καταφέρω, bring down, against. ³¹ ὕπνος, ου, ὁ, sleep. ³² βαθύς, deep, early. ³³ τριστεγος, having three stories, third story. ³⁴ κάτω, down, below.

ἤρθη νεκρός. Καταβάς δὲ ὁ Παῦλος ἐπέπεσεν¹ αὐτῷ, καὶ συμπεριλαβὼν² εἶπεν, 10

Μὴ θορυβεῖσθε·³ ἡ γὰρ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν αὐτῷ ἐστίν. Ἀναβάς δὲ καὶ κλάσας⁴ 11

ἄρτον καὶ γευσάμενος,⁵ ἐφ' ἱκανόν τε ὁμιλήσας⁶ ἄχρι αὐγῆς,⁷ οὕτως ἐξῆλθεν. 12

Ἦγαγον δὲ τὸν παῖδα⁸ ζῶντα, καὶ παρεκλήθησαν οὐ μετρίως.⁹

Ἡμεῖς δέ, προσελθόντες ἐπὶ τὸ πλοῖον, ἀνήχθημεν¹⁰ εἰς τὴν Ἄσσον,¹¹ ἐκεῖθεν 13

μέλλοντες ἀναλαμβάνειν¹² τὸν Παῦλον· οὕτως γὰρ ἦν διατεταγμένος,¹³

μέλλων αὐτὸς πεζεύειν.¹⁴ Ὡς δὲ συνέβαλεν¹⁵ ἡμῖν εἰς τὴν Ἄσσον,¹¹ ἀναλαβόντες 14

αὐτὸν ἤλθομεν εἰς Μιτυλήνην.¹⁶ Κάκειθεν¹⁷ ἀποπλεύσαντες,¹⁸ τῇ ἐπιούσῃ¹⁹ 15

κατηντήσαμεν²⁰ ἀντικρὺ²¹ Χίου·²² τῇ δὲ ἐτέρᾳ παρεβάλομεν²³ εἰς Σάμον·²⁴ καὶ

μείναντες ἐν Τρωγυλλίῳ,²⁵ τῇ ἐχομένῃ ἤλθομεν εἰς Μίλητον.²⁶ Ἐκρινεν γὰρ ὁ 16

Παῦλος παραπλεύσαι²⁷ τὴν Ἐφεσον,²⁸ ὅπως μὴ γένηται αὐτῷ χρονοτριβῆσαι²⁹

¹ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ² συμπεριλαμβάνω, embrace, embrace completely. ³ θορυβέω, make a commotion, agitate. ⁴ κλάω, break. ⁵ γεύομαι, taste, experience. ⁶ ὁμιλέω, converse, speak. ⁷ αὐγή, ἡς, ἡ, dawn, light of day. ⁸ παῖς, ὁ, male or female child, servant. ⁹ μετρίως, moderately, somewhat. ¹⁰ ἀνάγω, lead up, restore. ¹¹ Ἄσσος, ου, ἡ, Assos. ¹² ἀναλαμβάνω, take up, raise. ¹³ διατάσσω, command, give orders to. ¹⁴ πεζεύω, travel by land, travel on foot. ¹⁵ συμβάλλω, discuss, consider. ¹⁶ Μιτυλήνη, ης, ἡ, Mitylene. ¹⁷ κάκειθεν, and thence, and from there. ¹⁸ ἀποπλέω, sail away. ¹⁹ ἐπιούσα, ης, ἡ, next day. ²⁰ καταντάω, come to, arrive. ²¹ ἀντικρυς, opposite. ²² Χίος, ου, ἡ, Chios. ²³ παραβάλλω, arrive, cross over. ²⁴ Σάμος, ου, ἡ, Samos. ²⁵ Τρωγύλλιον, ου, τό, Trogyllium. ²⁶ Μίλητος, ου, ἡ, Miletus. ²⁷ παραπλέω, sail past. ²⁸ Ἐφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ²⁹ χρονοτριβέω, spend time, lose time.

ἐν τῇ Ἀσίᾳ: ¹ ἔσπευδεν ² γάρ, εἰ δυνατὸν ἦν αὐτῷ, τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς ³
γενέσθαι εἰς Ἱεροσόλυμα.

Ἀπὸ δὲ τῆς Μιλήτου ⁴ πέμψας εἰς Ἔφεσον ⁵ μετεκαλέσατο ⁶ τοὺς πρεσβυτέρους 17
τῆς ἐκκλησίας. Ὡς δὲ παρεγένοντο πρὸς αὐτόν, εἶπεν αὐτοῖς, 18

Ὑμεῖς ἐπίστασθε, ⁷ ἀπὸ πρώτης ἡμέρας ἀφ' ἧς ἐπέβην ⁸ εἰς τὴν Ἀσίαν, ¹ πῶς μεθ'
ὑμῶν τὸν πάντα χρόνον ἐγενόμην, δουλεύων τῷ κυρίῳ μετὰ πάσης 19
ταπεινοφροσύνης ⁹ καὶ πολλῶν δακρύων ¹⁰ καὶ πειρασμῶν ¹¹ τῶν συμβάντων ¹²
μοι ἐν ταῖς ἐπιβουλαῖς ¹³ τῶν Ἰουδαίων: ὥς οὐδὲν ὑπεστειλάμην ¹⁴ τῶν 20
συμφερόντων, ¹⁵ τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ¹⁶ ὑμῖν καὶ διδάξαι ὑμᾶς δημοσίᾳ ¹⁷ καὶ κατ'
οἴκους, διαμαρτυρόμενος ¹⁸ Ἰουδαίοις τε καὶ Ἑλλησιν τὴν εἰς τὸν θεὸν 21
μετάνοιαν, ¹⁹ καὶ πίστιν τὴν εἰς τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν. Καὶ νῦν ἰδοὺ, ἐγὼ 22

¹ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ² σπεύδω, hasten, urge on. ³ πεντηκοστή, ἡς, ἡ, Pentecost. ⁴ Μίλητος, ου, ἡ, Miletus. ⁵ Ἐφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ⁶ μετακαλέω, send for. ⁷ ἐπίσταμαι, understand, know. ⁸ ἐπιβαίνω, go aboard, set foot. ⁹ ταπεινοφροσύνη, ης, ἡ, lowliness of mind, humility. ¹⁰ δάκρυον, ου, τό, teardrop, a tear. ¹¹ πειρασμός, οὔ, ὁ, temptation, trial. ¹² συμβαίνω, come together, come to pass. ¹³ ἐπιβουλή, ἡς, ἡ, plot, plot against. ¹⁴ ὑποστέλλω, draw back, withdraw. ¹⁵ συμφέρω, bring together, it is profitable. ¹⁶ ἀναγγέλλω, announce, report. ¹⁷ δημόσιος, public, publicly. ¹⁸ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ¹⁹ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind.

δεδεμένος τῷ πνεύματι πορεύομαι εἰς Ἱερουσαλὴμ, τὰ ἐν αὐτῇ συναντήσοντά¹
μοι μὴ εἰδώς, πλὴν ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον κατὰ πόλιν διαμαρτύρεται² λέγον 23
ὅτι δεσμά³ με καὶ θλίψεις μένουσιν. Ἄλλ' οὐδενὸς λόγον ποιοῦμαι, οὐδὲ ἔχω 24
τὴν ψυχὴν μου τιμίαν⁴ ἐμαυτῷ, ὥς τελειῶσαι⁵ τὸν δρόμον⁶ μου μετὰ χαρᾶς, καὶ
τὴν διακονίαν ἣν ἔλαβον παρὰ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, διαμαρτύρασθαι² τὸ
εὐαγγέλιον τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ. Καὶ νῦν ἰδοῦ, ἐγὼ οἶδα ὅτι οὐκέτι ὄψεσθε τὸ 25
πρόσωπόν μου ὑμεῖς πάντες, ἐν οἷς διῆλθον κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ.
Διότι⁷ μαρτύρομαι⁸ ὑμῖν ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ, ὅτι καθαρὸς ἐγὼ ἀπὸ τοῦ 26
αἵματος πάντων. Οὐ γὰρ ὑπεστειλάμην⁹ τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι¹⁰ ὑμῖν πᾶσαν τὴν 27
βουλήν¹¹ τοῦ θεοῦ. Προσέχετε¹² οὖν ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ,¹³ ἐν ᾧ ὑμᾶς 28
τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔθετο ἐπισκόπους,¹⁴ ποιμαίνειν¹⁵ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ κυρίου
καὶ θεοῦ, ἣν περιποιήσατο¹⁶ διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος. Ἐγὼ γὰρ οἶδα τοῦτο, ὅτι 29

¹ συναντάω, meet with, hence to happen. ² διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ³ δεσμός, οὐ, ὁ, chain, bond. ⁴ τίμιος, precious, honorable. ⁵ τελειόω, fill, fulfill. ⁶ δρόμος, οὐ, ὁ, course, race. ⁷ διότι, because, on this account. ⁸ μαρτύρομαι, affirm, testify. ⁹ ὑποστέλλω, draw back, withdraw. ¹⁰ ἀναγγέλλω, announce, report. ¹¹ βουλή, ἥς, ἡ, counsel, purpose. ¹² προσέχω, take head of, attend to. ¹³ ποίμνιον, οὐ, τό, flock, little flock. ¹⁴ ἐπίσκοπος, οὐ, ὁ, superintendent, overseer. ¹⁵ ποιμαίνω, shepherd, rule. ¹⁶ περιποιέω, acquire, purchase.

εἰσελεύσονται μετὰ τὴν ἄφιξίν¹ μου λύκοι² βαρεῖς³ εἰς ὑμᾶς, μὴ φειδόμενοι⁴ τοῦ
 ποιμνίου·⁵ καὶ ἐξ ὑμῶν αὐτῶν ἀναστήσονται ἄνδρες λαλοῦντες διεστραμμένα,⁶ 30
 τοῦ ἀποσπᾶν⁷ τοὺς μαθητὰς ὀπίσω αὐτῶν. Διὸ γρηγορεῖτε,⁸ μνημονεύοντες⁹ 31
 ὅτι τριετίαν¹⁰ νύκτα καὶ ἡμέραν οὐκ ἐπαυσάμην¹¹ μετὰ δακρύων¹² νουθετῶν¹³
 ἕνα ἕκαστον. Καὶ τὰ νῦν παρατίθεμαι¹⁴ ὑμᾶς, ἀδελφοί, τῷ θεῷ καὶ τῷ λόγῳ τῆς 32
 χάριτος αὐτοῦ, τῷ δυναμένῳ ἐποικοδομῆσαι,¹⁵ καὶ δοῦναι ὑμῖν κληρονομίαν¹⁶
 ἐν τοῖς ἡγιασμένοις πᾶσιν. Ἀργυρίου¹⁷ ἢ χρυσίου¹⁸ ἢ ἱματισμοῦ¹⁹ οὐδενὸς 33
 ἐπεθύμησα.²⁰ Αὐτοὶ γινώσκετε ὅτι ταῖς χρεαίαις μου καὶ τοῖς οὓσιν μετ' ἐμοῦ 34
 ὑπηρέτησαν²¹ αἱ χεῖρες αὐται. Πάντα ὑπέδειξα²² ὑμῖν, ὅτι οὕτως κοπιῶντας²³ 35
 δεῖ ἀντιλαμβάνεσθαι²⁴ τῶν ἀσθενούντων, μνημονεύειν⁹ τε τῶν λόγων τοῦ
 κυρίου Ἰησοῦ, ὅτι αὐτὸς εἶπεν, Μακάριόν ἐστιν μᾶλλον διδόναι ἢ λαμβάνειν.

¹ ἄφιξις, εως, ἡ, departure, arrival. ² λύκος, ου, ὁ, wolf, jackal. ³ βαρύς, heavy, burdensome. ⁴ φείδομαι, spare, abstain. ⁵ ποίμνιον, ου, τό, flock, little flock. ⁶ διαστρέφω, distort, pervert. ⁷ ἀποσπάω, draw away, withdraw. ⁸ γρηγορέω, watch, keep watch. ⁹ μνημονεύω, remember, make mention of. ¹⁰ τριετία, ας, ἡ, three years, space of three years. ¹¹ παύω, cause to cease. ¹² δάκρυον, ου, τό, teardrop, a tear. ¹³ νουθετέω, admonish, exhort. ¹⁴ παρατίθηναι, set before, entrust. ¹⁵ ἐποικοδομέω, build upon, build upon a foundation. ¹⁶ κληρονομία, ας, ἡ, inheritance. ¹⁷ ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ¹⁸ χρυσίον, ου, τό, gold, golden ornament. ¹⁹ ἱματισμός, οὔ, ὁ, clothing. ²⁰ ἐπιθυμέω, desire, long for. ²¹ ὑπηρετέω, serve, minister to. ²² ὑποδείκνυμι, show, indicate. ²³ κοπιᾶω, toil, labor. ²⁴ ἀντιλαμβάνομαι, help, take part in.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν, θεὶς τὰ γόνατα¹ αὐτοῦ, σὺν πᾶσιν αὐτοῖς προσηύξατο. Ἰκανὸς 36

δὲ ἐγένετο κλαυθμὸς² πάντων· καὶ ἐπιπεσόντες³ ἐπὶ τὸν τράχηλον⁴ τοῦ Παύλου

κατεφίλου⁵ αὐτόν, ὁδυνώμενοι⁶ μάλιστα⁷ ἐπὶ τῷ λόγῳ ᾧ εἰρήκει, ὅτι οὐκέτι 38

μέλλουσιν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ θεωρεῖν. Προέπεμπον⁸ δὲ αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον.

Ὡς δὲ ἐγένετο ἀναχθῆναι⁹ ἡμᾶς ἀποσπασθέντας¹⁰ ἀπ' αὐτῶν, εὐθυδρομήσαντες¹¹ 21

ἦλθομεν εἰς τὴν Κῶν,¹² τῇ δὲ ἐξῆς¹³ εἰς τὴν Ῥόδον,¹⁴ καὶ ἐκείθεν¹⁵ εἰς Πάταρα·¹⁶ καὶ 2

εὐρόντες πλοῖον διαπερῶν¹⁷ εἰς Φοινίκην,¹⁸ ἐπιβάντες¹⁹ ἀνήχθημεν.⁹ 3

Ἀναφανέντες²⁰ δὲ τὴν Κύπρον,²¹ καὶ καταλιπόντες αὐτὴν εὐώνυμον,²² ἐπλέομεν

εἰς Συρίαν,²⁴ καὶ κατήχθημεν²⁵ εἰς Τύρον·²⁶ ἐκεῖσε²⁷ γὰρ ἦν τὸ πλοῖον

ἀποφορτιζόμενον²⁸ τὸν γόμον.²⁹ Καὶ ἀνευρόντες³⁰ μαθητάς, ἐπεμείναμεν³¹ αὐτοῦ 4

ἡμέρας ἑπτὰ· οἵτινες τῷ Παύλῳ ἔλεγον διὰ τοῦ πνεύματος, μὴ ἀναβαίνειν εἰς

¹ γόνυ, ατος, τό, knee. ² κλαυθμός, οὔ, ὁ, weeping, lamentation. ³ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ⁴ τράχηλος, ου, ὁ, neck. ⁵ καταφιλέω, kiss fervently, kiss affectionately. ⁶ ὁδυνάω, torment, pain. ⁷ μάλιστα, especially, most of all. ⁸ προπέμπω, send before, send forth. ⁹ ἀνάγω, lead up, restore. ¹⁰ ἀποσπάω, draw away, withdraw. ¹¹ εὐθυδρομέω, run a straight course. ¹² Κῶς, ἡ, Cos. ¹³ ἐξῆς, next, next in order. ¹⁴ Ῥόδος, ου, ἡ, Rhodes. ¹⁵ καὶ ἐκείθεν, and thence, and from there. ¹⁶ Πάταρα, ων, τό, Patara. ¹⁷ διαπεράω, cross over, pass through. ¹⁸ Φοινίκη, ης, ἡ, Phoenicia. ¹⁹ ἐπιβαίνω, go aboard, set foot. ²⁰ ἀναφαίνω, bring to light, cause to appear. ²¹ Κύπρος, ου, ἡ, Cyprus. ²² εὐώνυμος, of good name, euph. for left. ²³ πλέω, sail. ²⁴ Συρία, ας, ἡ, Syria. ²⁵ κατὰγω, bring down, lead down. ²⁶ Τύρος, ου, ἡ, Tyre. ²⁷ ἐκεῖσε, there. ²⁸ ἀποφορτίζομαι, unload, discharge. ²⁹ γόμος, ου, ὁ, cargo, freight. ³⁰ ἀνευρίσκω, find out, look for. ³¹ ἐπιμένω, continue, remain. ³² αὐτοῦ, there, here.

Ἱερουσαλήμ. Ὅτε δὲ ἐγένετο ἡμᾶς ἐξαρτίσαι¹ τὰς ἡμέρας, ἐξελθόντες 5
ἐπορευόμεθα, προπεμπόντων² ἡμᾶς πάντων σὺν γυναιξὶν καὶ τέκνοις ἕως ἔξω
τῆς πόλεως· καὶ θέντες τὰ γόνατα³ ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν⁴ προσηυξάμεθα. Καὶ 6
ἀσπασάμενοι ἀλλήλους, ἐπέβημεν⁵ εἰς τὸ πλοῖον, ἐκεῖνοι δὲ ὑπέστρεψαν εἰς τὰ
ἴδια.

Ἡμεῖς δέ, τὸν πλοῦν⁶ διανύσαντες⁷ ἀπὸ Τύρου,⁸ κατηντήσαμεν⁹ εἰς Πτολεμαῖδα, 7
καὶ ἀσπασάμενοι τοὺς ἀδελφοὺς ἐμείναμεν ἡμέραν μίαν παρ' αὐτοῖς. Τῇ δὲ 8
ἐπαύριον¹¹ ἐξελθόντες οἱ περὶ τὸν Παῦλον ἦλθον εἰς Καισάρειαν·¹² καὶ
εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκον Φιλίππου τοῦ εὐαγγελιστοῦ,¹³ ὄντος ἐκ τῶν ἐπτά,
ἐμείναμεν παρ' αὐτῷ. Τούτῳ δὲ ἦσαν θυγατέρες παρθένοι¹⁴ τέσσαρες 9
προφητεύουσαι. Ἐπιμενόντων¹⁵ δὲ ἡμῶν ἡμέρας πλείους, κατήλθεν¹⁶ τις ἀπὸ 10
τῆς Ἰουδαίας προφήτης ὀνόματι Ἄγαβος.¹⁷ Καὶ ἔλθων πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἄρας τὴν 11

¹ ἐξαρτίζω, finish, complete. ² προπέμπω, send before, send forth. ³ γόνυ, ατος, τό, knee. ⁴ αἰγιαλός, οὔ, ό, seashore, beach. ⁵ ἐπιβαίνω, go aboard, set foot. ⁶ πλόος, ό, voyage. ⁷ διανύω, complete, finish. ⁸ Τύρος, ου, ή, Tyre. ⁹ καταντάω, come to, arrive. ¹⁰ Πτολεμαῖς, ή, Ptolemais. ¹¹ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ¹² Καισάρεια, ας, ή, Caesarea. ¹³ εὐαγγελιστής, οὔ, ό, evangelist, bringer of good tidings. ¹⁴ παρθένος, ου, ή, virgin. ¹⁵ ἐπιμένω, continue, remain. ¹⁶ κατέρχομαι, come down, go down. ¹⁷ Ἄγαβος, ου, ό, Agabus.

ζώνην¹ τοῦ Παύλου, δῆσας τε αὐτοῦ τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας εἶπεν, Τάδε²
λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, Τὸν ἄνδρα οὗ ἐστίν ἡ ζώνη¹ αὕτη, οὕτως δήσουσιν ἐν
Ἱερουσαλὴμ οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ παραδώσουσιν εἰς χεῖρας ἐθνῶν. Ὡς δὲ 12
ἤκούσαμεν ταῦτα, παρεκαλοῦμεν ἡμεῖς τε καὶ οἱ ἐντόπιοι,³ τοῦ μὴ ἀναβαίνειν
αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ. Ἀπεκρίθη τε ὁ Παῦλος, Τί ποιεῖτε κλαίοντες καὶ 13
συνθρύπτοντές⁴ μου τὴν καρδίαν; Ἐγὼ γὰρ οὐ μόνον δεθῆναι, ἀλλὰ καὶ
ἀποθανεῖν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐτοίμως⁵ ἔχω ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. 14
Μὴ πειθομένου δὲ αὐτοῦ, ἡσυχάσαμεν⁶ εἰπόντες, Τὸ θέλημα τοῦ κυρίου
γενέσθω.

Μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας ἐπισκευασάμενοι ἀνεβαίνομεν εἰς Ἱερουσαλὴμ. 15
Συνῆλθον δὲ καὶ τῶν μαθητῶν ἀπὸ Καισαρείας⁷ σὺν ἡμῖν, ἄγοντες παρ' ᾧ
ξενισθῶμεν,⁸ Μνάσωνι⁹ τινι Κυπρίῳ,¹⁰ ἀρχαίῳ¹¹ μαθητῇ.

¹ ζώνη, ης, ἡ, belt, girdle. ² ὅδε, this (here), this here. ³ ἐντόπιος, local, belonging to the place. ⁴ συνθρύπτω, break in pieces, crush. ⁵ ἐτοίμως, readily. ⁶ ἡσυχάζω, be still, be silent. ⁷ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ⁸ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ⁹ Μνάσων, ωνος, ὁ, Mnason. ¹⁰ Κύπριος, ου, ὁ, Cyprian, Cypriote. ¹¹ ἀρχαῖος, old, ancient.

Γενομένων δὲ ἡμῶν εἰς Ἱεροσόλυμα, ἀσμένως¹ ἐδέξαντο ἡμᾶς οἱ ἀδελφοί. Τῇ δὲ 17
ἐπιούσῃ² εἰσῆει³ ὁ Παῦλος σὺν ἡμῖν πρὸς Ἰάκωβον, πάντες τε παρεγένοντο οἱ
πρεσβύτεροι. Καὶ ἀσπασάμενος αὐτούς, ἐξηγεῖτο⁴ καθ' ἕνα ἕκαστον ὧν ἐποίησεν 19
ὁ θεὸς ἐν τοῖς ἔθνεσιν διὰ τῆς διακονίας αὐτοῦ. Οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐδόξαζον τὸν 20
κύριον, εἰπόντες αὐτῷ, Θεωρεῖς, ἀδελφέ, πόσαι μυριάδες⁵ εἰσὶν Ἰουδαίων τῶν
πεπιστευκότων· καὶ πάντες ζηλωταί⁶ τοῦ νόμου ὑπάρχουσιν· κατηχήθησαν⁷ δὲ 21
περὶ σοῦ, ὅτι ἀποστασίαν⁸ διδάσκεις ἀπὸ Μωϋσέως τοὺς κατὰ τὰ ἔθνη πάντας
Ἰουδαίους, λέγων μὴ περιτέμνειν⁹ αὐτοὺς τὰ τέκνα, μηδὲ τοῖς ἔθεσιν¹⁰
περιπατεῖν. Τί οὖν ἐστίν; Πάντως¹¹ δεῖ πλῆθος συνελθεῖν· ἀκούσονται γὰρ ὅτι 22
ἐλήλυθας. Τοῦτο οὖν ποίησον ὃ σοι λέγομεν· εἰσὶν ἡμῖν ἄνδρες τέσσαρες εὐχὴν 23
ἔχοντες ἐφ' ἑαυτῶν· τούτους παραλαβὼν ἀγνίσθητι¹³ σὺν αὐτοῖς, καὶ 24
δαπάνησον¹⁴ ἐπ' αὐτοῖς, ἵνα ξυρήσωνται¹⁵ τὴν κεφαλὴν, καὶ γνῶσιν πάντες ὅτι

¹ ἀσμένως, gladly, joyfully. ² ἐπιούσα, ης, ἡ, next day. ³ εἰσεῖμι, enter, go in. ⁴ ἐξηγέομαι, explain, describe. ⁵ μυριάς, ἄδος, ἡ, ten thousand, myriad. ⁶ ζηλωτής, οὗ, ὁ, Zealot, zealot. ⁷ κατηγέω, teach by word of mouth. ⁸ ἀποστασία, ας, ἡ, apostacy, abandonment. ⁹ περιτέμνω, circumcize, circumcise. ¹⁰ ἔθος, ους, τό, custom. ¹¹ πάντως, altogether, by all means. ¹² εὐχή, ἧς, ἡ, prayer, vow. ¹³ ἀγνίζω, purify, cleanse. ¹⁴ δαπανάω, spend, spend freely. ¹⁵ ξυράω, shave.

ὧν κατήχηνται¹ περὶ σοῦ οὐδέν ἐστιν, ἀλλὰ στοιχεῖς² καὶ αὐτὸς τὸν νόμον
φυλάσσων. Περὶ δὲ τῶν πεπιστευκότων ἐθνῶν ἡμεῖς ἐπεστείλαμεν,³ κρίναντες 25
μηδὲν τοιοῦτον τηρεῖν αὐτούς, εἰ μὴ φυλάσσεσθαι αὐτοὺς τό τε εἰδωλόθυτον⁴
καὶ τὸ αἷμα καὶ πνικτὸν⁵ καὶ πορνείαν. Τότε ὁ Παῦλος παραλαβὼν τοὺς 26
ἄνδρας, τῇ ἐχομένῃ ἡμέρᾳ σὺν αὐτοῖς ἀγνισθεῖς⁶ εἰσῆι⁷ εἰς τὸ ἱερόν,
διαγγέλλων⁸ τὴν ἐκπλήρωσιν⁹ τῶν ἡμερῶν τοῦ ἀγνισμοῦ,¹⁰ ἕως οὔ προσηνέχθη
ὑπὲρ ἐνὸς ἐκάστου αὐτῶν ἢ προσφορά.¹¹

Ὡς δὲ ἔμελλον αἱ ἑπτὰ ἡμέραι συντελεῖσθαι,¹² οἱ ἀπὸ τῆς Ἀσίας¹³ Ἰουδαῖοι, 27
θεασάμενοι¹⁴ αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ, συνέχεον¹⁵ πάντα τὸν ὄχλον, καὶ ἐπέβαλον¹⁶ τὰς
χεῖρας ἐπ' αὐτόν, κράζοντες, Ἄνδρες Ἰσραηλῖται,¹⁷ βοηθεῖτε.¹⁸ Οὗτός ἐστιν ὁ 28
ἄνθρωπος ὁ κατὰ τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ νόμου καὶ τοῦ τόπου τούτου πάντας
πανταχοῦ¹⁹ διδάσκων: ἔτι τε καὶ Ἑλληνας εἰσήγαγεν²⁰ εἰς τὸ ἱερόν, καὶ

¹ κατηχέω, teach by word of mouth. ² στοιχέω, walk orderly, follow. ³ ἐπιστέλλω, write, instruct by letter. ⁴ εἰδωλόθυτος, sacrificed to idols. ⁵ πνικτός, strangled. ⁶ ἀγνίζω, purify, cleanse. ⁷ εἴσειμι, enter, go in. ⁸ διαγγέλλω, publish abroad, proclaim. ⁹ ἐκπλήρωσις, εως, ἡ, completion, fulfillment. ¹⁰ ἀγνισμός, οὔ, ὁ, purification. ¹¹ προσφορά, ἄς, ἡ, offering, sacrifice. ¹² συντελέω, complete, accomplish. ¹³ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹⁴ θεάομαι, look at, behold. ¹⁵ συγχέω, confuse, confound. ¹⁶ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ¹⁷ Ἰσραηλίτης, ου, ὁ, Israelite. ¹⁸ βοηθέω, come to the aid of. ¹⁹ πανταχοῦ, everywhere. ²⁰ εἰσάγω, lead in, bring in.

κεκοίνωκεν¹ τὸν ἅγιον τόπον τοῦτον. Ἦσαν γὰρ ἐωρακότες Τρόφιμον² τὸν 29
 Ἐφέσιον³ ἐν τῇ πόλει σὺν αὐτῷ, ὃν ἐνόμιζον⁴ ὅτι εἰς τὸ ἱερὸν εἰσήγαγεν⁵ ὁ
 Παῦλος. Ἐκινήθη⁶ τε ἡ πόλις ὅλη, καὶ ἐγένετο συνδρομὴ⁷ τοῦ λαοῦ: καὶ 30
 ἐπιλαβόμενοι⁸ τοῦ Παύλου εἴλκον⁹ αὐτὸν ἔξω τοῦ ἱεροῦ: καὶ εὐθέως
 ἐκλείσθησαν¹⁰ αἱ θύραι. Ζητούντων δὲ αὐτὸν ἀποκτείνειν, ἀνέβη φάσις¹¹ τῷ 31
 χιλιάρχῳ¹² τῆς σπείρης,¹³ ὅτι ὅλη συγκέχυται¹⁴ Ἱερουσαλήμ: ὃς ἐξαυτῆς¹⁵ 32
 παραλαβὼν στρατιώτας καὶ ἑκατοντάρχους,¹⁶ κατέδραμεν¹⁷ ἐπ' αὐτούς: οἱ δέ,
 ἰδόντες τὸν χιλιάρχον¹² καὶ τοὺς στρατιώτας, ἐπαύσαντο¹⁸ τύπτοντες¹⁹ τὸν
 Παῦλον. Ἐγγίσας δὲ ὁ χιλιάρχος¹² ἐπελάβετο⁸ αὐτοῦ, καὶ ἐκέλευσεν δεθῆναι 33
 ἄλυσέσιν²⁰ δυσίν: καὶ ἐπυνθάνετο²¹ τίς ἂν εἴη, καὶ τί ἐστὶν πεποιηκώς. Ἄλλοι δὲ 34
 ἄλλο τι ἐβόων²² ἐν τῷ ὄχλῳ: μὴ δυνάμενος δὲ γινῶναι τὸ ἀσφαλές²³ διὰ τὸν
 θόρυβον,²⁴ ἐκέλευσεν ἄγεσθαι αὐτὸν εἰς τὴν παρεμβολήν.²⁵ Ὅτε δὲ ἐγένετο ἐπὶ 35

¹ κοινῶ, make common, defile. ² Τρόφιμος, ου, ὁ, Trophimus. ³ Ἐφέσιος, Ephesian. ⁴ νομίζω, suppose, think. ⁵ εἰσάγω, lead in, bring in. ⁶ κινέω, move, stir. ⁷ συνδρομή, ἤς, ἡ, running together. ⁸ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ⁹ ἐλκύω, drag, draw. ¹⁰ κλείω, shut, shut up. ¹¹ φάσις, εως, ἡ, report, announcement. ¹² χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ¹³ σπείρα, ης, ἡ, cohort. ¹⁴ συγχέω, confuse, confound. ¹⁵ ἐξαυτῆς, at once, forthwith. ¹⁶ ἑκατοντάρχης, centurion. ¹⁷ κατατρέχω, run down. ¹⁸ παύω, cause to cease. ¹⁹ τύπτω, smite, beat. ²⁰ ἄλυσις, εως, ἡ, chain. ²¹ πυνθάνομαι, inquire, ask. ²² βοάω, cry aloud, shout. ²³ ἀσφαλές, certain, definite. ²⁴ θόρυβος, ου, ὁ, uproar, riot. ²⁵ παρεμβολή, ἤς, ἡ, camp, army.

τοὺς ἀναβαθμούς,¹ συνέβη² βαστάζεσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν διὰ τὴν
βίαν³ τοῦ ὄχλου. Ἦκολούθει γὰρ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ κραῖζον, Αἶρε αὐτόν. 36

Μέλλων τε εἰσάγεσθαι⁴ εἰς τὴν παρεμβολήν⁵ ὁ Παῦλος λέγει τῷ χιλιάρχῳ,⁶ Εἰ 37

ἔξεστίν μοι εἰπεῖν πρὸς σε; Ὁ δὲ ἔφη, Ἑλληνιστὶ⁷ γινώσκεις; Οὐκ ἄρα⁸ σὺ εἶ ὁ 38

Αἰγύπτιος⁹ ὁ πρὸ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀναστατώσας¹⁰ καὶ ἐξαγαγὼν¹¹ εἰς τὴν

ἔρημον τοὺς τετρακισχιλίους¹² ἄνδρας τῶν σικαρίων;¹³ Εἶπεν δὲ ὁ Παῦλος, 39

Ἐγὼ ἄνθρωπος μὲν εἰμι Ἰουδαῖος, Ταρσεὺς¹⁴ τῆς Κιλικίας,¹⁵ οὐκ ἀσήμου¹⁶

πόλεως πολίτης;¹⁷ δέομαι¹⁸ δέ σου, ἐπιτρέψόν¹⁹ μοι λαλήσαι πρὸς τὸν λαόν. 40

Ἐπιτρέψαντος¹⁹ δὲ αὐτοῦ, ὁ Παῦλος ἐστὼς ἐπὶ τῶν ἀναβαθμῶν¹ κατέσεισεν²⁰

τῇ χειρὶ τῷ λαῷ: πολλῆς δὲ σιγῆς²¹ γενομένης, προσεφώνει²² τῇ Ἑβραϊδὶ²³

διαλέκτῳ²⁴ λέγων,

¹ ἀναβαθμός, οὐ, ὁ, step, stairway. ² συμβαίνω, come together, come to pass. ³ βία, ας, ἡ, strength, force. ⁴ εἰσάγω, lead in, bring in. ⁵ παρεμβολή, ἡς, ἡ, camp, army. ⁶ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ⁷ Ἑλληνιστί, Greek language, in the Greek language. ⁸ ἄρα, so? (introduces a question). ⁹ Αἰγύπτιος, Egyptian. ¹⁰ ἀναστατόω, stir up, disturb. ¹¹ ἐξάγω, lead out. ¹² τετρακισχιλιοι, four thousand, 4000. ¹³ σικάριος, ου, ὁ, dagger man, assassin. ¹⁴ Ταρσεὺς, ἑως, ὁ, Tarsian, belonging to Tarsus. ¹⁵ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ¹⁶ ἄσημος, insignificant, undistinguished. ¹⁷ πολίτης, ου, ὁ, citizen. ¹⁸ δέομαι, ask, request. ¹⁹ ἐπιτρέπω, permit, allow. ²⁰ κατασείω, shake, motion. ²¹ σιγή, ἡς, ἡ, silence, quiet. ²² προσφωνέω, call to, summon. ²³ Ἑβραῖς, ἴδος, ἡ, Hebrew language, Aramaic. ²⁴ διάλεκτος, ου, ἡ, speech, language.

Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατέ μου τῆς πρὸς ὑμᾶς νυνὶ ¹ἀπολογίας.² **22**

Ἀκούσαντες δὲ ὅτι τῇ Ἑβραϊδὶ ³διαλέκτῳ ⁴προσεφώνει ⁵αὐτοῖς, μᾶλλον παρέσχον **2**
 ἡσυχίαν.⁷ Καί φησιν,

Ἐγὼ μὲν εἰμι ἀνὴρ Ἰουδαῖος, γεγεννημένος ἐν Ταρσῷ⁸ τῆς Κιλικίας,⁹ **3**
 ἀνατεθραμμένος¹⁰ δὲ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ παρὰ τοὺς πόδας Γαμαλιήλ,¹¹
 πεπαιδευμένος¹² κατὰ ἀκρίβειαν¹³ τοῦ πατρῷου¹⁴ νόμου, ζηλωτῆς¹⁵ ὑπάρχων
 τοῦ θεοῦ, καθὼς πάντες ὑμεῖς ἐστε σήμερον: ὃς ταύτην τὴν ὁδὸν ἐδίωξα ἄχρι **4**
 θανάτου, δεσμεύων¹⁶ καὶ παραδιδούς εἰς φυλακὰς ἀνδρας τε καὶ γυναῖκας. Ὡς **5**
 καὶ ὁ ἀρχιερεὺς μαρτυρεῖ μοι, καὶ πᾶν τὸ πρεσβυτέριον:¹⁷ παρ' ὧν καὶ
 ἐπιστολὰς¹⁸ δεξάμενος πρὸς τοὺς ἀδελφούς, εἰς Δαμασκὸν¹⁹ ἐπορευόμην, ἄξων
 καὶ τοὺς ἐκεῖσε²⁰ ὄντας δεδεμένους εἰς Ἱερουσαλήμ, ἵνα τιμωρηθῶσιν.²¹ **6**

¹ νυνί, now, already. ² ἀπολογία, ας, ἡ, speech in defense, verbal defense. ³ Ἑβραῖς, ἴδος, ἡ, Hebrew language, Aramaic. ⁴ διάλεκτος, ου, ἡ, speech, language. ⁵ προσφωνέω, call to, summon. ⁶ παρέχω, offer, afford. ⁷ ἡσυχία, ας, ἡ, stillness, silence. ⁸ Ταρσός, οὔ, ἡ, Tarsus. ⁹ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ¹⁰ ἀνατρέφω, nurture, care for. ¹¹ Γαμαλιήλ, ὁ, Gamaliel. ¹² παιδεύω, teach, educate. ¹³ ἀκρίβεια, ας, ἡ, exactness, precision. ¹⁴ πατὴρ, πατρῷος, paternal, received from one's father. ¹⁵ ζηλωτής, οὔ, ὁ, Zealot, zealot. ¹⁶ δεσμεύω, bind together, tie into a bundle. ¹⁷ πρεσβυτέριον, ου, τό, body of elders, assembly of elders. ¹⁸ ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch. ¹⁹ Δαμασκός, οὔ, ἡ, Damascus. ²⁰ ἐκεῖσε, there. ²¹ τιμωρέω, punish.

Ἐγένετο δέ μοι πορευομένῳ καὶ ἐγγίζοντι τῇ Δαμασκῷ,¹ περὶ μεσημβρίαν,²
ἐξαίφνης³ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ περιαστράψαι⁴ φῶς ἱκανὸν περὶ ἐμέ. Ἐπεσά τε εἰς τὸ 7
ἔδαφος,⁵ καὶ ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μοι, Σαούλ, Σαούλ, τί με διώκεις; Ἐγὼ 8
δὲ ἀπεκρίθην, Τίς εἶ, κύριε; Εἶπέν τε πρὸς με, Ἐγὼ εἰμι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος⁶
ὃν σὺ διώκεις. Οἱ δὲ σὺν ἐμοὶ ὄντες τὸ μὲν φῶς ἐθεάσαντο,⁷ καὶ ἔμβοβοι⁸ 9
ἐγένοντο: τὴν δὲ φωνὴν οὐκ ἤκουσαν τοῦ λαλοῦντός μοι. Εἶπον δέ, Τί ποιήσω, 10
κύριε; Ὁ δὲ κύριος εἶπεν πρὸς με, Ἀναστὰς πορεύου εἰς Δαμασκόν:¹ κάκει⁹ σοι
λαληθήσεται περὶ πάντων ὧν τέτακται¹⁰ σοι ποιῆσαι. Ὡς δὲ οὐκ ἐνέβλεπον¹¹ 11
ἀπὸ τῆς δόξης τοῦ φωτὸς ἐκείνου, χειραγωγούμενος¹² ὑπὸ τῶν συνόντων¹³ μοι,
ἦλθον εἰς Δαμασκόν.¹ Ἀνανίας¹⁴ δέ τις, ἀνὴρ εὐσεβὴς¹⁵ κατὰ τὸν νόμον, 12
μαρτυρούμενος ὑπὸ πάντων τῶν κατοικούντων Ἰουδαίων, ἐλθὼν πρὸς με καὶ 13
ἐπιστὰς¹⁶ εἶπέν μοι, Σαούλ ἀδελφέ, ἀνάβλεψον. Κἀγὼ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἀνέβλεψα

¹ Δαμασκός, οὐ, ἡ, Damascus. ² μεσημβρία, ας, ἡ, midday, noon. ³ ἐξαίφνης, suddenly, unexpectedly. ⁴ περιαστράπτω, shine around, flash around. ⁵ ἔδαφος, οὐς, τό, ground, base. ⁶ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ⁷ θεάομαι, look at, behold. ⁸ ἔμβοβος, terrified, frightened. ⁹ κάκει, and there. ¹⁰ τάσσω, arrange, appoint. ¹¹ ἐμβλέπω, look at, look into. ¹² χειραγωγέω, lead by the hand. ¹³ σύνειμι, be with, come together. ¹⁴ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ¹⁵ εὐσεβής, pious, devout. ¹⁶ ἐφίστημι, stand over, come upon.

εἰς αὐτόν. Ὁ δὲ εἶπεν, Ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν προεχειρίσατό¹ σε γνῶναι τὸ 14
 θέλημα αὐτοῦ, καὶ ἰδεῖν τὸν δίκαιον, καὶ ἀκοῦσαι φωνὴν ἐκ τοῦ στόματος
 αὐτοῦ. Ὅτι ἔση μάρτυς αὐτῷ πρὸς πάντας ἀνθρώπους ὧν ἐώρακας καὶ 15
 ἤκουσας. Καὶ νῦν τί μέλλεις; Ἀναστὰς βάπτισαι καὶ ἀπόλουσαι² τὰς ἁμαρτίας 16
 σου, ἐπικαλεσάμενος τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου. Ἐγένετο δέ μοι ὑποστρέψαντι εἰς 17
 Ἱερουσαλὴμ, καὶ προσευχομένου μου ἐν τῷ ἱερῷ, γενέσθαι με ἐν ἐκστάσει,³ καὶ 18
 ἰδεῖν αὐτὸν λέγοντά μοι, Σπεῦσον⁴ καὶ ἔξελθε ἐν τάχει⁵ ἐξ Ἱερουσαλὴμ· διότι⁶
 οὐ παραδέχονται⁷ σου τὴν μαρτυρίαν περὶ ἐμοῦ. Καὶ γὰρ εἶπον, Κύριε, αὐτοὶ 19
 ἐπίστανται⁸ ὅτι ἐγὼ ἡμην φυλακίζων⁹ καὶ δέρων¹⁰ κατὰ τὰς συναγωγὰς τοὺς
 πιστεύοντας ἐπὶ σέ· καὶ ὅτε ἐξεχεῖτο τὸ αἷμα Στεφάνου τοῦ μάρτυρός σου, καὶ 20
 αὐτὸς ἡμην ἐφесτώ¹¹ καὶ συνευδοκῶν¹² τῇ ἀναιρέσει¹³ αὐτοῦ, φυλάσσω τὰ
 ἱμάτια τῶν ἀναιρούντων¹⁴ αὐτόν. Καὶ εἶπεν πρὸς με, Πορεύου, ὅτι ἐγὼ εἰς ἔθνη 21

¹ προχειρίζομαι, determine, appoint. ² ἀπολούω, wash off, wash away. ³ ἐκστασις, εως, ἡ, bewilderment, ecstasy. ⁴ σπεύδω, hasten, urge on. ⁵ τάχος, ους, τό, speed, quickness. ⁶ διότι, because, on this account. ⁷ παραδέχομαι, receive, accept. ⁸ ἐπίσταμαι, understand, know. ⁹ φυλακίζω, take into custody, imprison. ¹⁰ δέρω, beat, flay. ¹¹ ἐφίστημι, stand over, come upon. ¹² συνευδοκέω, consent, approve. ¹³ ἀναίρεσις, εως, ἡ, murder, killing. ¹⁴ ἀναιρέω, take up, kill.

μακρὰν¹ ἐξαποστελῶ² σε.

Ἦκουον δὲ αὐτοῦ ἄχρι τούτου τοῦ λόγου, καὶ ἐπῆραν³ τὴν φωνὴν αὐτῶν 22

λέγοντες, Αἶρε ἀπὸ τῆς γῆς τὸν τοιοῦτον· οὐ γὰρ καθήκεν⁴ αὐτὸν ζῆν. 23

Κραζόντων δὲ αὐτῶν, καὶ ῥιπτούντων⁵ τὰ ἱμάτια, καὶ κονιορτὸν⁶ βαλλόντων

εἰς τὸν ἀέρα,⁷ ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ χιλιάρχος⁸ ἄγεσθαι εἰς τὴν παρεμβολήν,⁹ 24

εἰπὼν μᾶστιξιν¹⁰ ἀνετάζεσθαι¹¹ αὐτόν, ἵνα ἐπιγνῶ δι' ἣν αἰτίαν¹² οὕτως

ἐπεφώνουν¹³ αὐτῷ. Ὡς δὲ προέτεινεν¹⁴ αὐτὸν τοῖς ἱμαῖσιν,¹⁵ εἶπεν πρὸς τὸν 25

ἐστῶτα ἑκατόνταρχον¹⁶ ὁ Παῦλος, Εἰ ἄνθρωπον Ῥωμαῖον¹⁷ καὶ ἀκατάκριτον¹⁸

ἔξεστιν ὑμῖν μαστίζειν;¹⁹ Ἀκούσας δὲ ὁ ἑκατόνταρχος,¹⁶ προσελθὼν ἀπήγγειλεν 26

τῷ χιλιάρχῳ⁸ λέγων, Ὅρα τί μέλλεις ποιεῖν· ὁ γὰρ ἄνθρωπος οὗτος Ῥωμαῖός¹⁷

ἐστιν. Προσελθὼν δὲ ὁ χιλιάρχος⁸ εἶπεν αὐτῷ, Λέγε μοι, εἰ σὺ Ῥωμαῖός¹⁷ εἶ; Ὁ 27

δὲ ἔφη, Ναί. Ἀπεκρίθη τε ὁ χιλιάρχος,⁸ Ἐγὼ πολλοῦ κεφαλαίου²⁰ τὴν πολιτείαν 28

¹ μακρὰν, far away. ² ἐξαποστελλω, send forth. ³ ἐπαίρω, lift up, raise. ⁴ καθήκω, be proper or fitting, it is fitting. ⁵ ῥιπτέω, throw away. ⁶ κονιορτός, οὐ, ὁ, dust. ⁷ ἀήρ, ος, ὁ, air. ⁸ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ⁹ παρεμβολή, ἡς, ἡ, camp, army. ¹⁰ μᾶστιξ, ἱγος, ἡ, whip, scourge. ¹¹ ἀνετάζω, examine judicially. ¹² αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ¹³ ἐπιφωνέω, cry out, shout. ¹⁴ προτείνω, stretch out, spread out. ¹⁵ ἱμάς, ἄντος, ὁ, thong, strap. ¹⁶ ἑκατοντάρχης, centurion. ¹⁷ Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ¹⁸ ἀκατάκριτος, uncondemned, without trial. ¹⁹ μαστίζω, whip, scourge. ²⁰ κεφάλαιον, ου, τό, main thing, main point. ²¹ πολιτεία, ας, ἡ, citizenship, citizen body.

ταύτην ἐκτησάμην.¹ Ὁ δὲ Παῦλος ἔφη, Ἐγὼ δὲ καὶ γεγέννημαι. Εὐθέως οὖν **29**
 ἀπέστησαν² ἀπ' αὐτοῦ οἱ μέλλοντες αὐτὸν ἀνετάζειν.³ Καὶ ὁ χιλιάρχος⁴ δὲ
 ἐφοβήθη, ἐπιγινούς ὅτι Ῥωμαῖός⁵ ἐστίν, καὶ ὅτι ἦν αὐτὸν δεδεκώς.

Τῇ δὲ ἐπαύριον⁶ βουλόμενος γινῶναι τὸ ἀσφαλές,⁷ τὸ τί κατηγορεῖται⁸ παρὰ τῶν **30**
 Ἰουδαίων, ἔλυσεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν δεσμῶν,⁹ καὶ ἐκέλευσεν ἐλθεῖν τοὺς ἀρχιερεῖς
 καὶ ὅλον τὸ συνέδριον¹⁰ αὐτῶν, καὶ καταγαγὼν¹¹ τὸν Παῦλον ἔστησεν εἰς
 αὐτούς.

Ἀτενίσας¹² δὲ ὁ Παῦλος τῷ συνεδρίῳ¹⁰ εἶπεν, Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ πάσῃ **23**
 συνειδήσει ἀγαθῇ πεπολίτευμαι¹³ τῷ θεῷ ἄχρι ταύτης τῆς ἡμέρας. Ὁ δὲ **2**
 ἀρχιερεὺς Ἀνανίας¹⁴ ἐπέταξεν¹⁵ τοῖς παρεστῶσιν αὐτῷ τύπτειν¹⁶ αὐτοῦ τὸ
 στόμα. Τότε ὁ Παῦλος πρὸς αὐτὸν εἶπεν, Τύπτειν¹⁶ σε μέλλει ὁ θεός, τοίχε¹⁷ **3**

¹ κτάομαι, acquire, win. ² ἀφίστημι, withdraw, depart. ³ ἀνετάζω, examine judicially. ⁴ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ⁵ Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ⁶ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ⁷ ἀσφαλής, certain, definite. ⁸ κατηγορέω, accuse, charge. ⁹ δεσμός, οὔ, ὁ, chain, bond. ¹⁰ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ¹¹ κατάγω, bring down, lead down. ¹² ἀτενίζω, gaze, stare. ¹³ πολιτεύομαι, live one's life, live as a citizen. ¹⁴ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ¹⁵ ἐπιτάσσω, command, give order. ¹⁶ τύπτω, smite, beat. ¹⁷ τοίχος, ου, ὁ, wall.

κεκονιασμένε·¹ καὶ σὺ κάθη κρίνων με κατὰ τὸν νόμον, καὶ παρανομῶν² κελεύεις
 με τύπτεσθαι;³ Οἱ δὲ παρεστῶτες εἶπον, Ὁν ἀρχιερέα τοῦ θεοῦ λοιδορεῖς;⁴ 4
 Ἔφη τε ὁ Παῦλος, Οὐκ ᾔδην, ἀδελφοί, ὅτι ἐστὶν ἀρχιερεύς· γέγραπται γάρ,
 Ἄρχοντα τοῦ λαοῦ σου οὐκ ἐρεῖς κακῶς.⁵ Γνοὺς δὲ ὁ Παῦλος ὅτι τὸ ἐν μέρος 6
 ἐστὶν Σαδδουκαίων,⁶ τὸ δὲ ἕτερον Φαρισαίων, ἔκραξεν ἐν τῷ συνεδρίῳ, Ἄνδρες
 ἀδελφοί, ἐγὼ Φαρισαῖός εἰμι, υἱὸς Φαρισαίου· περὶ ἐλπίδος καὶ ἀναστάσεως
 νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι. Τοῦτο δὲ αὐτοῦ λαλήσαντος, ἐγένετο στάσις⁸ τῶν 7
 Φαρισαίων, καὶ ἐσχίσθη⁹ τὸ πλῆθος. Σαδδουκαῖοι⁶ μὲν γὰρ λέγουσιν μὴ εἶναι 8
 ἀνάστασιν, μηδὲ ἄγγελον, μήτε πνεῦμα· Φαρισαῖοι δὲ ὁμολογοῦσιν τὰ
 ἀμφοτέρω.¹⁰ Ἐγένετο δὲ κραυγὴ¹¹ μεγάλη· καὶ ἀναστάντες οἱ γραμματεῖς τοῦ 9
 μέρους τῶν Φαρισαίων διεμάχοντο¹² λέγοντες, Οὐδὲν κακὸν εὐρίσκομεν ἐν τῷ
 ἀνθρώπῳ τούτῳ· εἰ δὲ πνεῦμα ἐλάλησεν αὐτῷ ἢ ἄγγελος, μὴ θεομαχῶμεν.¹³ 10
 Πολλῆς δὲ γενομένης στάσεως,⁸ εὐλαβηθεὶς¹⁴ ὁ χιλιάρχος¹⁵ μὴ διασπασθῇ¹⁶ ὁ

¹ κονιάω, whitewash. ² παρανομέω, break the law. ³ τύπτω, smite, beat. ⁴ λοιδορέω, abuse, revile. ⁵ κακῶς, badly, evilly. ⁶ Σαδδουκαῖος, ου, ὁ, Sadducee. ⁷ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ⁸ στάσις, εως, ἡ, standing, rebellion. ⁹ σχίζω, split, separate. ¹⁰ ἀμφοτέροι, both, both of two. ¹¹ κραυγή, ἡς, ἡ, outcry, crying. ¹² διαμάχομαι, contend sharply, strive greatly. ¹³ θεομαχέω, fight against God. ¹⁴ εὐλαβέομαι, reverence, respect. ¹⁵ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ¹⁶ διασπάω, tear apart, burst.

Παῦλος ὑπ' αὐτῶν, ἐκέλευσεν τὸ στράτευμα¹ καταβῆναι καὶ ἄρπάσαι² αὐτὸν
ἐκ μέσου αὐτῶν, ἄγειν τε εἰς τὴν παρεμβολήν.³

Τῇ δὲ ἐπιούσῃ⁴ νυκτὶ ἐπιστὰς⁵ αὐτῷ ὁ κύριος εἶπεν, Θάρσει⁶ Παῦλε· ὥς γὰρ 11
διεμαρτύρω⁷ τὰ περὶ ἐμοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ, οὕτως σε δεῖ καὶ εἰς Ῥώμην⁸
μαρτυρῆσαι.

Γενομένης δὲ ἡμέρας, ποιήσαντές τινες τῶν Ἰουδαίων συστροφὴν,⁹ ἀνεθεμάτισαν 12
ἐαυτούς, λέγοντες μήτε φαγεῖν μήτε πιεῖν ἕως οὗ ἀποκτείνωσιν τὸν Παῦλον. 13
Ἦσαν δὲ πλείους τεσσαράκοντα¹¹ οἱ ταύτην τὴν συνωμοσίαν¹² πεποιηκότες· 14
οἵτινες προσελθόντες τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ τοῖς πρεσβυτέροις εἶπον, Ἀναθέματι
ἀνεθεματίσαμεν¹⁰ ἐαυτούς, μηδενὸς γεύσασθαι¹⁴ ἕως οὗ ἀποκτείνωμεν τὸν
Παῦλον. Νῦν οὖν ὑμεῖς ἐμφανίσατε¹⁵ τῷ χιλιάρχῳ¹⁶ σὺν τῷ συνεδρίῳ,¹⁷ ὅπως 15

¹ στράτευμα, τος, τό, expedition, army. ² ἄρπάζω, seize, snatch. ³ παρεμβολή, ἡς, ἡ, camp, army. ⁴ ἐπιούσα, ης, ἡ, next day. ⁵ ἐφίστημι, stand over, come upon. ⁶ θαρσέω, of good courage, of good cheer. ⁷ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ⁸ Ῥώμη, ης, ἡ, Rome, strength. ⁹ συστροφὴ, ἡς, ἡ, unruly gathering, conspiracy. ¹⁰ ἀναθεματίζω, curse, put under an oath or curse. ¹¹ τεσσαράκοντα, forty, 40. ¹² συνωμοσία, ας, ἡ, conspiracy, plot. ¹³ ἀνάθεμα, τος, τό, accursed, curse. ¹⁴ γεύομαι, taste, experience. ¹⁵ ἐμφανίζω, manifest, disclose. ¹⁶ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ¹⁷ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin.

αὔριον¹ αὐτὸν καταγάγη² πρὸς ὑμᾶς, ὡς μέλλοντας διαγινώσκειν³
 ἀκριβέστερον⁴ τὰ περὶ αὐτοῦ· ἡμεῖς δέ, πρὸ τοῦ ἐγγίσει αὐτόν, ἔτοιμοί⁵ ἔσμεν
 τοῦ ἀνελεῖν⁶ αὐτόν. Ἀκούσας δὲ ὁ υἱὸς τῆς ἀδελφῆς Παύλου τὸ ξενεδρον,⁷ 16
 παραγενόμενος καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν παρεμβολήν,⁸ ἀπήγγειλεν τῷ Παύλῳ. 17
 Προσκαλεσάμενος δὲ ὁ Παῦλος ἓνα τῶν ἑκατοντάρχων⁹ ἔφη, Τὸν νεανίαν¹⁰
 τοῦτον ἀπάγαγε¹¹ πρὸς τὸν χιλιάρχον·¹² ἔχει γάρ τι ἀπαγγεῖλαι αὐτῷ. Ὁ μὲν οὖν 18
 παραλαβὼν αὐτὸν ἤγαγεν πρὸς τὸν χιλιάρχον,¹² καὶ φησιν, Ὁ δέσμιος¹³
 Παῦλος προσκαλεσάμενός με ἠρώτησεν τοῦτον τὸν νεανίαν¹⁰ ἀγαγεῖν πρὸς σε,
 ἔχοντά τι λαλῆσαί σοι. Ἐπιλαβόμενος¹⁴ δὲ τῆς χειρὸς αὐτοῦ ὁ χιλιάρχος,¹² καὶ 19
 ἀναχωρήσας¹⁵ κατ' ἰδίαν ἐπυνθάνετο,¹⁶ Τί ἐστίν ὃ ἔχεις ἀπαγγεῖλαί μοι; Εἶπεν 20
 δὲ ὅτι Οἱ Ἰουδαῖοι συνέθεντο¹⁷ τοῦ ἐρωτῆσαί σε, ὅπως αὔριον¹ εἰς τὸ συνέδριον¹⁸
 καταγάγη² τὸν Παῦλον, ὡς μέλλοντά τι ἀκριβέστερον⁴ πυνθάνεσθαι¹⁶ περὶ

¹ αὔριον, tomorrow. ² κατάγω, bring down, lead down. ³ διαγινώσκω, distinguish, decide. ⁴ ἀκριβῶς, carefully, accurately. ⁵ ἔτοιμος, ready, prepared. ⁶ ἀναιρέω, take up, kill. ⁷ ξενεδρον, ου, τό, ambush. ⁸ παρεμβολή, ἡς, ἡ, camp, army. ⁹ ἑκατοντάρχης, centurion. ¹⁰ νεανίας, ου, ὁ, young adult, young man. ¹¹ ἀπάγω, lead away, lead. ¹² χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ¹³ δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ¹⁴ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ¹⁵ ἀναχωρέω, depart, withdraw. ¹⁶ πυνθάνομαι, inquire, ask. ¹⁷ συντίθημι, agree, make an agreement. ¹⁸ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin.

αὐτοῦ. Σὺ οὖν μὴ πεισθῇς αὐτοῖς· ἐνεδρεύουσιν¹ γὰρ αὐτὸν ἐξ αὐτῶν ἄνδρες 21
 πλείους τεσσαράκοντα,² οἵτινες ἀνεθεμάτισαν³ ἑαυτοὺς μήτε φαγεῖν μήτε πιεῖν
 ἕως οὗ ἀνέλωσιν⁴ αὐτόν· καὶ νῦν ἑτοιμοί⁵ εἰσιν προσδεχόμενοι⁶ τὴν ἀπὸ σοῦ
 ἐπαγγελίαν. Ὁ μὲν οὖν χιλιάρχος⁷ ἀπέλυσεν τὸν νεανίαν,⁸ παραγγείλας Μηδενὶ 22
 ἐκλαλῆσαι⁹ ὅτι ταῦτα ἐνεφάνισας¹⁰ πρὸς με. Καὶ προσκαλεσάμενος δύο τινὰς 23
 τῶν ἑκατοντάρχων¹¹ εἶπεν, Ἑτοιμάσατε στρατιώτας διακοσίους¹² ὅπως
 πορευθῶσιν ἕως Καισαρείας,¹³ καὶ ἵππεῖς¹⁴ ἑβδομήκοντα,¹⁵ καὶ δεξιολάβους¹⁶
 διακοσίους,¹² ἀπὸ τρίτης ὥρας τῆς νυκτός· κτήνη¹⁷ τε παραστήσαι, ἵνα 24
 ἐπιβιβάσαντες¹⁸ τὸν Παῦλον διασώσωσιν¹⁹ πρὸς Φήλικα²⁰ τὸν ἡγεμόνα· 25
 γράψας ἐπιστολὴν²² περιέχουσαν²³ τὸν τύπον²⁴ τοῦτον:

¹ ἐνεδρεύω, lie in wait, plot. ² τεσσαράκοντα, forty, 40. ³ ἀναθεματίζω, curse, put under an oath or curse. ⁴ ἀναιρέω, take up, kill. ⁵ ἑτοιμος, ready, prepared. ⁶ προσδέχομαι, receive, wait for. ⁷ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ⁸ νεανίας, ου, ὁ, young adult, young man. ⁹ ἐκλαλέω, tell, speak out. ¹⁰ ἐμφανίζω, manifest, disclose. ¹¹ ἑκατοντάρχης, centurion. ¹² διακόσιοι, two hundred, 200. ¹³ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ¹⁴ ἵππεύς, ἕως, ὁ, horseman, cavalryman. ¹⁵ ἑβδομήκοντα, seventy, 70. ¹⁶ δεξιόλαβος, ου, ὁ, one posted on the right hand. ¹⁷ κτήνος, ους, τό, beast of burden. ¹⁸ ἐπιβιβάζω, put on, place upon. ¹⁹ διασώζω, save, bring safely to. ²⁰ Φήλιξ, ικος, ὁ, Felix. ²¹ ἡγεμών, ὄνος, ὁ, governor, leader. ²² ἐπιστολή, ἥς, ἡ, letter, dispatch. ²³ περιέχω, surround, seize. ²⁴ τύπος, ου, ὁ, mark, example.

Κλαύδιος¹ Λυσίας² τῷ κρατίστῳ³ ἡγεμόνι⁴ Φήλικι⁵ χαίρειν. Τὸν ἄνδρα τοῦτον 26
 συλληφθέντα⁶ ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, καὶ μέλλοντα ἀναιρεῖσθαι⁷ ὑπ' αὐτῶν,
 ἐπιστὰς⁸ σὺν τῷ στρατεύματι⁹ ἐξειλόμην¹⁰ αὐτόν, μαθὼν ὅτι Ῥωμαῖός¹¹ ἐστιν. 28
 Βουλόμενος δὲ γνῶναι τὴν αἰτίαν¹² δι' ἣν ἐνεκάλουν¹³ αὐτῷ, κατήγαγον¹⁴ αὐτὸν
 εἰς τὸ συνέδριον¹⁵ αὐτῶν· ὃν εὔρον ἐγκαλούμενον¹⁶ περὶ ζητημάτων¹⁶ τοῦ νόμου 29
 αὐτῶν, μηδὲν ἄξιον θανάτου ἢ δεσμῶν¹⁷ ἔγκλημα¹⁸ ἔχοντα. Μηνυθείσης¹⁹ δέ 30
 μοι ἐπιβουλῆς²⁰ εἰς τὸν ἄνδρα μέλλειν ἔσεσθαι ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, ἐξαυτῆς²¹
 ἔπεμψα πρὸς σε, παραγγείλας καὶ τοῖς κατηγοροῖς²² λέγειν τὰ πρὸς αὐτὸν ἐπὶ
 σοῦ. Ἑρρωσο.²³

¹ Κλαύδιος, ου, ὁ, Claudius. ² Λυσίας, ου, ὁ, Lysias, Claudius Lysias. ³ κράτιστος, most noble, most excellent. ⁴ ἡγεμών, ὄνος, ὁ, governor, leader. ⁵ Φήλιξ, ικος, ὁ, Felix. ⁶ συλλαμβάνω, take, conceive. ⁷ ἀναιρέω, take up, kill. ⁸ ἐφίστημι, stand over, come upon. ⁹ στράτευμα, τος, τό, expedition, army. ¹⁰ ἐξαίρω, take out, deliver. ¹¹ Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ¹² αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ¹³ ἐγκαλέω, accuse, bring a charge. ¹⁴ κατάγω, bring down, lead down. ¹⁵ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ¹⁶ ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ¹⁷ δεσμός, οῦ, ὁ, chain, bond. ¹⁸ ἔγκλημα, τος, τό, accusation, charge. ¹⁹ μηνύω, make known, report. ²⁰ ἐπιβουλῇ, ῆς, ἡ, plot, plot against. ²¹ ἐξαυτῆς, at once, forthwith. ²² κατηγορος, ου, ὁ, accuser, prosecutor. ²³ ῥώννυμι, strengthen, farewell.

Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται, κατὰ τὸ διατεταγμένον¹ αὐτοῖς, ἀναλαβόντες² τὸν 31
 Παῦλον, ἤγαγον διὰ τῆς νυκτὸς εἰς τὴν Ἀντιπατρίδα.³ Τῇ δὲ ἐπαύριον⁴ 32
 ἐάσαντες⁵ τοὺς ἰππεῖς⁶ πορεύεσθαι σὺν αὐτῷ, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν παρεμβολήν·⁷
 οἵτινες εἰσελθόντες εἰς τὴν Καισάρειαν,⁸ καὶ ἀναδόντες⁹ τὴν ἐπιστολήν¹⁰ τῷ 33
 ἡγεμόνι,¹¹ παρέστησαν καὶ τὸν Παῦλον αὐτῷ. Ἀναγνοὺς δὲ ὁ ἡγεμὼν,¹¹ καὶ 34
 ἐπερωτήσας ἐκ ποίας ἐπαρχίας¹² ἐστίν, καὶ πυθόμενος¹³ ὅτι ἀπὸ Κιλικίας,¹⁴ 35
 Διακούσομαί¹⁵ σου, ἔφη, ὅταν καὶ οἱ κατήγοροί¹⁶ σου παραγένωνται.
 Ἐκέλευσέν τε αὐτὸν ἐν τῷ πραιτωρίῳ¹⁷ Ἡρώδου φυλάσσεσθαι.

Μετὰ δὲ πέντε ἡμέρας κατέβη ὁ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας¹⁸ μετὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ 24
 ῥήτορος¹⁹ Τερτύλλου²⁰ τινός, οἵτινες ἐνεφάνισαν²¹ τῷ ἡγεμόνι¹¹ κατὰ τοῦ
 Παύλου. Κληθέντος δὲ αὐτοῦ, ἤρξατο κατηγορεῖν²² ὁ Τέρτυλλος²⁰ λέγων, 2

¹ διατάσσω, command, give orders to. ² ἀναλαμβάνω, take up, raise. ³ Ἀντιπατρίς, ἴδος, ἡ, Antipatris. ⁴ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ⁵ ἐάω, permit, allow. ⁶ ἰππεύς, ἑως, ὁ, horseman, cavalryman. ⁷ παρεμβολή, ἤς, ἡ, camp, army. ⁸ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ⁹ ἀναδίδωμι, deliver, hand over. ¹⁰ ἐπιστολή, ἤς, ἡ, letter, dispatch. ¹¹ ἡγεμὼν, ὄνος, ὁ, governor, leader. ¹² ἐπαρχία, ας, ἡ, sphere of duty, province. ¹³ πυνθάνομαι, inquire, ask. ¹⁴ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ¹⁵ διακούω, give a hearing, hear throughout. ¹⁶ κατήγορος, ου, ὁ, accuser, prosecutor. ¹⁷ πραιτώριον, ου, τό, palace (of the governor). ¹⁸ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ¹⁹ ῥήτωρ, ορος, ὁ, advocate, attorney. ²⁰ Τέρτυλλος, ου, ὁ, Tertullus. ²¹ ἐμφανίζω, manifest, disclose. ²² κατηγορέω, accuse, charge.

Πολλῆς εἰρήνης τυγχάνοντες¹ διὰ σοῦ, καὶ κατορθωμάτων² γινομένων τῷ ἔθνει
τούτῳ διὰ τῆς σῆς προνοίας,³ πάντα⁴ τε καὶ πανταχοῦ⁵ ἀποδεχόμεθα,⁶ κράτιστε⁷ ³
Φῆλιξ,⁸ μετὰ πάσης εὐχαριστίας.⁹ Ἵνα δὲ μὴ ἐπὶ πλείον σε ἐγκόπτω,¹⁰ ⁴
παρακαλῶ ἀκοῦσαί σε ἡμῶν συντόμως¹¹ τῇ σῇ ἐπιεικείᾳ.¹² Εὐρόντες γὰρ τὸν ⁵
ἄνδρα τοῦτον λοιμόν,¹³ καὶ κινεῦντα¹⁴ στάσιν¹⁵ πᾶσιν τοῖς Ἰουδαίοις τοῖς κατὰ
τὴν οἰκουμένην,¹⁶ πρωτοστάτην¹⁷ τε τῆς τῶν Ναζωραίων¹⁸ αἱρέσεως¹⁹· ὃς καὶ τὸ ⁶
ἱερὸν ἐπείρασεν βεβηλῶσαι²⁰· ὃν καὶ ἐκρατήσαμεν· παρ' οὗ δυνήσῃ, αὐτὸς ⁷
ἀνακρίνας,²¹ περὶ πάντων τούτων ἐπιγινῶναι ὧν ἡμεῖς κατηγοροῦμεν²² αὐτοῦ. ⁹
Συνεπέθεντο δὲ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι, φάσκοντες²³ ταῦτα οὕτως ἔχειν.

¹ τυγχάνω, obtain, happen. ² κατορθώμα, anything happily and successfully accomplished. ³ πρόνοια, ας, ἡ, forethought, foresight. ⁴ πάντα, in every way. ⁵ πανταχοῦ, everywhere. ⁶ ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ⁷ κράτιστος, most noble, most excellent. ⁸ Φῆλιξ, ικος, ὁ, Felix. ⁹ εὐχαριστία, ας, ἡ, thanksgiving, thankfulness. ¹⁰ ἐγκόπτω, impede, detain. ¹¹ συντόμως, briefly, concisely. ¹² ἐπιείκεια, ας, ἡ, kindness, gentleness. ¹³ λοιμός, οὗ, ὁ, pestilence, plague. ¹⁴ κινέω, move, stir. ¹⁵ στάσις, εως, ἡ, standing, rebellion. ¹⁶ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ¹⁷ πρωτοστάτης, ου, ὁ, leader, ringleader. ¹⁸ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ¹⁹ αἵρεσις, εως, ἡ, choice, faction. ²⁰ βεβηλῶ, profane, desecrate. ²¹ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ²² κατηγορέω, accuse, charge. ²³ φάσκω, affirm, assert.

Ἀπεκρίθη δὲ ὁ Παῦλος, νεύσαντος¹ αὐτῷ τοῦ ἡγεμόνος² λέγειν, 10

Ἐκ πολλῶν ἐτῶν ὄντα σε κριτὴν³ τῷ ἔθνει τούτῳ ἐπιστάμενος,⁴ εὐθυμότερον⁵ τὰ

περὶ ἐμαυτοῦ ἀπολογεῖμαι,⁶ δυναμένου σου γινῶναι ὅτι οὐ πλείους εἰσὶν μοι 11

ἡμέραι δεκαδύο,⁷ ἀφ' ἧς ἀνέβην προσκυνήσων ἐν Ἱερουσαλὴμ· καὶ οὔτε ἐν τῷ 12

ἱερῷ εὐρόν με πρὸς τινα διαλεγόμενον⁸ ἢ ἐπισύστασιν⁹ ποιοῦντα ὄχλου, οὔτε ἐν

ταῖς συναγωγαῖς, οὔτε κατὰ τὴν πόλιν. Οὔτε παραστήσαί με δύνανται περὶ ὧν 13

νῦν κατηγοροῦσιν¹⁰ μου. Ὁμολογῶ δὲ τοῦτό σοι, ὅτι κατὰ τὴν ὁδὸν ἦν 14

λέγουσιν αἵρεσιν,¹¹ οὕτως λατρεύω¹² τῷ πατρώῳ¹³ θεῷ, πιστεύων πᾶσιν τοῖς

κατὰ τὸν νόμον καὶ τοῖς προφήταις γεγραμμένοις· ἐλπίδα ἔχων εἰς τὸν θεόν, ἦν 15

καὶ αὐτοὶ οὗτοι προσδέχονται,¹⁴ ἀνάστασιν μέλλειν ἔσεσθαι νεκρῶν, δικαίων τε

καὶ ἀδίκων.¹⁵ Ἐν τούτῳ δὲ αὐτὸς ἀσκῶ,¹⁶ ἀπρόσκοπον¹⁷ συνείδησιν ἔχων πρὸς 16

τὸν θεὸν καὶ τοὺς ἀνθρώπους διὰ παντός. Δι' ἐτῶν δὲ πλειόνων παρεγενόμην 17

¹νεύω, nod, beckon (as a sign). ²ἡγεμόνων, ὄνος, ὁ, governor, leader. ³κριτής, ου, ὁ, judge. ⁴ἐπίσταμαι, understand, know. ⁵εὐθυμος, cheerful, encouraged. ⁶ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ⁷δεκαδύο, twelve, 12. ⁸διαλέγομαι, dispute, reason. ⁹ἐπισύστασις, εως, ἡ, gathering, concourse. ¹⁰κατηγορέω, accuse, charge. ¹¹αἵρεσις, εως, ἡ, choice, faction. ¹²λατρεύω, serve, worship. ¹³πατῶος, paternal, received from one's father. ¹⁴προσδέχομαι, receive, wait for. ¹⁵ἀδικος, unjust, unrighteous. ¹⁶ἀσκέω, practice, engage in. ¹⁷ἀπρόσκοπος, blameless, giving no offense.

ἐλεημοσύνας¹ ποιήσων εἰς τὸ ἔθνος μου καὶ προσφοράς·² ἐν οἷς εὗρόν με 18

ἡγνισμένον³ ἐν τῷ ἱερῷ, οὐ μετὰ ὄχλου οὐδὲ μετὰ θορύβου,⁴ τινὲς ἀπὸ τῆς

Ἀσίας⁵ Ἰουδαῖοι· οὗς δεῖ ἐπὶ σοῦ παρεῖναι⁶ καὶ κατηγορεῖν⁷ εἴ τι ἔχοιεν πρὸς με. 19

Ἦ αὐτοὶ οὗτοι εἰπάτωσαν, τί εὔρον ἐν ἐμοὶ ἀδίκημα,⁸ στάντος μου ἐπὶ τοῦ

συνεδρίου,⁹ ἢ περὶ μιᾶς ταύτης φωνῆς, ἧς ἔκραξα ἐστῶς ἐν αὐτοῖς, ὅτι Περὶ 21

ἀναστάσεως νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι σήμερον ὑφ' ὑμῶν.

Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Φῆλιξ¹⁰ ἀνεβάλετο¹¹ αὐτούς, ἀκριβέστερον¹² εἰδὼς τὰ περὶ 22

τῆς ὁδοῦ, εἰπών, Ὅταν Λυσίας¹³ ὁ χιλιάρχος¹⁴ καταβῇ, διαγνώσομαι¹⁵ τὰ καθ'

ὑμᾶς· διαταξάμενός¹⁶ τε τῷ ἑκατοντάρχῃ¹⁷ τηρεῖσθαι τὸν Παῦλον, ἔχειν τε 23

ἄνεσιν,¹⁸ καὶ μηδένα κωλύειν τῶν ἰδίων αὐτοῦ ὑπηρετεῖν¹⁹ ἢ προσέρχεσθαι

αὐτῷ.

¹ ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ² προσφορά, ἁς, ἡ, offering, sacrifice. ³ ἁγνίζω, purify, cleanse. ⁴ θόρυβος, ου, ὁ, uproar, riot. ⁵ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ⁶ πάρεμι, be present, have arrived. ⁷ κατηγορέω, accuse, charge. ⁸ ἀδίκημα, τος, τό, wrong, injury. ⁹ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ¹⁰ Φῆλιξ, ικος, ὁ, Felix. ¹¹ ἀναβάλλω, postpone, defer. ¹² ἀκριβῶς, carefully, accurately. ¹³ Λυσίας, ου, ὁ, Lysias, Claudius Lysias. ¹⁴ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ¹⁵ διαγινώσκω, distinguish, decide. ¹⁶ διατάσσω, command, give orders to. ¹⁷ ἑκατοντάρχης, centurion. ¹⁸ ἄνεσις, εως, ἡ, loosening, relaxation. ¹⁹ ὑπηρετέω, serve, minister to.

Μετὰ δὲ ἡμέρας τινάς, παραγενόμενος ὁ Φῆλιξ¹ σὺν Δρουσίλλῃ² τῇ γυναικὶ 24
οὔσῃ Ἰουδαία, μετεπέμψατο³ τὸν Παῦλον, καὶ ἤκουσεν αὐτοῦ περὶ τῆς εἰς
χριστὸν πίστεως. Διαλεγομένου⁴ δὲ αὐτοῦ περὶ δικαιοσύνης καὶ ἐγκρατείας⁵ 25
καὶ τοῦ κρίματος τοῦ μέλλοντος ἔσεσθαι, ἔμβορος⁶ γενόμενος ὁ Φῆλιξ¹
ἀπεκρίθη, Τὸ νῦν ἔχον πορεύου· καιρὸν δὲ μεταλαβὼν⁷ μετακαλέσομαι⁸ σε: 26
ἅμα⁹ καὶ ἐλπίζων ὅτι χρήματα¹⁰ δοθήσεται αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Παύλου, ὅπως λύσῃ
αὐτόν· διὸ καὶ πυκνότερον¹¹ αὐτὸν μεταπεμπόμενος³ ὠμίλει¹² αὐτῷ. Διετίας¹³ δὲ 27
πληρωθείσης, ἔλαβεν διάδοχον¹⁴ ὁ Φῆλιξ¹ Πόρκιον¹⁵ Φῆστον·¹⁶ θέλων τε
χάριτας καταθέσθαι¹⁷ τοῖς Ἰουδαίοις ὁ Φῆλιξ¹ κατέλιπεν¹⁸ τὸν Παῦλον
δεδεμένον.

¹ Φῆλιξ, ἱκος, ὁ, Felix. ² Δρουσίλλα, ἡς, ἡ, Drusilla. ³ μεταπέμπω, send for, summon. ⁴ διαλέγομαι, dispute, reason. ⁵ ἐγκράτεια, ας, ἡ, mastery, self-control. ⁶ ἔμβορος, terrified, frightened. ⁷ μεταλαμβάνω, partake of, share. ⁸ μετακαλέω, send for. ⁹ ἅμα, at the same time. ¹⁰ χρήμα, τος, τό, wealth, money. ¹¹ πυκνός, frequent, numerous. ¹² ὠμιλέω, converse, speak. ¹³ διετία, ας, ἡ, space of two years, two years. ¹⁴ διάδοχος, ου, ὁ, successor. ¹⁵ Πόρκιος, ου, ὁ, Porcius. ¹⁶ Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ¹⁷ κατατίθημι, lay (down), place. ¹⁸ καταλείπω, leave, leave behind.

Φῆστος¹ οὖν ἐπιβὰς² τῇ ἐπαρχίᾳ,³ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀνέβη εἰς Ἱεροσόλυμα ἀπὸ **25**
 Καισαρείας.⁴ Ἐνεφάνισαν⁵ δὲ αὐτῷ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ πρῶτοι τῶν Ἰουδαίων **2**
 κατὰ τοῦ Παύλου, καὶ παρεκάλουν αὐτόν, αἰτούμενοι χάριν κατ' αὐτοῦ, ὅπως **3**
 μεταπέμψηται⁶ αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ, ἐνέδραν⁷ ποιοῦντες ἀνελεῖν⁸ αὐτὸν κατὰ
 τὴν ὁδόν. Ὁ μὲν οὖν Φῆστος¹ ἀπεκρίθη, τηρεῖσθαι τὸν Παῦλον ἐν Καισαρείᾳ,⁴ **4**
 ἑαυτὸν δὲ μέλλειν ἐν τάχει⁹ ἐκπορεύεσθαι. Οἱ οὖν δυνατοὶ ἐν ὑμῖν, φησίν, **5**
 συγκαταβάντες,¹⁰ εἴ τι ἐστὶν ἐν τῷ ἀνδρὶ τούτῳ, κατηγορεῖτωσαν¹¹ αὐτοῦ.

Διατρίψας¹² δὲ ἐν αὐτοῖς ἡμέρας πλείους ἢ δέκα, καταβὰς εἰς Καισάρειαν,⁴ τῇ **6**
 ἐπαύριον¹³ καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος¹⁴ ἐκέλευσεν τὸν Παῦλον ἀχθῆναι. **7**
 Παραγενομένου δὲ αὐτοῦ, περιέστησαν¹⁵ οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καταβεβηκότες
 Ἰουδαῖοι, πολλὰ καὶ βαρέα¹⁶ αἰτιώματα¹⁷ φέροντες κατὰ τοῦ Παύλου, ἃ οὐκ
 ἴσχυον ἀποδεῖξαι,¹⁸ ἀπολογούμενον¹⁹ αὐτοῦ ὅτι Οὔτε εἰς τὸν νόμον τῶν **8**

¹ Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ² ἐπιβαίνω, go aboard, set foot. ³ ἐπαρχία, ας, ἡ, sphere of duty, province. ⁴ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ⁵ ἐμφανίζω, manifest, disclose. ⁶ μεταπέμπω, send for, summon. ⁷ ἐνέδρα, ας, ἡ, ambush, plot. ⁸ ἀναιρέω, take up, kill. ⁹ τάχος, ους, τό, speed, quickness. ¹⁰ συγκαταβαίνω, go down with someone, go down with. ¹¹ κατηγορέω, accuse, charge. ¹² διατρίβω, continue, tarry. ¹³ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ¹⁴ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ¹⁵ περιῖστημι, stand around, avoid. ¹⁶ βαρὺς, heavy, burdensome. ¹⁷ αἰτίωμα, τος, τό, charge, complaint. ¹⁸ ἀποδείκνυμι, exhibit, display. ¹⁹ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense.

Ἰουδαίων, οὔτε εἰς τὸ ἱερόν, οὔτε εἰς Καίσαρά τι ἤμαρτον. Ὁ Φῆστος¹ δὲ τοῖς 9
Ἰουδαίοις θέλων χάριν καταθέσθαι,² ἀποκριθεὶς τῷ Παύλῳ εἶπεν, Θέλεις εἰς
Ἱεροσόλυμα ἀναβάς, ἐκεῖ περὶ τούτων κρίνεσθαι ἐπ' ἐμοῦ; Εἶπεν δὲ ὁ Παῦλος, 10
Ἐπὶ τοῦ βήματος³ Καίσαρος ἐστώς εἰμι, οὗ⁴ με δεῖ κρίνεσθαι: Ἰουδαίους οὐδὲν
ἠδίκησα, ὥς καὶ σὺ κάλλιον⁵ ἐπιγινώσκεις. Εἰ μὲν γὰρ ἀδικῶ καὶ ἄξιον θανάτου 11
πέπραχά τι, οὐ παραιτοῦμαι⁶ τὸ ἀποθανεῖν: εἰ δὲ οὐδέν ἐστιν ὧν οὔτοι
κατηγοροῦσίν⁷ μου, οὐδεὶς με δύναται αὐτοῖς χαρίσασθαι.⁸ Καίσαρα
ἐπικαλοῦμαι. Τότε ὁ Φῆστος¹ συλλαλήσας⁹ μετὰ τοῦ συμβουλίου¹⁰ ἀπεκρίθη, 12
Καίσαρα ἐπικέκλησαι; Ἐπὶ Καίσαρα πορεύσῃ.

Ἡμερῶν δὲ διαγενομένων¹¹ τινῶν, Ἀγρίππας¹² ὁ βασιλεὺς καὶ Βερνίκη¹³ 13
κατήντησαν¹⁴ εἰς Καισάρειαν,¹⁵ ἀσπασάμενοι τὸν Φῆστον.¹ Ὡς δὲ πλείους 14
ἡμέρας διέτριβεν¹⁶ ἐκεῖ, ὁ Φῆστος¹ τῷ βασιλεῖ ἀνέθετο¹⁷ τὰ κατὰ τὸν Παῦλον,

¹ Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ² κατατίθῃμι, lay (down), place. ³ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ⁴ οὗ, where, when. ⁵ κάλλιον, very well. ⁶ παραιτέομαι, make excuse, refuse. ⁷ κατηγορέω, accuse, charge. ⁸ χαρίζομαι, give freely, forgive. ⁹ συλλαλέω, talk with, discuss. ¹⁰ συμβούλιον, ου, τό, counsel, council. ¹¹ διαγίνομαι, go through, pass. ¹² Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ¹³ Βερνίκη, ης, ἡ, Bernice. ¹⁴ καταντάω, come to, arrive. ¹⁵ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ¹⁶ διατρίβω, continue, tarry. ¹⁷ ἀνατίθῃμι, set forth, declare.

λέγων, Ἄνὴρ τίς ἐστιν καταλειμμένος¹ ὑπὸ Φήλικος² δέσμιος,³ περὶ οὗ, 15
γενομένου μου εἰς Ἱεροσόλυμα, ἐνεφάνισαν⁴ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι
τῶν Ἰουδαίων, αἰτούμενοι κατ' αὐτοῦ δίκην.⁵ Πρὸς οὓς ἀπεκρίθην, ὅτι οὐκ 16
ἔστιν ἔθος⁶ Ῥωμαίοις⁷ χαρίζεσθαι⁸ τινα ἄνθρωπον εἰς ἀπώλειαν,⁹ πρὶν¹⁰ ἢ ὁ
κατηγορούμενος¹¹ κατὰ πρόσωπον ἔχει τοὺς κατηγοροὺς,¹² τόπον τε ἀπολογίας
λάβει περὶ τοῦ ἐγκλήματος.¹⁴ Συνελθόντων οὖν αὐτῶν ἐνθάδε,¹⁵ ἀναβολὴν¹⁶ 17
μηδεμίαν ποιησάμενος, τῇ ἐξῆς¹⁷ καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος,¹⁸ ἐκέλευσα ἀχθῆναι
τὸν ἄνδρα: περὶ οὗ σταθέντες οἱ κατήγοροι¹² οὐδεμίαν αἰτίαν¹⁹ ἐπέφερον²⁰ ὧν 18
ὑπενόουν²¹ ἐγώ, ζητήματα²² δέ τινα περὶ τῆς ἰδίας δεισιδαιμονίας²³ εἶχον πρὸς 19
αὐτόν, καὶ περὶ τινος Ἰησοῦ τεθνηκότος,²⁴ ὃν ἔφασκεν²⁵ ὁ Παῦλος ζῆν. 20
Ἀπορούμενος²⁶ δὲ ἐγώ τὴν περὶ τούτου ζήτησιν,²⁷ ἔλεγον, εἰ βούλοιτο
πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ, κἀκεῖ²⁸ κρίνεσθαι περὶ τούτων. Τοῦ δὲ Παύλου 21

¹ καταλείπω, leave, leave behind. ² Φήλιξ, ικος, δ, Felix. ³ δέσμιος, ου, δ, prisoner, one bound. ⁴ ἐμφανίζω, manifest, disclose. ⁵ δίκη, ης, ἡ, penalty, punishment. ⁶ ἔθος, ους, τό, custom. ⁷ Ῥωμαῖος, ου, δ, Roman, Roman citizen. ⁸ χαρίζομαι, give freely, forgive. ⁹ ἀπώλεια, ας, ἡ, destruction, ruin. ¹⁰ πρὶν, before, formerly. ¹¹ κατηγορέω, accuse, charge. ¹² κατήγορος, ου, δ, accuser, prosecutor. ¹³ ἀπολογία, ας, ἡ, speech in defense, verbal defense. ¹⁴ ἐγκλημα, τος, τό, accusation, charge. ¹⁵ ἐνθάδε, within, here. ¹⁶ ἀναβολή, ἡς, ἡ, postponement, delay. ¹⁷ ἐξῆς, next, next in order. ¹⁸ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ¹⁹ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ²⁰ ἐπιφέρω, bring upon, inflict. ²¹ ὑπονοέω, suspect, conjecture. ²² ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ²³ δεισιδαιμονία, ας, ἡ, religion, religion in general. ²⁴ θνήσκω, die, am dying. ²⁵ φάσκω, affirm, assert. ²⁶ ἀπορέω, be at a loss, be perplexed. ²⁷ ζήτησις, εως, ἡ, debate, controversy. ²⁸ κἀκεῖ, and there.

ἐπικαλεσαμένου τηρηθῆναι αὐτὸν εἰς τὴν τοῦ Σεβαστοῦ¹ διάγνωσιν,² ἐκέλευσα
 τηρεῖσθαι αὐτόν, ἕως οὔ πέμψω αὐτὸν πρὸς Καίσαρα. Ἀγρίππας³ δὲ πρὸς τὸν 22
 Φῆστον⁴ ἔφη, Ἐβουλόμην καὶ αὐτὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀκοῦσαι. Ὁ δέ, Αὔριον,⁵
 φησὶν, ἀκούσῃ αὐτοῦ.

Τῇ οὖν ἐπαύριον,⁶ ἐλθόντος τοῦ Ἀγρίππα³ καὶ τῆς Βερνίκης⁷ μετὰ πολλῆς 23
 φαντασίας,⁸ καὶ εἰσελθόντων εἰς τὸ ἀκροατήριον,⁹ σὺν τε τοῖς χιλιάρχοις¹⁰ καὶ
 ἀνδράσιν τοῖς κατ' ἐξοχὴν¹¹ οὗσιν τῆς πόλεως, καὶ κελεύσαντος τοῦ Φῆστου,⁴
 ἤχθη ὁ Παῦλος. Καί φησιν ὁ Φῆστος,⁴ Ἀγρίππα³ βασιλεῦ, καὶ πάντες οἱ 24
 συμπαρόντες¹² ἡμῖν ἄνδρες, θεωρεῖτε τοῦτον περὶ οὗ πᾶν τὸ πλῆθος τῶν
 Ἰουδαίων ἐνέτυχόν¹³ μοι ἔν τε Ἱεροσολύμοις καὶ ἐνθάδε,¹⁴ ἐπιβοῶντες¹⁵ μὴ δεῖν
 ζῆν αὐτὸν μηκέτι.¹⁶ Ἐγὼ δὲ καταλαβόμενος¹⁷ μηδὲν ἄξιον θανάτου αὐτὸν 25
 πεπραχέναι, καὶ αὐτοῦ δὲ τούτου ἐπικαλεσαμένου τὸν Σεβαστόν,¹ ἔκρινα

¹σεβαστός, revered, august. ²διάγνωσις, εως, ἡ, decision, judicial examination. ³Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ⁴Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ⁵αὔριον, tomorrow. ⁶ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ⁷Βερνίκη, ης, ἡ, Bernice. ⁸φαντασία, ας, ἡ, pomp, pageantry. ⁹ἀκροατήριον, ου, τό, auditorium, audience hall. ¹⁰χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ¹¹ἐξοχή, ῆς, ἡ, prominence, eminence. ¹²συμπάρεμι, be together, be present with. ¹³ἐντυχάνω, entreat, intercede. ¹⁴ἐνθάδε, within, here. ¹⁵ἐπιβοᾶω, cry out to or against. ¹⁶μηκέτι, no longer. ¹⁷καταλαμβάνω, overtake, apprehend.

πέμπειν αὐτόν. Περὶ οὗ ἀσφαλές¹ τι γράψαι τῷ κυρίῳ οὐκ ἔχω. Διὸ προήγαγον² 26
αὐτὸν ἐφ' ὑμῶν, καὶ μάλιστα³ ἐπὶ σοῦ, βασιλεῦ Ἀγρίππα,⁴ ὅπως τῆς
ἀνακρίσεως⁵ γενομένης σχῶ τι γράψαι. Ἄλογον⁶ γάρ μοι δοκεῖ, πέμποντα⁷ 27
δέσμιον,⁷ μὴ καὶ τὰς κατ' αὐτοῦ αἰτίας⁸ σημᾶναι.⁹

Ἀγρίππας⁴ δὲ πρὸς τὸν Παῦλον ἔφη, Ἐπιτρέπεται¹⁰ σοι ὑπὲρ σεαυτοῦ λέγειν. 26
Τότε ὁ Παῦλος ἀπελογεῖτο,¹¹ ἐκτείνας¹² τὴν χεῖρα,

Περὶ πάντων ὧν ἐγκαλοῦμαι¹³ ὑπὸ Ἰουδαίων, βασιλεῦ Ἀγρίππα,⁴ ἡγῆμαι 2
ἐμαυτὸν μακάριον ἐπὶ σοῦ μέλλων ἀπολογεῖσθαι¹¹ σήμερον· μάλιστα³ γνώστην 3
ὄντα σὲ πάντων τῶν κατὰ Ἰουδαίους ἡθῶν¹⁵ τε καὶ ζητημάτων·¹⁶ διὸ δέομαί¹⁷
σου, μακροθύμως¹⁸ ἀκοῦσαί μου. Τὴν μὲν οὖν βίωσίν¹⁹ μου τὴν ἐκ νεότητος,²⁰ 4
τὴν ἀπ' ἀρχῆς γενομένην ἐν τῷ ἔθνει μου ἐν Ἱεροσολύμοις, ἴσασιν πάντες οἱ

¹ ἀσφαλής, certain, definite. ² προάγω, lead forth, go before. ³ μάλιστα, especially, most of all. ⁴ Ἀγρίππας, α, δ, Agrippa. ⁵ ἀνάκρισις, εως, ἡ, investigation, examination. ⁶ ἄλογος, without reason, absurd. ⁷ δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ⁸ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ⁹ σημαίνω, indicate, signify. ¹⁰ ἐπιτρέπω, permit, allow. ¹¹ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ¹² ἐκτείνω, stretch forth, stretch out. ¹³ ἐγκαλέω, accuse, bring a charge. ¹⁴ γνώστης, ου, ὁ, expert, one who knows. ¹⁵ ἥθος, ους, τό, custom, habit. ¹⁶ ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ¹⁷ δέομαι, ask, request. ¹⁸ μακροθύμως, patiently. ¹⁹ βίωσις, εως, ἡ, manner of life. ²⁰ νεότης, ητος, ἡ, youth, youthfulness.

Ἰουδαῖοι, προγινώσκοντές¹ με ἄνωθεν,² ἐὰν θέλωσιν μαρτυρεῖν, ὅτι κατὰ τὴν 5
 ἀκριβεστάτην³ αἵρεσιν⁴ τῆς ἡμετέρας⁵ θρησκείας⁶ ἔζησα Φαρισαῖος. Καὶ νῦν ἐπ’ 6
 ἐλπίδι τῆς πρὸς τοὺς πατέρας ἐπαγγελίας γενομένης ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἔστηκα
 κρινόμενος, εἰς ἣν τὸ δωδεκάφυλον⁷ ἡμῶν ἐν ἐκτενείᾳ⁸ νύκτα καὶ ἡμέραν 7
 λατρεῦον⁹ ἐλπίζει καταντῆσαι·¹⁰ περὶ ἧς ἐλπίδος ἐγκαλοῦμαι,¹¹ βασιλεῦ
 Ἀγρίππα,¹² ὑπὸ Ἰουδαίων. Τί ἄπιστον¹³ κρίνεται παρ’ ὑμῖν, εἰ ὁ θεὸς νεκροὺς 8
 ἐγείρει; Ἐγὼ μὲν οὖν ἔδοξα ἐμαυτῷ πρὸς τὸ ὄνομα Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου¹⁴ δεῖν 9
 πολλὰ ἐναντία¹⁵ πρᾶξαι· ὃ καὶ ἐποίησα ἐν Ἱεροσολύμοις, καὶ πολλοὺς τῶν 10
 ἁγίων ἐγὼ φυλακαῖς κατέκλεισα,¹⁶ τὴν παρὰ τῶν ἀρχιερέων ἐξουσίαν λαβών,
 ἀναιρουμένων¹⁷ τε αὐτῶν κατήνεγκα¹⁸ ψῆφον.¹⁹ Καὶ κατὰ πάσας τὰς 11
 συναγωγὰς πολλάκις²⁰ τιμωρῶν²¹ αὐτοὺς, ἠνάγκαζον²² βλασφημεῖν· περισσῶς²³
 τε ἐμμαινόμενος²⁴ αὐτοῖς, ἐδίωκον ἕως καὶ εἰς τὰς ἑξὼ πόλεις. Ἐν οἷς καὶ 12

¹ προγινώσκω, know beforehand. ² ἄνωθεν, from above, again. ³ ἀκριβῶς, carefully, accurately. ⁴ αἵρεσις, εὖ, choice, faction. ⁵ ἡμέτερος, our, our own. ⁶ θρησκεία, ας, ἡ, religion, worship. ⁷ δωδεκάφυλον, ου, τό, twelve tribes. ⁸ ἐκτένεια, ας, ἡ, perseverance, earnestness. ⁹ λατρεύω, serve, worship. ¹⁰ καταντάω, come to, arrive. ¹¹ ἐγκαλέω, accuse, bring a charge. ¹² Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ¹³ ἄπιστος, unbelieving, faithless. ¹⁴ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ¹⁵ ἐναντίος, opposite, hostile. ¹⁶ κατακλείω, shut up, lock up. ¹⁷ ἀναιρέω, take up, kill. ¹⁸ καταφέρω, bring down, against. ¹⁹ ψῆφος, ου, ἡ, small smooth stone, voting pebble. ²⁰ πολλάκις, often, many times. ²¹ τιμωρέω, punish. ²² ἀναγκάζω, force, compel. ²³ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ²⁴ ἐμμαινόμεναι, be enraged, am madly enraged with.

πορευόμενος εἰς τὴν Δαμασκὸν¹ μετ' ἐξουσίας καὶ ἐπιτροπῆς² τῆς παρὰ τῶν
ἀρχιερέων, ἡμέρας μέσης, κατὰ τὴν ὁδὸν εἶδον, βασιλεῦ, οὐρανόθεν³ ὑπὲρ τὴν 13
λαμπρότητα⁴ τοῦ ἡλίου, περιλάμπαν⁵ με φῶς καὶ τοὺς σὺν ἐμοὶ πορευομένους. 14
Πάντων δὲ καταπεσόντων⁶ ἡμῶν εἰς τὴν γῆν, ἤκουσα φωνὴν λαλοῦσαν πρὸς
με καὶ λέγουσαν τῇ Ἑβραϊδὶ⁷ διαλέκτῳ,⁸ Σαούλ, Σαούλ, τί με διώκεις;
Σκληρόν⁹ σοι πρὸς κέντρα¹⁰ λακτίζειν.¹¹ Ἐγὼ δὲ εἶπον, Τίς εἶ, κύριε; Ὁ δὲ εἶπεν, 15
Ἐγὼ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις. Ἀλλὰ ἀνάστηθι, καὶ στῆθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου: 16
εἰς τοῦτο γὰρ ὤφθην σοι, προχειρίσασθαί¹² σε ὑπηρέτην¹³ καὶ μάρτυρα ὧν τε
εἶδες ὧν τε ὀφθῆσομαί σοι, ἐξαιρούμενός¹⁴ σε ἐκ τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἐθνῶν, εἰς 17
οὓς ἐγὼ σε ἀποστέλλω, ἀνοίξαι ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, τοῦ ὑποστρέψαι ἀπὸ 18
σκοτότους εἰς φῶς καὶ τῆς ἐξουσίας τοῦ Σατανᾶ ἐπὶ τὸν θεόν, τοῦ λαβεῖν αὐτοὺς
ἄφεσιν¹⁵ ἁμαρτιῶν, καὶ κληρὸν¹⁶ ἐν τοῖς ἡγιασμένοις πίσται τῇ εἰς ἐμέ. Ὅθεν,¹⁷ 19

¹ Δαμασκός, οὐ, ἡ, Damascus. ² ἐπιτροπή, ἡς, ἡ, permission, commission. ³ οὐρανόθεν, from heaven. ⁴ λαμπρότης, ἡτος, ἡ, shining, brilliance. ⁵ περιλάμπω, shine around. ⁶ καταπίπτω, fall, fall down. ⁷ Ἑβραῖς, ἴδος, ἡ, Hebrew language, Aramaic. ⁸ διάλεκτος, ου, ἡ, speech, language. ⁹ σκληρός, hard, rough. ¹⁰ κέντρον, ου, τό, sharp point, sting. ¹¹ λακτίζω, kick. ¹² προχειρίζομαι, determine, appoint. ¹³ ὑπηρέτης, ου, ὁ, servant, assistant. ¹⁴ ἐξαιρέω, take out, deliver. ¹⁵ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ¹⁶ κληρος, ου, ὁ, lot, portion. ¹⁷ ὅθεν, from where, from which.

βασιλεῦ Ἀγρίππα,¹ οὐκ ἐγενόμην ἀπειθῆς² τῇ οὐρανίῳ³ ὁπτασίᾳ,⁴ ἀλλὰ τοῖς ἐν 20
 Δαμασκῷ⁵ πρῶτον καὶ Ἱεροσολύμοις, εἰς πᾶσάν τε τὴν χώραν τῆς Ἰουδαίας,
 καὶ τοῖς ἔθνεσιν, ἀπαγγέλλων μετανοεῖν, καὶ ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν θεόν, ἅξια τῆς
 μετανοίας⁶ ἔργα πράσσοντας. Ὑνεκα τούτων οἱ Ἰουδαῖοί με συλλαβόμενοι⁷ ἐν 21
 τῷ ἱερῷ ἐπειρώντο⁸ διαχειρίσασθαι.⁹ Ἐπικουρίας¹⁰ οὖν τυχῶν¹¹ τῆς παρὰ τοῦ 22
 θεοῦ, ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης ἔστηκα μαρτυρόμενος¹² μικρῷ τε καὶ μεγάλῳ,
 οὐδὲν ἐκτὸς¹³ λέγων ὧν τε οἱ προφῆται ἐλάλησαν μελλόντων γίνεσθαι καὶ
 Μωϋσῆς, εἰ παθητὸς¹⁴ ὁ χριστός, εἰ πρῶτος ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν φῶς μέλλει 23
 καταγγέλλειν¹⁵ τῷ λαῷ καὶ τοῖς ἔθνεσιν.

Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἀπολογουμένου,¹⁶ ὁ Φῆστος¹⁷ μεγάλη τῇ φωνῇ ἔφη, Μαίνῃ,¹⁸ 24

Παῦλε· τὰ πολλά σε γράμματα¹⁹ εἰς μανίαν²⁰ περιτρέπει.²¹ Ὁ δέ, Οὐ μαίνομαι,¹⁸ 25

¹ Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ² ἀπειθῆς, disobedient, unbelieving. ³ οὐράνιος, heavenly, in heaven. ⁴ ὁπτασία, ας, ἡ, vision, supernatural appearance. ⁵ Δαμασκός, οὐ, ἡ, Damascus. ⁶ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ⁷ συλλαμβάνω, take, conceive. ⁸ πειράω, try, attempt. ⁹ διαχειρίζομαι, lay violent hands on, put to death. ¹⁰ ἐπικουρία, ας, ἡ, help, aid. ¹¹ τυγχάνω, obtain, happen. ¹² μαρτύρομαι, affirm, testify. ¹³ ἐκτός, aside from, besides. ¹⁴ παθητός, subject to suffering. ¹⁵ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹⁶ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ¹⁷ Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ¹⁸ μαίνομαι, rage, be furious. ¹⁹ γράμμα, τος, τό, letter, writings. ²⁰ μανία, ας, ἡ, madness, frenzy. ²¹ περιτρέπω, turn about, drive insane.

φησίν, κράτιστε¹ Φῆστε,² ἀλλὰ ἀληθείας καὶ σωφροσύνης³ ῥήματα
ἀποφθέγγομαι.⁴ Ἐπίσταται⁵ γὰρ περὶ τούτων ὁ βασιλεὺς, πρὸς ὃν καὶ 26
παρρησιαζόμενος⁶ λαλῶ· λανθάνειν⁷ γὰρ αὐτόν τι τούτων οὐ πείθομαι οὐδέν· οὐ
γὰρ ἐν γωνίᾳ⁸ πεπραγμένον τοῦτο. Πιστεύεις, βασιλεῦ Ἀγρίππα,⁹ τοῖς 27
προφήταις; Οἶδα ὅτι πιστεύεις. Ὁ δὲ Ἀγρίππας⁹ πρὸς τὸν Παῦλον ἔφη, Ἐν 28
ὀλίγῳ με πείθεις Χριστιανὸν¹⁰ γενέσθαι. Ὁ δὲ Παῦλος εἶπεν, Εὐξαίμην¹¹ ἂν τῷ 29
θεῷ, καὶ ἐν ὀλίγῳ καὶ ἐν πολλῷ οὐ μόνον σε, ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς ἀκούοντάς
μου σήμερον, γενέσθαι τοιούτους ὅποιος¹² καὶ γὼ εἰμι, παρεκτὸς¹³ τῶν δεσμῶν¹⁴
τούτων.

Καὶ ταῦτα εἰπόντος αὐτοῦ, ἀνέστη ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ ἡγεμὼν,¹⁵ ἥ τε Βερνίκη,¹⁶ καὶ 30
οἱ συγκαθήμενοι¹⁷ αὐτοῖς· καὶ ἀναχωρήσαντες¹⁸ ἐλάλουν πρὸς ἀλλήλους, 31
λέγοντες ὅτι Οὐδὲν θανάτου ἄξιον ἢ δεσμῶν¹⁴ πράσσει ὁ ἄνθρωπος οὗτος. 32

¹ κράτιστος, most noble, most excellent. ² Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ³ σωφροσύνη, ης, ἡ, self control, moderation. ⁴ ἀποφθέγγομαι, declare, utter. ⁵ ἐπίσταμαι, understand, know. ⁶ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ⁷ λανθάνω, escape notice, am hidden. ⁸ γωνία, ας, ἡ, angle, corner. ⁹ Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ¹⁰ Χριστιανός, οὔ, ὁ, Christian. ¹¹ εὐχομαι, pray, wish. ¹² ὅποιος, what sort of, what kind of. ¹³ παρεκτός, except for, apart from. ¹⁴ δεσμός, οὔ, ὁ, chain, bond. ¹⁵ ἡγεμὼν, ὄνος, ὁ, governor, leader. ¹⁶ Βερνίκη, ης, ἡ, Bernice. ¹⁷ συγκαθήμεναι, sit with. ¹⁸ ἀναχωρέω, depart, withdraw.

Ἀγρίππας¹ δὲ τῷ Φῆστῳ² ἔφη, Ἀπολελύσθαι ἐδύνατο ὁ ἄνθρωπος οὗτος, εἰ μὴ
ἐπεκέκλητο Καίσαρα.

Ὡς δὲ ἐκρίθη τοῦ ἀποπλεῖν³ ἡμᾶς εἰς τὴν Ἰταλίαν,⁴ παρεδίδουν τὸν τε Παῦλον **27**
καὶ τινὰς ἑτέρους δεσμώτας⁵ ἑκατοντάρχη,⁶ ὀνόματι Ἰουλίῳ,⁷ σπείρης⁸
Σεβαστῆς.⁹ Ἐπιβάντες¹⁰ δὲ πλοίῳ Ἀδραμυττηνῷ,¹¹ μέλλοντες πλεῖν¹² τοὺς **2**
κατὰ τὴν Ἀσίαν¹³ τόπους, ἀνήχθημεν,¹⁴ ὅντος σὺν ἡμῖν Ἀριστάρχου¹⁵
Μακεδόνο¹⁶ Θεσσαλονικέως.¹⁷ Τῇ τε ἑτέρᾳ κατήχθημεν¹⁸ εἰς Σιδῶνα:¹⁹ **3**
φιλανθρώπως²⁰ τε ὁ Ἰούλιος⁷ τῷ Παύλῳ χρησάμενος²¹ ἐπέτρεψεν²² πρὸς τοὺς
φίλους πορευθέντα ἐπιμελείας²³ τυχεῖν.²⁴ Κάκειθεν²⁵ ἀναχθέντες¹⁴ **4**
ὑπεπλεύσαμεν²⁶ τὴν Κύπρον,²⁷ διὰ τὸ τοὺς ἀνέμους εἶναι ἐναντίους.²⁸ Τό τε **5**
πέλαγος²⁹ τὸ κατὰ τὴν Κιλικίαν³⁰ καὶ Παμφυλίαν³¹ διαπλεύσαντες,³²

¹ Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ² Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ³ ἀποπλέω, sail away. ⁴ Ἰταλία, ας, ἡ, Italy. ⁵ δεσμώτης, ου, ὁ, prisoner, captive. ⁶ ἑκατοντάρχης, centurion. ⁷ Ἰούλιος, ου, ὁ, Julius. ⁸ σπεῖρα, ης, ἡ, cohort. ⁹ σεβαστός, revered, august. ¹⁰ ἐπιβαίνω, go aboard, set foot. ¹¹ Ἀδραμυττηνός, of Adramyttium. ¹² πλέω, sail. ¹³ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹⁴ ἀνάγω, lead up, restore. ¹⁵ Ἀρίσταρχος, ου, ὁ, Aristarchus. ¹⁶ Μακεδών, ὄνος, ὁ, Macedonian. ¹⁷ Θεσσαλονικεύς, ἑως, ὁ, Thessalonian. ¹⁸ κατὰγω, bring down, lead down. ¹⁹ Σιδῶν, ὄνος, ἡ, Sidon. ²⁰ φιλανθρώπως, benevolently, kindly. ²¹ χρᾶμαι, use, make use of. ²² ἐπιτρέπω, permit, allow. ²³ ἐπιμέλεια, ας, ἡ, care, attention. ²⁴ τυγχάνω, obtain, happen. ²⁵ κάκειθεν, and thence, and from there. ²⁶ ὑποπλέω, sail under the shelter of, sail under. ²⁷ Κύπρος, ου, ἡ, Cyprus. ²⁸ ἐναντίος, opposite, hostile. ²⁹ πέλαγος, ους, τό, open sea, depths of the sea. ³⁰ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ³¹ Παμφυλία, ας, ἡ, Pamphylia. ³² διαπλέω, sail through, sail over.

κατήλθομεν¹ εἰς Μύρα² τῆς Λυκίας,³ Κάκεϊ⁴ εὐρὼν ὁ ἑκατόνταρχος⁵ πλοῖον⁶ 6
 Ἀλεξανδρίνον⁶ πλέον⁷ εἰς τὴν Ἰταλίαν,⁸ ἐνεβίβασεν⁹ ἡμᾶς εἰς αὐτό. Ἐν ἱκαναῖς⁷ 7
 δὲ ἡμέραις βραδυπλοοῦντες,¹⁰ καὶ μόλις¹¹ γενόμενοι κατὰ τὴν Κνίδον,¹² μὴ
 προσεώντος¹³ ἡμᾶς τοῦ ἀνέμου, ὑπεπλεύσαμεν¹⁴ τὴν Κρήτην¹⁵ κατὰ Σαλμώνην:
 μόλις¹¹ τε παραλεγόμενοι¹⁷ αὐτὴν ἤλθομεν εἰς τόπον τινὰ καλούμενον Καλοὺς⁸ 8
 Λιμένας,¹⁸ ὃ ἐγγὺς ἦν πόλις Λασαία.¹⁹

Ἰκανοῦ δὲ χρόνου διαγενομένου,²⁰ καὶ ὄντος ἤδη ἐπισφαλοῦς²¹ τοῦ πλοός,²² διὰ τὸ⁹ 9
 καὶ τὴν νηστείαν²³ ἤδη παρεληλυθέναι, παρήνει²⁴ ὁ Παῦλος λέγων αὐτοῖς,¹⁰ 10
 Ἄνδρες, θεωρῶ ὅτι μετὰ ὕβρεως²⁵ καὶ πολλῆς ζημίας,²⁶ οὐ μόνον τοῦ φορτίου²⁷
 καὶ τοῦ πλοίου ἀλλὰ καὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν, μέλλειν ἔσεσθαι τὸν πλοῦν.²² Ὁ δὲ¹¹ 11
 ἑκατοντάρχης⁵ τῷ κυβερνήτῃ²⁸ καὶ τῷ ναυκλήρῳ²⁹ ἐπείθετο μᾶλλον ἢ τοῖς ὑπὸ

¹ κατέρχομαι, come down, go down. ² Μύρα, ων, τό, Myra. ³ Λυκία, ας, ἡ, Lycia. ⁴ Κάκεϊ, and there. ⁵ ἑκατοντάρχης, centurion. ⁶ Ἀλεξανδρίνος, Alexandrian. ⁷ πλέω, sail. ⁸ Ἰταλία, ας, ἡ, Italy. ⁹ ἐμβιβάζω, put aboard, embark. ¹⁰ βραδυπλοέω, sail slowly. ¹¹ μόλις, with difficulty, hardly. ¹² Κνίδος, ου, ἡ, Cnidus. ¹³ προσεάω, permit to go farther. ¹⁴ ὑποπλέω, sail under the shelter of, sail under. ¹⁵ Κρήτη, ης, ἡ, Crete. ¹⁶ Σαλμώνη, ης, ἡ, Salmone. ¹⁷ παραλέγομαι, coast or sail along, sail past. ¹⁸ λιμὴν, ἐνος, ὁ, harbor, haven. ¹⁹ Λασαία, ας, ἡ, Lasea. ²⁰ διαγίνομαι, go through, pass. ²¹ ἐπισφαλής, unsafe, dangerous. ²² πλόος, ὁ, voyage. ²³ νηστεία, ας, ἡ, fasting, fast. ²⁴ παραινέω, recommend, urge. ²⁵ ὕβρις, εως, ἡ, damage, insult. ²⁶ ζημία, ας, ἡ, damage, loss. ²⁷ φορτίον, ου, τό, burden, load. ²⁸ κυβερνήτης, ου, ὁ, shipmaster, pilot. ²⁹ ναύκληρος, ου, ὁ, ship captain, master of a ship.

τοῦ Παύλου λεγομένοις. Ἄνευθέτου¹ δὲ τοῦ λιμένος² ὑπάρχοντος πρὸς 12
 παραχειμασίαν,³ οἱ πλείους ἔθεντο βουλήν⁴ ἀναχθῆναι⁵ κάκειθεν,⁶ εἴ πως
 δύναιντο καταντήσαντες⁷ εἰς Φοίνικα⁸ παραχειμάσαι,⁹ λιμένα² τῆς Κρήτης¹⁰
 βλέποντα κατὰ λίβα¹¹ καὶ κατὰ χώρον.¹² Ὑποπνεύσαντος¹³ δὲ νότου,¹⁴ δόξαντες 13
 τῆς προθέσεως¹⁵ κεκρατηκέναι, ἄραντες ἄσσον¹⁶ παρελέγοντο¹⁷ τὴν Κρήτην.¹⁰ 14
 Μετ' οὐ πολὺ δὲ ἔβαλεν κατ' αὐτῆς ἄνεμος τυφωνικός,¹⁸ ὁ καλούμενος
 Εὐροκλύδων:¹⁹ συναρπασθέντος²⁰ δὲ τοῦ πλοίου, καὶ μὴ δυναμένου 15
 ἀντοφθαλμεῖν²¹ τῷ ἀνέμῳ, ἐπιδόντες²² ἐφερόμεθα. Νησίον²³ δέ τι ὑποδραμόντες 16
 καλούμενον Κλαῦδην²⁵ μόλις²⁶ ἰσχύσαμεν περικρατεῖς²⁷ γενέσθαι τῆς σκάφης:²⁸
 ἦν ἄραντες, βοηθείαις²⁹ ἐχρῶντο,³⁰ ὑποζωννύντες³¹ τὸ πλοῖον: φοβούμενοί τε 17
 μὴ εἰς τὴν Σύρτην³² ἐκπέσωσιν,³³ χαλάσαντες³⁴ τὸ σκεῦος,³⁵ οὕτως ἐφέροντο. 18

¹ ἀνεύθετος, unsuitable, poor. ² λιμήν, ἑνος, ὁ, harbor, haven. ³ παραχειμασία, ας, ἡ, wintering. ⁴ βουλή, ἡς, ἡ, counsel, purpose. ⁵ ἀνάγω, lead up, restore. ⁶ κάκειθεν, and thence, and from there. ⁷ καταντάω, come to, arrive. ⁸ φοῖνιξ, ὁ, palm tree, palm branch. ⁹ παραχειμάζω, winter, pass the winter. ¹⁰ Κρήτη, ης, ἡ, Crete. ¹¹ λίψ, ὁ, south-west, south-west wind. ¹² χῶρος, ου, ὁ, northwest wind. ¹³ ὑποπνέω, blow gently. ¹⁴ νότος, ου, ὁ, south wind, south. ¹⁵ πρόθεσις, εως, ἡ, setting forth, purpose. ¹⁶ ἄσσον, nearer, close by. ¹⁷ παραλέγομαι, coast or sail along, sail past. ¹⁸ τυφωνικός, like a whirlwind, violent. ¹⁹ Εὐροκλύδων, ὁ, east-north-east wind. ²⁰ συναρπάζω, seize, drag away. ²¹ ἀντοφθαλμέω, look directly at, face. ²² ἐπιδίδωμι, give to, hand in. ²³ νησίον, ου, τό, small island, little island. ²⁴ ὑποτρέχω, run under the shelter of. ²⁵ Κλαῦδη, ης, ἡ, Cauda, Claudia. ²⁶ μόλις, with difficulty, hardly. ²⁷ περικρατής, having power, having full command of. ²⁸ σκάφη, ης, ἡ, dish, small boat. ²⁹ βοήθεια, ας, ἡ, help, assistance. ³⁰ χράσμαι, use, make use of. ³¹ ὑποζώννυμι, undergird, brace. ³² Σύρτις, εως, ἡ, Syrtis, quicksand. ³³ ἐκπίπτω, fall away, fall out. ³⁴ χαλάω, slacken, let down. ³⁵ σκεῦος, ους, τό, vessel, goods (plural).

Σφοδρῶς¹ δὲ χειμαζομένων² ἡμῶν, τῇ ἐξῆς³ ἐκβολὴν⁴ ἐποιοῦντο· καὶ τῇ τρίτῃ⁵ 19
 αὐτόχειρες⁵ τὴν σκευὴν⁶ τοῦ πλοίου ἐρρίψαμεν.⁷ Μήτε δὲ ἡλίου μήτε ἄστρον⁸ 20
 ἐπιφαινόντων⁹ ἐπὶ πλείονας ἡμέρας, χειμῶνός¹⁰ τε οὐκ ὀλίγου ἐπικειμένου,¹¹
 λοιπὸν περιηρεῖτο¹² πᾶσα ἐλπίς τοῦ σῶζεσθαι ἡμᾶς. Πολλῆς δὲ ἀσιτίας¹³ 21
 ὑπαρχούσης, τότε σταθεὶς ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ αὐτῶν εἶπεν, ὦ¹⁴
 ἄνδρες, πειθαρχήσαντάς¹⁵ μοι μὴ ἀνάγεσθαι¹⁶ ἀπὸ τῆς Κρήτης,¹⁷ κερδῆσαί¹⁸ τε
 τὴν ὕβριν¹⁹ ταύτην καὶ τὴν ζημίαν.²⁰ Καὶ τὰ νῦν παραινῶ²¹ ὑμᾶς εὐθυμεῖν·²² 22
 ἀποβολή²³ γὰρ ψυχῆς οὐδεμία ἔσται ἐξ ὑμῶν, πλὴν τοῦ πλοίου. Παρέστη γάρ 23
 μοι ταύτῃ τῇ νυκτὶ ἄγγελος τοῦ θεοῦ, οὗ εἰμι, ὃ καὶ λατρεύω,²⁴ λέγων, Μὴ 24
 φοβοῦ, Παῦλε· Καίσαρί σε δεῖ παραστήναι· καὶ ἰδού, κεχάρισται²⁵ σοι ὁ θεὸς
 πάντας τοὺς πλείοντάς²⁶ μετὰ σοῦ. Διὸ εὐθυμεῖτε²² ἄνδρες· πιστεύω γὰρ τῷ θεῷ 25
 ὅτι οὕτως ἔσται καθ' ὃν τρόπον²⁷ λελάληταί μοι. Εἰς νῆσον²⁸ δέ τινα δεῖ ἡμᾶς 26

¹ σφοδρῶς, exceedingly, greatly. ² χειμάζομαι, toss in a storm, distress. ³ ἐξῆς, next, next in order. ⁴ ἐκβολή, ἤς, ἡ, jettisoning, throwing out. ⁵ αὐτόχειρ, with one's own hand. ⁶ σκευή, ἤς, ἡ, equipment, tackle. ⁷ ῥίπτω, throw, cast. ⁸ ἄστρον, ου, τό, star. ⁹ ἐπιφαίνω, appear, shine. ¹⁰ χειμῶν, ὦνος, ὁ, winter, storm. ¹¹ ἐπικειμαι, lie on, lie upon. ¹² περιαιρέω, cast off, take away. ¹³ ἀσιτία, ας, ἡ, lack of appetite, abstinence. ¹⁴ ὦ, Oh! omega. ¹⁵ πειθαρχέω, obey authority, obey one in authority. ¹⁶ ἀνάγω, lead up, restore. ¹⁷ Κρήτη, ης, ἡ, Crete. ¹⁸ κερδαίνω, gain, win. ¹⁹ ὕβρις, εως, ἡ, damage, insult. ²⁰ ζημία, ας, ἡ, damage, loss. ²¹ παραινέω, recommend, urge. ²² εὐθυμέω, be cheerful, am cheerful. ²³ ἀποβολή, ἤς, ἡ, rejection, loss. ²⁴ λατρεύω, serve, worship. ²⁵ χαρίζομαι, give freely, forgive. ²⁶ πλέω, sail. ²⁷ τρόπος, ου, ὁ, manner, way. ²⁸ νῆσος, ου, ἡ, island.

ἐκπεσεῖν.¹

Ὡς δὲ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ² νύξ ἐγένετο, διαφορομένων³ ἡμῶν ἐν τῷ Ἀδρίᾳ,⁴ κατὰ 27

μέσον τῆς νυκτὸς ὑπενόουν⁵ οἱ ναῦται⁶ προσάγειν⁷ τινὰ αὐτοῖς χώραν· καὶ 28

βολίσαντες⁸ εὔρον ὀργυιάς⁹ εἴκοσι·¹⁰ βραχὺ¹¹ δὲ διαστήσαντες,¹² καὶ πάλιν

βολίσαντες,⁸ εὔρον ὀργυιάς⁹ δεκαπέντε·¹³ φοβούμενοί τε μήπως¹⁴ εἰς τραχεῖς¹⁵ 29

τόπους ἐκπέσωμεν,¹ ἐκ πρύμνης¹⁶ ῥίψαντες¹⁷ ἀγκύρας¹⁸ τέσσαρας, ἤχοντο¹⁹

ἡμέραν γενέσθαι. Τῶν δὲ ναυτῶν⁶ ζητούντων φυγεῖν ἐκ τοῦ πλοίου, καὶ 30

χαλασάντων²⁰ τὴν σκάφην²¹ εἰς τὴν θάλασσαν, προφάσει²² ὡς ἐκ πλώρας²³

μελλόντων ἀγκύρας¹⁸ ἐκτείνειν,²⁴ εἶπεν ὁ Παῦλος τῷ ἑκατοντάρχῃ²⁵ καὶ τοῖς 31

στρατιώταις, Ἐὰν μὴ οὗτοι μείνωσιν ἐν τῷ πλοίῳ, ὑμεῖς σωθῆναι οὐ δύνασθε. 32

Τότε οἱ στρατιῶται ἀπέκοψαν²⁶ τὰ σχοινία²⁷ τῆς σκάφης,²¹ καὶ εἴσαν²⁸ αὐτὴν

¹ ἐκπίπτω, fall away, fall out. ² τεσσαρεσκαιδέκατος, fourteenth. ³ διαφέρω, differ, carry through. ⁴ Ἀδρίας, ου, ὁ, Adriatic Sea. ⁵ ὑπονοέω, suspect, conjecture. ⁶ ναύτης, ου, ὁ, sailor, seaman. ⁷ προσάγω, bring (forward), approach. ⁸ βολίζω, take soundings. ⁹ ὀργυιά, ᾱς, ἡ, fathom, about five or six feet. ¹⁰ εἴκοσι, twenty, 20. ¹¹ βραχύς, short, little. ¹² διῴστημι, pass, part. ¹³ δεκαπέντε, fifteen, 15. ¹⁴ μήπως, lest in any way, lest perhaps. ¹⁵ τραχύς, rough, uneven. ¹⁶ πρύμνα, ης, ἡ, stern (of a ship). ¹⁷ ῥίπτω, throw, cast. ¹⁸ ἄγκυρα, ας, ἡ, anchor. ¹⁹ ἐῴχομαι, pray, wish. ²⁰ χαλάω, slacken, let down. ²¹ σκάφη, ης, ἡ, dish, small boat. ²² πρόφασις, εως, ἡ, pretense, pretext. ²³ πλώρα, ας, ἡ, prow of a ship. ²⁴ ἐκτείνω, stretch forth, stretch out. ²⁵ ἑκατοντάρχης, centurion. ²⁶ ἀποκόπτω, cut off, smite. ²⁷ σχοινίον, ου, τό, rope, cord. ²⁸ εἶω, permit, allow.

ἐκπεσεῖν.¹ Ἄχρι δὲ οὗ ἡμελλεν ἡμέρα γίνεσθαι, παρεκάλει ὁ Παῦλος ἅπαντας 33
 μεταλαβεῖν² τροφῆς,³ λέγων, Τεσσαρεσκαίδεκάτην⁴ σήμερον ἡμέραν
 προσδοκῶντες⁵ ἄσιτοι⁶ διατελεῖτε,⁷ μηδὲν προσλαβόμενοι.⁸ Διὸ παρακαλῶ 34
 ὑμᾶς προσλαβεῖν⁸ τροφῆς·³ τοῦτο γὰρ πρὸς τῆς ὑμετέρας⁹ σωτηρίας ὑπάρχει·
 οὐδενὸς γὰρ ὑμῶν θριξί¹⁰ ἐκ τῆς κεφαλῆς πεσεῖται. Εἰπὼν δὲ ταῦτα, καὶ λαβὼν 35
 ἄρτον, εὐχαρίστησεν τῷ θεῷ ἐνώπιον πάντων· καὶ κλάσας¹¹ ἥρξατο ἐσθίειν. 36
 Εὐθυμοὶ¹² δὲ γενόμενοι πάντες καὶ αὐτοὶ προσελάβοντο⁸ τροφῆς.³ Ἡμεν δὲ ἐν 37
 τῷ πλοίῳ αἱ πᾶσαι ψυχαί, διακόσιοι¹³ ἑβδομήκοντα¹⁴ ἕξ.¹⁵ Κορεσθέντες¹⁶ δὲ τῆς 38
 τροφῆς³ ἐκούφιζον¹⁷ τὸ πλοῖον, ἐκβαλλόμενοι τὸν σῖτον¹⁸ εἰς τὴν θάλασσαν. 39
 Ὅτε δὲ ἡμέρα ἐγένετο, τὴν γῆν οὐκ ἐπεγίνωσκον· κόλπον¹⁹ δὲ τινα κατενόουν²⁰
 ἔχοντα αἰγιαλόν,²¹ εἰς ὃν ἐβουλεύσαντο,²² εἰ δυνατόν, ἐξῶσαι²³ τὸ πλοῖον. Καὶ 40
 τὰς ἀγκύρας²⁴ περιελόντες²⁵ εἶων²⁶ εἰς τὴν θάλασσαν, ἅμα²⁷ ἀνέντες²⁸ τὰς

¹ ἐκπίπτω, fall away, fall out. ² μεταλαμβάνω, partake of, share. ³ τροφή, ἥς, ἡ, food, nourishment. ⁴ τεσσαρεσκαίδέκατος, fourteenth. ⁵ προσδοκάω, wait for, look for. ⁶ ἄσιτος, without eating, fasting. ⁷ διατελέω, continue, remain. ⁸ προσλαμβάνω, take to myself, welcome. ⁹ ὑμέτερος, your. ¹⁰ θρίξ, τριχός, ἡ, hair. ¹¹ κλάω, break. ¹² εὐθυμος, cheerful, encouraged. ¹³ διακόσιοι, two hundred, 200. ¹⁴ ἑβδομήκοντα, seventy, 70. ¹⁵ ἕξ, six, 6. ¹⁶ κορέννυμι, satiate, fill. ¹⁷ κουφίζω, make light, lighten. ¹⁸ σῖτος, ου, ὁ, wheat, grain. ¹⁹ κόλπος, ου, ὁ, bosom, breast. ²⁰ κατανοέω, observe, understand. ²¹ αἰγιαλός, οὔ, ὁ, seashore, beach. ²² βουλευώ, deliberate, take counsel. ²³ ἐξώθew, drive out, run aground. ²⁴ ἄγκυρα, ας, ἡ, anchor. ²⁵ περιαιρέω, cast off, take away. ²⁶ ἔω, permit, allow. ²⁷ ἅμα, at the same time. ²⁸ ἀνίημι, give up, loosen.

ζευκτηρίας¹ τῶν πηδαλίων·² καὶ ἐπάραντες³ τὸν ἀρτέμονα⁴ τῇ πνεούσῃ⁵
 κατεῖχον⁶ εἰς τὸν αἰγιαλόν·⁷ Περιπεσόντες⁸ δὲ εἰς τόπον διθάλασσον⁹ ἐπώκειλαν 41
 τὴν ναῦν·¹¹ καὶ ἡ μὲν πρῶρα¹² ἐρείσασα¹³ ἔμεινεν ἀσάλευτος,¹⁴ ἡ δὲ πρύμνα¹⁵
 ἐλύετο ὑπὸ τῆς βίας¹⁶ τῶν κυμάτων·¹⁷ Τῶν δὲ στρατιωτῶν βουλῇ¹⁸ ἐγένετο ἵνα 42
 τοὺς δεσμώτας¹⁹ ἀποκτείνωσιν, μή τις ἐκκολυμβήσας²⁰ διαφύγῃ·²¹ Ὁ δὲ 43
 ἐκατόνταρχος,²² βουλόμενος διασῶσαι²³ τὸν Παῦλον, ἐκώλυσεν αὐτοὺς τοῦ
 βουλήματος,²⁴ ἐκέλευσέν τε τοὺς δυναμένους κολυμβᾶν²⁵ ἀπορρίψαντας²⁶
 πρῶτους ἐπὶ τὴν γῆν ἐξιέναι·²⁷ καὶ τοὺς λοιποὺς, οὓς μὲν ἐπὶ σανίσιν,²⁸ οὓς δὲ 44
 ἐπὶ τινων τῶν ἀπὸ τοῦ πλοίου. Καὶ οὕτως ἐγένετο πάντας διασωθῆναι²³ ἐπὶ τὴν
 γῆν.

¹ ζευκτηρία, ας, ἡ, band, rope. ² πηδάλιον, ου, τό, rudder, rudder of a ship. ³ ἐπαίρω, lift up, raise. ⁴ ἀρτέμων, ωνος, ό, foresail, set on the bow. ⁵ πνέω, blow. ⁶ κατέχω, hold back, hold fast. ⁷ αἰγιαλός, οὐ, ό, seashore, beach. ⁸ περιπίπτω, fall in with, strike. ⁹ διθάλασπος, where two seas met, between two seas. ¹⁰ ἐποκέλλω, force forward, run aground. ¹¹ ναῦς, ἡ, ship, vessel. ¹² πρῶρα, ας, ἡ, prow of a ship. ¹³ ἐρείδω, stick fast, fix firmly. ¹⁴ ἀσάλευτος, immovable, unshakable. ¹⁵ πρύμνα, ης, ἡ, stern (of a ship). ¹⁶ βία, ας, ἡ, strength, force. ¹⁷ κύμα, τος, τό, wave. ¹⁸ βουλή, ῆς, ἡ, counsel, purpose. ¹⁹ δεσμώτης, ου, ό, prisoner, captive. ²⁰ ἐκκολυμβάω, swim away, swim out. ²¹ διαφεύγω, escape, escape by flight. ²² ἐκατοντάρχης, centurion. ²³ διασώζω, save, bring safely to. ²⁴ βούλημα, τος, τό, purpose, will. ²⁵ κολυμβάω, swim up and down, swim. ²⁶ ἀπορρίπτω, throw away from, throw overboard. ²⁷ ἐξείμι, go away, leave. ²⁸ σανίς, ίδος, ἡ, board, plank.

Καὶ διασωθέντες,¹ τότε ἐπέγνωσαν ὅτι Μελίτη² ἡ νῆσος³ καλεῖται. Οἱ δὲ **28**
 βάρβαροι⁴ παρῆχον⁵ οὐ τὴν τυχοῦσαν⁶ φιλανθρωπίαν⁷ ἡμῖν: ἀνάψαντες⁸ γὰρ
 πυράν,⁹ προσελάβοντο¹⁰ πάντας ἡμᾶς, διὰ τὸν ὑετὸν¹¹ τὸν ἐφειστώτα,¹² καὶ διὰ
 τὸ ψύχος.¹³ Συστρέψαντος¹⁴ δὲ τοῦ Παύλου φρυγάνων¹⁵ πλῆθος, καὶ ἐπιθέντος **3**
 ἐπὶ τὴν πυράν,⁹ ἔχιδνα¹⁶ ἐκ τῆς θερμῆς¹⁷ διεξελοῦσα καθήψεν¹⁸ τῆς χειρὸς
 αὐτοῦ. Ὡς δὲ εἶδον οἱ βάρβαροι⁴ κρεμάμενον¹⁹ τὸ θηρίον ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, **4**
 ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους, Πάντως²⁰ φονεύς²¹ ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ὃν
 διασωθέντα¹ ἐκ τῆς θαλάσσης ἡ Δίκη²² ζῆν οὐκ εἶασεν.²³ Ὁ μὲν οὖν, ἀποτινάξας **5**
 τὸ θηρίον εἰς τὸ πῦρ, ἔπαθεν οὐδὲν κακόν. Οἱ δὲ προσεδόκων²⁵ αὐτὸν μέλλειν **6**
 πίμπρασθαι²⁶ ἢ καταπίπτειν²⁷ ἄφνω²⁸ νεκρόν: ἐπὶ πολὺ δὲ αὐτῶν
 προσδοκόντων,²⁵ καὶ θεωρούντων μηδὲν ἄτοπον²⁹ εἰς αὐτὸν γινόμενον,
 μεταβαλλόμενοι³⁰ ἔλεγον θεὸν αὐτὸν εἶναι.

¹ διασώζω, save, bring safely to. ² Μελίτη, ης, ἡ, Malta, Melita. ³ νῆσος, ου, ἡ, island. ⁴ βάρβαρος, barbarous, barbarian. ⁵ παρέχω, offer, afford. ⁶ τυγχάνω, obtain, happen. ⁷ φιλανθρωπία, ας, ἡ, (loving) kindness, love for mankind. ⁸ ἀνάπτω, kindle, set on fire. ⁹ πυρά, ᾧ, ἡ, fire. ¹⁰ προσλαμβάνω, take to myself, welcome. ¹¹ ὑετός, ου, ὁ, rain. ¹² ἐφίστημι, stand over, come upon. ¹³ ψύχος, ους, τό, cold. ¹⁴ συστρέφω, gather up, bring together. ¹⁵ φρύγανον, ου, τό, bush, shrub. ¹⁶ ἔχιδνα, ης, ἡ, viper, serpent. ¹⁷ θερμή, ης, ἡ, heat. ¹⁸ καθάπτω, take hold of, seize. ¹⁹ κρεμάννυμι, hang, hang up. ²⁰ πάντως, altogether, by all means. ²¹ φονεύς, έως, ὁ, murderer. ²² δίκη, ης, ἡ, penalty, punishment. ²³ εἰάω, permit, allow. ²⁴ ἀποτινάσσω, shake off. ²⁵ προσδοκάω, wait for, look for. ²⁶ πίμπρημι, burn with fever, swell up. ²⁷ καταπίπτω, fall, fall down. ²⁸ ἄφνω, suddenly. ²⁹ ἄτοπος, out of place, unusual. ³⁰ μεταβάλλω, change, change my mind.

Ἐν δὲ τοῖς περὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον ὑπῆρχεν χωρία¹ τῷ πρώτῳ τῆς νήσου,² ὀνόματι 7

Ποπλίῳ,³ ὃς ἀναδεξάμενος⁴ ἡμᾶς τρεῖς ἡμέρας φιλοφρόνως⁵ ἐξένισεν.⁶ Ἐγένετο 8

δὲ τὸν πατέρα τοῦ Ποπλίου³ πυρετοῖς⁷ καὶ δυσεντερίᾳ⁸ συνεχόμενον⁹

κατακεῖσθαι:¹⁰ πρὸς δὲ ὁ Παῦλος εἰσελθὼν, καὶ προσευξάμενος, ἐπιθεὶς τὰς

χεῖρας αὐτῷ, ἴασατο αὐτόν. Τούτου οὖν γενομένου, καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ἔχοντες 9

ἀσθενείας¹¹ ἐν τῇ νήσῳ² προσήρχοντο καὶ ἐθεραπεύοντο: οἱ καὶ πολλαῖς τιμαῖς 10

ἐτίμησαν¹² ἡμᾶς, καὶ ἀναγομένοις¹³ ἐπέθεντο τὰ πρὸς τὴν χρεῖαν.

Μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας¹⁴ ἤχθημεν ἐν πλοίῳ παρακεχειμακότι¹⁵ ἐν τῇ νήσῳ,² 11

Ἀλεξανδρίνῳ,¹⁶ παρασήμῳ¹⁷ Διοσκούροις.¹⁸ Καὶ καταχθέντες¹⁹ εἰς Συρακούσας 12

ἐπεμείναμεν²¹ ἡμέρας τρεῖς: ὅθεν²² περιελθόντες²³ κατηντήσαμεν²⁴ εἰς Ῥήγιον,²⁵ 13

καὶ μετὰ μίαν ἡμέραν ἐπιγενομένου²⁶ νότου,²⁷ δευτεραῖοι²⁸ ἤλθομεν εἰς

¹ χωρίον, ου, τό, place, field. ² νῆσος, ου, ἡ, island. ³ Πόπλιος, ου, ὁ, Publius. ⁴ ἀναδέχομαι, undertake, receive. ⁵ φιλοφρόνως, courteously, hospitably. ⁶ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ⁷ πυρετός, οὔ, ὁ, fever. ⁸ δυσεντερία, ας, ἡ, dysentery. ⁹ συνέχω, hold fast, oppress. ¹⁰ κατάκειμαι, lie down, lie sick. ¹¹ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ¹² τιμάω, honor, value at a price. ¹³ ἀνάγω, lead up, restore. ¹⁴ μῆν, ὁ, month, certainly. ¹⁵ παραχειμάζω, winter, pass the winter. ¹⁶ Ἀλεξανδρίνος, Alexandrian. ¹⁷ παράσημος, peculiar, marked (with a figurehead). ¹⁸ Διόσκουροι, ων, ὁ, Dioscuri, Castor and Pollux. ¹⁹ κατάγω, bring down, lead down. ²⁰ Συράκουσαι, ὡν, ἡ, Syracuse. ²¹ ἐπιμένω, continue, remain. ²² ὅθεν, from where, from which. ²³ περιέρχομαι, go about, go around. ²⁴ καταντάω, come to, arrive. ²⁵ Ῥήγιον, ου, τό, Rhegium. ²⁶ ἐπιγίνομαι, come to pass, arise. ²⁷ νότος, ου, ὁ, south wind, south. ²⁸ δευτεραῖος, on the second day, on the next day.

Ποτιόλους:¹ οὗ² εὐρόντες ἀδελφούς, παρεκλήθημεν ἐπ' αὐτοῖς ἐπιμεῖναι³ 14
 ἡμέρας ἐπτά: καὶ οὕτως εἰς τὴν Ῥώμην⁴ ἦλθομεν. Κακεῖθεν⁵ οἱ ἀδελφοὶ 15
 ἀκούσαντες τὰ περὶ ἡμῶν, ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν⁶ ἡμῖν ἄχρι Ἀππίου⁷ Φόρου⁸
 καὶ Τριῶν Ταβερνῶν:⁹ οὗς ἰδὼν ὁ Παῦλος, εὐχαριστήσας τῷ θεῷ, ἔλαβεν
 θάρσος.¹⁰

Ὅτε δὲ ἦλθομεν εἰς Ῥώμην,⁴ ὁ ἑκατόνταρχος¹¹ παρέδωκεν τοὺς δεσμίους¹² τῷ 16
 στρατοπεδάρχῃ:¹³ τῷ δὲ Παύλῳ ἐπετράπη¹⁴ μένειν καθ' ἑαυτόν, σὺν τῷ
 φυλάσσοντι αὐτὸν στρατιώτῃ.

Ἐγένετο δὲ μετὰ ἡμέρας τρεῖς συγκαλέσασθαι¹⁵ τὸν Παῦλον τοὺς ὄντας τῶν 17
 Ἰουδαίων πρώτους: συνελθόντων δὲ αὐτῶν, ἔλεγεν πρὸς αὐτούς, Ἄνδρες
 ἀδελφοί, ἐγὼ οὐδὲν ἐναντίον¹⁶ ποιήσας τῷ λαῷ ἢ τοῖς ἔθεσιν¹⁷ τοῖς πατρώοις,¹⁸

¹ Ποτίολοι, ὡν, ὁ, Puteoli. ² οὗ, where, when. ³ ἐπιμένω, continue, remain. ⁴ Ῥώμη, ἡς, ἡ, Rome, strength. ⁵ κακεῖθεν, and thence, and from there. ⁶ ἀπάντησις, εως, ἡ, meeting, act of meeting. ⁷ Ἀππίος, ου, ὁ, Appius. ⁸ Φόρον, ου, τό, market, forum. ⁹ ταβερναί, ὡν, ἡ, taverns. ¹⁰ θάρσος, ους, τό, courage. ¹¹ ἑκατοντάρχης, centurion. ¹² δεσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ¹³ στρατοπεδάρχης, ου, ὁ, military commander. ¹⁴ ἐπιτρέπω, permit, allow. ¹⁵ συγκαλέω, call together. ¹⁶ ἐναντίος, opposite, hostile. ¹⁷ ἔθος, ους, τό, custom. ¹⁸ πατρώος, paternal, received from one's father.

δέσμιος¹ ἐξ Ἱεροσολύμων παρεδόθην εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ῥωμαίων·² οἵτινες 18
ἀνακρίναντές³ με ἐβούλοντο ἀπολῦσαι, διὰ τὸ μηδεμίαν αἰτίαν⁴ θανάτου
υὑπάρχειν ἐν ἐμοί. Ἀντιλεγόντων⁵ δὲ τῶν Ἰουδαίων, ἠναγκάσθην⁶ 19
ἐπικαλέσασθαι Καίσαρα, οὐχ ὥς τοῦ ἔθνους μου ἔχων τι κατηγορῆσαι.⁷ Διὰ 20
ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν⁴ παρεκάλεσα ὑμᾶς ἰδεῖν καὶ προσλαλήσαι·⁸ ἕνεκεν γὰρ
τῆς ἐλπίδος τοῦ Ἰσραὴλ τὴν ἄλυσιν⁹ ταύτην περικείμεαι.¹⁰ Οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν 21
εἶπον, Ἡμεῖς οὔτε γράμματα¹¹ περὶ σοῦ ἐδεξάμεθα ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, οὔτε
παραγενόμενός τις τῶν ἀδελφῶν ἀπήγγειλεν ἢ ἐλάλησέν τι περὶ σοῦ πονηρόν. 22
Ἀξιούμεν¹² δὲ παρὰ σοῦ ἀκοῦσαι ἃ φρονεῖς· περὶ μὲν γὰρ τῆς αἵρέσεως¹³ ταύτης
γνωστόν¹⁴ ἔστιν ἡμῖν ὅτι πανταχοῦ¹⁵ ἀντιλέγεται.⁵

¹ δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ² Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ³ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ⁴ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ⁵ ἀντιλέγω, speak against, oppose. ⁶ ἀναγκάζω, force, compel. ⁷ κατηγορέω, accuse, charge. ⁸ προσλαλέω, speak to, speak with. ⁹ ἄλυσις, εως, ἡ, chain. ¹⁰ περικείμεαι, be around, surround. ¹¹ γράμμα, τος, τό, letter, writings. ¹² ἀξιόω, consider worthy. ¹³ αἵρεσις, εως, ἡ, choice, faction. ¹⁴ γνωστός, known, acquaintance. ¹⁵ πανταχοῦ, everywhere.

Ταξάμενοι¹ δὲ αὐτῷ ἡμέραν, ἤκον πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν ξενίαν² πλείονες· οἷς 23
ἐξετίθετο³ διαμαρτυρόμενος⁴ τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, πείθων τε αὐτοὺς τὰ περὶ
τοῦ Ἰησοῦ, ἀπὸ τε τοῦ νόμου Μωϋσέως καὶ τῶν προφητῶν, ἀπὸ πρωῒ⁵ ἕως
ἑσπέρας.⁶ Καὶ οἱ μὲν ἐπείθοντο τοῖς λεγομένοις, οἱ δὲ ἠπίστουν.⁷ Ἀσύμφωνοι⁸ 24
δὲ ὄντες πρὸς ἀλλήλους ἀπελύντο, εἰπόντος τοῦ Παύλου ῥῆμα ἓν, ὅτι Καλῶς
τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐλάλησεν διὰ Ἡσαΐου⁹ τοῦ προφήτου πρὸς τοὺς πατέρας
ἡμῶν, λέγον, Πορεύθητι πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον καὶ εἰπόν, Ἀκοῇ¹⁰ ἀκούσετε, καὶ 26
οὐ μὴ συνῆτε· καὶ βλέποντες βλέψετε, καὶ οὐ μὴ ἴδῃτε. Ἐπαχύνθη¹¹ γὰρ ἡ 27
καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶν βαρέως¹² ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς
αὐτῶν ἐκάμμυσαν·¹³ μήποτε ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσιν,
καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσιν, καὶ ἐπιστρέψωσιν, καὶ ἰάσομαι αὐτούς. Γνωστὸν¹⁴ οὖν 28
ἔστω ὑμῖν ὅτι τοῖς ἔθνεσιν ἀπεστάλη τὸ σωτήριον¹⁵ τοῦ θεοῦ, αὐτοὶ καὶ

¹ τάσσω, arrange, appoint. ² ξενία, ας, ἡ, hospitality, lodging place. ³ ἐκτίθηναι, declare, explain. ⁴ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ⁵ πρωῒ, early in the morning, at dawn. ⁶ ἑσπέρα, ας, ἡ, evening. ⁷ ἀπιστέω, disbelieve, be faithless. ⁸ ἀσύμφωνος, discordant, in disagreement. ⁹ Ἡσαΐας, ου, ὁ, Isaiah. ¹⁰ ἀκοή, ἡς, ἡ, hearing, report. ¹¹ παχύνω, fatten. ¹² βαρέως, with difficulty, heavily. ¹³ καμμύω, close (the eyes), close. ¹⁴ γνωστός, known, acquaintance. ¹⁵ σωτήριος, saving, bringing salvation.

ἀκούσονται. Καὶ ταῦτα αὐτοῦ εἰπόντος, ἀπῆλθον οἱ Ἰουδαῖοι, πολλὴν ἔχοντες 29

ἐν ἑαυτοῖς συζήτησιν.¹

Ἔμεινεν δὲ ὁ Παῦλος διετίαν² ὅλην ἐν ἰδίῳ μισθώματι,³ καὶ ἀπεδέχετο⁴ πάντας 30

τοὺς εἰσπορευομένους⁵ πρὸς αὐτόν, κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, καὶ 31

διδάσκων τὰ περὶ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ, μετὰ πάσης παρρησίας,

ἀκωλύτως.⁶

¹ συζήτησις, εως, ἡ, mutual questioning, disputation. ² διετία, ας, ἡ, space of two years, two years. ³ μίσθωμα, τος, τό, what is rented, rented house. ⁴ ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ⁵ εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ⁶ ἀκωλύτως, without hindrance, freely.